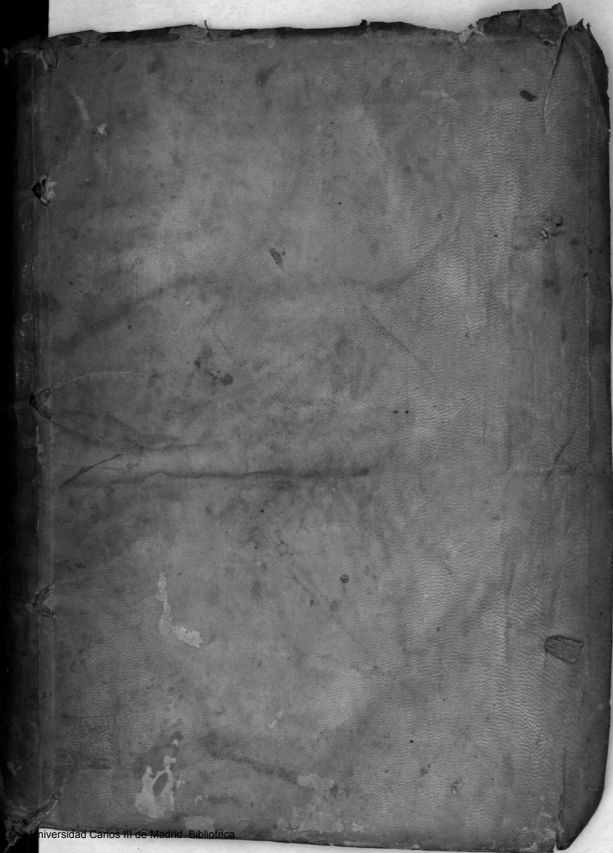

T.144614

C.1206248

590
D. IOANNIS
GVTIERREZ ALMAE
ECCLESIAE CIVITATENSIS
Canonici Doctoralis, Repetitiones sex
& quatuordecim iuris
Allegationes.

SECUNDA HÆC EDITIONE AB
*Ipso autore denuo recognita & auctores reddita, quæ
hoc signo * notantur.*

CVM INDICE LOCVPLETISSIMO.

CVM PRIVILEGIO.

Madridi, excudebat Petrus Madrival.

M. DC. IIII.

Expensis Francisci Lopez Bibliopola.

R. 3166

D. I. O. A. N. N. I. X.

C. V. T. I. E. R. R. E. X. A. D. M. A. E.

E. C. C. L. E. S. I. A. E. C. I. V. I. T. A. T. E. N. S. I. S.

Canonici Doctores, Repetitores
& quatuordecim iuris
Allegantes.

S. E. C. U. N. D. A. H. E. C. E. D. I. T. I. O. N. E.

Ipso autore de iure recognita & auctoritate rectoris
per signum * notantur.

C. A. M. I. N. D. I. C. E. L. O. C. A. P. I. T. U. L. I. S. S. I. M. O.

C. A. M. A. R. I. V. I. L. L. E. G. I. O.

M. A. D. R. I. D. E. X. C. U. S. A. T. I. O. N. E. P. E. T. R. I. S. M. A. D. R. I. D.

M. D. C. III.

Expositio Francisci Lopei B. M. S. P. O. L. A.

E L R E Y.

OR. Quanto por parte de vos el Doctor Iuan Gutierrez, Canonigo de la Santa Iglesia de Ciudad Rodrigo, nos fue fecha relacion, diciendo, que nos os auisamos hecho merced de daros licencia, y priuilegio, para poder imprimir vn libro nuevo, intitulado, Comentario de Repeticiones, y alegaciones de Derecho, por tiempo y espacio de seis años, que se auian cumplido a doze de Octubre, del año pasado de setenta y cinco: en el qual dicho tiempo no se aura hecho mas de vna impresiõ de mil cuerpos del dicho libro, porque no se auian gastado mas: atento lo qual nos pedistes y suplicastes os mandamos prorogar la dicha licencia, por el tiempo que nos fuessemos mas seruido, o como la nuestra merced fuesse. Lo qual visto por los del nuestro Consejo, y como por su mandado se hizieron en el dicho libro las diligencias que la prematia por nos vltimamente fecha sobre la impresiõ que de los libros dispone, fue acordado que deuamos de mandar esta nuestra cedula en la dicha razon, e yo ruelo por bien: por lo qual vos prorogamos y alargamos el termino contenido en la dicha nuestra cedula, y priuilegio que de suso se haze mencion, por otros seis años mas, los quales corran y se queaten desde el dia de la fecha desta nuestra cedula, dentro de los quales podais imprimir y vender el dicho libro, que de suso se haze mencion, por el original, que en el dicho Consejo se vio, que van rubricadas las hojas, y firmado al cabo de Christoual de Loe, nuestro escriuano de Camara de los que residen en el nuestro Consejo: y con que antes que se venda lo traygais ante ellos, juntamente con el dicho original, para que se vea si la impresiõ es tal conforme a el. O traygais fee en publica forma, en como por corrector nombrado por nuestro mado se vio, y corrigio la dicha impresiõ por el dicho original, y quedan asì mismo impresas las erratas por el apuntadas, para cada vn libro de los que asì fueren impresos, y se os talle el precio que por cada vn volumẽ auies de llevar: y mandamos que durante el dicho tiempo persona alguna sin vuestra licencia le pueda imprimir, so pena, que el que lo imprimiere, o vendiere, aya perdido y pierda todos y qualesquier moldes, y aparejos que de los dichos libros tuuiere, o vendiere en estos nuestros Reynos: y mas incurra en pena de cinquenta mil maravedis, por cada vez que lo contrario hiziere: la qual dicha pena sea la tercia parte para nuestra Camara, y otra tercia parte para el denunciador, y la otra tercia parte para el juez que lo sentenciare. Y mandamos a los del nuestro Consejo, Presidente, y Oydores de las nuestras Audiencias, Alcaldes, alguaziles de la nuestra casa y Corte, y Chancillerias, y a todos los Corregidores, Audiētes, Gouernadores, Alcaldes mayores, y Ordinarios, y otros juezes y justicias qualesquier de todas las Ciudades, villas, y lugares de los nuestros Reynos y señorios, asì como que aora son, como a los que serã de aqui adelante, que guarden y cumplan esta nuestra cedula y merced que asì vos hacemos, y contra el tenor y forma della, si de lo en ella contenido no vays ni passais, ni consintais yr ni pasar en manera alguna, so pena de la nuestra merced, y de diez mil maravedis para nuestra Camara. Fecha en san Lorenzo el Real, a veyntis dias del mes de Agosto, de mil y quinientos y ochenta y seis años.

T O E L R E Y

Por mandado del Rey nuestro señor.

Iuan Vazquez.

Prorrogacion y nueva concesion.

LA Magestad del Rey don Felipe nuestro señor, tiene concedido priuilegio al Doctor Iuan Gutierrez, Canonigo de la Doctoral de la Santa Iglesia de Ciudad Rodrigo, para que el solo o quien su poder oviere, y no otro alguno, pueda imprimir este libro, que se intitula, Comentarios de Repeticiones, y Alegaciones, y Consejos, por tiempo y espacio de seys años, so graves penas, como parece por su real cedula, dada en la ciudad de Valladolid, a ocho dias del mes de Agosto, de mil y seyscientos y tres años, que està referendada de don Luys de Salazar su Secretario.

J 2

TASSA.

YT A S S A.

YO Christoval de Leó escriuano de camara del Rey nuestro señor,
y uno de los que residen en su Consejo: doy fee, que auíendose vi-
sto por los señores del vn libro intitulado Repeticiones y Alegaciones
del Doctor Iuan Gutierrez, que con licencia de los dichos señores hi-
zo imprimir el dicho Autor, tassaron cada pliego de los del dicho libro
en papel a tres maravedis y medio: y mandaron que antes y primero
que se venda, se imprima en la primera boja de cada vno dellos este
testimonio de tassa: y para que dello conste, de mandamiento de los di-
chos señores del Consejo, y de pedimiento del dicho Doctor Iuan Gu-
tierrez, di esta fee. Que es fecha en la Villa de Madrid a veynte y
seys dias del mes de Febrero, de mil y quinientos y nouenta y dos años.

Christoual de Leon.

ERRATA

Folia .x. colum. ad lin. e. z. emphiteus iur legatur emphiteus f. 4. s. 1. testamento, testamentis. f. 1. 6. veler pater, dele
gator. 53. 2. 3. 4. casus, casus. 65. 2. 7. olimaria, olimaria. 119. 2. 10. quilibet, quilibet. 130. 2. 10. se-
nilempan, senilempan. f. 1. 1. simplema, simplema. 177. 2. 1. qea, qea. 178. 1. 10. Regias Regia. 202. 1. 13. proba-
tor probator, probator. f. 2. 2. 6. delecto delecto. 33. 1. 4. 9. scienus, C. 2. 3. Reber, Rebert. 22. 5. 2. heredita, heredi-
tas. C. 4. infirma infirma. 248. 2. 3. incipiator, incipiator. 257. 1. 4. dolose, dolose. f. 1. 2. 2. 4. idem, idem. 14. restitu-
tione restitutio. 29. 1. 3. 1. dunnus, dunnus. f. 3. 3. incipitura, in scriptura. 306. 2. 9. radice, radice. 321.
2. 6. legitimum, legitimum. 337. 1. 16. Etsa, Etsa. 353. 1. 27. sententiam, sententia. 357. 1. 3. 1. fideliore, fideliores.
399. 2. 2.

Licenciatus Murcia
de la Llan.

Tiene este libro ciento y nouenta y feys plegos, que conforme a su tassa monta diez y nueue reales y tres maravedis.

A22AT

IN.

C V R I O S E L E C T O R,
ADVERTENDVM PVTAVI IN HOC
 opere minus fideliter paginarum Arismethicam Typis manda-
 tam esse, proinde non mirandum, si in Indice generali totius
 operis numeri paginarum positi sint, prout iacent in impres-
 sione, inquire ergo indicis remissiones, seruando eius
 ordinem ne fluctueris: daque veniam
 debitam erratis.

IVRA, QVAE IN HOC OPERE
Repetuntur.

L Nemo potest. ff. delegatis. l. i.
 pag. 119. ff. de heredum quali-
 tate, et different. pag. 129.
 L. pater filium. ff. de inofficio-
 so testamento. pag. 130.
 L. vnic. C. quando non petentium pariter pete-
 ribus accretant. pag. 207.
 Authentica sacramenta puerum. C. su ad-
 iunctus venditionem. pag. 230.
 Cap. quamuis pactum, de pactis. in. 6. pag. 293.

Allegationum principia.

C

Casus presentis consultationis, et processus,
 allegatio. 7. pag. 395.
 Casus presentis consultationis est, allegatio.
 8. pag. 399.

D

Duo sunt à me quaesita, allegatio. 5. pag. 391.
 Dubitatum fuit quado, allegatio. 10. pag. 406.
 Dubium mihi propositum, allegatio. 9. pagin.
 402.

F

Fuit mihi iniunctum, allegatio. 12. pag. 413.

I

In casu D. B. à me quaesito, allegatio. 2. pag.
 353.
 In causa Didaci F. allegatio. 14. pag. 415.

P

Presupposita clausula testamenti, allegatio.
 1. pag. 343.

Pro huius questionis resolutione, allegatio.
 4. pag. 365.

Q

Quia haud inelegans, allegatio. 3. pag. 357.

R

Res accusata, allegatio. 13. pag. 414.
 Respondendo alij questioni, allegatio. 6. pa-
 gin. 394.

Viso processu domina. T. allegat. in. 409.

Consiliorum Principia.

A

Accusatur Tabellio, conf. 37. pag. 671.
 Actor in hac lre, conf. 24. pag. 616.
 Ad Regiam, conf. 48. pag. 709.

B

Brevitati, conf. 45. pag. 701.

C

Casus presentis consultationis, conf. 9. pagi-
 na. 496.
 Casus presentis consultationis est, conf. 22.
 pagin. 606.
 Constituto, conf. 49. pag. 712.
 Consulcus fui, conf. 7. pag. 492.
 Cum Ecclesia, conf. 46. pag. 703.

D

Decedente quodam Petro, conf. 14. pag. 543.
 Domina Maria, conf. 19. pag. 592.
 Dominus illuminatio, conf. 43. pag. 691.
 Dominus sit, conf. 42. pag. 686.
 Duo copulatiue, conf. 26. pag. 623.

¶ 3

Frans-

F

Franciscus Testis, conf. 40. pag. 681.

Fundamentum Rusticorum, conf. 34. pagin. 650.

I

Illustris Domine, conf. 21. pag. 601.

In causa capitali Coplutenfis, conf. 8. pag. 495.

In causa illustrissimi Episcopi Placanti, conf. 15. pag. 549.

In causa maioratus Cordubensis, conf. 13. pagin. 531.

In causa presenti, conf. 12. pag. 513.

In causa vertente, conf. 4. pag. 475.

In causa vertentie inter Aliephonum, conf. 11. pag. 509.

In presenti causa, conf. 10. pag. 513.

In presenti lite, conf. 20. pag. 599.

L

Lite vertente, conf. 51. pag. 725.

M

Mater quædam, conf. 52. pag. 730.

O

Offertio nobis defendendus, conf. 38. pag. 675.

P

Presens consultatio, conf. 5. pag. 483.

Presupposita clausula testamenti, conf. 17. pagin. 570.

Possidente tertio, conf. 47. pag. 705.

R

Rei accusatio, conf. 39. pag. 679.

Superiori proximo consilio, conf. 18. pag. 579.

Supposito causa, conf. 31. pag. 639.

V

Vacante vicaria, conf. 44. pag. 697.

Vertitur lis, conf. 2. pag. 460.

Viam veritatis, conf. 41. pag. 642.

Vidua quædam, conf. 50. pag. 719.

Visa iuris allegatione, conf. 25. pag. 621.

Visis iuribus utriusque partis, conf. 28. pagin. 628.

Viso hoc processu, conf. 29. pag. 633.

Viso presenti, conf. 3. pag. 469.

Viso processu, conf. 6. pag. 488.

Viso processu inter dominam, &c. conf. 16. pagin. 564.

Viso processu cause, conf. 23. pag. 614.

Viso processu actionis, conf. 27. pag. 627.

Viso processu exequentis, conf. 30. pagina. 635.

Viso processu exequentis, & oppositione, conf. 32. pag. 647.

Viso processu criminali, consilio. 35. pagina. 652.

Viso processu causa criminalis, conf. 36. pagina. 661.

Viso puncto, & relatione, consilio. 33. pagin. 649.

Viso tenore, & clausula, consilio. 1. pagina. 423.

INDEX CAPITVM LEGVM, AC DISPOSITIONVM

iuris communis Canonici, ac Cæsarei, quæ in hoc opere intelliguntur, ac declarantur.

Ex ff. veteri sequentes.

- L.** Si creditor. §. si. ff. de districtione pignori. in. l. nemo potest, nu. 28. & pluribus sequent. ff. delegatis. i. pag. 22. & 23.
L. Iure succursum. ff. de iure dotium, in conf. 22. nu. 27. & seq. pag. 612.
L. Cum de in rem verso. ff. de vsuris, concordatur cum. l. si certis annis. C. de pactis, in. l. nemo potest, nu. 199. pag. 58.
L. filio. §. contra tabulas. ff. de inofficioso testament. in. l. pater filium, nu. 16. ff. eodem, pag. 197.
L. Circa. ff. de inofficioso testament. in. l. vnic. nu. 11. C. quando non pet. par. pag. 211.
L. Fondus illi. ff. de contrahen. empr. in. d. l. vnic. nu. 14. C. quan. non pet. par. p. 212.
L. Proprium. ff. communia prædiorum, in. d. l. vnic. num. 15. pag. ead.
L. Venditor ex hereditate, versat cum hereditas venditur. ff. de heredit. vel actio-
 one vendit. ibidem, num. 68. pag. 229.
L. Fin. ff. de rei vend. in authent. sacramenta puberum, num. 60. & sequent. C. si ad-
 uersus venditionem, pag. 258.

Ex ff. infortiatio.

- L.** Filio præterito. ff. de iniusto rupt. & in. l. nemo potest, num. 139. & sequentib. ff.
 legat. i. pag. 45.
L. Obligari. ff. de authorit. tutorum, ibi, num. 146. & sequent. pag. 47.
L. Codicillis. §. fin. ff. delegatis. 2. in. d. l. nemo potest, num. 238. pag. 66.
L. Si filius hæres. ff. de liberis, & posthum. in. §. sui, num. 48. & sequent. in. tit. de hæ-
 red. qual. & diffent. pag. 143.
L. Apud Iulianum. §. idem Iulianus. ff. ad Trebellianum, in dict. §. sui, num. 56. & 61.
 pag. 146. & 148.
L. In suis. ff. de liberis, & posthum. ibidem, in dict. §. sui, nu. 65. & pluribus seq. p. 149.
L. Qui in aliena. §. interdum. ff. de acquirend. heredit. in. d. §. sui, nu. 124. pag. 168.
L. Si quis postumos. §. si filium. ff. de liberis, & posth. l. si quis filio exheredato, in
 princip. ff. de iniusto rupto, & c. ibidem in dict. §. sui, num. 123. pag. eadem.
L. Si. ff. si quid in fraud. patron. ibidem, dict. §. sui, num. 155. pag. 177.
L. Titia. ff. ad legem Falcidiam, in conf. 18. num. 21. pag. 582.
L. Si te solum. ff. de hæredibus instituend. in conf. 18. num. 59. pag. 587.
L. Si. §. si. ff. si a parente quis fuer. manum. in. l. pater filium, num. 11. & 12. ff. de inof-
 ficioso testam. pag. 195. & 196.
L. Si. §. Si emancipatus filius. ff. de bonorum posses. contra tabul. in dict. l. pater fi-
 lium, num. 18. & 29. pag. 198. & 202.
L. Scripto. ff. unde liberi, in dict. l. pater filium, num. 31. pag. 204.
L. Si solus, in princip. ff. de acquirend. heredit. in. l. vnic. num. 10. C. quando non pet.
 par. pag. 211.
L. Quoties. §. si duo. ff. de hæredib. instit. in dict. l. vnic. num. 22. pag. 215.

L. Qui patri. ff. de acquirend. h. eredit. in dict. l. vnic. num. 50. pag. 222.

L. pater filium. §. quindecim libertis. ff. de legatis. 3. in dict. l. vnic. numer. 54. & 55. pagin. 223.

L. Quidam relegatus. ff. de rebus dubijs, in 3. allegatione, num. 26. pag. 364.

Ex. ff. nouo sequentes.

L. Pupillus. ff. de action. & obligat. in l. nemo potest, num. 149. & sequentib. ff. de legat. 1. pag. 48.

L. Stipulatio ista habere. §. alteri. ff. de verborum obligat. & §. alteri, instit. de inutilibus stipulat. in dict. l. nemo potest, nu. 152. & sequent. de legatis. 1. pag. 49.

L. Obligationum fere. §. placet. ff. de action. & obligat. in dict. l. nemo potest, num. 187. & sequent. pag. 56.

L. §. Falsus. ff. rem rat. haber. in dict. l. nemo potest, num. 421. pag. 106.

L. ad iud. Plo. §. in venditione. ff. de re iudicat. in consil. 19. nu. 9. pag. 594.

L. Sylua cadua. 30. vers. noualis. ff. de verborum significat. in consil. 21. numero. 15. pag. 603.

L. 2. §. in. ff. pro h. erede. in §. sui, num. 671. & 82. instit. de h. eredu. qual. & different. pag. 190. & 156.

L. Cum h. eredes, in principio; ibi, nisi naturaliter apprehensa. ff. de acquirend. pos. sel. in dict. §. sui, nu. 700. pag. 171.

L. Si contentat. ff. de fideiussoribus, in consil. 1. num. 3. 16. 18. & 23. pag. 725.

L. Thais. §. styche seruus. ff. de fideicommissa libert. in l. vnic. num. 29. C. quando h. non p. sent. part. pagin. 217.

Ex. C. §. volumine authent. sequentes.

L. Si ad filiorum. C. quando, & quibus quarta pars deb. in consil. 17. numero. 14. pag. 572.

L. Si quando, in princip. C. de inofficioso testam. in l. nemo potest, num. 7. 8. & 9. ff. delegat. 1. pag. 19. & 20.

L. Quoties. C. de rei vindicatione, in dict. l. nemo potest, numer. 40. & sequentib. pag. 26.

L. Emptorem. C. locati, in dict. l. nemo potest, nu. 42. & sequent. pag. ead.

L. iurisiurandi. C. de testibus, in dict. l. nemo potest, num. 118. & sequent. pag. 41.

L. Si curatoris. C. de iure deliberandi, in dict. l. nemo potest, nu. 244. & sequentib. utque 21. num. 264. pag. 67. 68. cum sequent.

L. t. C. de usufructu, in dict. l. nemo potest, num. 276. & sequent. pag. 73.

L. Penult. C. v. in pos. legatorum, ibidem.

L. Authentica hoc fi debitor. C. de pignori bus, in dict. l. nemo potest, nu. 29. & sequentib. pagin. 23.

L. 2. C. de rescindenda, in consil. 22. num. 31. pag. 613.

L. Authentica, sed cum testator. C. ad legem Falcid. in l. nemo potest, num. 302. & sequent. ff. delegat. 1. pagin. 79.

L. Non dubium. C. delegatis, in dict. l. nemo potest, nu. 349. & seq. pag. 90. & 91.

L. 2. C. de his qu. vi met. ve caus. fiant, in dict. l. nemo potest, num. 381. pag. 96.

L. Fin. §. illo. Carbitrium tutel. in dict. l. nemo potest, num. 404. & sequent. pag. 101.

L. t. C. de arbitris, in dict. l. nemo potest, num. 417. & sequent. pag. 105.

L. Cum in adoptiuis. §. sed ne articulum. C. de adoptionibus, in §. sui, num. 31. & sequent. instit. de h. eredu. qualitat. & different. pag. 139.

L. fin. C.

- L. fin. C. de repudianda hereditat. in dict. §. sui, num. 56. & 58. & 64. & 148. pagin. 145. & 146. 149. & 175.
- L. Nihil. C. de vlocap. pro hered. in dict. §. sui, num. 78. & sequent. pag. 154.
- L. Ut debitum. C. de heredit. act. in dict. §. sui, num. 96. pag. 162.
- L. Si curatoris. C. de iure deliberand. in dict. §. sui, num. 109. pag. 165.
- L. Fin. C. de reuocand. donat. in conf. 24. num. 21. pag. 620.
- L. 1. C. ad legem Corneliam, de falsis, in conf. 37. num. 8. pag. 672.
- L. 1. C. si aduersus creditorem, in conf. 47. num. 8. pag. 707.
- L. Meminimus. C. de legitim. hereditib. in dict. §. sui, num. 131. & sequent. pagin. 171.
- L. Generaliter. §. cum autem. C. de institut. & sub. & c. in dict. §. sui, nu. 169. & 182. pagin. 180. & 183.
- L. Quoties. C. de reuendicatione, in dict. §. sui, num. 197. pag. 188.
- L. Si quis filium. C. de inofficio. testam. in l. pater filium, num. 30. ff. de inofficio. testam. pagin. 203.
- L. Fin. C. de acquirenda possess. in conf. 47. num. 10. pag. 707.
- L. 2. C. de pignoribus, in conf. 30. per totum, pag. 719. cum sequent.
- L. Diffamari. C. de ingenuis, & manumiss. in conf. 51. num. 1. §. & 7. pag. 825. & 726.
- L. vnic. C. si Imperial. liberal. loc. sine hered. decess. in l. vnic. nu. 16. & 41. C. quando non petent. part. pagin. 213. & 220.
- L. 2. C. ad legem Iuliam, de vi, in dict. l. vnic. numer. 65. C. quando non petent. part. pagin. 227.
- L. 1. Et authent. sacramenta puberum. C. si aduersus venditionem, in dict. authent. sacramenta puberum, num. 9. & sequent. & num. 37. pag. 238. & 244.
- L. Non debium. C. de legibus, in dict. authent. sacramenta puberum, numer. 14. pagina. 240.
- L. fin. §. Filius autem. C. de bonis quæ liberis, in dict. authent. sacramenta puberum, nume. 33. pagin. 247.
- L. Clarum. C. de authorit. præstand. in dict. authent. sacramenta puberum, numero. 128. pagin. 282.
- L. Si vnquam. C. de reuocandis donationibus, in cap. quamvis pactum, de pactis, in. 6. in princ. num. 38. pag. 304.
- L. Fin. C. de pactis, ibidem, num. 35. 36. 45. & 50. pag. 306. & 309. & 113.
- L. Si quando. §. 1. & 5. C. de inofficio. testamento, in dict. cap. quamvis pactum, vers. nullum ad bona paterna regressum, & c. num. 3. & sequent. pag. 328.
- L. 2. C. ad Orficiatum, ibidem, num. 9. pag. 339.
- Authentica, excipitur. C. de bonis quæ liberis, ibidem, num. 18. & sequentibus, pagina. 331.
- Authent. de sanctissimis Episcopis, & sed. & hoc præfenti, in consil. 26. numero. 15. pagina. 626.
- Authent. de hereditibus ab intestato venient. §. nullam, verò in. §. sui, num. 131. & sequent. instit. de heredem qual. & different. pag. 171.

Ex institutionibus Iustiniani sequentes.

- §. Ita demum, institut. de hereditat. quæ ab intestato deferuntur, vers. posthumi quoque, in. §. sui, nu. 19. & sequent. de heredum qual. & different. pag. 137.
- Idem principio, instit. quibus modis testamenta infirmantur, in dict. §. sui, numero. 353. pagin. 176.
- §. Adoptiui, instit. de exheredat. lib. ibidem.

Ex decretalibus.

- C. Veritatis, de iureiurando, in authent. sacramenta puberum, num. 15. & sequentibus. C. si aduersus vendit. pagin. 240.
C. Fin. de foro competenti, in dict. auth. sacramenta puber. num. 16. pagin. eadem.

Ex libro sexto Decretalium sequentes.

- C. Licet Canon, de electione, in conf. 1. num. 12. pag. 427.
C. Quamuis pactum, ibi iuramento firmatum, de pactis, in conf. 22. numero. 20. pagin. 610.

Ex Gratiani Decretis.

- C. Terrulas. 12. quæst. 2. in conf. 15. num. 10. pag. 561.

Ex Concilio Trident.

- Sessio. 24. c. 17. de reformat. in conf. 1. nu. 42. cum sequent. pag. 458.
Sessio. 25. c. 5. in conf. 44. nu. 7. pag. 699.

Ex proprijs motibus.

- Motus proprius Pij V. super non admittend. resignat. Latus anno. 1568. in conf. 42. nu. 5. & nu. 9. pag. 687. & 689.

INDEX LEGVM RE- GIARVM QVAE IN HOC OPERE declarantur, & intelliguntur.

Ex libris Fori.

- .8. tit. 11. lib. 1. fori, in §. sui, num. 158, & 160. instit. de hered. qualis. & disse-
rent. pagin. 178.
L. 8. tit. 6. lib. 3. fori, in l. nemo potest, nu. 211. & seq. ff. de legatis 1. pag. 60.
L. 5. tit. 6. lib. 3. fori, in dict. §. sui, nu. 158. & 160. pag. 178.
L. 1. tit. 22. lib. 4. fori, ibidem.
L. Fin. ad finem, tit. 22. lib. 4. fori, in dict. §. sui, num. 188. & sequent. pag. 184.
L. 3. tit. 17. lib. 4. fori, in conf. 36. num. 42. pag. 669.

Ex legibus styli.

- L. 100. styli, in auth. sacramenta puberum, num. 63. & sequent. C. si aduersus venditionem,
pagin. 255.
L. 54. & 102. styli, in conf. 36. num. 42. pag. 669.

Ex septem partutarum libris.

- L. 11. tit. 2. part. 3. in authent. sacramenta puberum, num. 128. C. Si aduersus venditio-
nem, pagin. 282.
L. 16. tit. 11. part. 3. in dict. authent. sacramenta puberum, nu. 29. & 115. pag. 246. & 277.
L. 26. tit. 11. part. 3. in dict. authent. sacramenta puberum, num. 146. & 148. pag. 268.
L. 60. tit. 18. part. 3. in allegazione. 1. num. 13. pag. 347.
L. 62. tit. 18. part. 3. in vers. et qual. promettio, ibidem, num. 10. pag. ead.
L. 17. tit. 23. part. 3. in l. nemo potest, num. 447. & sequent. ff. de legatis 1. pag. 105.
L. 4. & fin. tit. 15. part. 4. in §. sui, nu. 188. instit. de hered. qualis. & different. pag. 184.
L. 8. tit. 26. part. 4. in dict. §. sui, num. 157. pag. 177.
L. 7. tit. 17. part. 4. in dict. authent. sacramenta puberum, num. 52. & sequent. pag. 255.
L. 19. tit. 8. part. 5. in dict. l. nemo potest, num. 42. & sequent. pag. 26.
L. 14. tit. 13. part. 5. in dict. l. nemo potest, num. 29. & sequent. pagin. 23.
L. 21. fin. & a dict. §. sui, num. 47. pagin. 143.
L. 14. tit. 6. part. 6. in confil. 18. num. 12. pagin. 580.
L. Fin. vers. fin. tit. 5. part. 6. in dict. l. nemo potest, num. 28. & pluribus sequentib. ff. de legat. 1.
pagin. 22. & 23.
L. Fin. tit. 6. part. 6. in d. §. sui, nu. 57. 58. & 64. & 148. pag. 145. & 146. 149. & 175.
L. 1. Ad finem, tit. 8. part. 6. in l. pater filium, num. 14. ff. de in officio testamento, pag. 196.
L. 34. Ad finem, tit. 9. part. 6. in l. vnic. num. 44. C. quando non pet. part. 221.
L. 37. tit. 9. part. 6. in dict. l. nemo potest, num. 368. pag. 94.
L. 6. tit. 11. part. 6. in dict. l. nemo potest, num. 321. pag. 84.
L. 6. tit. fin. part. 6. in d. authent. sacram. puber. nu. 115. C. si aduersus venditionem, pag. 277.

Ex ordinamento Veteri.

- L. 13. tit. 13. lib. 8. ordinam. vet. in conf. 36. num. 42. pagin. 669.

Ex legibus Tauri.

- L. 63. Tauri, in conf. 47. num. 9. pagin. 707.

L. 68. *Taur.* in *conf.* 12. num. 2. pag. 514.

Ex legibus noue Recopilationis.

- L. *fin.* tit. 2. lib. 1. *R. copil.* in *d.* *nemo potest*, num. 184. & *sequent.* pag. 55.
L. 4. tit. 7. lib. 1. *recopil.* in *d.* *authen. Sacramenta puberum*, num. 71. & *sequent.* C. *si aduersus venditionem*, pag. 260.
L. 20. tit. 11. lib. 2. *recopil.* in *d.* *§. sui. nu.* 189. *instit. de heredum qualis.* & *d.* *fferen* pag. 184.
L. 1. c. 4. tit. 14. lib. 3. *recopil.* in *conf.* 21. num. 9. pag. 602.
L. 1. 10. & 12. tit. 6. lib. 4. *recopil.* in *d.* *§. sui. num.* 93. pag. 160.
L. 11. tit. 1. lib. 4. *recopil.* in *d.* *l. nemo potest*, num. 46. & 47. pag. 27. & in *authen. Sacramenta puberum*, num. 351. & *sequent.* pag. 287.
L. 3. tit. 13. lib. 4. *recopil.* in *d.* *§. sui. num.* 71. & *sequent.* pag. 152.
L. 5. tit. 15. lib. 4. *recopil.* in *d.* *l. nemo potest*, num. 211. & *sequent.* pag. 60. & 61.
L. 6. tit. 15. lib. 4. *recopil.* in *d.* *l. nemo potest*, num. 205. & 475. 480. pag. 59. 120. & 122. & in *conf.* 47. num. 9. pag. 707.
L. 9. tit. 15. lib. 4. *recopil.* in *d.* *l. nemo potest*, num. 202. pag. 18.
L. *fin.* tit. 15. lib. 4. *recopil.* in *d.* *l. nemo potest*, num. 487. pag. 123.
L. 1. tit. 21. lib. 4. *recopil.* in *d.* *l. nemo potest*, num. 375. pag. 95. & num. 442. pag. 111.
L. 2. & 3. tit. 21. lib. 4. *recopil.* in *d.* *l. nemo potest*, num. 435. & 437. & 439. 110. & 111.
L. 3. & 19. ad *fin.* tit. 21. lib. 4. *recopil.* in *d.* *l. nemo potest*, num. 390. & *sequent.* pag. 98.
L. 4. tit. 21. lib. 4. *recopil.* in *d.* *l. nemo potest*, num. 438. & *sequent.* pag. 110.
L. 5. & 6. tit. 21. lib. 4. *recopil.* in *d.* *l. nemo potest*, num. 488. pag. 123.
L. 19. & *fin.* tit. 21. lib. 4. *recopil.* in *d.* *l. nemo potest*, num. 437. pag. 110.
L. 3. tit. 1. lib. 5. *recopil.* in *d.* *l. nemo potest*, num. 21. pag. 22.
L. 8. tit. 1. lib. 5. *recopil.* in *d.* *§. sui. num.* 120. & 121. & 122. & 147. pag. 167. 168. & 175.
L. 1. 2. & 3. lib. 5. *recopil.* in *3. allegacione*, num. 12. & *sequent.* pag. 361.
L. 4. tit. 2. lib. 5. *noua recop.* in *11. allegacione*, num. 7. pag. 41.
L. 2. tit. 3. lib. 5. *recopil.* in *d.* *authen. Sacramenta puberum*, num. 39. pag. 249.
L. 2. tit. 4. lib. 5. *recopil.* in *d.* *l. nemo potest*, num. 368. & 371. pag. 94.
L. 2. tit. 4. lib. 5. *recopil.* in *d.* *l. nemo potest*, num. 236. pag. 66.
L. 1. tit. 6. lib. 5. *recopil.* in *cap. quamuis pactum, de pactis*, in *6. in princip.* num. 47. pag. 310.
L. 11. tit. 6. lib. 5. *recopil.* in *d.* *cap. quamuis pactum, in princip.* num. 3. pag. 300.
L. 13. tit. 6. lib. 5. *recopil.* in *d.* *l. nemo potest*, num. 91. & *sequent.* pag. 35.
L. 4. tit. 7. lib. 5. *recopil.* in *d.* *§. sui. num.* 93. pa. 160. & in *c. quamuis pactum, in prin.* num. 47. pa. 310.
L. 5. tit. 7. lib. 5. *recopil.* in *d.* *l. nemo potest*, num. 60. 61. pag. 29.
L. 2. tit. 8. lib. 5. *recopil.* in *d.* *cap. quamuis pactum, in princip.* num. 15. & *sequent.* pag. 301.
L. 22. tit. 11. lib. 5. *recopil.* in *d.* *auth. Sac. pub.* num. 47. & *sequent.* pag. 253. & num. 73. pag. 260.
L. 2. tit. de los testamentos lib. 5. *noua recop.* in *d.* *l. nemo potest*, num. 313. pag. 82.
L. 2. tit. 16. lib. 5. *recopil.* in *d.* *l. nemo potest*, num. 256. & 426. & *seq.* pag. 70. & 107. & *conf.* 41. num. 4. pag. 683.
L. 1. tit. 15. lib. 5. *recopil.* in *conf.* 12. num. 2. pag. 514.
L. 12. tit. 2. lib. 6. *recopil.* in *d.* *§. sui. num.* 189. pag. 184.
L. 6. tit. 2. lib. 7. *recopil.* in *conf.* 21. num. 9. pag. 602.
L. 22. tit. 7. lib. 7. *recopil.* in *conf.* 34. num. 2. pag. 651. & in *conf.* 21. num. 8. pag. 602.
L. 23. tit. 7. lib. 7. *recopil.* in *conf.* 34. num. 1. pag. 651.
L. 1. tit. 17. lib. 8. *recopil.* in *d.* *authen. Sacram. puberum*, num. 164. & *sequent.* pag. 291.

FINIS.

INDEX COPIOSISSIMVS EORVM OMNIVM, QVÆ IN HOC volumine continentur Repetitiones, Allegatio- nes, & consilia complectens.

Litera. R. Repetitiones. A. Allegationes. C. consilia denotat.

A

ABSENS Audiri debet super excusationis causis, quare comparere non possit. C. 23. num. 1. pag. 614.

Abolutio siue relaxatio iuramenti ad effectum agendi, vel excipiendi, non operatur rescissionem contractus, sed ipse firmus remanet. in. R. authenticæ sacramenta puberum, num. 20. C. si aduersus vendi quod duobus modis limitatur. ibid. num. 21. & 22. pag. 241. & 242.

Abolutio excommunicationis facta a ordinario, vel ab excommunicato sine partis satisfactio nem, vel alia iuris forma prætermissa valet, licet sit iniusta. A. 9. num. 5. pag. 404.

Abolutio facta à delegato Papæ virtute bullæ cruciatæ, vel alias, parte non satisfacta, vel aliter iuris forma non seruata, est nulla. ibid. num. 6. pag. ead.

Abolutio ad reincidentiam, cuius effectus sit, & quid operetur. ibid. num. 7. pag. ead.

Abolutio excommunicationis facta à sacerdote ad reincidentiam virtute bullæ cruciatæ, & cum consensu partis permittentis abolutionem tantum fieri ad reincidentiam, & non alias, nec alio modo, est nulla absque mandato iudicis, etiam si sacerdos simpliciter absoluit, non adiecit ad reincidentiam. ibidem. num. 11. pag. 406.

Abolutio vel relaxatio iuramenti, an sit necessario petenda, quando est enormissima læsio. R. authenticæ sacramenta, num. 95. & sequentibus. pag. 268.

Abolutus ad reincidentiam per sacerdotem, qui tantum habet ordinem, non vero iurisdictionem, de consensu partis, ad cuius instantiam erat excommunicatus remanet in totum absolutus, & non reincidit in excommunicationis sententiâ absque nouo mandato iudicis. A. 9. num. 8. pag. 405.

Acceptatio confessionis extrajudicialis, an hodie requiratur. C. 10. numero 2. pag. 599.

Acceptatio remissionis iniuriæ hodie non requiritur. ibid. num. 3. pag. ead.

Acceptatio donationis requiritur, vt valeat, etiam si statuto caveatur, quod alteri per alterum acquiratur obligatio. C. 41. n. 13. pag. 685.

Acceptatio absentis requiritur in donatione, etiam si statuto caveatur, quod alteri per alterum acquiratur obligatio. C. 41. n. 13. pag. 685.

Accusatus non potest esse testis in eadem causa. C. 36. num. 6. pag. 662.

Accusatus de delicto negans, se illud commississe, si conuincatur de mediatio, an possit ullam defensionem proponere. R. authenticæ sacramenta, num. 65. & sequentibus. pag. 259.

Accusatus de aliquo crimine ante condemnationem potest alienare bona sua titulo oneroso, vel lucrativo: dum tamen id in fraudem non faciat. A. 12. num. 3. pag. 414.

Actio regulariter non nascitur ex sententia arbitri. R. 1. Nemo potest, num. 417. & 418. ratio quare à sententia arbitri non appelletur. pag. 105.

Actio oritur ex sententia arbitri, quando compromissum factum est sine pœna, & sententia arbitri est emologata expresse, & hodie idem est, etiam si compromissum sit pœnale. ibid. num. 419. pag. eadem.

Actio oritur ex sententia arbitri emologata, etiam si compromissum sit pœnale, quando in eo est clausula, ratio manente pacto. ibid. num. 421. pag. 106.

Actio non oritur ex sententia arbitri, quando compromissum factum est per stipulationem: sed conditio incerti competit non ex sententia arbitri, sed ex stipulatione ad interesse. ibid. num. 427. pag. 107.

Actiones personales, & sit illæ quæ triginta annis præscribuntur hodie cum mala fide non procedunt. ibid. num. 476. pag. 121.

Actio semel extincta, amplius non reuiuiscit. ibid. num. 136. pag. 44.

X x

Actio

- A**ctione nec utilis est danda in casibus, in quibus lex deficit. c. 1. num. 1. pag. 601.
- A**ctionis huius hypothecaria forma, & sententia. c. 49. num. 16. pag. 77.
- A**ctor vel reus cognoscuntur ex actibus successiuis, & persequerantia in iudicio. c. 51. num. 22. & c. 3. pag. 18. & 759.
- A**ctus ad voluntariam iurisdictionem pertinentes sicut celebrantur velis feriat, ita etiam, & in loco religioso. R. Nemo potest, numero. 126. pag. 36.
- A**ctus quomodo debeat valere modo quo possit, remissive ibid. num. 240. pag. 67.
- A**ctus agentium non operatur ultra eorum intentionem primitivam, vel secundariam. c. 2. num. 21. pag. 211.
- A**dnotationis debet descriptio. c. 19. num. 2. pag. 193.
- A**doptatus ab extraneo, non intrat in eius potestatem: & nihilominus habet suam rem saltem ab intestato in R. §. sui. num. 3. inst. de hered. qual. & eius ratio duplex. ibid. num. 32. & 33. pag. 139. & 140.
- A**doptatus filius, est suus adoptanti. ibid. num. 150. pag. 176.
- A**doptatus filius transmittit hereditatem non aditam ex potentia suavitatis. ibid. numer. 151. pag. eadem.
- A**doptatus ab extraneo tantum succedit adoptanti ab intestato, & dicitur suus ei, non vero ex testamento. ibid. num. 152. pag. ead.
- A**doptatus ab avo succedit contra testamentum ipsius: & ita intelligitur duo iura. ibid. num. 153. pag. eadem.
- A**doptato ab avo an debeatur quarta pars honorum ipsius adoptantis. ibid. num. 154. & quorum bonis intelligatur, & quomodo arrogatus succedat cum alijs filiis naturalibus. ibid. numer. 157. pag. 177.
- A**doptionis, & arrogationis differentia. ibid. num. 154. pag. 176. in fine & pag. 177.
- A**dscribens sui legatum in testamento minus solemni, non tenetur poena Senatus consulti. R. Nemo potest. num. 230. pag. 65.
- A**dulterius non gaudet nobilitate patris. C. 1. numer. 6. pag. 425.
- A**dulti cameractus iuramento confirmatur, licet iudex interdixerit adultero, ne contrahat. R. auth. sacramenta puberum. num. 143. pag. 285.
- A**dultus non habens curatorem, potest deferre alteri iuramentum. R. authent. sacramenta. num. 108. pag. 273. secus si habeat. ibid. num. 106. pag. 272.
- A**dultus curatorem habens, æquiparatur pupillo: & quomodo hoc intelligatur. R. auth. sacramenta. num. 104. pag. 271.
- A**dopcat, vel doctor non est mirandum, quod diversa iudicia, vel consilia mutato proposito dederit. R. auth. sacramenta. num. 36. & sequentibus. pag. 248. & 249.
- A**dopcat, vel scribens in iure pro vna parte, non est idoneus testis in favorem ipsius. c. 24. num. 8. & 9. & sequentibus ampliat. pag. 618.
- A**estimatio in dubio in dotibus facit emptionem, maxime præta mentione pretij. c. 17. num. 20. & 21. & præter in proposito semper illum esse præsumitur in dubio. ibid. num. 23. & accipiendi est semper coniectura quoties potest, ut æstimatio faciat emptionem. ibid. num. 24. pag. 574.
- A**estimatio rerum dotalium quando emptionem non facit res pereunt periculo mulierum. ibid. num. 31. pag. ead.
- A**estimatio rerum dotalium non facit emptionem si pactum sit, quod res ipsæ solum matrimonio reddantur. c. 17. num. 34. pag. 575.
- A**estimatio in dotibus facit emptionem, etiam si à principio convenisset, ut nominarentur æstimatores bonorum, sicut posset non intervenire, quia ipsæmet partes æstimaverunt. ibid. num. 39. & 40. pag. 576.
- A**estimatum prædium in dorem datam, libere efficitur mariti, adeo, quod per ipsius hæredes retineri potest. ibid. num. 25. pag. 574.
- A**estimatum patris censetur æstimum filij, & inferatur ex hoc, & procedit in publicis numeribus, secus in privatis. R. §. sui. numer. 114. & 115. pagin.
- A**estimatio rei dotalis facit emptionem. C. 12. num. 13. pag. 609. sed hoc procedit tunc demum, cum facta est estimatio tempore traditionis, aut tempore quo dos constituitur, vel paulo post, secus si postea. C. 21. numero 5. pag. 608.
- A**equitas. I. Si me, & Ticiū, cum simil. ff. si certū per R. auth. sacramenta. num. 82. pag. 264.
- A**etas ad matrimonium requiritur. ibid. num. 4. pag. 236.
- A**etas hodie per sacrum Concilium Tridentinum, requiritur ad professionem religionis. ibid. num. 7. pag. 237.
- A**ger, vel fundus in parte redactus ad culturam, non potest dici de novo rumpi, & colli in altera parte ipsius fundi. C. 21. num. 14. pagina. 603.
- A**gi non potest hypothecaria, vel personali actione adversus fideiussores, vel tercos rerum possessores, nisi præcedente excussione in persona principalis debitoris. R. Nemo potest, num. 29. quod limitatur duobus modis. ibid. num. 30. & 31. pag. 232.
- A**gi potest adversus debitorem debitorem à creditore, cui facta est adiudicatio debiti, eadem via executiva, qua principalis creditor defunctus,

etus, vel ipsius hæres, siue testamentarius agere poterat. c. 19. num. 1. & 11. pag. 193. & 195.

Agnationis ratio non censetur habita quotiescūque in aliqua parte, seu clausula primogenij vocantur formine, etiam si plures in eo primogenio masculi vocati fuerint, sed solum prolatio masculis tribuitur, ita ut in eorum defectu formina eiusdem gradus succedant, secus quādo formine semper excluditur, & in nullo casu admittitur. c. 13. num. 2. pag. 138.

Agnitio scēdula tantum nocet agnoscēti, non verō alij tertio. c. 21. num. 6. pag. 615.

Agnoscere proprie dicitur chirographum proprium, non verō alienum, ibidem. n. 2. pag. 614.

Alienans non incidit in commissum, vel pœnā quando alienatio fuit nulla. c. 12. n. 8. pag. 116.

Alienans prædium ecclesiæ, etiam exiguum depōnitur, ibidem. n. 9. & 10. pag. ead.

Alienata res ab iuriis solemnitate est restituenda cum fructibus. c. 8. num. 71. pag. 189.

Alienatio facta contra prohibitionem testatoris est ipso iure nulla: & quis admittatur hoc casu ad reuocandam. R. l. nemo potest. nu. 26. pag. 21.

Alienatio præter re ecclesiæ, ita prohibetur à iure Canonico, sicut magis. c. 15. nu. 3. pag. 161.

Alienatio seu venditio rerum immobilium pubertatis facta citra curatorum licentiam, & sine decreto prætoris, firmatur instrumento. R. auth. sacramenta. nu. 23. pag. 242.

Alimenta præterita etiam peti possunt, quantum ad comestibilia, in pecuniis numeratis, & quantum ad vestitus in specie. A. 4. num. 2. idem est in alimentis debitis à parte filio, quādo filius ad se alimentandum suum accepit, & illud debet: imo iidem creditores possunt ea petere per actionem de in rem verso, ibidem. num. 3. & pag. 215.

Alimenta, quod debent solui ex redditibus, & accessionibus patrimonij, non verō de proprietas, ibidem. nu. 5. & an hoc procedat quādo redditus rerum pupilli sunt nulli, vel ita tenentur, quod ex eis alij non possint. ibidem. num. 6. pag. 216.

Aliud pro alio ab iniusto creditore exigui nō potest. 30. ann. 1. pag. 638.

Alleganti dolum incumbit onus probandi. c. 9. nu. 7. pag. 501. & c. 3. nu. 4. pag. 666.

Alloquens alteri ad anem præsumitur mandasse committere delictū, tribus concurrentibus de quibus hic. c. 95. nu. 37. pag. 668.

Alloquens huiusmodi si non erat inimicus offensus, non præsumitur mandasse, vel consuluisset committere delictum, ibidem. nu. 38. pag. ead.

Animæ hominum quibuscumque, vasis, & vestimentis, & si diuinitas præferri debent. R. l. nemo potest. num. 86. pag. 127.

Animus qui requiritur in acquirenda possessio-

ne postquam est acquisita, non est necessarius in ea conferenda. R. §. l. ui. nu. 17. in l. de hæred. qual. pag. 139.

Annuitaria mortuorum, oblationes, & distributiones quotidianæ & alia similia, non computantur in congrua portione vicarij alicuius ecclesiæ assignata, vel assignanda: nec etiā computantur in valore fructuum beneficii. c. 8. n. 1. & 2. pag. 495. & limitatur nu. seq.

Annua pensio super aliquo fundo inter priuatos constituta, tertius illius fundi possessor nō potest actione personale prædicta pensione conueniri præterquam in tributo: vel censu principis. R. l. nemo. nu. 33. & ibidem. nu. 37. an hypotheca irregularis hoc casu aduersus tertium illum sit via ordinaria, vel executiua persequenda, pag. 24 & 25.

Appellare pro suo interesse non prohibetur tertius, quando causa committitur appellatione remota. R. l. nemo potest. nu. 386. pag. 97.

Appellare licet à sententiā arbitri assumpti de necessitate statuti, ibidem. nu. 430. pag. 108.

Appellare potest ab executione non habente iurisdictionem, ibidem. nu. 446. pag. 111.

Appellare, an liceat à mandato iudicis de executione in casibus quibus non licet appellare ab executione sententiæ, ibidem. nu. 447. pag. 117.

Appellari, an possit à sententiā arbitri quando compromissum est sine pœnā, & quando sententiā arbitri est emolozata expresse, ibidem. nu. 450. pag. in fi.

Appellari potest à sententiā arbitri quæ autoritate statuti parit actionē, ibidem. nu. 454. pag. 107.

Appellari posse à quacumque sententiā arbitri iure Canonico, ibidem. num. 455. pag. ead.

Appellari, an possit hodie iure Regio à sententiā arbitri, ibidem. nu. 456. pag. ead.

Appellari hodie poterit à sententiā arbitri, quia ex ea datur actio, & executionem meretur, ibidem. num. 458. pag. ead.

Appellari, an possit à iudice cognoscente de reductione ad arbitrium boni viri, ibidem. nu. 459. pag. 107.

Appellari, an possit ab executione instrumento rum guaritorum, ibidem. num. 458. pag. 113.

Appellari licet non possit à pœnā legis, vel Canonis, ad declarationem tamē ipsius in ipsam aliquem incidisse quando constat non incidisse, vel est dubij bene admittitur appellatio, c. 10. num. 16. pag. 507.

Appellari non potest ab actu qui sit secundum iuris dispositionem, & Canonicas sanctiones, neque à iudice iuris dispositionem, & decretū exequente, ibidem. nu. 21. pag. 108.

Appellari potest ab interlocutoria habere vim definitiua, c. 52. nu. 2. pag. 736.

Appellatio licita est in casibus prohibitis ubi in ea exprimitur iuste causa gravaminis. c.

51. num. 16. pag. eadem.
 Appellatio idem est, quod esse intra terminum appellandi. c. 51. nu. 13. pag. ead.
 Appellatione cuius in materia statuti, vel consuetudinis, vel alia stricta, non comprehenditur nisi cuius originarius, id est ibi natus. c. 7. nu. 2. pag. 493.
 Appellatio non admittitur in notorijs. c. 10. nu. 19. pag. 508.
 Appellatio non admittitur in actu quem quis approbat, quia ab eo appellari non potest. c. 10. num. 20. pag. ead.
 Appellatio fidei iussoris de iudicato soluendo à sententia lata contra principalem transacta in rem iudicatam, non impedit executionem ipsius petiti. c. 99. num. 1. pag. 633.
 Appellatio non habet locum à mandato de exequendo. ibid. num. 6. pag. 634.
 Appellatio non petimur quo ad effectum suspensionis quocumque res dilationem non recipit. c. 31. num. 29. pag. 646.
 Arbitri si praesentibus paribus, & hemologantibus sententiam ferant, poterit peti executio laudis. licet de compromisso nullatenus doceatur. R. l. Nemo potest. num. 441. pag. 111.
 Arbitramentum, & compromissa habent executionem paratam, etiam si pars immodice laedat in sententia arbitraria. R. l. Nemo potest. num. 440. pag. 111.
 Arbitri licet in compromisso dictum sit, quod possint facere ad libitum voluntatis suae, & tollere de iure unius partis, & dare alteri: si immoderate iudicent, eorum arbitrium reducit ad arbitrium boni viri, & quae sit ratio. a. 1. nu. 14. pag. 350.
 Arbitrio iudicis relinquitur, quod dicatur longum, & modicum tempus. c. 4. n. 31. pag. 481.
 Arbitrorum sententiam potest, & debet exequi iudex ordinarius cuiusque loci competens, tamen absque requisitione arbitratorum. R. l. Nemo potest. num. 441. pag. 111.
 Arbitro productio in testem impertinentijs causae credendum non est. c. 14. num. 13. pag. 618.
 Argumentum de loco ad tempus validum est in iure. R. l. Nemo potest. num. 179. pag. 54.
 Argumentum à contrario sensu non est summendum ubi absque, & iure reprobis intellectus refertur. ibid. nu. 188. pag. 76.
 Argumentum procedit de propria, & stricta significatione vocabuli, ad in propriam, & latam ibid. num. 189. pag. 83.
 Argumentum à confirmatione doctum legum, validum est. in iure R. §. sui, nu. 104. pag. 164.
 Argumentum de adoptione ad legitimacionem bene valet. ibid. num. 201. pag. 190.
 Argumentum à legibus abrogatis licitum est sumere: si tamen ipsae leges insertae sint in corpore iuris. R. auct. sacrum. nu. 75. pag. 16.

Argumentum à simili, data dissimilitudine perit. idib. num. 105. pag. 172.
 Argumentum de feudo ad maioratam valet. c. 13. num. 4. pag. 532.
 Argumentum de teste ad iudicem valet negativum. c. 31. num. 4. pag. 640.
 Arrogatio siue adoptio facta ab eo qui liberos vel ne potest non habet, naturam filiorum irritatur lege regia, praeterquam in adoptatis ab auctore paterno, vel materno. R. §. sui, nu. 138. & 160. pag. 178.
 Arrogato debetur quarta pars bonorum arrogantis, & an in adoptato ab extraneo idem sit dicendum. R. §. sui, nu. 155. & seq. pag. 177.
 Arrogatus, vel adoptatus ab eo qui alios filios habet, an succedat cum eis. ibid. n. 161. pag. 178.
 Artifices, & negotiatores, & aliae viles personae non possunt assumere officia provincialia, & alias dignitates. c. 31. nu. 9. pag. 641.
 Asserenti esse aliquid beneficium curatum incumbit onus probandi. a. 8. num. 5. pag. 401.
 Atrox iniuria debet esse, vel propter eam reuocetur donatio. c. 24. n. 2. & 14. pag. 617. & 619.
 Atrox iniuria consideratur tribus ex causis facta loco, vel persona. ibid. numer. 15. pag. ead.
 Atrox iniuria, quae dicatur, & quae levis. ibid. num. 18. pag. ead.
 Atrox iniuria, an sit attentio iure regio vocare aliquem cornutum. ibid. num. 20. & 23. quid si bubolo vocavit. pag. 610.
 Authentica de sanctissimis episcopis, §. sed & hoc praesenti dispositio exorbitans est: ac proinde non extendenda ultra casus, & conditiones in eodem textu comprehensas. c. 16. num. 13. pag. 626.
 Authentica hoc si debitor. C. de pignori. an habeat locum, ubi agitur ex causa dotis. c. 50. nu. 18. pag. 723.
 Authentica sacramenta puberum. C. aduersus vendit. procedit quoties praesentium est iuramentum de futuro, & sic de non coartamento: sed si est in iuramento de praeterito, vel de praesenti. R. de auct. num. 133. pag. 183.
 Authentica sacramenta procedit, & loquitur in ciuilibus, secus vero est in criminalibus, in confessione minoris iurata. ibid. nu. 134. pag. ead.
 Auctoritas Doctorum est probabilis, non autem necessaria. c. 12. nu. 3. pag. 515.
 Auius quia nepotibus ex filio non praefertur, quia eos non habebat, debet institui, vel exheredari à filio: quia praeterito hoc casu non habetur pro exheredatione: & si praeteratur, competet ei bonorum possessio contra tabulas. R. l. pater filium. num. 8. pag. 194.
 Bartholomaeus opinio in l. gallus. §. & quid sitantū, nu. 7. ff. de liber. & 108. fundata in §. sui. de heret. qualis. R. §. sui, num. 143. pag. 174.

Barro.

Bartholus concordatur sibi ipso. A. 3. nume. 16. &
vide ibi. num. 23. concordias Falconis ad Bart.
pag. 162. & 364. de re iudic. l. 1. §. 1.
Beneficia duo curata vnum aucta, & alterum
in habita tantum possunt simul ab eodem
sacerdote obtineri. A. 3. num. 1. & sequentibus,
pag. 400. de re iudic. l. 1. §. 1.
Beneficia principum latissime sunt interpretan-
da. A. 3. num. 4. pag. 360. de re iudic. l. 1. §. 1.
Beneficia duo habenti contra iuris prohibitio-
nem non datur villas terminus ad optandum,
vel declarandum vtrum beneficium ipsorum
eligat habendum, & alterum dimitteundum,
vel resignandum. C. 10. num. 5. pag. 385.
Beneficium abstinendi datum suis est de iure
prætorio. R. 8. l. 1. num. 100. vbi. num. sequen-
tibus quare prætor hoc beneficium conse-
ditur. pag. 463. de re iudic. l. 1. §. 1.
Beneficium curatum esse aliquod asserinti in-
curabitur onus probandi. A. 2. numero. 5. pag.
382. de re iudic. l. 1. §. 1.
Beneficium aliquod quousque ex funda-
tione, statuto, vel consuetudine, non potest da-
ri nisi habenti sacrum ordinem, vel sacerdo-
tium: non potest prouideri alteri, qui in ha-
benti illum ordinem, vel sacerdotium. C. 1. nu-
m. 1. pag. 463. de re iudic. l. 1. §. 1.
Beneficium ecclesiasticum vnum tantum con-
ferri in posterum singulis debet: ex decreto
sacrosancti Concilii Tridentini, quod si id
non sufficiat ad vitæ sustentationem, aliud
simplex conferri potest eodem modo vtrumque
residentiali personale non requirit. C. 1. nu-
m. 1. pag. 463. de re iudic. l. 1. §. 1.
Beneficium primum vocat per adiectionem pos-
sessionis secundæ, vel ex quo stetit per adipsam
debentem, quoniam possessionem accipiet.
C. 10. nu. 4. pag. 304.
Beneficium in relictionis transit ad hæredes, &
ceteros successores vniuersales. C. 14. num. 1.
pag. 448. de re iudic. l. 1. §. 1.
Beneficium quoties ex fundatione non potest
dari nisi habenti sacrum ordinem prouideri
non potest illi habenti illum sacrum ordinem.
C. 44. num. 6. pag. 697.
Beneficij renuntiatio, vide renuntiatio. B. 1. d.
Beneficium propius debet curatum literis debet
esse prædictis. C. 44. nu. 6. pag. 697.
Beneficij est dandum illi qui habet plures qua-
litates, data paritate votorum. C. 44. num. 10.
pag. 700.
Bonus fides præsumitur ex eo, quod quis succe-
derit in bonis debitoris, vel si debet ex con-
tractu gesto per procuratorem, vel negotiorum
gestorem. R. 1. Nemo potest. nu. 283. pag. 322.
Bonus defuncti, vel minoris cum sunt vendenda
ad solutionem debitorum, a quibus incipien-

dum sit, & farro, requisita, & quod credito-
res inueniantur ex officio. C. 1. §. 1. nu. 6. & 7.
pag. 382. de re iudic. l. 1. §. 1.
Bona permutata cum liberis, & franchis abso-
lutione, onerum libera, & libenter a prædictis
oneribus. C. 5. num. 1. pag. 417.
Bona vinculata ab ique licentia regni possunt
cum ea alienari: secus si facultate regia fue-
rint vinculata. C. 8. nu. 79. pag. 490. de re iudic.
Bonis dotilibus æstimatori traditis, vera doti est
pretium. C. 17. num. 29. pag. 574.
Bonorum possessio, & solus agnitione, etiam hoc die
necesse est in casu l. 1. §. 1. præterito. ff. de
usufructu. l. 1. §. 1. nu. 1. pag. 417.
Bonorum ecclesiæ concessio in emphyteosim
perpetuam est prohibita a iure. C. 5. num. 1.
pag. 463. de re iudic. l. 1. §. 1.
Bonorum possessio ibi nec in alijs casibus, vbi
alias erat necessaria non requiritur quousque
statutum sit coram principe, sed iure civili
hæreditas adiri potest. R. 1. Nemo potest. l. 1.
pag. 463. de re iudic. l. 1. §. 1.
Bonorum possessio contra tabulas, ab antiquo in-
stituti si emancipato præterito, non potest
statutum in totum. R. 1. potest si iure, num. 2.
de re iudic. l. 1. §. 1. pag. 493. de re iudic. l. 1. §. 1.
Bono viri credendum est. C. 8. num. 1. pag. 372.
C. 1. §. 1. nu. 1. pag. 372.

Apud iudicem in dubio non est declaranda a iudice.
C. 3. num. 1. pag. 696. de re iudic. l. 1. §. 1.
Caudicatis pota locum non habet: nisi domi-
no, & iudice volente. C. 43. num. 1. pag. 640. de re iudic.
Capellania iuris patronatus per subalternum
C. 1. num. 34. pag. 417. de re iudic. l. 1. §. 1.
Capient ex banitum debet habere præmium
statuti, etiam si ignorauerit, cum tamen sciat
ex banitum esse. C. 1. nu. 2. pag. 363. de re iudic.
Capitulum firmatum intellectus. C. 12. nu. 20. pag. 610.
Capitulum licet Canon de electio. l. 6. præcipiens sus-
sistere, vt prouisus de beneficio curato ordi-
netur intra annum, procedit in illis proben-
dis, & sacerdotibus, quæ licet habeant annexum
ordinem, illud tamen est respectu ordinis
secus vero erit in illis quæ requirunt ceterum
ordinem respectu æstim ex lege fundationis
quæ hoc casu requiritur, quod præmouendus
tempore promotionis habeat illum ordinem
annexum beneficio. C. 1. nu. 20. pag. 610.
Capitulum licet intellectus. C. 15. num. 10.
pag. 614.
Capitulum quam de respectu. l. 6. loquens in
gratia Papæ in beneficiis libus. C. 1. nu. 1.
tenditur ad beneficium principis in delictis

INDEX.

- indulgent. a. 3. num. 17. pag. 363.
- Cap. si pro te, de rescript. in 6. inducitur pro bona & eleganti opinione, & quæstione. R. §. sui, num. 196. pag. 187.
- Cap. quævis pactum, de pact. in 6. procedit etiam in filia minore. c. 5. annis. maiore tamē. 12. annis. R. d. cap. quævis pactum, verb. à filia, num. 1. pag. 310.
- Cap. quævis pactum, procedit non tamen in filia emancipata, sed etiam in constituta in patris potestate. ibid. in principio, numero. 3. pag. 296.
- Cap. quævis pactum, procedit etiam in filio ob aliquam causam renunciantē, cum iuramento hereditatis patet. ibid. in principio, num. 4. pag. ead.
- Cap. Quævis pactum dispositio seruanda est etiam per iudices seculares laicos. id. verb. improbet lex, num. 4. pag. 335.
- Capus, hoc est, incarcerationis habet administrationem bonorum, & ei recte solui potest. a. 12. num. 2. pag. 413.
- Cardinalibus testimonium ferentibus non iuratis non creditur. R. l. Nemo potest, numer. 120. pag. 41. & 42.
- Carnem comedere sicut licitum est tēpore prohibito ex causa necessitatis. ita etia & in loco prohibito. ibid. nu. 180. pag. 54.
- Causa alienationis ubi fuit legitima, & non fuit seruata forma iuris, emptor in foro conticientiz, non tenetur ad fructuum restitutionem, c. 1. num. 17. pag. 561.
- Causa non procedente neque causatum præsumo, etiam si capitales minz, vel iniunctis præcellerint: quia plura sunt quæ terrent, quam quæ nocent. c. 35. num. 8. pag. 654.
- Causa iniunctis in genere nō adiecta qualitate causa eiusdem in specie non sufficit. ibid. nu. 9. pag. ead.
- Causa quælibet, etiam in iusta excusatur à dolo. c. 37. num. 5. & nume. 13. & 15. & sequentibus, pag. 671. & 673.
- Causa naturalis potius attenditur quàm accidē: talis. c. 1. nu. 11. pag. 72.
- Causæ cognitio facta nimis breui tempore non sufficit. c. 11. num. 9. pag. 510.
- Cautela optima ad hoc, vt res prohibita alienari non possit, locari, vel pignori dari. R. l. Nemo potest, num. 55. pag. 18.
- Cautela ne transeat possessio si de facto alienetur res prohibita alienari, etiam si tradatur. ibid. nu. 56. pag. ead.
- Cautela ad legem regiam ad hoc, vt transactio decennio non possit peti executio pro debito contra debitorem. ibid. num. 489. pag. 123.
- Cautela, vt iure ciuili possit renunciari statuto inducenti prescriptionem debiti. ibid. nume. 496. pag. 124.
- Cautela, vt contrahentes qui iurauerunt aliquam scripturam contra prohibitionem legum regiarum liberentur ab eorum poenā: quæ adhiberi possit. Rauffi. sacramenta puberum, num. 161. pag. 291.
- Cautela, an sit aliqua creditori cui iuratum est in scriptura contra prohibitionem legis Regiæ, vt ea non obstante habeat, & consequatur executionem ipsius scripturæ. ibid. nu. 162. pag. ead.
- Cautela, vt vnus ex pluribus reis debendi ex causa lucratina soluens solidum potest à correis partes suas repetere. a. 3. numer. 14. pag. 358.
- Cautio de vtendo, & fruendo salua rerum substantia, non solum est inducta in fauorem heredis, sed etiam ne quis inuitetur ad delinquendum. R. l. Nemo potest, num. 279. pagina. 74.
- Cautioem iuratoriam præstando, offensus aliquis, qui propter pauperatatem, non potest fideiubere, an liberetur? ibid. nume. 295. pagina. 77.
- Cautioni iuratoriz cum hypotheca eius, qui propter pauperatatem non potest aliter caute, an standum sit. ibid. num. 294. pag. ead.
- Censu constituto super pluribus rebus in solidum quilibet eorum possessor potest in solidum conueniri. c. 49. num. 17. pag. 718.
- Censum non soluendi ius præscribi potest, & qualiter. c. 47. num. 3. pag. 706.
- Census annuus censetur quædam seruicus. c. 18. nu. 77. pag. 90.
- Census, & redditus ciuitatis probantur per libros positos in archiuo ipsius ciuitatis. c. 6. nu. 7. pag. 490.
- Census hypotheca præscripta omnes redditus censentur præscripti. c. 47. num. 13. & 14. pag. 708.
- Cessante causa doli, cessare debet doli præsumptio. c. 39. nu. 12. pag. 673.
- Cessio, vt locum habeat quid requiratur optima dispositio. a. 4. num. 10. & sequentibus, & in nu. 9. difficultas proponitur ob quam videtur cessionem fieri non posse à creditoribus, pagina. 368.
- Character non potest imprimi in corpore humano ex tempore, nec ad tempus, nec in loco, vel conditionis euentu finiri potest, etiam ex voluntate imprimentis ipsum characterem, R. l. Nemo potest, num. 191. pag. 17.
- Chirographum habitum pro recognito à iudice ob contumaciam partis, habet paratam executionem. c. 37. nu. 1. pag. 671.
- Citari debet in quocunque actu ille cuius interest. R. §. sui, num. 17. pag. 180.
- Citari debent illi, quibus est aliquod ius quæritur, quando filius naturalis legitimatur post mortem.

INDEX.

- mortem patris: imò consensus illorum requiritur, ibid. num. 172. pag. eadem.
- Citatio partis aduersæ, & non requiritur ad relaxationem, vel absolutionem iuramenti concedendam. R. authent. sacramenta, num. 111. & seq. pag. 174.
- Citatio generalis per edicta in electione, & presentatione sufficit, & non comparentibus parat præiudicium. c. 4. num. 270. pag. 481.
- Citatio generalis per edictum, vel proclama, nõ sufficit quando debitor centus est. c. 19. num. 15. pag. 196.
- Citatus si sua interesse putauerit, comparens efficitur actor voluntarius. c. 48. numer. 8. & 10. pag. 711.
- Ciuitas si elegit periculum in potestatem, poterit eum reuocare antequam acceperit, a. 3. num. 5. pag. 361.
- Clausula codicillaris colligitur ex verbis testatoris positis in lege codicillis § fin. ff. de leg. 2. R. nemo potest, num. 138. pag. 66.
- Clausula codicillaris præsumitur interposita in testamento inter liberos, ibid. numer. 141. pagina. 67.
- Clausula, appellatone remota, intelligitur tantum inter partes litigantes: secus verò respectu tertij oppositis se pro suo interesse, ibid. num. 138. pag. 97.
- Clausula, ratio manente pacto, quid operetur, ibid. num. 413. pag. 106.
- Clausula generalis, quod plaris est, contrahentem donare propter multa benemerita, &c. non est sufficiens ad excludendam læsionem enormissimam, R. authent. sacramenta, num. 101. pag. 270.
- Clausula, Non obstante tali lege, &c. non licet vnicuique vti in suis dispositionibus, nisi solis principibus, R. l. nemo potest, num. 117. pagina. 50.
- Clausula, Non obstante, &c. non potest vti Præfectus prætorio, licet plura specialia ei concedantur in iure, ibidem, numero. 158. pagina. ead.
- Clausula, Non obstantibus, &c. quando princeps vitur, an sit necessarium expresse derogare legi, quæ deroganda est: an verò satis sit, quod Princeps dicat, Non obstante aliqua lege, necessarium est addere, in contrarium faciente, ibid. num. 161. & 162. pag. ead.
- Clausula, Non obstantibus, &c. appositæ, non comprehendit dispositiones iuratas, sed vt illis derogetur, necesse est earum specialem mentionem fieri, ibidem, numero. 163. pagina. 51.
- Clausula, Non obstantibus quibuscunque statutis, priuilegijs, vel consuetudinibus contrarijs confirmatione Apostolica, vel quacunque

- alia firmitate roboratis, cum decreto, & alijs, non comprehendit iurata, R. dict. l. nemo potest, num. 166. pag. ead.
- Clausula, Non obstantibus, &c. quando generaliter ponitur in collatione beneficii, quod est de iure patronatus laicorum, nunquam derogantur ordinationes factæ per laicos fundatores in fundatione beneficii per sedem Apostolicam, vel Episcopum confirmatæ, ibid. num. 167. pag. ead.
- Clausula, Non obstantibus capitulis, vel pactis quibuscunque, non extenditur ad pacta, vel capitula iurata, ibidem, numero. 162. pagina. 52.
- Clausula, Non obstantibus, &c. non comprehendit dispositiones iuratas, siue iuramentum interueniat, & sit appositum in ipso actu iurato statim, siue post separatim, ibid. num. 169. pag. ead.
- Clausula, Non obstantibus, per viam legis, vel iuris, tollit statuta iurata, ibidem, num. 170. pag. ead.
- Clausula, Non obstantibus, &c. in motu proprio appositæ an tollat dispositiones iuratas, ibid. num. 171. pag. ead.
- Clausula, Non obstantibus, &c. tollit inhabilitates impetrantis, quæ surgunt statuto ecclesiæ, non autem quæ à iure communi surgunt, R. l. nemo potest, numero. 172. pagina. 53.
- Clausula, Non obstantibus, &c. non tollit constitutiones conciliorum: nam vt illis derogetur, oportet specialissimam mentionem fieri eorum, ibid. num. 173. pag. ead.
- Clausula, Non obstantibus, &c. non tollit priuilegia redacta, vel clausula in corpore iuris, ibid. num. 174. pag. ead.
- Clausula, Non obstantibus, non tollit priuilegia Principis, quæ transierunt in vim contractus, pretio mediante, vel ob seruitia, vel ad pias causas: quinimo eis sine iusta causa Princeps derogare non potest, & practica supradicti posita, & specificata in officijs rectorum, & rebellionatus reuocatis per Principem, R. l. nemo potest, num. 175. & 176. pag. ead.
- Clausula generalis, Non obstantibus, &c. non derogat regulis Cancellariæ Apostolicæ, ibid. num. 178. pag. 54.
- Clausula de non alienando, operatur tantum effectum suum respectu eius iuris, propter quod subest, a. 7. num. 2. pag. 107.
- Clausula de non alienando, operatur vt facta alienatione idem ius habeat creditor in ea, quod haberet si res esset in bonis debitoris, & non fuisset alienata, a. 7. num. 3. pag. ead.
- Clausula motus proprii quauis purget vitium

- subreptionis, non tamen tollit falsitatem cau-
te ex pressæ, & ius tertij. c. 11. numero. 15. pa-
gin. 511.
- Clausula ex certa scientia nihil operatur, nisi in
his de quibus Princeps præsumitur habere
scientiam certam: vt sunt ea quæ consistunt
in iure: non autem operatur in his quæ sunt
facti. ibid. num. 17. pag. eadem.
- Clausula in fine posita refertur ad omnia præce-
dentia. c. 15. num. 27. pag. 520. & c. 18. nu. 54.
pag. 537.
- Clausula præcedens est maioris efficacitæ ad de-
clarationem sequentium, quam è conuerso ni-
si sit correctiua. d. c. 12. numero. 28. pagina.
521.
- Clausula rebus sic stantibus, & in eodem statu
permanentibus, semper intelligitur in con-
tractibus etiam iuratis, & in alijs dispositio-
nibus. ibid. nu. 19. pag. ead.
- Clausula iure domini, in reservatione feudi, vel
emphyteosis, operatur, quod si antea feuda-
tarius, vel emphyteota ceciderit à iure suo
ob aliquam causam non possit sibi fieri noua
reformatio. dist. c. 12. numero. 31. pagina.
522.
- Clausula de non alienando, & si alienationem
annullet: non tamen tollit præscriptionem. c.
47. num. 6. pag. 706.
- Clausula consuevit apponi in instrumentis, cen-
sentur appositæ ex voluntate contrahentium.
R. authentic. sacramenta puberum, numer. 102.
pag. 571.
- Clausula diuersæ contractus debet concordari:
& quælibet intelligi, vt procedat in suo ca-
su, vt sic omnes conventiones seruentur, &
cuiusque effectio, & repugnantia. c. 12. num.
24. pag. 520.
- Clausula: ubi plures sunt in vno contractu ap-
positæ, quæ adinuicem videntur repugnare,
debet per subdiuisionem, vel distinctionem
iuari instrumentum, ibidem numero. 5. pa-
gina ead.
- Clausula constituti vis de qua in l. fin. C. de ac-
quirend. poss. cessat per mortem constituta:
nij. c. 47. nu. 10. pag. 707.
- Clerici possunt testari, licet sint filij famil. ibid.
num. 7. pag. ead.
- Clerici tenentur ad contributionem in opera pu-
blica quæ sunt communia omnibus, & pia,
vt est refectio viarum, fortium, pontium, &
similium. A. 10. nu. 1. pag. 407.
- Clerici de quorum bonis est fundata ecclesia in-
stituendi potius sunt in ea quam alij. c. 12. nu.
11. pag. 521.
- Clericorum exemptio à liminibus iudicij secula-
ris, an iuris diuini, vel humani tantum sit. R.
- I. Nemo potest, numero. 107. & 109. & ratio
textus in c. si diligenti, de foro competentij,
num. 108. pag. 39 & 40.
- Clericus etiam cum iuramento non potest re-
nunciare suo foro, nec iurisdictionem iudicij
secularis prorogare: nec consuetudo, quæ hoc
induceret aliquid, valet. R. I. Nemo potest,
num. 106. pag. 39.
- Clericus per subreptionem sacrorum ordinum
non eximitur à patria potestate. R. §. iui. nu.
6. pag. 136.
- Clericus quo ad spiritualia non retinet pa-
triam potestatem, ibidem numero. 9. pagina
eadem.
- Clericus diocesanus, siue oriundus ex episco-
pato, ubi est beneficium, præfertur alieni-
genæ. c. 1. numer. 13. pag. 466.
- Clericus quando vt necessarius defensor aro-
cat causam ad forum suum sibi est dandus
libellus de novo. c. 48. numero. 7. pagina.
511.
- Clericus citatus cum clausula, si sua interesse pu-
tauerit, declinat iurisdictionem non debet
conueniri coram iudice laico. ibid. numer. 10.
pag. ead.
- Coactus à iudice soluere debitum licet non teneat
solutum non repetit, etiam si citatio defecerit.
c. 6. num. 9. pag. 491.
- Comissarius cui iuxta commissam facultas contra-
hendi per verba significantia liberam vo-
luntatem, omnia potest facere duobus ex-
ceptis. A. 11. num. 10. pag. 349.
- Commisum in faciendo est grauius delictum,
quam commissum in omittendo. c. 12. num. 22.
pag. 515.
- Communis vsus loquendi, & consuetudo at-
tendenda est ad sciendum, an bastardus dicatur
de domo, vel familia patris. c. 3. num. 11. pagi-
na. 472.
- Communis opinio bene fundata est tenenda in
iudicando, & consulendo. c. c. 12. numer. 1. pa-
gina. 515.
- Communis opinio non attenditur quando alia
opinio contra communem, est fundata me-
moribus rationibus. c. 12. numero. 42. pagina.
513.
- Communis opinio non est sequenda, quando
est notorie falsa, vel rationabiliter convinci-
tur secundum quod iudex accuratissimi inge-
nij æstimabit. c. 12. numero. 43. pagina
eadem.
- Compromissum factum à minore sine cura-
toris auctoritate, & etiam absque decre-
to prætoris, valet si iuratum sit. R. authenti-
cæ sacramenta, numero. 12. 4. pagina. 281.
- Concessio exemptionis vniuersalis gemi-
nata

INDEX.

nata tantum operari debet, ac si specialis expressio omnium generum facta extitisset, & casus dissimilis, & maioris expressus comprehendit. c. 5. nu. 6. pag. 484.

Concessio bonorum Ecclesie in emphyteosim perpetuum, est prohibita à iure, præterquam si res sit solita ab antiquo in emphyteosim concedi, vel in feudum: & simul constet de evidenti utilitate Ecclesie: debet tamen tunc servari solemnitas consuetæ. c. 15. numero. 1. a. & 3. pagina. 519. & sequentibus.

Concilium Tridentinum, sess. 25. cap. 1. adducitur in proposito, an qualitas requiratur tempore acquisitionis beneficii. c. 44. num. 7. pagin. 699.

Concordia, & intellectus. cum de in rem verso. ff. de vsur. cum l. si certis annis. C. de pactis. R. l. nemo potest, numero. 199. pagina. 18.

Conditio suspendit dispositionem, & ipsius effectum quousque conditio impleatur. c. 17. n. 6. pagin. 571.

Conditio mixta tam in hæreditatibus, quam in legatis potest quandoque impleri, ibidem, num. 12. pag. 572.

Conditio si nuperit tam in hæreditatibus, quàm in legatis, potest quandoque impleri, ibidem, num. 13. pag. 572.

Conditio deficit facto contrario eius cui appositæ est ibid. num. 17. pag. 573. & nu. 18. quod habetur pro impleta quando non stat per implere debentem.

Conditio nubendi potest poni in institutione hæredum, atque in legatis sub pœna priuationis. c. 8. num. 1. pag. 579.

Conditio nubendi appositæ per testatorem inter consanguineos secundæ gradus, adhuc valet, & tenet, ibid.

Conditio appositæ in institutione censetur repetita in prælegato eidem facto, etiam si aliæ clausule intercedat inferantur, ibidem, numer. 14. & 15. Etiam si dictio repetitiua in legato non inferatur, ibidem, numer. 16. & etiam si prælegatum in defectum institutionis, ibidem, num. 17. supra dicta maxime procedunt cum institutione præcedit prælegatū, ibidem, num. 18. Item cum non à secundo gradu, sed à primo est legatum, ibidem, num. 20. pag. 580. & 581.

Conditio in primo legato tacite intellecta non censetur repetita in secundo legato eidem facto, ibidem, num. 19. pag. 580.

Conditio non favorabilis appositæ in institutione, an censetur repetita in prælegato, ibidem, numer. 25. & sequentibus, pagina. 583.

Conditio appositæ in institutione non censetur repetita in substitutione, ibidem, nu. 26. pag. 584.

Conditio appositæ in institutione dato coherede, an censetur repetita in prælegato ibidem, numero. 18. & sequentibus, pagina eadem.

Conditio appositæ in persona vnius filij, censetur in persona alterius repetita ex præsumptione servandæ æqualitatis inter eos. Idem in persona eiusdem in conditione appositæ in vno capite, ut in alio censetur quoque repetita, ibidem, numero. 45. & 46. pagina. 586.

Conditionem repetitam censendi actio congruentur coniecturæ, ibidem, 2. numero. 3. vlt. que ad 44. inclusive, pagina. 579. vlt. que. 586.

Conditionis repetitio inducitur ex verosimilitudine testatoris, ibidem, numero. 29. pagina. 584.

Conditionis repetitio fieri debet, etiam ubi alias non esset faciendæ, quoties omnia bona, vel maior pars in prælegato constituerentur, ibidem, nu. 34. pag. 585.

Confessio partis si adit non solet ad formam probatoriam attendi. R. l. nemo potest, num. 131. pag. 43.

Confessio legitimorum hæredum non supplet defectum tertium, ibidem, numer. 232. pagina. 65.

Confessio procuratoris dicentis se pecunias mutuas nomine domini recepisse, non præiudicat domino si de illo mutuo non constat veteri. a. numero. 25. Quod limitatur quando dominus dedit mandatum procuratori suo ad accipiendas pecunias mutuas, & ad id contentendum, &c. ibidem, numero. 30. pagina. 352.

Confessio receptæ dotis constante matrimonio facta, non præsumitur simulata, quando præcessit promissio dotis. a. 1. num. 17. pagina. 411.

Confessio delinquentis asserentis commississe delictum de mandato alterius, non nocet illi. c. 35. num. 2. pag. 654.

Confessione vulnerati in iudicio, & iuramento factæ standum est, non verò, quia aliter extra iudicium diceret sequendum erit, ibidem, num. 40. pag. 640.

Confirmandi electionem sui ad quam pertinet, pertinet etiam disstitutio, & infirmitas. c. 91. nu. 18. & 19. pag. 621.

Confirmandi mandatum, siue commissio non extenditur ad eam confirmationem, quam in specie verisimiliter committent, vel mandans non concederet, ibidem, num. 28. pagina. 621.

- gina. 645.
- Confirmatio summi Pontificis facta absq; causæ cognitione nihil iuris tribuit, nec operatur confirmationem actus, alias nulli. c. 11. n. 5. pag. 510.
- Confirmatio dicitur facta in forma communi, quoties in ea sit mentio iustæ concessionis, ibidem, num. 6. pag. ead.
- Confirmatio facta in forma communi nullum præiudicium affert tertio, sed recipit ratiocinam conditionem si ita sit: si iuste possideatur, ibidem, numero. 7. pagina eadem.
- Confirmatio, vt validet actum nullum requiritur causæ cognitio, & certa scientia, ibidem, num. 8. pag. ead.
- Confirmatio in forma communi facta ex certa scientia tribuit ius, dict. c. 11. numero. Sed hoc intelligitur quando est modicum præiudicium: secus si graue, & enorme sit, ibidem, numer. 12. Item procedit quando preces rei confirmatæ veritate nititur: alias secus, ibidem, num. 13. pag. ead.
- Confirmatio tunc temporis censetur facta ex certa scientia, quando inferitur in ea tenor rei confirmatæ, dict. c. 11. numer. 11. pagin. eadem.
- Confirmatio quamvis facta fuerit cum clausula; ex certa scientia, & de plenitudine potestatis, si fuit subrepticia nihil operatur, ibidem; num. 14. pag. 511.
- Confirmatio papæ ex certa scientia quando validet investituram, alias inualidam, d. c. 11. num. 16. pag. ead.
- Confirmatio subrepticia etiam cum clausula, ex certa scientia facta non valet, ibidem, num. 17. pag. ead.
- Consecratis bonis filij propter aliquod delictum, an censeatur etiam consecrata legitima sibi quasi debita in bonis patris viuientis, repet. §. sui, numero. 49. pagina. 143.
- Coniuncta persona quæ sit legitimus administrator, vt tutor, pater, vel auus admittitur etiam in his quæ de iure requirunt specialia mandatum, consil. 10. numero. 5. pagina. 602.
- Coniuncta persona recipiente donationem pro coniuncto, non acquiritur dominium sine ratificatione: interim tamen reuocari non potest, ibidem, numero. 6. pagina eadem.
- Consanguinitatem cum defuncto sufficit probare ad successionem absque eo, quod probetur non esse proximiorum, c. 4. num. 2. pagin. 475.
- Conscientia neminem ligat, quem natura non obligat R. l. nemo potest, numero. 187. pagina. 77.
- Consensus filij super onere vinculis, & grauaminibus in legitima appositis, an nocebit ei? filijs. R. cap. quamvis pactum, in princip. num. 1. pag. 296.
- Consensus patris decedentis in vita filij cui dedit licentiam ad testandum, præiudicat cæteris filijs, ibidem, numero. 4. 1. pagina. 308.
- Consilium quando potest verisimiliter se habere ad bonum, & ad malum, consulens potest illud interpretari, imo lex absque interpretatione hominis interpretatur in meliorem partem. c. 36. numero. 39. pagina. 668.
- Constitutio vsumfructum inter viuos, an possit remittere cautionem de vtendo, & fruendo salua rerum substantia. R. l. nemo potest, num. 67. pag. 31.
- Constitutio interpretari non potest in id disponere, quod non loquitur. c. 2. 1. numer. 5. pagina. 602.
- Constitutio census non venditur res ipsa, sed quodam ius. c. 47. numero. 2. pagina. 706.
- Consuetudinis reprobatio à contrario legis sensu collecta non est extendenda ad reprobationem futuræ consuetudinis, vel statuti. R. l. nemo potest, numero. 174. pagina. 53.
- Consuetudine posse minui solemnitatem in testamentis, vt in testamentis rusticis, ibidem; num. 67. pag. 31.
- Consuetudo contra ius non extenditur ad alium casum, cum sit stricti iuris. c. 1. numer. 36. pagina. 456.
- Consuetudo erronea nihil valet, ibidem, num. 35. pag. 455.
- Consuetudo solum in casu dubio disponit, ibidem, num. 38. pag. 457.
- Consuetudo, quod per substitutum seruari possit, non valet quando censetur electa industria certæ personæ, ibidem, numer. 40. pagina ead.
- Consuetudo attendenda est ad sciendum, an bastardus dicatur de domo, vel familia patris, consil. 3. numero. 11. pagina. 472.
- Consuetudo vniuersalis totius Hispaniæ habet, filia vltimi possessoris maioratus masculi præferatur omnibus alijs etiam masculis, alterius lineæ, & gradus remotioribus, consil. 13. numer. 21. & 22. pagina. 537.

Con-

INDEX.

Consuetudo Hispaniæ in maioratibus seruanda est, ibidem, num. 12. pag. 222.
 Consuetudo disponens circa in feudatione rei consuetæ in feudari, vt prælati solus possit eam facere in bonis in quibus ipse habet administrationem diuisam à capitulo valet. c. 1. num. 4. pag. 562.
 Consuetudo si est antiqua colendi terminos, vel pactus publicos, vel alio modo eis fruendi, seruanda est. c. 1. num. 10. pag. 605.
 Consuetudo longa in electionibus officium est custodienda. c. 31. num. 21. pag. 644.
 Consuetudo longa admittendi ad officia publica magistratus, seu honoris personas certæ ætatis est obseruanda ibidem, num. 24. pag. ead.
 Consuetudo, quod inhonestæ, & viles personæ admittantur ad officia publica magistratus, seu honoris, pro vt sunt capones, tabularij, & reuenditores non procedit. ibidem, num. 25. pag. ead.
 Consuetudines, vel lege si cauetur, vt ad officia publica magistratus, seu honoris admittantur homines certæ conditionis, est intelligendum, si idonei sint, ibidem, num. 26. pag. ead.
 Consuetudo excusata poena temporali, licet non ab spiritali. c. 38. num. 1. pag. 671.
 Consuetudo etiam non legitime præcipitur, sed quando aliquid fit per quatuor, vel quinque annos, & publice, licet arbitratr, hoc solum excusata à poena temporali, ibidem, num. 2. pag. 676.
 Consuetudo excusata notarios, & alias scribentes à poena falsi, ibidem, numer. 3. pag. ead.
 Contineri dicitur in scriptura referentē quidquid continetur in scriptura. Vel clausula ad quam fit relatio. c. 18. numer. 96. pagina. 587.
 Contra communes opiniones non esse passim tenendum, sed rarissime, idque iustissime, R. sui, num. 61. pag. 148.
 Contractus in testamento celebrari potest. R. si nemo potest, num. 274. pag. 69.
 Contractus si fit in testamento durante, tam essi testamentum fiat irritum, ibidem, num. 262. pag. 71.
 Contractus simulatus nunquam in dubio presumitur, nisi probetur maxime quando de contractu est factum instrumentum, & aliud dicenti, siue agentis, siue excipientis incumbit probatio, ibidem, numero. 401. pagina. 101.
 Contractu simulatum esse, satis probari per verosimiles coniecturas, & per indicia, & ar-

gumenta, ibidem, num. 401. pag. ead.
 Contractus adulti iuramento firmatur, licet iudex interdixerit adultis ne contrahat. R. authentic. sacramenta, numero. 143. pagina. 285.
 Contractus qualis inspicitur natura, & non verba. c. 12. num. 44. pag. 329.
 Contractus etiam iuratus rescinditur ob solam enormissimam lesionem, absque metu impetrata absolutione à iuramento. c. 16. num. 21. pag. 174.
 Contractus alienationis à lege prohibetur iuramento non confirmatur. c. 22. numer. 6. pagina. 606. sed contra, numero. 18. pagina. 610.
 Contractus siue instrumenta publica de iure communi non habent executionem paratam. c. 23. num. 4. pag. 614.
 Contractus quis sit, iudicatur ex mente contrahentium, si constat ex ea non verò ex verbis. c. 20. nu. 8. pag. 617.
 Contractus ex conventionione partiū legem accipiunt. c. 43. num. 1. pag. 691.
 Contractus resolutione facta non licet mortui purgare, ibidem, numero. 5. pagina. 662.
 Contractibus, cum existit conditio retrotrahitur ad tempus contractus, etiam in præiudicium creditorum, qui sunt causati durante, siue pendente conditione. a. 4. numer. 16. pagina. 200.
 Contractibus, ubi inest dies, & poena non admittitur purgatio mortæ. c. 43. numero. 2. pag. 692.
 Contractibus potest mora purgari vsque ad contestationem, ibidem, numero. 11. pagina. 695.
 Contrahentes qui iurauerunt scripturam contra prohibitionem legum Regiarum, vt liherentur à poena illarum, quæ cautela adhiberi possit. R. authentic. sacramenta publicæ. numer. 161. pag. 191.
 Contrahentis prohibitio de non alienando, non impedit dominij translationem. R. L. nemo potest, nu. 26. vbi num. 27. assignatur in hoc ratio differentie inter contractus, & voluntates, pag. 12.
 Contrahentis prohibitio de non alienando iuncta hypothea speciali eius rei quæ prohibetur alienari, impedit dominij translationem, ibidem, numero. 28. pagina. ead.
 Contribuere quæ personæ teneantur ad Ecclesiam pauperem reedificandam, vel de nouo faciendam. a. 10. numero. 1. pagina. 406.

Con-

Consuetudo, vel contractus omnis dolo, vel metu celebratus, etiam cum iuramento annullatur, vel rescinditur, impetrata prius absolutione iuramento. c. 1. nu. 1. pag. 54.

Contentus reuendicatione negans se possidere, si conuincatur de mendacio, transferatur possessio in actorem per iudicem ex sola mendacio: licet actor suam esse non probauerit. R. auth. sacramenta, num. 60. pag. 158.

Conuictum dicitur, quod sit in actu, & cum uociferatione. c. 24. nu. 19. pag. 619.

Copia nōminum, & dictorum testium summa, & informatio debet dari reo cuiuscunque delicti regulariter contra eum facta sit iunctim, cum sibi datur copia accusatio- nis, vel inquisitionis, ut se defendat. a. 13. n. 1. & idem fieri precipitur iure regio in crimi- ne nefando contra naturam. ibidem. nu. 2. pag. 414. & 415.

Copula veritas, ut probetur requiritur cōuer- sas viri, & copulati. c. 26. numer. 1. pag. 613.

Correcta ratio legis censetur correctas, & ip- sa lex. R. §. sui, nu. 17. pag. 171.

Correus siue socius sit, siue non si non esset ha- biturus regredium contra socium liberatum, non liberatur ex pacto seu liberatione alteri correos facta. a. 2. nu. 6. pag. 355.

Credendum non est officiali publico, pro ve- rest index, nec etiam arbitrio, in forma tertium productis impertinentijs causis, nec etiam notario productis in testibus, dicenti te- statorem fuisse sanæ mentis tempore condi- ti apud se testamenti. c. 24. numer. 13. pag. 618.

Creditori, cui a iudice facta est assignatio ali- cuius nominis debitoris sui competit actio utilis ad exigendum. c. 19. numer. 10. pagina 1594.

Creditor habens specialem hypothecam non potest agere contra secundum creditorem habentem etiam specialem si sufficiat pri- mo bona specialiter obligata. c. 50. numer. 1. pag. 719.

Creditor secundus, in casu. l. 2. C. de pignori- bus agit de damno vitando. c. 50. nu. 2. pag. 720.

Creditor qui habet pignus non potest petere capturam debitoris, ibidem, num. 4. pagi- na eadem.

Creditorum fami essent si peterent executionem instrumenti quatenus iij contra tertios possessorum bonorum hypothecarum, sed ordi- dine iuris seruato debet hypothecarum in- tentare. R. l. nemo potest, numer. 4. pagina.

Creditor executionem petens qui tenetur si- deliutionem legis Toleti prestare, ut sibi de

debito satisfiat, an teneatur eam prestare, etiam si non fuerit petendum: & ibi leges Re- gize declarantur, ibidem, numero 43. & pa- gina 109.

Creditorum, an habeant intentionem suam fun- datam aduersus filium suum, licet non constet de aditione, vel immixtione. R. §. sui, nu. 102. & sequentibus, precipue num. 105. & seq. pag. 153. & 164.

Creditor non prohibetur debitum petere via ordinaria probando debitum testibus, quan- do scriptura iurata exequi non potest. R. auth. sacramenta, num. 165. pag. 157.

Creditor liberans vnum ex duobus fideiussoribus sibi cum reo principali obligatis pro debito in solidum ex causa onerosa, cum protestatione solidum exigendi ab alio petens solidum ab alio repellitur pro dimidietate. a. 2. num. 12. pag. 317.

Creditor potest recipere partem debiti sine præiudicio solidi, cum protestatione, quod per particularem eam solutionem non sit visus renunciare iuri, quod habet exigendi ab vnoquoque eorum in solidum. a. 2. num. 35. pag. 358.

Creditorum omnes, quod præiudicium præten- dere possint, aurea distinctio Dyni. a. 4. num. 1. pag. 366.

Creditorum habent quendam quasi possessionem debitorum suorum, impropiam tamen, ibidem, num. 8. pag. 390.

Curator, an debeat dari hereditati iacti. R. §. sui. n. 99. & 107. pag. 163. & 165.

D A M N I, & deteriorationis ratio habenda est in reuendicatione, quæ tenetur usufructuarius. R. l. nemo potest, num. 281. pag. 715.

Damnium, vel periculum rei dotalis, ad quem pertinet. c. 21. numero. 1. 2. & 4. pag. 606. & 608.

Delictatus, vel vulneratus, qui non est officia- lis, non potest petere operas delinquenti- bus. c. 36. num. 46. pag. 169.

Debitor debitoris dum sit executio contra eum, si alleget solutionem, vel aliam legiti- mam exceptionem de necessitate est audi- dus. c. 19. numer. 8. pagina. 704. & exceptio ipsi obstat obstat, etiam ipsius creditoris, ibidem, nu. 12. pag. 195.

Debitor qui ex conventionem non potest rem hypothecam alienare, potest eam alteri locare, vel pignori dare, præterquam si aliud con- ueniat, & in locacione ad longum tempus. R. l. nemo potest, numer. 48. & 49. pagina. 27. &

IND E X.

27. & cautela, vt nullo modo possit huius in res locari. vel pignoriari. ibidem. num. 55. pag. in. 28.

Debitor qui ex conuentione non potest alienare rem hypothecam, non potest illam pignore potentiori à quo non facile rei recuperare possit. ibidem. numero 54. pagin. eadem.

Debitor fugitiuus non potest capi in porticu Ecclesie, & an id hodie locum habeat. ibidem. num. 185. pag. 56.

Debitor non se inuenit temporis cursu, in praeiudicium tertij, nisi cum re vera solutio debiti facta est, & iterum nunc petitur, & sic cum bona fide, non verò cum mala, ibidem. numero. 204. & 285. pagin. 59. & pagin. 77.

Debitor confitens se non soluisse debitum nullo temporis cursu potest inuari, vt non soluat. ibidem. num. 435. pag. ead.

Debitor si post lapsum decemij fateatur in iudicio debitum, poterit per executionem contra eum virtute illius confessionis. R. l. nemo potest. nu. 488. pag. ead.

Debitor potest repudiare hereditatem sibi de latam in praeiudicium creditorum. R. capite. quamuis pactum in princip. num. 20. pagin. 302.

Decedentibus simul pater, & filio in bello non non cognito quis prius decesserit praeiudicatur paterem prius decessisse. R. cap. quamuis. pactum in principio, numero. 30. pagin. 305.

Decima non est soluenda de dote monasterij. c. 5. num. 20. pag. 87.

Decima non est soluenda de bonis subrogatis in locum dotis monasterij. c. 5. num. 21. pag. ead.

Declaratur laro l. 1. tit. 1. lib. 4. nou. recopil. & de eius intellectu agitur. R. auth. sacramenta. numero. 51. & sequentibus. pagin. 287.

Declaratur l. 5. tit. 7. lib. 5. nou. recopil. R. l. nemo potest. num. 60. & ibidem pag. 29.

Declaratur l. 13. tit. 6. lib. 5. nou. recopil. ibidem. num. 91. & seq. pag. 30. & 36.

Declaratur l. fin. tit. 12. lib. 1. nou. recopil. ibidem num. 188. & 189. pag. 55. & 65.

Declaratur l. si curatoris. C. de iur. delib. R. l. nemo potest. numero 125. & sequentibus. pag. 126.

Declaratur l. 5. filius hres. si de liber. & posth. R. 5. filius. numero. 8. & sequentibus. pagin. 341.

Declaratur l. de Soria vltio dist. quæ est l. 3. tit. 13. lib. 4. nou. recopil. ibidem. num. 72. pag. 152.

Declaratur l. 4. tit. 7. lib. 1. nou. reco. & l. 2. tit. 11. lib. 5. dist. nou. recopil. R. aut. laro. msta. numero. 73. 77. 78. & 80. & ponitur casus in practica contingens circa dict. l. 2. nou. 79. pagin. 260. & 262.

Declaratur laro l. 1. tit. 17. lib. 5. nou. recopil. ibidem. num. 165. pag. 192.

Declaratur l. fin. C. de pactis. R. cap. quamuis pactum, in princip. nu. 39. & 45. pagin. 307. & 309.

Declaratur l. si quando. §. 1. & 2. C. de inoffic. testam. ibidem. verb. à filia, num. 9. pagin. 311.

Declaratur l. fin. in princip. C. de bonis que lib. ibidem. verb. nullum ad bona, & numero. 2. 3. 4. & 6. pag. 327. & 328. cum sequentibus.

Declaratur l. 4. tit. 2. lib. 5. nou. recopil. a. 1. num. 7. pag. 411.

Decretum iudicis ad vendendum interpositum ex falsa causa est nullum, etiam si falsa causa in decreto minime inferatur. c. 18. nu. 66. & 67. & sequentibus. ampliatur. & declaratur. tex. in cap. 1. de re iudicat. pagin. 584. & 589.

Deficiente iure Regio potius recurrendum est ad ius Canonicum, quàm ad leges Imperatorum. Deficiente verò iure Canonico ad ius Regium est recurrendum etiam in foro ecclesiastico. c. 1. nu. 7. pag. 516.

De delicto quando non constat non est agendum de poena. c. 36. num. 41. pag. 669.

Delictorum cum plura sint genera non solum quis moueri ad delinquendum sine aliqua causa eum impellente: & dolus non solum committi sine animo liberandi. c. 37. nu. 10. & 12. pag. 673.

Delictum potest in testamento committi. R. l. nemo potest. num. 261. pag. 70.

Delinquente vno ex duobus, vel pluribus, nec inuenito delinquente nullus debet puniri, sed omnes absoluedi sunt. c. 36. num. 35. & 36. pag. 667.

Definitio solet in iure substantiam rei significare. R. l. nemo potest. numero. 310. pagin. 91.

Definitionem satis est comprehendere naturam regularem rei definitur. ibidem. nu. 351. pag. ead.

Descendentes grauati à testatore restituere si de commissum. descendere grauati si sine liberis decesserint cum suis ampliationibus. c. 13. num. 12. pag. 500.

Descendentibus debetur legitima iure naturæ: ascendentibus verò iure miserationis. R. cap. quamuis pactum, in princip. nu. 33. pag. 136.

Defli.

Destitutio pertinet ad eum, ad quem pertinet institutio, & confirmatio. C. 31. numero. 18. & conoscere de defectu, & in habilitate electorum ex officio, vel ad instantiam partis, & repellere, & infirmare electionem quando subest iusta, & rationabilis causa. ibid. numero. 19. pag. 643.

Detinens hominem liberum tenetur eum exhibere si ab eo petatur. C. 36. numero. 31. pagina. 667.

Dicta impræfactionibus censentur repetita in conventionibus. C. 30. numero. 5. pag. 636.

Dictio iam est completiva, & non reddit rem dubiam, & significat tria tempora, præsens, præteritum, & futurum: Item denotat perfectionem actus, & continuationem. C. 18. num. 48. pag. 586.

Dictio dichas, significat ante dictas, & supra scriptas, præsertim iuncta dictione, iam, quia tunc ad remota, etiam refertur, si commodè potest. ibid. num. 50. & 51. pag. eadem.

Dictio dicta, facit relationem ad præcedentia cum omnibus qualitatibus. ibidem, numero. 51. pag. 587.

Dictio si vero, est aduersativa in iure, & in facto. R. l. Nemo potest, numero. 263. pagina. 71.

Dies incertus pro conditione habetur. C. 17. num. 2. pag. 571.

Die festo licitum est apprehendere debitorem propter suspicionem fugæ, etiam tempore in diuturnum. R. l. Nemo potest, numero. 81. & 182. pag. 54. & 55.

Diffamatio delicti prolata contra reum, etiam si in contrarium nihil probetur in specie tollitur per probationem bonæ famæ a reo factam. C. 35. num. 29. pag. 658.

Diffamatio non requiritur in casu legis si contendat. ff. de fideiusoribus. C. 51. numero. 2. pag. 715.

Diffamatis competit remedium legis diffamari. C. de ingenu. & manumiss. & qualiter. C. 51. num. 1. pag. eadem.

Diffamatus in illo iudicio leg. diffamari, an actor vel reus sit. ibidem, numero. 5. 6. & 7. pag. 726.

Differentia Bart. inter hæc verba legis non possit, vel non potest an sit vera. R. l. Nemo potest, num. 47. pag. 47.

Differentia emancipationis, & patriæ potestatis est hodie sublata. R. §. sui, numero. 131. & 145. pag. 171. & 174.

Differentia adoptionis, & arrogationis ibid. num. 174. pag. 176. & 177.

Differentia, quæ est, quando nepos admittitur ad querelam non preparatam ex persona patris, & quando iure proprio per successorem

edictum. R. l. pater filium, num. 27. & 28. pag. 201. & 202.

Differentia ponitur inter duos casus, scilicet, quando pater instituit filium in legitima, & præterijt nepotem, & quando exheredauit filium, & præterijt nepotem. ibid. num. 32. pagina. 204.

Differentia maxima inter prohibitionem realem, & personalem de non alienando. R. l. vni, numer. 55. C. quando non pet. part. pagina. 123.

Differentia nulla est inter mares, & feminas in ætate virili, & maiori, quia utriusque post vigesimum quintum annum egrediuntur ætatem minorem, & ingrediuntur maiorem. R. auct. sacramenta, num. 3. pag. 236.

Differentia inter repudiare, & renuntiare hereditatem. R. cap. quamvis pactum, in principio, num. 29. pagina. 304.

Differentia, quæ sit inter acceptilationem, & liberationem. A. 2. num. 16. pag. 358.

Differentia quæ potest considerari inter has clausulas bullæ cruciatæ, *satisfacta la parte, & si la parte consistiere*. A. 9. numero. 10. pagina. 2405.

Differentiæ contractus simulati, & in fraudem gestii. R. l. Nemo potest, numero. 373. pagina. 95.

Difficultas proponitur ob quam videtur cessionem fieri non posse à creditore. A. 4. num. 9. pag. 367.

Dignitas non liberat quem à patriâ potestate, in laborabilibus. R. §. sui, numero. 29. pagina. 139.

Dilatio concessa absenti, non currit nisi ei notificata sit. A. 3. num. 9. pag. 361.

Dispensatio proximioris gradus ad contrahendum matrimonium non est necessaria, sed ulterius, cum declaratione non obstante proximioris. C. 48. numero. 11. pagina. 580.

Dispositio generaliter loquens de personis admittendis ad aliquod officium, est intelligenda, & interpretanda de idoneis, & capacibus. C. 31. num. 2. pag. 644.

Dispositiones legales potius debent iudicari, & regulari secundum leges vltimarum voluntatum, quam contrarium. A. 3. num. 24. pagina. 164.

Distributiones, quotidianæ oblationes, & annuaria mortuorum, & similia non computantur regulariter in congrua portione victu alicuius ecclesiæ assignata, vel assignanda. C. 8. numer. 1. neque in valore fructuum beneficij. ibid. numero. 2. limitatur num. sequentibus. pag. 491.

Diversitas personarum impedit repetitionem qualitatibus,

- litatis, etiam si adire dictio aliquando
 Divisio bonorum paternorum præsumitur facta, &
 redditio ratio per diuinam possessionem decem an-
 norum inter præteritos, & viginti inter presentes.
 R. nemo potest, n. 109. & quomodo hoc intel-
 ligatur, & an sit correctum iure Regio late
 in num. seq. usque ad num. 117. excludit. pa-
 gin. 60. & 61.
 Divisio facta aliquorum rerum hæreditariarum
 non impedit quin etiam fiat reliquarum non
 diuisarum non obstante temporis cursu, ibidem,
 numer. 215. pag. 62.
 Doctores nostri plerumque non præscrutantur
 rationes, & imitantur aures, quæ quædo vna
 volat, alix omnes sequuntur. c. 12. numero. 41.
 pag. 58.
 Doli allegatio in accusatione sufficit in falso, vel
 perjurio, qui probato delicto præsumitur do-
 lus R. auth. sacra metra puer. nu. 63. pag. 58.
 Dolum alleganti incumbit onus probandi. c. 9. nu.
 7. pag. 101.
 Dolum præsumitur probato delicto, nisi in nota-
 rio accusato de falso ubi non constat de ani-
 mo nocendi seu delinquendi. c. 3. nu. 8. & 12.
 pag. 97. & 93.
 Dolum præsumptus, an remitti possit. R. l. nemo
 potest, num. 18. pag. 75.
 Dolum negantis requiritur ad hoc, vt conueni-
 tius reuendicatione negans se possidere, & con-
 uinctus de mendacio condemnatur in amissione
 possessionis. hoc est, quod sciat se posside-
 re R. auth. sacramenta. nu. 61. pag. 58.
 Dolum requiritur ad hoc, vt quis puniatur de fal-
 so, vel peculato, ibidem, numero. 62. pag. ead.
 Dolum requiritur in negante se habere patrem,
 vel tutorem, vt teneatur ex suo mendacio:
 & sufficit doli allegatio, ibidem, numero, 64.
 pag. ead. detin.
 Domini declaratio requiritur ad resolutionem
 contractus emphyteutici. c. numero. 12. pagi-
 na. 654.
 Domini declaratio facit emphyteutam cadere à
 iure suo sine sententia iudicis, ibidem, nume-
 17. pag. ead.
 Dominium rei dotalis non transit in maritum,
 nisi per traditionem, sicut est regulare in alijs,
 a. 5. numero. 1. pag. 395.
 Dominium saltem vile transferitur ex locatio-
 ne ad longum tempus, præterquam si ex me-
 te contrahentium, vel legis constet contra-
 rium. R. l. nemo potest, num. 50. & 51. pagina,
 27. & 28.
 Dominium non transferitur in vniuersali consti-
 tutione dotis ante traditionem. a. 3. num. 4. nec
 in alijs vniuersalibus, ibidem, num. 5. pagina.
 395. & 394.
 Dominium ad tempus constitui potest. R. l. ne-
 mo potest, num. 116. pag. 62.

- Dominium rerum dotalium transit ipso iure
 in mulierem. a. 1. num. 6. pag. 411.
 Domino plurimum interest, vt proprietas
 ducatur sibi in quatuor abique eo, quod
 aliud interesse eueniat. c. 11. numero. 4. pag.
 515.
 Dominus potest ratificare sententiam latam etiam
 falso procuratore suo nomine quando est con-
 tra dominum latam, qui vult habere ratam in
 sui præiudicium: secus si esset lata in sui fau-
 rem. c. 9. num. 1. pag. 496.
 Dominus iniuriatus ab aliquo, si dixit famulo
 suo, Domine reuertaris donec aliquid noui
 sentiam de tali negotio, & postea famulus
 occidat illum qui dominum iniuriarum, ad-
 hac non præsumitur dominum mandasse il-
 lud committi, nisi tribus concurrentibus de
 quibus hic c. 35. num. 12. pag. 655.
 Dominus non tenetur pro famulo quando est
 homo liber, neque eum exhibere, nisi quan-
 do eum præposuit alicui officio, vel mini-
 sterio, & in eo deliquit, & non alias, nisi quan-
 do eum detineret. c. 35. numero. 39. pagina.
 619. & c. 36. numero. 28. & 30. pagina. 666. &
 667.
 Dominus domus, ubi exemptus est aliquis à ma-
 nibus familie, an teneatur exemptum exhibere.
 c. 36. numero. 41. & sequentibus. pagina.
 669.
 Donatio decedente sine acceptatione donatio-
 nis, hæredes ipsius an possint acceptare dona-
 tionem: vel è conuerso decedente donatore
 ante acceptationem donatarij, an donatarius
 possit postea acceptare donationem, iniunctis
 hæredibus donatoris. R. cap. quamuis pactum
 in principio, num. 57. pag. 117.
 Donatarius si sit præsens tempore donationis,
 an requiratur acceptatio, ibidem, num. 58. pa-
 gin. 118.
 Donare rei possessio videtur tradita per tradi-
 tionem scripturæ donationis, vel iurati ip-
 sius rei donatæ: & donatio erit certa, &
 non perturbabitur. ibidem, numero. 59. pagin.
 117.
 Donatio dementis non valet. c. 14. numer. 6. pa-
 gina. 545.
 Donatio facta à pupillo consanguineo tu-
 toris veluti filio, vel filix, nepti, non valet,
 ibidem, num. 16. pag. 547.
 Donatio maxime omnium bonorum est dilapi-
 datio, non autem diligens administratio. ibi-
 dem, num. 19. pag. 548.
 Donatio, an hodie possit reuocari ante accepta-
 tionem. c. 20. nu. 1. pag. 599.
 Donatio facta infanti etiam absenti non eget ip-
 sius consensu, nec acceptatione, sed statim ei
 acquiritur irrevocabiliter. ibidem, num. 7. &
 8. pag. 600.

Donat.

Donatio irrevocabilis fit, possessioque transfer-
tur, traditione instrumenti donationis. ibidem
num. 4. pag. 59.

Donatio inter virum, & uxorem, ex qua mari-
tus non est factus locupletior, non censetur
prohibita à iure. c. 2. num. 23. pag. 611.

Donatio inter virum, & uxorem, iuramento cō-
firmatur, secundum veteriorem, & receptissi-
mam opinionem. ibidem num. 24. pag. 612.

Donatio inter virum, & uxorem ad hoc, ut mor-
te donatoris confirmetur, requiritur traditio.
ibidem num. 25. & 26. pag. eadem.

Donatio omnium bonorum est nulla. c. 24. num.
1. valet tamen si referatur vsusfructus ad
testandum. ibidem num. 3. pag. 616. & 617.

Donatio reuocatur per atrocem iniuriam. ibidem
num. 2. & 14. pag. & atrox iniuria confide-
ratur ex tribus causis facto loco, vel perso-
na, numer. 15. & quæ dicatur atrox iniuria, &
quæ levis num. 18. pag. 619.

Donatio ob benemerita, & seruitia, & sic ob re-
mirationem, hoc probato, non reuocatur,
etiam ingrati tudinem secuta. ibidem num. 25.
pag. 621.

Donatio, ut reuocari non possit, acceptari debet
c. 1. num. 1. etiam in conscientia, numero. 3.
etiam attentata. l. 2. titu. 16. lib. 4. recop. num. 4.
etiam piz cause facta, numero. 5. etiam si sit
cum clausula constituti. numero. 6. etiam
iurata. num. 7. etiam in maiori a, num. 10. pa-
gin. 681. & 683. cum sequentib.

Donatio absentis facta, de iure Regio, an valeat
statim. R. l. Nemo potest, numer. 2, 6. pagi-
na. 70.

Donans rem propriam, retento vsufructu non
debet prestare cautionem de vtendo, & fruē-
do, & c. ibidem num. 291. pag. 76.

Donatio, etiam iurata, non tamen infinuata non
valet, quando propter non factam infinu-
ationem aliqua fraus, vel falsitas interuenisset
idque constaret. ibidem numero. 343. pa-
gina. 89.

Donatio causa mortis, prout est inferi, æquipa-
ratur contractibus, & postquam est facta
æquiparatur legatis, & sic vltimis voluntati-
bus. R. l. vnic. C. quan. non potest part. num.
28. pag. 216.

Donationes à puberibus, minoribus tamen. 15.
annis, non possunt, necum decreto celebrari:
nisi certis quibusdam casibus. R. auth. sacra-
menta, numer. 20. pag. 280.

Donatio minoris ad hoc, ut silentio temporis
roboretur, requiritur decenium silentij super
legitima ætate. 15. annorum, licet alienatio
onerosa roboretur per quinquenium. ibidem
num. 121. pag. ead.

Donatio gratuita, an hodie iure Regio acquira-
tur absentis taliter, quod reuocari non possit,

etiam ante acceptationem. R. cap. quamuis
factum, in princip. numer. 53. pag. 314.

Donatio absentis facta quotiescunque notarius
nomine ipsius stipularetur, & acceptaret eā,
an possit reuocari ante ratihabitionem absen-
tis. ibidem num. 54. pag. 315.

Donatio facta cum iuramento de non reuoca-
ndo eā, an possit reuocari ante acceptationem
ibidem num. 55. pag. ead.

Donatio facta alicui, ita vt post certum tempus
acquiratur ecclesiæ, vel alteri pro loco, an pos-
sit reuocari à solo donatori, antequam ab ec-
clesiā, vel pro loco acceptetur, remissive. in. d.
cap. quamuis, in principio, numer. 60. pa-
gina. 318.

Donatio inter viuos facta aliquibus diebus ante
ingressum religionis, an valeat stante quodam
decreto sacri Concilij Tridentini. ibidem. verbo,
dum nuptui tradebatur, num. 5. pag. 321.

Dos non potest esse sine matrimonio, & quomo-
do hoc intelligatur. R. §. sui. numero. 22. pa-
gina. 138.

Dotem promittens reddere solum matrimonio,
partem dotis sibi retinere potest, ex statuti
dispositione, præterquam si maritus promit-
tat totam dotem restituere. R. l. Nemo potest,
num. 319. pag. 83.

Dotis privilegium anterioritatis non transit in
cessionarium, & ei præfertur secunda dos
cessa, etiam si prædictum privilegium ex-
presse cedatur in instrumento. A. 11. numer. 1.
pag. 409.

Dotis privilegium anterioritatis non transit in
heredem extraneum, & ei præfertur secun-
da dos, præterquam si pro prima dote ad sic
hypotheca expressa. ibidem num. 3. & 4. pa-
gina. 410.

Dubitans an debitum solum sit, vtum possit
vti præscriptione legali. R. l. Nemo potest, nu-
mer. 108. pag. 60.

Duo in solidum non possunt esse domini ejus-
dem rei. 2. 7. num. 1. pag. 396.

Duo beneficia curata vnum in actu, & alterum
in habitu tantum possunt simul ab eodem sa-
cerdote obtineri. a. 8. num. 1. pag. 400.

Duobus testamentis in eadem charta, sunt duo
testamenta. c. 2. num. 6. pag. 461.

Duobus, vel tribus testibus probantibus affir-
mantiam plus creditur, quam decem cētis,
vel mille probantibus negatiuam. a. 6. num. 1.
Pag. 394.

E

E A quæ pendent à voluntate principis, repu-
tantur impossibilia, præterquam si facili-
ter solet princeps concedere. c. 18. num. 10. pa-
gina. 80.

Ecclesia potest nunciare nouum opus contra
laicum

INDEX.

hanc totam in indice ecclesiastico. c. 41. num.
4. pag. 719.
Ecclesia bene restituitur aduersus contractu sui
procuratoris iuratum nomine, & mandato Ec-
clesie celebratum. R. auth. sacra. c. n. 14. 1.
& an idem sit quando praelatus Ecclesie con-
trahit. ibid. n. 14. pag. 284. & c. 185.
Ecclesia habet barrios, & territorium limitatu
parochianorum. a. 8. nu. 8. pag. 402.
Ecclesia pauper quibus impensis hodie attento
decreto sacri Consilij Tridentini reedificari
debeat. a. 10. nu. 7. pag. 408.
Edere actum instrumenta sua reus non tene-
tur. c. 41. num. 9. pag. 699. & c. 46. a. num. 1.
pag. 703.
Ex edicti propositione resultat quidam contra-
ctus obligatorius, quem tenentur electores
obsequere. c. 41. nu. 2. pag. 402.
Electi sine nominati ad magistratus non habet
solidam iurisdictionem quousque fuerint co-
firmati a superiore cui super sit confirmatio:
nam ab eo censetur habere solidam iurisdic-
tionem. c. 3. nu. 10. pag. 643.
Electio seu nominatio ad officium publicum ho-
noris eluctoria est, & contrarii habetur, quan-
do sit de personis quibus non est virtus, & vi-
ta sufficiens. c. 31. nu. 6. pag. 644.
Electio, & collatio beneficii vacantis facta ali-
cui non impeditur pretextu appellationis ab
eo interposita. c. 10. nu. 9. pag. 106.
Eligendus virtute vltimae voluntatis ad aliquod
officium requiritur certam qualitatem, ea de-
bet inesse tempore electionis, nec sufficit,
quod adsit tempore aduersionis. c. 1. nu.
17. pag. 429.
Eligendi, vel presentandi ius acquiritur ex vni-
co actu, & quae ad hoc requirantur. c. 3. num.
1. pag. 469.
Eligi in iudicem nullus debet qui non sit dignus
simus, & meritis facultatibus. c. 3. num. 3.
pag. 640.
Eligi non nominari ad officium publicum hono-
ris, non possunt viles persone, & infames,
nec ad id aspirare, quia eo fungi prohiben-
tur. ibid. nu. 6. pag. 641.
Eligi, nec nominari potest ad officium digni-
tatis, vel honoris qui exerceat officium vile,
& infamum. ibid. nu. 8. pag. 642.
Emancipato nuptiae testamentum patris, per
omnes salubres, & honestas tam suis quam em-
cipati eodem iure succedunt. R. §. sui. nu. 13.
pag. 470.
Emancipatus desinit esse in patris potestate, &
suis esse per emancipationem. R. §. subrum.
nu. 17. pag. 467.
Emancipatus hodie est suus ab intestato, secus
hodie

1. vero condito testamento. ibidem, num. 1. pag.
471.
Emancipatus praeeritus sine causa infectione
est suus, & habet hoc casus dicendi nullu,
ibid. nu. 139. pag. 471.
Emancipatus filius institutus in repute ab eo prae-
terito est suus. ibid. nu. 140. pag. 472.
Emancipatus non transmittit etiam hodie ha-
reditatem non aditam ex potentia iustis,
pag. 475.
Emancipatus etiam hodie non gaudet benefi-
cio. l. fin. C. de repud. hered. ibid. num. 148.
ibid. nu. 146. pag. 472.
Emancipatus etiam hodie non habet tria capi-
ta ad succedendum, sicut filius suus, ibid. nu.
149. pag. 472.
Emens a testamentario habente mandatum a
testatore ad vendendum, an sit securus, licet
pretium, quod dedit non conuerterit in debi-
ta, & legata defuncti, sed in rem propria ex-
ecutoris vendentis, & an ipse executor teneat-
ur. a. 1. nu. 2. pag. 345.
Emens a debitore rem obligatam cum consen-
su creditoris, licet debitor pretium non soluat
creditori, est securus, ibidem, numero. 9. pa-
gina. 146.
Emens ab herede, & sit securus, quid debeat fa-
cere, & procuratore. a. 1. nu. 12. pag. 347.
Emens bona ecclesie non seruatis debitis solem-
nitatibus, tenetur quoque ad fructuum, prae-
ter rei ipsius alienata indebiti restitutionem,
c. 15. nu. 14. pag. 422.
Emens res ecclesie, vel minoris sine solemni-
tate debita tenetur ad restitutionem fructuum,
ibid. nu. 19. pag. 423.
Emens a procuratore alterius, non praescribit,
non consilio de mandato, vel sibi non est di-
ctum a fidei dignis personis, illum procura-
torem habere mandatum. c. 23. num. 10. pa-
gina. 631.
Emens a persona fidei digna, & valde notabile,
vendere nomine alterius, & tanquam eius
procurator habet iustam causam, cum cre-
dit, sufficientemque credituratem ad praescri-
bendum. ibid. nu. 22. pag. 632.
Emptor non tenetur stare colono. R. l. eno po-
test. numer. 2. etiam si fuisse pro colono hy-
potheca specialis, vel generalis, cum tamen
emptor ei satisfaciatur de suo interesse. ibi-
dem, numer. 44. Hoc limitatur, quando pro
locatione adest pretium de non alienando
cum hypotheca specialis ipsius rei locata, ibi-
dem, numer. 47. Item limitatur quando pro
securitate locationis adest iuramentum, &
hypotheca specialis, ibidem, numer. 45. pag.
426. & 27.

Ty Em.

INDEX

Emptori hereditatis, si mandatur ei actiones accrescit portio vacans, & non heredi qui vendidit. R. l. vnic. nu. 70. C. quando pet. part. pag. 129.

Emptor pignoris dati cum facultate vendendi, an sit securus venditione facta, dolo creditore vendentis. a. nu. 4 pag. 145.

Emptor rerum minoris qui soluit pretium tutori, vel curatori minoris, an sit securus in emptione sua si pretium non solvatur creditore minoris, ibidem, num. 6. & sequentib. pag. 146.

Emptoris non spectat ad sollicitudinem in casu authenticæ, hoc ius porrectum. C. de sacrosan. Eccles. quod pretium creditoribus Eccles. a. nu. 7. pag. ead.

Emptor contra iuris prohibitionem est in mala fide. c. 15. nu. 12. pag. 162.

Emptor si iusta ratione motus fuisset interuenire solemnitate, quæ reuera non interuenit, excusatur à fructuum restitutione, ibid. nu. 13. pag. ead.

Emphyteosis non potest alienari in Ecclesiam. c. 12. nu. 1. pag. 514.

Emphyteosis, ut cadat in commissum ob indubitam alienationem requiritur traditio ipsa. ibid. nu. 3. pag. 515.

Emphyteota priuati, sicut ecclesie propter deteriorationem rei emphyteoticæ potest ab illa expelli. c. 12. nu. 1. pag. 517.

Emphyteota, nec ipsius hæres potest postquam res incidit in commissum, rem redimere virtute clausulæ, & pacti de redimendo, quia domino directo debet placari, & adiudicari, ibid. nu. 17. & seq. pag. 518.

Emphyteota non potest redimere rem emphyteoticam venditam sine consensu domini in præiudicium prælationis, vel commissi domino acquisiti. c. 12. nu. 30. pag. 521. deficit in vassallo, ibid. nu. 31. pag. 522.

Emphyteota cadens in commissum, non cadit à iure luendi, quando precessit contractus principalis emptionis, & venditionis in eodem cum pacto de luendo rem in eodem instrumento, vel separatim in alio posito. c. 12. nu. 32. pag. 522.

Emphyteota priuati potest domino volente elapsi termino repellat verò emphyteota ecclesie expelli potest, nisi ceteri satisfactioe sibi provideat. c. 43. numero. 3. pag. 692.

Emphyteota non potest moram purgare intra decem dies ubi dominus rem alteri emphyteosim concesserit. c. 43. numero. 8. pagina. 693.

Emphyteota per cessationem non cadit ipso iure

re ab emphyteosi, nisi dominus declarauerit velle esse locum caducitatis, ibidem, num. 13. pag. 694.

Emphyteota ecclesie moram purgat ceteri satisfactioe, & quæ sit, ibidem, nu. 3. & 9. pagina. 692. & 693.

Emphyteotica res tota incidit in commissum, vno ex hereditibus cessante soluere, sicut alter soluat. c. 12. nu. 10. pag. 516.

Emphyteotice rei alienatione facta sub conditione, si dominus consenserit, deficiente conditione, si dominus consenserit, non potest impetrari dictas consensus domini ab emptore, in præiudicium hæredis. c. 12. num. 34. pag. 522.

Enormissima læsio, ut per iuramentum excludatur aliqua remedia ponuntur, & vtrū sint tuta. R. auth. sacramenta, num. 97. 98. & 100. pag. 699. & 700.

Enormissima læsio nunquam comprehenditur nec censetur exclusa per iuramentum, quacunque forma præstetur, ibidem, num. 92. pag. 266.

Enormissima læsio in casu cap. quamuis pag. 699. de pact. in 6. an sit causa sufficiens ad rescindendam renunciationem iurata, de qua in illo tex. & quod remediū, siue cautela adhiberi possit ad hoc remissum. R. d. cap. quā pactum, verb. si tamen iuramento, num. 2. pagina. 336.

Episcopalis dignitas liberat filium suū à patris potestate. R. §. sui, nu. 10. pag. 136.

Episcopi quid hodie possint in iure patronatus, remissum. R. l. nemo potest, nu. 45. pag. 109.

Episcopo licet, sine alia causæ cognitione, assumere possessionem, ubi ius perdidit ille qui ecclesiam possidebat. c. 10. numero. 8. pagina. 700.

Episcopus cum consensu patroni potest dispensare pro vna vice cum præsentato aliterando qualitates à testatore requisitas, veluti circa sacerdotium. c. 1. nu. 19. pag. 430.

Sed non sine causa, sed cum consensu veri patroni, id est ipsius fundatoris potest, ut in nu. 18. & an hæres vel successor fundatoris possit consentire Episcopo, ut id faciat, ibid. nu. 31. & nu. 33. quod aliqua causa requiritur ad hoc, ut possit, pag. 431. & seq.

Episcopus regulariter sine causa dispensare non potest, ibid. nu. 22. pag. 431.

Episcopus dispensare non potest, nisi in casibus à iure expressis, ibidem, numero. 16. pagina. 432.

Episcopus potest alteri conferre beneficium curatum, quod alias obtinebat, postquam aliud

aliud recepti consimile, & ipsius possessionem postquam accepit, vel per eum sitit quin minus acceperit. c. 10. an. 7. pag. 106. non tamen potest illam cui contulerit inducere in possessionem potestare non vocato, ibidem. nu. 10. pag. ead.

Episcopus omnibus casibus in quibus beneficiarius ipso iure, vel per sententiam hominis iam rite latus, & quod transiit in re iudicatam, perdidit, quod habebat in beneficio, potest, & debet confectis alij beneficiario, & primo auferre possessionem sine alia causae cognitione. c. 10. numer. 18. pagina. 107.

Episcopus res ad suam mensam pertinentes, vel res cathedrales Ecclesiae alienare non potest sine consensu capituli nisi in parva, & necessitas in magna. c. 17. numero 5. pagina. 109.

Episcopus non potest unionem facere sine consensu capituli, c. 1. nu. 6. pag. ead.

Episcopus, siue prioratus non possit unire Ecclesiam suae mensae, vel capituli sine consensu capituli, quia non potest auctoritate in eam proprio. c. 13. nu. 7. pag. ead.

Episcopus filius familiaris non amittit iuramentum, ibi dicitur, sed speciosum est in eo, & habet iuramentum, licet liberetur a patria potestate, ibid. nu. 8. pag. 66. & 103.

Episcopus filius si praeceat in testamento patris, habet ius dicendi nullum, ibid. nu. 12. pag. 62.

Error iuris quamvis non sufficit ad viciandam actionem, sufficit tamen ad acquisitionem fructuum. c. 15. nu. 11. pag. 587. Hic tamen intelligitur de errore iuris, non non assistentis, nec inter decem, ibi dicitur, pag. 587. & 109.

Error iuris prohibitorij, seu interdictorij inducit nullam, si quis, si quis impedit fructuum acquisitionem, c. 17. nu. 13. pag. 62.

Error electi non dolus, & in dubio potius praesumitur error quam dolus, c. 17. nu. 13. pag. 62.

Exceptio simulata non admittitur aduersus instrumentum publicum si sit statuto, quod nullae aliae exceptiones admittantur, nisi quae sunt in statuto, c. 17. nu. 13. pag. 62.

Exceptio simulata non potest tolli, etiam si prestat per iuramentum, c. 17. nu. 13. pag. ead.

Exceptio in alio iudicio ratiocinatio non potest, ibid. nu. 17. & 103.

Exceptio in alio iudicio non potest per se, bene potest ibi, nu. 17. & 103.

Exceptionem qui ponere potest, potest interponere sententiam, c. 17. nu. 17. & 103.

Excommunicatio loci ad instantiam partis, si

et possit tolli antiquam incurretur de ipsius partis consensu, tamen potest suspendi, vel prolongari nec fieri, quod adit reindictae, c. 17. nu. 17. & 103.

Excommunicatio absolutio facta ab ordinario, vel ab excommunicatore, sine paritatis satisfactione, vel alia iuris forma praetermissa, valet licet sit iniusta, ibidem, numer. 5. pag. 104.

Excommunicatus sub conditione, si non soluerit Titio decem intra certum tempus, non solvens, an statim sit excommunicatus, & quomodo hoc intelligatur, ibid. nu. 4. pagina. ead.

Excusatio vulnerati de aliqua persona, valet, si si aliud liquido probetur, c. 35. numer. 11. pagina. 69.

Excusio requiritur etiam in actione de dote principalis, quia agatur contra tertium possessorem, c. 19. nu. 17. pag. 196.

Excusio pro facienda est in bonis debitoria principalis, quam deveniatur ad tertium debitorum, c. 10. nu. 5. pag. 710.

Excusio non requiritur in re specialiter obligata, quando agitur contra principalem debitorem, c. 10. nu. 15. pag. 722.

Excusio non est necessaria, ubi est notorium principalem debitorem non esse solvendum, c. 10. nu. 11. pag. 724.

Exempla referuntur, quibus testator iubet obligationem fieri sub conditione, ibid.

Exemplum quo testator iubet obligationem fieri certo loco, si nemo potest, num. 101. pagina. 124.

Executi non potest instrumentum quo aliud refertur, nisi primo ad quod sit relatio producta, c. 1. nu. 7. pag. 615.

Executi quod possit duobus casibus instrumentum guaranteeum aduersus tertium rei singulare, si nemo potest, num. 38. & 39. pagina. 124.

Executi defunctorum voluntates pium est, & si ad causas pias non spectent, ibidem, numer. 38. pag. 80.

Executio fieri non potest contra debitorem debitorem, nisi procedente excusatione in bonis principalem debitoris, c. 19. nu. 7. pag. 194. qui debitor debitoris si alleget solutionem, vel aliam legitimam exceptionem de necessitate non est audiendus, ibid. nu. 8. & exceptio ei obli-

gata, si debitor etiam sub creditoribus, ibid. nu. 12. pagina. 59.

Executio instrumenti guaranteeum non habet diem certum, nisi non potest antequam petatur debitum, & transactio aliqui dies, quibus debitor solvere possit, c. 9. nu. 4. pag. 67.

Idem

Idem si instrumentum habeat diem: ad sit ta
men cōditio, quod debitor certificari debeat
per actorem ante diem, ibid. nu. 5. pag. ead.
Executionis virtus debet competere a princi-
pio. c. 30. nu. 13. pag. 638.
Executio non suspenditur per restitutionem in
integrum si est præsumptio malitiæ cōtra pe-
tentem restitutionē, quod eam causa differe-
re executionis petat. c. 31. nu. 4. pag. 648.
Executio laudi peti potest etiam si compromis-
sum non ostēdatur si arbitri præsentibus par-
tibus, & emologantibus sententiam ferat. ibi-
dem. nu. 443. pag. 112.
Executiva via præscribitur tempore ordina-
rio. c. 47. nu. 5. pag. 706.
Executiva via agi potest aduersus tertium posses-
sorē ratione prædij à se possēdi super quo est
impositus census. c. 49. nu. 11. pag. 716.
Executiuo iure præscripto, executio debet an-
nullari reservato iure creditori in via ordina-
ria. c. 47. nu. 4. pag. 706.
Executiuum ius pasciue est personale, quod nō
sequitur rem sed personam: & ideo nō datur
contra tertium rei possessorem, nec cōtra
non nominatum in instrumēto. R. l. nemo po-
test. nu. 32. pag. 25.
Executiuum ius neque obligatio, non præscribi-
tur aliquo tempore quando debitor est obli-
gatus perpetuo, vel quod possit cōpelli quan-
docunque licet, aliās præscriberetur. ibidem.
nu. 471. pag. 120.
Executiuum remedium hodie iure Regio suc-
cessori ab intestato competit pro adipiscen-
da possessione honorū hæreditariorū. R. §.
sui. m. 71. & 74. olim officium iudicis compe-
tebat suis tantum. d. n. 4. pag. 152. & 153.
Executores testamētorum possunt capere pro-
pria auctoritate rem sibi legatam. R. l. nemo
potest. nu. 365. pag. 99.
Executoris venditio non bona fide facta, an sit
retractanda. a. 1. nu. 3. pag. 345.
Exercentes officij cauponis seu stabularij sunt
infames, infamia facti atque a opinione, &
estimatione quæ habetur de his personis in
Hispania. c. 31. nu. 1. pag. 640.
Exercentes officium cauponis, & stabularij,
ex hoc sunt viles, & infamæ personæ, quia
communiter solent committere fraudes, quia
vitando cum furibus aduersus eos quos reci-
piunt, & communiter hospitatores isti sunt
homines rapaces, & vulgares, ibid. num. 7. pa-
gin. 641.
Exercentes mercimonia cuiusque ergasterio
adherentes nequeunt habere officia publica
honoris, ibid. nu. 11. pag. 642.
Exercentes artes viles indistincte prohiben-

tur admitti ad aliquos honores, nisi in casu
necessitatis. ibid. nu. 14. pag. ead.
Exercentes officia stabularij, vel cauponis com-
muniter solent esse personæ pauperes, quæ
de suo non possunt se alere, ibid. num. 16.
pag. ead.
Exercuit qui officium vile, & infimum, non
potest elegi, non nominari ad officium di-
gnitatis, & honoris, ibidem, num. 8. & num.
28. pag. 641. & 645. vbi quia exercitium vi-
lium, & infimorum officiorum cauponis, &
stabularij personæ remanent sordiditate, &
vilitate infectæ.
Exheredare, vel præterire liberos hodie non li-
cet sine causæ interfectione. R. l. pater filium. n.
35. pag. 205.
Exhereditatio, ita demouet si hæreditas adea-
tur. R. §. sui, nu. 17. pag. 169.
Existens in quali possessione in alijs actibus
patrono competentibus præsumitur etiam
esse in quali possessione præsentis, quādo
non constat, quod ius patronatus pertineat
ad alium. c. 4. nu. 33. pag. 481.
Existente aliquo de generatione, & linea illius
ad quæ peruenit maioratus, ipse præfatus de-
bet alijs alterius lineæ postea vocatis, &
priusque fiat in successione locus secundo ge-
nito, & ipsius lineæ debet in totum extingui
prima linea. c. 13. nu. 11. pag. 535.
Existentia fuitatis idem operatur, quod tabu-
la testamēti. R. §. sui, numero. 74. pagina.
153.
Existentia sui hæredis nō est sufficiens sine im-
missione ad inducendam cōfusionem actio-
num. ibid. nu. 85. pag. 107.
Expēdi prius debet redditus ciuitatis, vel villæ,
vel oppidi, quā deueniatur ad cōtributionē.
a. 10. nu. 4. pag. 401.
Ex postfacto potest quis decedere pro parte
testatus, & pro parte intestatus: hoc est post
aditam hæreditatē. R. l. vnica. nu. 1. C. quan-
do non per. part. pag. 21.
Extensio fieri debet quando per aliquem intel-
lectum reducitur ad ius commune antiquū,
ut res de facili ad suam naturam redeat. c. 1.
nu. 37. pag. 457.
Extensio fit etiam in penalibus ex identitate
rationis expresse. c. 12. nu. 6. pag. 132.
Extensio non fit de vna persona ad aliam in
statuto excludente feminas, propter mascu-
los sed exclusio restringitur in personis ex-
pressis, itaque nunquā quis excluditur nisi
à personis specificatis in ipso statuto. c. 13. n.
26. pag. 139.
Extensio fit ad alium casum ex ratione expresse
scilicet in correctorijs. c. 30. numero. 1. & 9.
pag. 8.

pagina. 71. & R. l. nemo potest, num. 123. pag. 86.

Extensio licita est, etiā in correctorijs, quando per aliquem intellectum reducitur ad ius commune. R. l. nemo potest, in numer. 329. pagina. 85.

Extraneus dotans, videtur donare. a. 2. num. 8. pag. 356.

FActum iuxta conditionis appositae tenorem videtur factum in dubio gratia implende conditionis, si faciens habebat notitiam conditionis. c. 17. num. 19. pag. 573.

Facultas, & libera quæ datur defunctorum vltimæ voluntatis magis accedit iuri naturali, quam successio filiorum. R. l. nemo potest. n. 5. pag. 18.

Facultas concessa alicui in dubio debet intelligi, secundum ius commune, nisi aliter intellecta nihil operaretur. sed eo casu nõ censetur remissa solemnitas quæ alteri sit præiudicialis. ibid. nu. 7. & 9. pag. 19. & 20.

Facultas testandi, & successiones maxime ex testamento omni respectu de iure ciuili esse prima opinio. ibid. nu. 4. pag. 30.

Facultas testandi, licet quod ad formam, & solemnitatem sit de iure Ciuile quo ad originem tamen, & substantiam est de iure gentium, & naturali, secunda opinio. ibid. num. 79. pag. 34.

Facultas actui faciendi, nec per mille annos amittitur. c. 11. nu. 2. pag.

Falcidia quare olim prohiberi non poterat, & quare hodie possit. R. l. nemo potest, numer. 305. & 306. & 307. reprobo rationem per Bartol. assignatam in hoc, pagina. 79. & 80.

Falcidix, & Tabellionix vsus, an hodie præstetur remissu. ibidem, numer. 335. pagina. 86.

Falsitas non præsumitur vbi agitur de modico præiudicio, & paruo interesse. c. 37. num. 9. pag. 672.

Falsitas quæ alteri damnum, nec inferri, nec inferri potest, non puniuntur, ibidem, num. 19. pagina. 673.

Falsitas nõ nocet quando committitur circa id, quod de se nõ probat, ibid. nu. 1. vbi. nu. 32. casu, nec extraordinarie puniri debet falsum, quod hoc committens, pag. 674.

Falsitas commissæ circa scripturam quæ a principio non faciebat fidem non nocet, etiam si postea statuto superueniente fidem faceret. c. 37. nu. 2. pag. ead.

Falsum non committitur absque dolo, ibidem, num. 4. pag. 672.

Fama quando constat quis fuerit principiator, non operatur plusquam illius dictum extra iudicium. c. 35. nu. 25. pag. 697.

Fama res est fragilis, & perniciosa transmissa ab his qui desiderant de hoc famam esse. ibid. nu. 26. pag. ead.

Famam ad probandum, quæ requirantur. c. 35. nu. 24. pag. ead.

Famæ probatio contraria admittitur, & si de fama contraria probatur, de prima non liquet, ibid. nu. 28. pag. 697.

Familia æque conseruatur per legitimatos, sicut per legitimos. c. 3. nu. 12. pag. 473.

Fauor publicus versatur in conseruatione familiarum. c. 3. nu. 8. pag. 472.

Fauore causæ piz potest quis, etiam paganus decedere pro parte testator, & pro parte intestatus. R. l. vnic. num. 7. Quando non per part. pag. 210.

Fœmina nupta extra familiam, an habeat ius patronatus fœmilix propriæ concessum. c. 3. nu. 9. pag. 472.

Fœmina non succedit in iure filiorum, quod quando masculus superest in eodem gradu. c. 13. nu. 2. pag. 532. & nu. 2. pag. 538. Nec id speciale est in feudis, sed fundatur in merita ratione dispositionis, ibid. nu. 5. pag. ibid.

Fœmina instans maioriam in dubio non videtur exclusiue fœminas deficientibus masculis, etiam si vtatur verbis masculini sexus, aut quæ ad masculos referri solent, c. 1. numer. 103. pag. 537.

Fœmina quæ a masculo descendit, an comprehendatur in successione vbicunque ad ea vocantur filij qui per lineam masculinam descendunt. c. 1. nu. 35. pag. 542.

Feudalis res quæ prohibetur alienari, potest alienari ad vtilitatem domini. a. 7. numer. 15. pag. 399.

Fideicommissarius vniuersalis potest ex volumine testatoris, ita iubentis propriâ authoritate occupare res fideicommissio relictas. R. l. nemo potest, nu. 366. pag. 57.

Fideicommissarius creditor est. R. §. sui, nu. 50. pag. 164.

Fideicommissarius quodammodo hæres est. R. d. l. vnic. nu. 66. pag. 228.

Fideicommissum vniuersale non sustinetur propter prohibitionem quartæ, nisi hæres scriptus adeat hæreditatem, repet. l. nemo potest, num. 14. nisi ei esset per testatorem remissa necessitas compulsionis. ibidem, num. 37. pag. 22.

Fideiusio præstari debet ad solutionem faciem.

dam in casu l. de Madrid, de executione compromissorum loquentis, etiam non petita ibi dem, num. 438. pag. 110.

Fideiussores inuenire difficile reputatur iuris presumptione, in homine in ope impossibilitate. R. l. nemo potest, num. 293. pag. 77.

Fideiussores qui pro alio intercessit habet duas actiones aduersus principalem debitorem, pro quo intercessit. a. 4. nu. 3. pag. 366.

Fideiussores per remedium seu beneficium cessarum ditionum præferunt cæteris creditoribus, qui tempore fideiussionis, nondum fideiussores existerant, tempore verò solutionis sic, & omnibus alijs cedente posterioribus, ibid. nume. 4. & seq. Quod intelligitur si creditor principalis ei præferretur, si satisfactas non fuisset, ibidem, numer. 6. pag. eadē. & 367.

Fideiussores solvens non videtur soluere, vt liberet reum, sed vt sibi acquirat nomen debitoris, & sic quasi emptor est, ibidem, num. 5. pag. 367.

Fideiussores cui cessæ fuit hypotheca per creditorem, potest eam intentare aduersus rerum possessorē, d. a. 4. qu. 8. pag. ead.

Fideiussores cui per creditorem non sunt cessæ actiones, sed intendens actionem mādati aduersus principalem debitorem an præferatur creditoribus medijs inter fideiussores, & solutionem, ibid. nu. 12. & seq. pag. 389.

Fideiussores, sicut se habet quoad obligationē respectu creditoris principalis, sic se habet reus principalis respectu fideiussores, qui uterq; debitor est. d. a. 2. nu. 15. pag. 390.

Fidei præstatio, an firmet contractum gestum per adultum, sicut iuramentum. R. auct. sacramenta, nu. 144. & 145. pag. 285.

Filia vocata in defectum masculorum, & eorū filiorum, præferunt nepci ex filio, nō extantibus masculis. c. 13. nu. 5. pag. 533.

Filia primogeniti, etiā præ mortui, viuente patre excludit patrui masculum secūdo genitū, vbi ex conditionibus, & legibus primogenij forma non excluditur, d. c. 13. nu. 14. pagin. 531. & nu. 30. & seq. pag. 540.

Filia non excluditur a successione patris propter existentiam fratris defuncti, stante statu to, quod filia dotata à patre, vel matre extantibus fratribus, nō possit succedere patri, vel matri. c. 13. nu. 6. pag. 536.

Filia descendens, grauari excludit substitutū, etiam si sit de testatoris descendens. c. 43. nu. 1. pag. 544.

Filia dotata præterita, vel exheredata in testamento, non poterit illud rumpere stante statu to, quod filia dotata non possit succedere

ab intestato. R. l. pater filium, num. 22. pag. 199.

Filia ingrediens religionem, an possit renūciare aliquæ dote receptæ hereditati paritum, cum iuramento. R. cap. quamuis pactū, verb. dum nuprui tradebatur, nu. 1. pag. 523.

Filia renunciatiōis hereditati patris cū iuramēto excluditur ab ipsius patris hereditate, etiā intestati decedentis, ibid. verb. omnino seruari, & c. nu. 1. præterquam si nullos alios filios habet pater, ibid. num. 2. nisi nepotes habeat, ibid. nu. 3. pag. 524.

Filij prioris matrimonij possunt pœnas. l. i. C. de secund. nupt. matri secundo nubenti remittere. R. l. nemo potest, nu. 18. pag. 21.

Filij testatoris acceptantes expresse, prohibitionem expresse Trebellianicæ factā per testatorem minime possunt illam detrachere, ibidem, nu. 33. pag. 86.

Filij familias non possunt renūciare Senatui consulto Macedoniano, ibidem, nu. 26. pagin. 118.

Filij succedentes in secundum patris non acquirunt succedendo, sed acquisitionem capiunt cū libera administratione, dict. §. sui, num. 110. pag. 166.

Filij spurij illustrium personarum, Ducum, Comitum, & Marchionum, an gaudeant nobilitate parentum, ibidem, numer. 90. pagin. 187.

Filij naturales legitimitatem per subsequens matrimonium, ibid. nu. 191. pag. 186.

Filij familias, quod possint libere disponere de lucris quasi castrebus contentis in quadam lege Regia. R. auct. sacramenta puberum, n. 53. pag. 255.

Filio ex hereditato approbante testamentum sequens in gradu, an possit querelare per successorem & dictum. R. l. pater filium, nu. 39. pag. 205.

Filio ex hereditato nepos non efficitur suus, & ideo potest præteriri. R. §. sui, nume. 123. pag. 168.

Filios originem propriam ubi natus est, & paternam sequitur, etiamque mutare non potest. c. 7. nu. 1. pag. 493.

Filius quo ad honores, & munera, sequitur originem patris, & non matris, nisi ex alia causa ciuitati matris sit adscriptus. c. 7. nu. 4. pagin. 493.

Filius sequitur originem matris, non vt mater, sed vt propriam, quando in ea natus est, vel si ibi parentes constituerunt domicilium, non verò si casu transeundo mater ibi peperit filium, ibidem, numer. 6. & 7. pagin. 494.

Filius

INDEX.

Filius testatoris, vel alius qui sit de familia, & agnatione ipsius præferatur neptibus ex filiis masculis primo nominatis. c. 13. numer. 7. pag. 533.

Filius, an à principio possit consentire, vt exheredetur. R. l. nemo potest, numer. 142. pag. 46.

Filius, an à principio possit consentire, vt præteratur, ibid. nu. 143. pag. ead.

Filius, an possit consentire vinculum, & gravamen in sua legitima, ibidem, numer. 144. pag. 47.

Filius familias iure Regio potest testari. R. §. sui. num. 8. pag. 136.

Filius, vel alius hæres in testamento scriptus potest intrare propria autoritate bona hereditaria iacentia absque eo, quod incurrat poenas. l. de Soria, ibid. nu. 75. & 76. pag. 154.

Filius succedens patri, an teneatur alijs fratribus conferre, quod pater communis pro ipsius filij condemnatione, in vita voluntarie soluit, ibid. nu. 93. pag. 160.

Filius qui delinquit, an possit repudiare hereditatem matris sibi delatam post delictum in præiudicium offensi, & iuris sibi competentis per sententiam, ibidem, numer. 95. pag. 161.

Filius suus, an possit repudiare hereditatem patris, retenta sibi legitima, ibidem, numer. 96. pag. 162.

Filius melioratus potest acceptare meliorationem, & prælegatum, ceteraque bona repudiare, ibid. nu. 97. pag. ead.

Filius Regis, an Rex vocari debeat, licet Regnum non habeat, ibidem, numer. 111. pag. 166.

Filius litigans qui non habet immobilia non excusatur à satisfactione. l. sciendum. ff. qui. satis dare cogantur propter immobilia patris, ibid. nu. 116. pag. 167.

Filius, vel filia, per contractum matrimonij de iure communis non liberatur à patris potestate, ibidem, nu. 118. sed de iure fori liberatur quibusdam concurrentibus, ibid. nu. 119. sed lege Tauri liberatur, etiam illis non concurrentibus, sed tantum, quod sit velatus, ibid. n. 120. & an id procedat tantum in favorabilibus, vel etiam in præiudicialibus, ibid. num. 121. pag. 107. & 168.

Filius velatus si existit ingratus patri, an possit recurrere in patriam potestatem, ibid. num. 122. pag. ead.

Filius exheredatus amittit suavitatem per exheredationem, ibid. nu. 124. pag. 168.

Filius uxoratus, & velatus etiam hodie non transmittit hereditatem non aditam ex potentia

suitatis, ibidem, num. 127. pag. 169.

Filius licet quo ad libertatem ventrem sequatur, hoc est materiam, quo ad honores patris sequitur. R. §. sui, num. 128. pag. 170.

Filius natus ex damnato cohibitus licet legitimetur non consequitur nobilitatem patris, ibid. num. 189. pag. 182.

Filius qui habet peculium castrense, vel quasi castrense, potest contrahere ad creditum, non obstante prohibitione. l. 22. tit. 1. l. lib. 5. non re. cop. Reg. R. auth. sacramenta. nu. 49. pag. 252.

Filius fam. qui tempore contractus interrogatus, an habeat patrem, vel curatorem, &c. hoc ne gaudet contra veritatem, tenetur adimplere contractum à se factum propter suum mendacium, ibidem, num. 55. pag. 256.

Filius fam. si tempore quo secum contrahitur mentitus est, se patrem familias esse asserendo, datur contra eum in solidum actio, ibidem, num. 70. pag. 260.

Filius fam. cum bona conscientia potest opponere exceptionem Macedonianam, ibid. num. 81. & limitatur, nu. 82. pag. 264.

Filius, vel filia quæ renuntiavit cum iuramento futuræ successioni paternæ, vel maternæ, alio quo pretio sibi dato, vel promisso, si fuerit deceptus ultra dimidiam iusti pretij, potest agere remedium. l. 2. C. de rescind. vend. dist. 1. auth. sacramenta. nu. 78. & cautela, vt hunc casum, & alios iuramentum comprehendat, ibid. nu. 88. pag. 262. & 265.

Filius in cuius favorem renunciatum est ab alio fratre, an ultra hoc possit per patrem meliorari in tertio, & quinto bonorum. R. cap. quibus pactum in princip. nu. 10. pag. 268.

Filius, an possit consentire gravamini in sua legitima appposito, in præiudicium liberorum, ibid. num. 16. pag. 301.

Filius, an possit renunciare suam legitimam in præiudicium creditorum, ibid. nu. 17. & 14. pag. 301. & 303.

Filius præteritus in testamento patris potest id approbare: & tunc reconvalescit testamentum iure pretio, in dist. cap. quamvis pactum, in princip. nu. 25. pag. 303.

Filius in cuius favorem pater fecit scripturam publicam non meliorandi alios potest consentire melioratione aliorum fratrum, &c., & renunciare prædictæ scripturæ in præiudicium suorum filiorum, ibid. 16. pag. ead.

Filius tempore quo pater testatur potest consentire se præteriti, vel exheredari, ibid. nu. 27. pag. 304.

Filius potest consentire gravamini in sua legitima appposito, etiam si habeat filios in dist. cap. quis pactum, in princip. nu. 12. pag. 306.

I N D E X.

- Filius, vel pater, non potest post mortem testatoris consentire grauare in sua legitima** ap-
positum in prejudicium filiorum, licet possit
in prejudicium sui ipsius, ibid. nu. 1. pag. 313.
- Filius cui in vita patris fuit assignata, & tradi-
ta legitima, an crescentibus postea facultati-
bus patris possit petere supplementum, & in-
crementum suae legitimae, & quid & conuer-
so, ibidem, verb. à filia, nu. 7. & seq. præcipue
nu. 10. 11. 12. & seq. pag. 330. & 332.**
- Filius qui in vita patris non recipit integram le-
gitimam potest postea auctis facultatibus re-
siduum petere, ibid. dist. verb. à filia, nu. 12.
pag. 332.**
- Filius qui in vita patris coacti per statum re-
cepit legitimam pro condemnatione delicti
soluendam, an etiam auctis postea facultati-
bus patris possit aliquid aliud cõsequi, in d.
verb. à filia, num. 13. pag. 332.**
- Filij sam. nō possunt testari de rebus in quibus
parentes eorū habent vsumfructū, nec eas
alienare contra voluntatem parentum, ibi-
dem, verb. nullum ad bona paterna, &c. nu.
15. pag. 330.**
- Filius sam. non potest hodie facere pactum de
nō petendo legatum vsumfructū patri in eo
debitū, ibid. nu. 16. pag. 331.**
- Filius etiam si in casu cap. quāuis pactum, re-
nunciaverit iure potendi alimenta patris ni-
hilominus si indigeat ea petere, ibid. d. verb.
omnino, &c. nu. 5. pag. 337.**
- Filius, vel filia renunciāns in casu d. cap. quā-
uis pactum, excluditur à legitima quę sibi cō-
peteret, si nō renunciasset, ibid. d. verb. om-
nino, &c. nu. 6. pag. ead.**
- Filius sam. electus in dignitatem patricius, li-
beratur à patria potestate, statim, quod sibi
præstantur licet electionis. 2.3. nu. 7. pa-
gin. 360.**
- Filius legitimus, & naturalis secundo loco na-
tus præfertur in maiori filio naturali tan-
tum primo nata, & legitimato, per subsequens
patrimonium post natiuitatem secundi. 2.4.
nu. 1. pag. 366.**
- Filius potest petere alimenta futura à matre
sua tenente, & possidente bona patris sui de:
functi. 2.1. nu. 1. pag. 415.**
- Filius succedēs in bonis alicuius, an semper suc-
cedat, vt hæres vniuersalis, ita, quod ei accre-
cat portio vacans, & quod teneatur ad debita
hæreditaria R.l. vnū. nu. 61. C. quando non
pet. part. pag. 227.**
- Forēsis proprie dicitur ille qui in loco natus est.
c. 7. num. 3. pag. 67.**
- Forma substantialis alicuius rei est iuris pu-
blii R.l. nemo potest, num. 10. pagin. 20.**
- Forma omnis seu solemnitas est iuris publici,
ibidem, nu. 113. pag. 40.**
- Formę à lege introductę renunciari non po-
test, nec quicquam ex ea mutari, etiam si mu-
tetur in meliūs, ibidem, numer. 121. & 122.
pag. ead.**
- Formę nihil potest addi, neque detrahi, &
adimpleri debet ad vñquem, nec sufficit per
quipollens adimpleri, ibidem, num. 124. pa-
gin. 41.**
- Francigenę, an habeant filios in potestate, &
an ipsi filij sint sui R. §. sui, numer. 38. pagin.
141.**
- Frater licet per longum tempus decem, vel
viginti annorum videat, & consentiat alte-
rum fratrem possidere omnia bona hæredi-
taria, & non contradicat, neque diuisionem
petat, non videtur renunciale hæreditati pa-
ternę, nec præscribitur contra eum minori
tempore. 30. annorū R.l. nemo potest, num.
214. pag. 61.**
- Frater non admittitur contra testamentum fra-
tris, nisi turpi persona instituta R. cap. quā-
uis pactum, in principio, numero. 41. pagina.
308.**
- Fratrum quislibet constituit propriam lineam,
& alter de alterius linea non dicitur. c. 13. nu.
12 pag. 535.**
- Fraus præsumitur in donatione omnium bo-
norum, vel quasi, consil. 14. numero. 18. pagi-
na. 548.**
- Fructus rei legatę, qui percipiuntur iacente
hæreditate cuius commodò cedant hæredis,
vel legatarij R.l. nemo potest, nu. 368. & seq.
pag. 94.**
- Fructus legitimę, quando legitima consistit in
speciebus, debentur à tempore mortis patris.
2.14. num. 7. pag. 216.**
- Fundans se in lege qualificata ante omnia de-
bet probare qualiter illam ad obtinen-
dum c. 24. numer. 16. pagin. 619. &c. c. 26. nu-
mer. 6. pagin. 421. & vide. l. 28. numer. 3. pa-
gin. 629.**
- Furum rei domesticę parui valoris non com-
mittitur. c. 24. nu. 14. pag. 621.**

G

Gabella herbarū debet peti intra annū exi-
tus pecotis, iuxta l. Regiam c. 19. num. 3.
pag. 59.

**Gabellarius, siue publicanus non potest com-
pelli transientes viatores, vt dissoluane
sedelos suos R.l. nemo potest, num. 403. pa-
gin. 102.**

Gemi.

Geminatio verborum inducit deliberationem, & non potest contraheri. c. 17. num. 28. pagina 574.

Geminatio verborum significat præcisam intentionem. c. 3. num. 5. pag. 614. & sapit præcisam coarctationem, & omnimodam deliberationem. c. 30. num. 7. pag. 637.

Geminatio locutionis, seu multiplicata reiteratio actus importat firmitatem consensu. ibid. num. 6. pag. 636.

Generalis dispositio legum, & statutorum includit omnes casus, licet in vno maior ratio esse videatur. c. 5. num. 5. pag. 484.

Generalis hypotheca omnium bonorum constituta tempore venditionis alicuius rei, an præferatur in illa re generali anteriori. A. 5. num. 3. pag. 393.

Gesta per procuratorem reuocatum regulariter reuocari non possunt: præterquam si actus qui ratificatur tendat in præiudicium ratificantis, quia tunc bene potest ratificari. c. 9. num. 2. pag. 498.

Gesta per falsum procuratorem dolose scientem se non habere mandatum, non possunt ratificari per dominum propter viciū obreptionis. ibid. num. 3. pag. 499.

Gestum per falsum procuratorem in audientia Principis non conualescit per ratificationem: & quomodo hoc intelligatur. ibid. num. 4. pagina 498.

Glossæ dictum quando sequitur aliquis Doctor censetur communis illa opinio. c. 12. num. 6. pag. 516.

Glossa seu dictum Doctoris debet intelligi secundum iura quæ allegat. R. §. sui. num. 112. pag. 166.

Gratia Papæ quo ad suum esse scripturam non requiritur, sed statim quod apponatur in supplicatione verbum, fiat, vel, concessum, ut petitor gratia est perfecta; quæ in sola supplicatione consistit. c. 9. num. 6. pag. 499.

Gratiæ non apponi potest in legitima filij de consensu ipsius, etiam si habeat filios. R. cap. quamvis pactum in principio, num. 16. & 32. pag. 301. & 306.

Gratum potest apponi in legitima filij alio casu ibidem posito, num. 37. & alio casu etiam. ibid. num. 38. pag. 307.

Habens privilegium ab imperatore legitimi mandati quoscunque spurios exceptis filiis comitum, & varonum an possit legitimare filios spurios filiis comitis viuentis? R. §. sui, num. 10. pag. 301.

num. 113. pag. 166.

Habens filios legitimos, & naturales an possit legitimare alios naturales tantum. ibid. num. 163. pag. 178.

Habens vnam tantum qualitatem, ex duabus à testatore requisitis, non admittitur. c. 2. num. 5. pag. 461. & c. 4. num. 1. pag. 475.

Habens propriam vocationem non eget representatione patris, sed tanquam principaliter vocatus admittendus est ad successionem maioratus. c. 4. num. 16. pag. 481.

Habilitas præcipue requiritur tempore quo officium assumitur, & non tantum tempore acquisitionis. c. 4. num. 4. pag. 698.

Hæredes iurantis non sunt perituri, licet contraveniant actui, vel contra actui iurato per defunctum tenentur tamen obsequere prædictum contractum defuncti. R. auth. sacramenta, num. 13. & sequentibus, pag. 140.

Hæredes iurantis non poterunt conveniri ad implementum contractus seu pacti iurati in foro episcopali. ibid. num. 16. pag. ead.

Hæredi scripto non adveniunt propter prohibitionem quartæ falcidie relicta in testamento valent, etiam non adita hereditate. R. l. Nemo potest, num. 309. pag. 81.

Hæreditas postquam est adita non dicitur amplius hereditas, sed proprium patrimonium hæredis. R. l. Nemo potest, numero 76. pag. 33. & in cap. quantum pactum, verbo omnino servari debet, num. 8. pag. 338.

Hæreditas adiri debet saltem à venientibus ab intestato in omnibus casibus in quibus legata iure debentur, & non adita hereditate, & an iure Regio id procedat. R. l. Nemo potest, num. 312. pag. 82.

Hæreditas relicta in minus solemnī voluntate, an beatur naturaliter. ibid. num. 464. pag. 82.

Hæreditas iacens non datur ubi est suus hæres. R. §. sui, num. 68. pag. 311.

Hæreditas non adita, quare ad hæres non transit, mittatur rationes aliquæ subiciuntur. R. l. c. vnic. C. quando non pet. part. numer. 3. pagina 309.

Hæres, vel successor funditoris hoc est veri patris an possit consentire, ut episcopus alterari possit dispensando pro vna vice voluntatem testatoris, & capellaniam non presbytero conferatur. c. 2. num. 3. pag. 453. & c. 13. quod

aliqua causa requiratur ad hoc quod possit. pag. 454.

Hæres non debet nec potest esse melloris conditionis quam defunctus. c. 12. numer. 19. pagina 518.

Y y 5. Hæres

INDEX.

- debitorem nominatum in instrumento quaeritigio sit executio: tamen contra tertium rei singularem possessorum est ordinaria ibid. num. 35. & num. 36. pradicatum fuisse, pag. 14.
- Hypothecaria irregularis quæ intervenit in constitutione consensus, vel emphytheosis est ordinaria aduersus tertium rei singularem successorem ibid. num. 37. pag. 15.
- Homagium an confirmet contractum sicut iuramentum. R. auth. sacramenta, numero. 146. & sequentibus, præcipue numero. 149 pag. 128.
- Homagium est quædam promissio simplex inter gentiles ibid. num. 147 pag. 128.
- I**D, quod nobis a lege conceditur pro consecratione iuris quæ sit non est ius, sed facultas. c. 11. num. 19 pag. 604.
- Id, quod consequor ex iure accrescendi, dicor habere ex iure meo. R. l. vnic. C. quando non pet. part. num. 5. pag. 123.
- Idoneus dicitur qui potest seruare capellaniz ad quam nominatur, vel prouidetur. c. 1. num. 10. pag. 426.
- Idoneus alio sensu dicitur iuxta iure qui non habet aliud beneficium quia qui illud habet non est idoneus ad aliud obtinendum ibid. num. 43. pag. 448.
- Idoneus est præferendus ad beneficium. c. 2. num. 15. pag. 464.
- Idoneus ille dicitur ad beneficium, qui potest. & vult deserviri in eadem ibid. num. 17. pag. eadem.
- Idoneus dignus dignior, & indignus ad capellaniam seu beneficium obriensum, quis dicitur ibid. num. 21. pag. 466.
- Illegitimitatis macula ascendens non nocet descendentes illegitimo in iura patronatus successores. c. 3. num. 13. neque quoniam pot. it. in filium, & vocari ab auct. præcipue si pater est mortuus ibid. num. 14. pag. 473.
- Illegitimus admittitur ad ius patronatus quando testator contrarium non præcepit. c. 3. num. 10. pag. 471.
- Impeditio agere bene citatur præscriptio quando ipse potuit remouere impedimentum. & fuit negligens in remouendo. c. 12. numero. 81 pag. 631.
- Impensa funeris præfertur debitis, etiam si creditores habent tacitas hypothecas, & quid si expressas habeant. R. l. Nemo potest. num. 95. pag. 36.
- Impensa funeris præfertur doti ibid. numero. 96. pag. 37.
- Impensa funeris præfertur deposito facto penes defunctum, & recepto per eum ibid. num. 97. pag. ead.
- Impense necessariae faciæ per maritum in res dotales, minus decem ipso iure. 27. num. 13. pag. 399.
- Impubes doli capaces an possint iurare, vt in eis habeat locum textus in auth. sacramenta puberum. R. d. auth. num. 17. pagina. 178.
- Incarceratus in vinculis publicis non potest esse testis contra alium in causa criminali. c. 36. num. 3. pag. 664.
- Incarcerati licite possunt recipere, & legere litteras familiaris absentis pro delicto, ibid. num. 19. pag. 665.
- Infamia iuris, vel facti non solum repellit, sed adimit officium honorificum iudicis habitum. c. 3. num. 2. pag. 640.
- Infans contrahens sine tutoris autoritate non obligatur naturaliter nec etiam pupillus, si infans tutori promittit. R. l. Nemo potest, num. 149 pag. 48.
- Inferior non potest alteri tollere indultum, & concessionem sibi per principem factum. A. d. l. 1. num. 26. pag. 312.
- Inferior non potest reuocare legem superioris. c. 9. num. 5. pag. 393.
- Ingressus monasterium si datur enormissimæ ex suæ renuntiatione iurata quam fecit, an possit restituere in integrum aduersus eam. R. q. cap. quæmus pactum, verb. dum pupilli, tract. de iur. num. 3. pag. 324.
- Inhabilitas medijs per quod firmiter de vna persona ad aliam impedit iuris effectum, & acquisitionem. R. §. l. i. num. 199 pagina. 185.
- In ijs quæ dependent ab animo, & conscientia iudicis standum est ipsius inuentione. c. 35. numero. 4. pag. 639 & c. 36. numero. 10. pagina. 661.
- Inimicitia præcedere probatur amicitia ex conversatione, & conuersatione inter eosdem sub secuta. c. 35. num. 32 pag. 658.
- Inimicitia capitalis oritur ex verbis iniurijs. ibid. num. 45. pag. 659.
- Inimicitia præcedens an & quando sit iudici ad delictum postea commissum. ibid. num. 43. pag. 660.
- Iniuria fit dignitati quando viles persone ad eam euehantur. c. 31. numero. 10. pag. 621.
- In re propria quilibet est moderator, & arbiter. c. 21. num. 7. pag. 602.
- Interdictio causæ in exheredatione, vel præteritione, quod requiritur. R. l. pater filium, num. 37 pag. 109.

Insti-

IND E X.

- Institutus in re certa dato coherede vniuersali, potest occupare rem illam propria auctoritate. R.l. Nemo potest, numero. 356. pagina. 92.
- Institutus ex semisse nullo alio coherede dato habebit totum allem. R.l. vnica. C. quando non per. part. num. 5. pag. 210.
- Instrumenta edere non cogitur reus cum salentijs. c. 46. per totum. pag. 703.
- Instrumento aliquid attestanti de praterito, non creditur. c. 2. numero. 41. pag. 616.
- Instrumentum guaranteegium cum pacto de non alienando cum hypotheca speciali, potest exequi contra tertium rei possessorem in ipsamet. R.l. Nemo potest, numero. 38. pagina. 25.
- Instrumentum guaranteegium habens pactum de ingrediendo possessionem rei hypothecate, propria auctoritate, potest exequi in ipsa re hypothecata, etiam a tertio singulari possessore possessa, si huiusmodi possessor habeat causam a debitor principali, vel si simul cum dicto pacto adscit clausula constituti. R.l. Nemo potest, num. 39. pagina eadem.
- Instrumentum quo aliud refertur exequi non potest, nec virtute ipsius debitorum peti nisi retratum producat. c. 23. num. 7. & 8. pagina. 615. fallit si in tota substantia instrumenti comparentis inferatur, & praterea disponatur super illa. c. 25. num. 1. pag. 614. ubi. name. 7. alio modo limitatur.
- Instrumentum certe speciei debet exequi in ipsamet specie, debitorque praeiice est compellendus ad eam tradendam. c. 30. num. 14. pagina. 618.
- Instrumentum non est falsum, quod in se habet primordium veritatis. c. 37. numero. 3. pagina. 671.
- Instrumentum non debetur, etiam si testes instrumentarii non recordentur ipsius. c. 38. num. 7. pag. 676.
- Instrumentum obligationis non subscriptum a debitor, est nullum. c. 33. numero. 6. pagina. 650.
- Intellectus octo ad l. fin. C. de fideicom. R.l. Nemo potest. num. 244. 245. 246. 249. 250. 252. 253. 264. pagina. 67. 68. 69. & 71.
- Intellectus ad legem finit. 15. lib. 4. noue recopil. ibid. num. 487. pag. 123.
- Intellectus ad apud Iulianum. §. idem Iulianus ad Trebel. R. §. sui. numero. 61. pagina. 128.
- Intellectus l. §. fin. ff. pro hærede. ibid. num. 67. pag. 150. & 151.
- Intellectus l. cum hæredes in princip. ibi nisi naturaliter apprehensa. ff. de acquirend. pos. s. libid. num. 70. pag. 151.
- Intellectus l. qui in aliena. §. interdum. ff. de acquirend. hærede. ibidem, numer. 125. pagina. 169.
- Intellectus l. si quis filio ex hæredate in principio. ff. de in iust. rup. & l. si quis posthumus. §. si filium. ff. de liber. & posth. R. §. sui. nu. 128. pag. ead.
- Intellectus l. pater filium. ff. de in offic. R. d. l. pater filium, numero. 3. & sequentibus. pagina. 193.
- Intellectus l. i. §. si fil. si a paren. quis fuer. man. ibidem, numero. 11. & 12. pagina. 195. & 196.
- Intellectus l. filio. §. contra tabulas. ff. de inoffic. idid. nu. 16. pag. 197.
- Intellectus l. 3. §. si emancipatus, de bonor. pos. s. contra tabulas. ibid. numer. 18. & 29. pagina. 198.
- Intellectus l. scripto. ff. vnde liberi. ibid. nu. 31. pag. 200.
- Intellectus l. si solus in princ. ff. de acquirend. hærede. R. l. vnica. nu. 10. C. quando non peren. part. pag. 211.
- Intellectus l. fundus ille. ff. de contrahenda emptione, num. 24. pag. 212.
- Intellectus l. quoties. §. si duo. ff. de hærede. inst. num. 22. pag. 215.
- Intellectus l. vnica. C. si imperialis liber s. sine hærede decessit. ibidem, numero. 41. pagina. 220.
- Intellectus l. qui patri. ff. de acquirend. hærede. ibid. num. 10. pag. 221.
- Intellectus ad l. pater filium. §. quindecim. ff. de leg. 3. ibid. num. 54. pag. 223.
- Intellectus l. venditor. ex hæredate, vers. ac cum hæredate venditor. ff. hærede. vel actio. vend. R. d. l. vnica. num. 65. pag. 229.
- Intellectus l. i. & authentica sacramento puerum. C. si aduers. vend. R. d. authentica sacramento. nu. 9. & sequentibus. pag. 238.
- Intellectus l. non dubium. C. de legib. ibid. num. 14. pag. 240.
- Intellectus c. 78. de Valladolid anno 1555. quod est hodie l. 22. titulo. 11. libro. 5. noue recopil. ibidem, numer. 47. & sequentibus. pag. 253.
- Intellectus l. §. ad fin. tit. 5. part. 5. ibid. num. 89. & 91. pag. 266.
- Intellecta bene l. 60. tit. 18. part. 3. A. 1. num. 13. pag. 347.
- Intelligitur l. 26. tit. 11. part. 3. R. authentica sacramento.

INDEX

ment. pub. pag. 168.
Intelligitur. l. 2. C. ad Offician. R. cap. quannus pactum. verb. nullum ad bona, nu. 9. pag. 129.
Intelligitur. l. quidam relegatus, de rebus dubijs, A. 3. nu. 26. pag. 364.
Intelligitur text. in cap. si pro te, de rescrip. in. 6. A. 4. num. 9. pag. 391.
Intelligitur. l. 4. §. cit. 13. part. 5. ibid. num. 20. pag. in a ead.
Interrupcio ciuillis non prodest alijs personis, quā interruptenti. C. 18. num. 9. pag. 631.
Interuentus amicorum, vel propinquorum, non sufficit ad tollendum metum præcedentem, licet grauet actorem onere probandi metum diuorem, vel grauiorem, minūs purgat dictū metum, si enormem lesionem quis ex contractu passus sit. C. 16. numero. 24. & 25. pagina. 563.
Intrusus dicitur qui absque titulo eius qui dare potest, tenet beneficium, & nō ille, qui ab illo habet titulum, qui dare potest. licet de ipsius prouisi, vel tenentis titulum, validitate dubitetur, vel dispueatur. C. 10. numero. 11. pagina. 106.
Intrusus dicitur qui accepit possessionem beneficij ante collationem. ibid. num. 12. pag. ead.
Intrusus dicitur qui propria autoritate intrauit beneficij possessionem, quāuis cum signatura ingrederetur. ibid. num. 13. pag. 107.
Intrusus non dicitur retinens beneficium post priuationis, & depositionis sententiam, à qua appellauit: imò ea pendente id retinere potest, nec sibi auferendum est, ibid. numero. 17. pag. ead.
Inuentarij cōfectio. an remitti posset per testatorem vsu fructuario, vel tutori, vide infra, verb. testator.
Iudex qui iudicat contra consuetudinem, ita facit litem suam. sicut qui iudicat cōtra ius, R. l. nemo potest, num. 86. pag. 35.
Iudex mortuo testatore, nō potest heredi tempus præfigere ad adendum, ita quod aliās remaneat exclusus, ibid. num. 224. & ibi bona practica iudicibus circa supradicta, nu. 226. pag. 63.
Iudex potest dare alicui facultatem ingrediendi rem propria autoritate, ibid. numero. 347. pag. 90.
Iudex non obstante remissione inuentarij facta per testatorem tutori potest si prædicta remissio sit contra uisitationem minoris iubere, vt illud cōfiscet, ibid. num. 21. pag. 104.
Iudex potest remittere tutori cōfectionem inuentarij, si expediens pupillo visum fuerit, ibid. num. 413. pag. ead.
Iudex non potest abbreviare tempus aduendi

à iure datum, & competens, & quomodo hoc intelligatur, R. §. sui, num. 109. pag. 141.
Iudex ordinarius dicitur qui est iudex cōmentatione personarū, vel rei. C. §. 1. num. 17. pagina. 728.
Iudex secularis potest adiri vt compellat illum cui iuratum est, vt iuramentum relaxet, quando fuit appositum cōtra legem prohibentem apponi, R. auth. sacramenta puber. num. 160. pag. 291.
Iudex potest præfigere breuem terminum heredi instituto, intra quem adeat, vel repudiet hereditatem ad instantiam creditorum ad eā factam, vt alias prouideatur curator hereditati, qui respondeat creditoribus: non verò ad omnimodam exclusionem heredis: imò illo casu, si heres uult esse, curator bonorum prouidendus est. C. 17. num. 1. & 4. pagina. 570. & 571.
Iudex cum causæ cognitione legitime, vel necessitate, cogit maritum licentiam præstare uxori ad omne illud quod ipsa facere nō potest absque licentia viri: quod si maritus renuat, iudex concedit, attenda. l. Regia Tauris fecus autem erit de iure communi, præterquam in paraphernalibus. C. 18. num. 6. & 7. pag. 631.
Iudex quando procedit contra aliquem tanquā auxilium præstans, debet primò in processu constare principalem diliquisse, C. 3. num. 3. pag. 614.
Iudex tenetur exhibere famulos suos tempore syndicationis, nisi propter delictum aususissent. C. 36. num. 39. pag. 667.
Iudex ex officio suo omnibus vijs tenetur inquirere defensionem reorum absentium. ibid. num. 14. pag. ead.
Iudici licet mutare, & reuocare quod prius interloquendo protulit, R. auth. sacramenta, num. 37. pag. 149.
Iudici productio in testem impertinentijs causæ credendum non est. C. 14. no. 1. pag. 618.
Iudici vel arbitro in forma tellum productis, non creditur impertinentijs causæ: nec etiam notorio productio in testem dicenti, testatorem fuisse sanæ mentis tempore conditi coram se testamenti. C. 36. n. 9. & n. 18. pag. 663. & 665.
Iudicia agitata cum minoribus iuramento ipsorum validantur, R. auth. sacramenta, nu. 127. & quomodo hoc intelligatur, num. 129. & 21.
Idem sit in mulieribus litigantibus, per procuratorem cum iuramento constitutum. ibid. num. 128. pag. 181. & 182.
Iudicium constare ex tribus, iudice, accusatore, reo, & quare sic vocentur. c. 48. num. 3. pagina. 710.

Iura

Iuramenti absolutio, vel relaxatio, an sit neces-
sario petenda quando est enormissima lesio
ne incuratur periculum. R. auth. sacramenta,
num. 95. pag. 168.

Iuramenti relaxatio, vel absolutio ad effectum
agendi, & excipiendi non operatur rescisionem
contractus, sed ipse firmus remanet. ibid.
num. 50. quod duobus modis limitatur. ibid.
num. 1. & 22. pag. 168. & 171.

Iuramento an renunciari possit infirmationi do-
nationis. R. Nemo potest, numer. 340. pag. 213.

Iuramento licet confirmetur contractus vsura-
rius, non tamen iuramentum tertio obligabit,
quin vsurarium contractum dicere possit. ibid.
num. 95. pag. 168.

Iuramento firmatur alienatio seu venditio re-
rum immobilium puberum facta citra cura-
torum licentiam, & sine decreto praetoris. R.
auth. sacramenta, num. 23. pag. 142.

Iuramento confirmatur contractus nullus. ibid.
num. 28. pag. 145.

Iuramento confirmatur contractus adultus, licet
interdixit ei, ne contrahat. ibid. numer.
25. pag. 145.

Iuramentum non firmat ceterum, inuolidum,
nec validum reuocabile firmat, in reuocabili-
tate, sed ipsum iuramentum tantum est se-
quendum secundum opinionem Portij, & alio-
rum. num. 7. pag. 60. sed contra cum co-
muni. ibid. num. 18. & 19. pag. 610. & num. 8.
& 9. effectus qui ex opinione Portij superdis-
tinguitur. pag. 60. & 61.

Iuramentum habet vim duplicis consensus. ibid.
num. 9. pag. 61.

Iuramentum in per se facta alienatione rei pro-
pria extenditur ad omnia eius dependens ab
illo facto super quo iuratur. ibid. num. 22. pag.
61.

Iuramentum lege Regis prohibetur apponi in
contractibus sub certis penis, praecipue animarum
salutis, quod intelligitur in contractibus va-
lidis de per se, non tamen in contractibus in-
firmis. R. auth. sacramenta, num. 27. pag. 172.

Iuramentum relictis de veritate dicenda potest
renunciari ex consensu patris. R. Nemo po-
test, num. 118. pag. 141.

Iuramentum habet vim clausulae codicillariae.
ibid. num. 39. pag. 142.

Iuramentum debet habere tres comites, ius-
ticiam iudicem, & venturum. ibid. num. 38.
pag. 142.

Iuramentum quod potest ferri absque inter-
uentione clericorum, & iuramentum praecipue iuro
canonico, & seruandum est, etiam in foro civili.

seculari. R. auth. sacramenta, numero. 14. pag.
140.

Iuramentum repraesentat Rempublicam maio-
rem, vt non restituatur. ibid. numer. 19. pagini
141.

Iuramentum fortiter naturam contractus super
quo interponitur, ibidem, numero. 26. pagini
143.

Iuramentum confirmat contractum iure regio.
ibid. num. 29. pag. 146.

Iuramentum tantum validat contractum eo ca-
su quo erat nullus ratione minoris aetatis: sel-
lus alias, & cautela vt iuramentum virtutem
comprehendat. ibid. num. 31. & 32. pag. ead.
& 147.

Iuramentum filij factum non firmat ipsius aliena-
tionem in praedictum visus fructus patri per-
tinentis. ibid. num. 33. pag. 147.

Iuramentum non confirmat concessionem seu-
di factam per minorem, non adhibentem pa-
res eorum. ibid. num. 34. pag. ead.

Iuramentum an confirmet contractum in ini-
micitia quando prohibitio legis, vel statuti derigitur
in personam minoris, ibidem, numer. 35. pag.
eadem.

Iuramentum mulieris nuptae, an firmet contra-
ctum ipsius factum sine licentia viri. ibid. num.
39. & sequenti. pag. 149.

Iuramentum confirmat contractum mulieris fa-
ctum sine solemnitate statuti requiritur pater
aut sententia consanguineorum ad contrahendum.
ibid. num. 40. pag. 150.

Iuramentum mulieris in praedictum mariti si-
ne licentia viri nihil valet, nec est seruandum.
ibid. num. 41. pag. ead.

Iuramentum an tolli possit per legem, vel sta-
tutum indirecte, & per circuitum inducenda
ipsius simulationem, & dolum. ibid. num.
42. & 43. & an directe, numero. 46. pag. 151. &
152.

Iuramentum an confirmet contractus in secun-
do casu. l. 2. titulu. 1. lib. 5. nou. recop. scilicet
quando aliquid in creditum accipitur, vt sol-
uatur tempore quo quis uxorem ducat, vt so-
luerit hereditatem consequatur. ibid. num. 48. pag.
154.

Iuramentum an confirmet contractum pupilli
proximi pubertati, qui etiam tempore quo
contractus iniungitur esse puberum dolo, vt se-
rum contractus. ibid. numero. 59. pagina.
156.

Iuramentum non obligat quando adeest dolo-
rum in contractus iuratio, sed est nullius momenti.
R. d. authentic. si quis iurauerit, numero. 96. pagina.
168.

Iuramentum de quo in d. auth. dissentit a iura-
mento,

- mento, quod minor alteri desit. *Ibid.* nu. 107. pag. 27.
- Iuramentum super facto, extenditur ad omne ius refulans ex illo facto. *Ibid.* nu. 114. pag. 27.
- Iuramentum sufficit, quod hoc modo fiat in causa. *d. auth. sacramenta*, quia sum minor 25 annis. maior autem 14 iuro me non contrarium contrahui. *Ibid.* numero. 116. pagina. 27.
- Iuramentum confirmat quasi contractus puberum, & sic donationem stipulationem, & si de iurisdictione. *Ibid.* num. 118. pagina. 279.
- Iuramentum generale minoris quo affirmat se nunquam contraxerunt alicui contractui, quem fecerit, an valeat. *Ibid.* num. 130. pagina. 283.
- Iuramentum syndici ciuitatis constituti ad contrahendum cum iuramento excludit restitutionem, neque alias competeret ciuitati, & verificari, licet ciuitas contrahendo non sic per iura, quia non habet animam. *Ibid.* n. 139. pag. 184.
- Iuramentum apponi posse in scriptura publica testamento quibus est necessarium, ut dicta in eo valeant in vim contractus. *Ibid.* nu. 139. pag. 291.
- Iuramentum hodie iure regio an possit apponi in scripturis publicis per tabelliones sacissime declaratur. *Ibid.* num. 140. pag. 287.
- Iuramentum, quod vergit in dispendium salutis eterne, non est seruandum. *R. cap. quoniam pactum, verb. cum non vergat, & c. nu. 1. pagina. 340.*
- Iuramentum non obligat, nisi consensit ille in cuius fauorem prestatum. *c. 4. in d. nu. 8. & 9. bo. pag. 684.*
- Iurando principaliter in fauorem absentis, primaria obligatio dirigitur in Deum, si tamen absens non acceptat, nec etiam Deus. *x. nu. 8. pag. 640.*
- Iuras solvere iuras licet petere possit absolutionem, & relaxationem ab illo iuramento coram iudice. *code. si iusticiarius tamen debet intelligi ante commissam, & incursum per iuramentum. c. 2. nu. 3. pag. 630.*
- Iuras non petere relaxationem iuramenti potest eam petere, si eam quoque petis ab hoc secundo iuramento. *R. l. si iusticiarius, nu. 1. 309. alias cum sola relaxatione a iuramento principali super obligatione, non poterit agere aduersus contractum abque periculo. Ibid.* num. 110. pag. 273.
- Iuras contractum minor an debeat certiorari de beneficio restitutionis sibi competenti, ut excludatur ab eo. *Ibid.* num. 113. & sequenti.
- Iurata an possint impuberes doli capaces, vi in eis habeat locum textus in d. *auth. sacramenta. Ibid.* num. 117. pag. 278.
- Iurata donatio reuocari potest absque periculo, si non sit acceptata. *c. 4. numeri. 11. pagina. 683.*
- Iurata dispositione ubi est dies, & poena, & alias non poterat mora purgari, admittitur purgatio mora. *C. 43. numero. 19. pagina. 695.*
- Iura loquentia de minoribus extenduntur, & procedunt, etiam in furiosis, prodigis, & mēte captis. *c. 14. num. 17. pag. 548.*
- Iura ciuilia merito temporalis formam, & solennitates testamentorum. *R. l. Nemo potest, nu. 63. pag. 31.*
- Iura correctiua debent interpretari, & intelligi, vt laxant minus quam possint ius commutane. *R. auth. sacramenta, numero. 25. pagina. 243.*
- Iura & actiones in terbona connumerantur. *R. cap. quoniam pactum, in princip. nu. 19. pagina. 208.*
- Iura vel statuta inducentia prescriptionem eum mala fide non valent. *R. l. Nemo potest, num. 484. pag. 121.*
- Iure Regio deficienter potius recurrendum est ad ius canonicum, quam ad leges Imperatorum. *C. 33. num. 5. pag. 649.*
- Iure Regio pro sigillis testium requisitio iure communi, & remissis additis est tabellio, sigillumque suum. *R. l. Nemo potest, nu. 66. pagina. 31.*
- Iuri canonico standum est in materia concernenti peccatum etiam in foro ciuili. *R. l. nemo potest, nu. 209. pag. 601.*
- Iuri querendo facilius preiudicari potest, quod quaesito. *Ibid.* num. 211. pag. 63.
- Iuri prohibitiuo renuntiari non potest. *Ibid.* nu. 307. pag. 80.
- Iuri statuario renunciari non potest. *Ibid.* num. 338. pag. 87.
- Iuri accrescendi non est locus inter succedentes diuerso iure. *R. l. vnica, nu. 37. pag. 219.*
- Iuris communis mentionem fieri non oportet in privilegio. *Pap. x. c. 5. nu. 18. pag. 286.*
- Iurisdictio ad tempus ex tempore constitui potest. *R. l. Nemo potest, num. 219. pag. 61.*
- Iurisdictio donatio, & usufructus, & equiparatur. *Ibid.* num. 220. pag. eadem.
- Iuris canonici nihil vnquam permittit cum peccato. *C. 6. nu. 11. pag. 491.*
- Ius excipiendi competens venditori, competit, etiam, & transit in singularem successorem, & sic in emptorem. *C. 11. numero. 15. pag. 518.*

INDEX

Ius exequendi sententiam, transit contra eum, qui in loco condemnari succedit. C. 33. nu. 4. pag. 470.

Ius implendi cōditionem, etiam potestariam, transit ad hæredem, licet de eo non fiat mentio. C. 12. nu. 1. pag. 517.

Ius patronatus, quando dividitur inter plures hæredes. C. 4. nu. 1. pag. 477.

Ius præsentandi, vel eligendi, acquiritur ex unico actu, & quæ requirantur ad hoc. C. 3. nu. 1. pag. 469.

Ius redimendi rem, quæ incidit in commissum, transit ad hæredes. Consil. 12. numero. 16. pagina. 518.

Ius semel radicatum amplius perdi non potest per superuenientiam alicuius novitatis. C. 1. nu. 18. pag. 604.

Ius redimendi, siue luendi rem concessam vñs non transit ad hæredes ipsius, præcipue quādo hæc concessio non competit iure proprio, sed alterius. C. 12. nu. 18. pag. 518.

Ius confirmandi electionem ad quem pertinet spectat etiam cognoscere de defectu, & inhabilitate electorum ex officio, vel ad instantiam partis, & repellere, & infirmare electionem de eo factam, quando subest iusta, & rationabilis causa. Consil. 31. numero. 19. pagina. 643.

Ius superioritatis in nominatis ad aliqua officia, censetur competere confirmare debenti electionem. C. 31. nu. 21. pag. ead.

Ius introducens solennitatem, seu formam substantialem, est inuentum ad tollendas fraudes. R. l. nemo potest, nu. 11. pag. 20.

Ius executionum passivæ est personale quod non sequitur rem, sed personam, & ideo non datur contra tertium rei possessorem, nec contra rō nominatum in instrumento, ibid. nu. 31. pag. 23.

Ius civile potuisse augere solennitates in testamento cæci, ibid. nu. 54. pag. 31.

Ius civile potuisse minuire solennitates in omnium testamentis, ibidem. numero. 69. pagina ead.

Ius civile potest declarare qui possint, vel non facere testamentum, ibidem. numero. 68. pagina ead.

Ius accrescendi est introductum à iure, ne testator decedat pro parte testatus, & pro parte intestatus, ibid. nu. 103. pag. 59.

Ius executivum præscribitur certo tempore, quomodoque allegatur præscriptio, ibid. nu. 205. pag. 59.

Ius executivum, vel obligatio non præscribitur vñlo tempore, quando debitor est obligatus perpetuo, vel quod possit compelli quando-

conq; licet aliàs præscriberetur. ibid. nu. 475. pag. 120.

Ius transmissionis ex potestate iuris deliberandi, & ex potestate sanguinis præferitur substitutioni vulgari. Reper. 5. l. i. nu. 66. pagina. 145.

Ius adeundi, & immiscendi, durat 30. annis, ibid. nu. 108. pag. 161.

Ius rumpendi regulatur à iure succedendi ab intestato, ibid. nu. 41. pag. 173.

Ius querelandi testamenti regulatur à iure succedendi ab intestato. R. l. patet filium, nu. 2. 1. pagina. 199.

Ius accrescendi fuit inductum, ne quis decederet pro parte testatus, & pro parte intestatus. R. l. vñc. nu. 4. C. quan. non per. part. & ibi. nu. 17. ponuntur alix rationes eiusdem rei, pag. 209. & 213.

Ius accrescendi habet etiam locum inter hæredes legitimis, & sic inter venientes ab intestato, ibid. nu. 4. pag. 220.

Ius accrescendi non habet locum in contractibus, ibid. nu. 13. Sed ius decrescendi sic, ibid. nu. 15. pag. 222.

Ius accrescendi habet locum in re donata duobus à principio, ibid. nu. 26. pag. 213.

Ius accrescendi provenit ex tacita defectu voluntate, ibid. nu. 19. pag. 214.

Ius accrescendi fuit interpretatum à lege mediante tacita testatoris voluntate, ibid. nu. 3. pag. 216.

Ius accrescendi non habet locum inter legatarios omnia disjunctos, ibidem. numero. 6. pag. ead.

Ius accrescendi habet locum in donatione causa mortis, ibid. nu. 27. & 28. pag. ead.

Ius accrescendi, an habeat locum in illo quod datur causa conditionis implende, ibid. nu. 29. pag. 212.

Ius accrescendi quare non habeat locum in contractibus, ibid. nu. 30. pag. 218.

Ius accrescendi habet locum in contractibus, & stipulationibus in omnibus casibus, in quibus valet stipulatio alteri per alterum facta, ibid. nu. 26. pag. ead.

Ius accrescendi de iure canonico habet locum in contractibus, ibid. nu. 31. & 34. pag. ead.

Ius accrescendi quod habet locum hodie in contractibus, ibid. nu. 36. pag. 19.

Ius accrescendi, si locum habeat, requiritur quod hæres testatoris iure communi non vero iure speciali, ibid. nu. 38. pag. ead.

Ius accrescendi, vel locum habeat, requiritur, ut hæres quæ accrescit, sit vacans, nec fuerit dedita; alia enim si possit vacet, non accrescit.

INDEX

circuito, ibid. num. 39. pag. ead.

Ius accrescendi, vt locum habeat. requiritur, vt portio quæ accrescit, vacet ipso iure prioris ita, quod neque ciuilibiter, neque naturaliter debeat, ibid. num. 40. pag. 120.

Ius substitutionis vulgaris præfertur iuri accrescendi, ibid. num. 42. pag. 120.

Ius substitutionis non transferretur ad hæredes: origis vero accrescendi sic, ibid. num. 49. pag. 221.

Ius adeundi hæreditatem, non est in bonis nostris. R. c. quamuis pactum, in principio, num. 121. pag. 303.

Ius canonicum est seruandum etiam in foro ciuili, & per iudices laicos inconuenientibus peccatum, ibid. vtr. improbet lex, num. 135. pag. 325.

L

Laiici non tenentur contribuere ad refectionem ecclesiarum, nisi in subsidium quando elegerint ipsius ecclesiarum non haberent. A. 1. num. 3. pag. 408.

Lexio contingens simul cum metu reuocantia licet operante contractus rescissionem, licet iuramentum conuenienter accesserit. R. auth. sacramenta, num. 93. pag. 267.

Legata res in testamento si postea tradatur simpliciter, non facta commemoratione legati, transit in donationem inter viuos, & non potest reuocari: secus si traditio fiat ex causa præcedentis legati. R. l. Nemo potest, nu. 57. pag. 70.

Legata etiam non adita hæreditate, valent quædo hæres scriptus non vult adire propter prohibitionem quartæ falcidie, ibid. num. 303. pag. 20. & 121.

Legatarius volens consequi relictum alicui tantumquam fidei comissi debet probare se esse sacerdotem ad hoc, vt legatum consequatur, si causa illa fuit adiecta per modum causæ finalis. C. 1. num. 12. pag. 430.

Legatarius cui aliquid relinquitur sub conditione matrimonium contrahendi cum aliqua persona, si paratus sit contrahere, & aliter recuset alij nubendo, condicio habetur pro impleta, & qui paratus fuit implere, & per eum non sinit habebit hæreditatem, vel relictum. C. 18. num. 13. pag. 180.

Legatarius locatur fructus rei legatæ sibi per testatorem tradita, facta commemoratione legati interim, quod non reuocatur. R. l. Nemo potest, num. 28. pag. 70.

Legatarius rem sibi legatam in minus solemnivoluntate possidens, an sit tutus, exceptione, vt excludat venientes ab intestato illud repe-

rentes, ibid. num. 462. pag. 118.

Legatarius an possit rem sibi legatam in minus solemniter testamento propria autoritate furari, aut illam petere per denunciationem eadegelicam, remissine, ibid. num. 463. pag. ead.

Legati de latere non possunt causas committere decidendas præter legibus modum à approbatum, & consuetudine munitum, ibid. num. 139. pag. 50.

Legatorum quantitas magna relicta per patrem in testamento facit censeri, quod conditio si sine liberis decesserit posita in principio testamenti censetur in sequentibus repetita. C. 18. nu. 33. pag. 85.

Legato relicto de sanguine pauperi proximior pauper præfertur pauperiori, secus è contra si prius meminit paupertatis, quam consanguinitatis. C. 6. nu. 1. pag. 62. 5.

Legatum fructus, deducto viuimile est propter repugnantiam. R. l. Nemo potest, nu. 28. pag. 64.

Legatum aliquod vere consistere, quod tamè ab hærede non sit præstandum, vt legatum liberationis, ibid. num. 352. pag. 91.

Lex aut statuto mandante, quod fideiussores præstentur sub poena annulationis actus, valet processus gestus sine fideiussione, si non fuerit petita, ibid. nu. 433. pag. 108.

Leges Regiæ inducentes præscriptionem debiti, quomodo intelligendæ, ibid. num. 100. pag. 59.

Leges Regiæ iubentes salarii famulorum præscribi triennio, quomodo intelligendæ, ibid. num. 101. pag. ead.

Leges ordinamenti veteris de præscriptione debiti, & actionis personalis loquentes concordantur, & hodie iure nouissimo corriguntur, & quomodo, ibid. num. 490. pag. 124.

Leges fori non seruantur nisi earum vsu probato, & idem est in legibus styli. R. auth. sacramenta, num. 66. pag. 259.

Leges ciuiles improbantur pactum, & renuntiationem hæreditatis futuræ referuntur. R. cap. quamuis pactum, vtr. improbet lex, num. 1. pag. 314.

Leges Regiæ dicentes, quod dominus domus ubi reperitur homo occisus, vel vulneratus, teneatur præstare auctorem, vel pro eo respondere, quomodo intelligatur. C. 36. nu. 42. pag. 669.

Legibus requiruntur inscriptionem donationis renuntiare non potest. R. l. Nemo potest, num. 336. pag. 87.

Lex 68. Tauri, quæ hodie est. l. 1. tit. 1. §. lib. 5. non collect. reg. quomodo prædicetur. C. 12. nu. 2. pag. 514.

Zz Le.

- Legis. 1. §. ad filiorum. C. quan. & quibus. 4. pars.
libr. 10. intellectus. C. 17. nu. 14. pag. 572.
- Legis. 14. tit. 4. part. 6. intellectus. C. 8. nu. 12.
pag. 580.
- Legis si te solum. ff. de hære. instit. intellectus.
C. 18. num. 59. pag. 587.
- Lex quâdo vnum disponit, & alterum præsup-
ponit ad hoc. vt locum habeat dispositum
debet verificari præsuppositum. C. 1. nu. 16.
pag. 429. & C. 2. 1. nu. 6. pag. 602. & C. 24. nu.
17. pag. 619.
- Legis. 12. tit. 7. libr. 7. non collect. reg. dispositio
noua, & exorbitans. C. 21. nu. 2. pag. 602.
- Lex. 1. cap. 4. tit. 14. libr. recop. reg. quo casu lo-
quitur item. L. 6. tit. 7. libr. 9. pag. ead.
- L. Sylua cædua. 30. in ordine. vers. noualis. ff. de
verb. sig. intellectus. ibid. num. 15. pag. 603.
- L. iure iuriscursum. ff. de iure dori. intellectus. C.
22. num. 27. & nu. 25. & seq. pag. 612.
- L. 3. tit. 7. libr. 7. non coll. reg. loquitur tantum in
fundis heræ, non vero in illis qui ad pastum
& culturam locantur. C. 34. num. 2. & ibi de
d. intellectus late agitur, & num. sequentibus
pag. 651.
- L. 2. ciuidenti. & libri intellectus. ibid. num. 2.
pag. ead.
- L. 1. C. si aduers. creditor. intellectus. C. 47. nu. 1.
pag. 707.
- L. 6. tit. 5. libr. 4. non coll. non loquitur in præ-
criptione hypothecæ, sed debiti. C. 47. nu. 9.
pag. ead.
- L. 1. C. de pignorib. materia late explicatur. C.
30. pag. 719.
- L. diffamari. C. de ingen. explicatur. C. 51. pag.
722. nisi contendat ff. de fideiusor. ibid. nu. 3.
- Lex vadit pedetentim post mentem testatoris,
nisi vtor post leporem. ibid. num. 4. pag.
eadem.
- L. 9. tit. 15. libr. 4. non. recop. quomodo intelli-
genda. R. l. Nemo potest. num. 93. pag. 591.
- Lex non resistit stipulationi. alteri per alterum
facta, neque etiam assilite. ibid. nu. 153. pag.
599.
- Lex introducens aliquam solemnitatem in du-
bio præsummi debet probatoria. non autem
substantialis, nisi vltis procedat annullando
actum aliter factum, quia iam non dicitur so-
lemnitas probatoria, sed substantialis. ibid. nu.
234. pag. 66.
- Lex quando iubet aliquid expresse fieri non
facit est ibi induci per coniecturas. R. l. Ne-
mo potest. nu. 317. pag. 85.
- Lex noua præuidens in vno casu ex æquipara-
tione licet legem veterem censetur in alio prout
disse. etiam si sit noua, & correctoria simul, &
exorbitans, & odiosa. ibid. num. 326. pag. 85.
- L. Non dubium. C. de legat. limitatur præter-
quam si ab ipso testatore facultas concedatur
occupandi rem legatam propria auctoritate.
ibid. num. 349. pag. 90. & 91.
- Lex quando in aliquo casu transfert possessionem
nemi absque apprehensione. intelligi debet
de possessione vacua, nõ de occupata ab alio.
ibid. num. 361. pag. 93.
- L. non dubium. C. de leg. an hodie iure Regio
corrigitur. ibid. num. 371. pag. 94.
- L. 2. C. de his que vi. intellectus. ibid. nu. 381. pa-
gina 96.
- L. 3. §. falsus. ff. rem ratam hab. intelligitur. ibid.
num. 421. pag. 106.
- L. 4. tit. 1. libr. 4. non. recop. declaratur. ibid. nu.
432. pag. 108.
- Lex in his que sunt iuris potest fingendo dispo-
nere. R. §. sui. num. 16. pag. 136.
- L. fin. C. de repud. hæred. quod non habeat locum
in filio suo, cui est datus substitutus vulgaris,
nec in filio succedente in maiora, neque in
filio suo dato cohæred. extraneo. ibid. nu. 57.
58. & 64. pag. 145. & 146. & 149.
- L. hac consuetudinis. §. ex imperfecto. C. de te-
stam. an habeat locum inter filios legitimatos.
ibid. num. 182. pag. 183.
- L. cum filio familias. ff. de leg. 1. an procedat in
filio legitimo. ibid. nu. 185. pag. ead.
- L. Quoties. C. de reuen. bene intelligitur. ibid.
num. 197. pag. 188.
- L. 2. tit. 3. lib. 5. non. recop. procedit etiam inter-
ueniente iuramento mulieris. R. auth. sacra-
menta. num. 41. pag. 250.
- L. 50. Tanti, que est iam. l. 2. tit. 2. lib. 5. non. recop.
an possit renunciari cum iuramento. ibid. nu.
44. pag. 251.
- L. 100. Styli an seruetur Placentia. ibid. nu. 67.
pag. 259.
- Lex non generaliter loquens nõ corrigat casus spe-
ciales legis antiquæ immo. d. l. noua determi-
natur, & declaratur per antiquam. ibid. num.
76. pag. 261.
- Lex cuius fauens lucro in odium tertij, & con-
tinens quemdam rigorem non est seruanda in
foro canonico, ibidem, numero. 87. pagina
264.
- Lex correctoria exorbitans, & pœnalis ex idē-
titate rationis extenditur favore animæ. ibid.
num. 123. pag. 261.
- L. clarum. C. de auctor. præst. limitatur quândo
minor promittit, & iuravit non contranen-
dum iudicio. neque sententiæ ferendæ; ne-
que alicui actui iudiciali ratione minoris æta-
tis. neque alia quaconque causa. ibid. nu. 128.
pag. 262.
- Lex. vel dispositio que libet quâdo vnicâ ratione
fun-

- fundari potest. illa ratio habetur pro expref-
fa, ibid. num. 55. pag. 190.
- L. si vnquam. C. de reuocand. donat. non habet
locum in hereditate non adita, sicut in iure
quærendo. R. cap. quauis pactum, in princi-
pio, num. 18. pag. 304.
- L. fin. C. de pactis, procedit etiam in filiis pacif-
centibus, de hereditate patris diuidenda cer-
to modo, ibid. num. 3. pag. 306.
- L. fin. C. de pact. procedit etiam in ascendenti-
bus pacifcentibus super hereditate filij, ibid.
num. 46. pag. 307.
- L. quoniam in prioribus. C. de inoffic. dissolu-
tur à difficultate, ibid. vers. nullum ad bona,
num. 11. pag. 333.
- L. in l. Falcidia hoc esse seruandum. ff. ad l. Falc.
declaratur. A. 2. num. 11. pag. 334.
- L. si. ff. de duobus reis declaratur. A. 2. num. 4.
pag. 334.
- Legitima consideratur attentis bonis, quæ sunt
tempore mortis defuncti, non verò ante. R. c.
quauis pactum, verbo, à filia, numero. 8. pa-
gina. 331.
- Legitima filij in vita patris non est debita, sed
quasi debita, & ipsi filij nõ dicuntur domini,
sed quasi domini. R. §. sui, nu. 89. pag. 159.
- Legitimatio infans facta Principis authori-
tate, non eget ipsius consensu, nec postea ra-
tificatione. C. 20. nu. 8. pag. 600.
- Legitimatio est immediata causa, & necessaria
consequencia successionis, R. §. sui, num. 202.
pag. 190.
- Legitimatio simplex facta post mortem patris,
non facta mentione eorum, quibus hereditas
erat quærita, non nocet eis, siue fuerit adita
hereditas, siue non, ibidem, numer. 19. pa-
gina. 187.
- Legitimatio facta per rescriptum Principis ad
succedendum tempore quo alij legitimi non
extabant, irritatur per natiuitatem legitimo-
rum, & naturalium, ibidem, numero. 159. pa-
gina. 178.
- Legitimatio supradicta erit secundum verita-
tem, & non secundum fictionem, ibid. num.
166. pag. 179.
- Legitimatio non retrotrahitur in præiudicium
eorum, quibus est ius quæsitum, ibid. nu. 193.
pag. 186.
- Legitimatione reputatur testamentum antea fa-
ctum sicut agnitione posthumæ, ibid. nu. 178.
pag. 181.
- Legitimatione filij naturalis, an reuocetur dona-
tio in casu. l. si vnquam. C. de reuocand. donat.
ibid. num. 130. pag. 170.
- Legitimi filij post mortem patris, an auferant
hereditatem venientibus ab intestato, qui
- bus est iam ius quæsitum, ibid. num. 194. pa-
gina. 187.
- Legitimati an excludant feminas stante statu-
to, quod stantibus filiis masculis, filix foe-
minæ non succedant, ibid. num. 176. pag. 181.
- Legitimati filij an admittantur ad emphyteo-
tum ecclesiasticam susceptam pro se, & filijs
suis, ibid. num. 179. pag. 182.
- Legitimati, an faciant deficere fideicommis-
sum in casu legis, cum acutissimi, cum simil.
C. de fideicommiss. ibidem, numero. 182. pa-
gina. 183.
- Legitimati, an succedant, & habeant suam
stantibus legitimis, & naturalibus, & an eo
casu, quo cum eis succedant, possint meliora-
ri, ibid. num. 183. pag. ead.
- Legitimati filij, an gaudeant nobilitate patris,
ibid. num. 187. pag. 184.
- Legitimatis filijs debetur eadem legitima, quæ
debetur filiis legitimis, & naturalibus, ibid.
num. 175. pag. 181.
- Legitimatis filijs eadem prorsus legitima debe-
tur, quæ & legitimis. R. nemo potest. n. 333.
pag. 86.
- Legitimatus per subsequens matrimonium, suc-
cedit cum legitimis. R. §. sui, num. 161. pa-
gina. 178.
- Legitimatus per oblationem curiæ, vel per sub-
sequens matrimonium in patris potestatem
subiicitur, & dicitur suus, ibid. num. 164. pa-
gina eadem.
- Legitimatus ad feuda cum clausula derogatoria
generali omnium legum, & constitutionum,
& quorumcumque, in contrarium facientium,
an possit succedere in feudo, in quo certe qua-
litates requiruntur, ibid. num. 167. pag. 179.
- Legitimatus ita demum excludit substitutum,
si ipse substitutus citatus fuerit, ibid. nu. 170.
pag. 180.
- Legitimatus non transmittit hereditatem non aditam
ex potentia suarum, num. 174. pag. 181.
- Legitimatus filius præteritus à patre in testa-
mento, vel exheredatus, habet omnia reme-
dia, quæ filius legitimus, & naturalis habet
contra patris testamentum, ibid. num. 177. pa-
gina. 182.
- Legitimatus per rescriptum Principis, quod nõ
subuertat donationem in casu d. l. si vnquam,
ibid. num. 181. pag. 183.
- Legitimatus per subsequens matrimonium post
natiuitatem filij legitimi naturalis natu tamẽ
maior, an præteratur dicto filio legitimo in
successione maioratus, vel è conuerso, ibid.
num. 192. pag. 186.
- Legitimatus, verè legitimus dici potest, R. l. ne-
mo potest, num. 334. pag. 186.

INDEX.

- L**egitimi efficiuntur liberi antea nati per subsequens matrimonium, licet nuptiæ contrahantur ab eo qui in extremis sit: & an hoc casu excludatur subditus datus in casu in quo decederet sine liberis. R. §. lvi, numer. 168. & 169. pag. 179. & sequentib.
- L**egitimi an efficiantur filij antea nati per subsequens matrimonium quando in eo adest impedimentum suscipiendæ prolis. ibid. nu. 173. pag. 181.
- L**iberatio vai ex pluribus correis obligatis in solidum ex causa lucrativa data non extenditur ad alios. A. 2. num. 7. pag. 355.
- L**iberatio seu quietatio facta vai ex pluribus reis debendi in solidum obligatis, an ceteris prosit. ibid. num. 3. pag. 354.
- L**iberatio facta vai reo debendi prodest correis. A. 2. nu. 1. pag. ead.
- L**ibertas data per testatorem acquiritur ignoranti. A. 3. num. 2. pag. 360.
- L**ibertas & facultas quæ datur defunctorum vltimæ voluntati magis accedit iuri naturali, quam successio filiorum. R. l. Nemo potest, nu. 5. pag. 18.
- L**ibertas provocans ad iudicium, an dicatur actor, vel reus. C. 5. l. num. 15. pag. 727.
- L**ibris positus in archivo publico civitatis probantur census, & redditus eiusdem. C. 6. nu. 7. pag. 490.
- L**ibros censuali antiquo alicuius ecclesiæ creditur in præiudicium solutis voluntatis, dummodo repertiatur, & conseruetur in loco non suspecto. C. 6. nu. 6. pag. 490.
- L**icentia concessa à Principe marito, & uxori ad faciendum maiorum in vnum ex filijs, uterque potest in filium quem velit facere maiorum. C. 2. nu. 7. pag. 461.
- L**icentia Regia requiritur, imo debet præcedere adhibita causæ cognitione, Regis mandatum ad vendenda bona maiorum: quæ licentia concedit non debet ad vendendum, & destruendum maiorum, sed ut provideatur, ut conseruetur, & ut id tantum liceat vendere, quo opus sit ad redimendum censum, & id quidem, quod minus valeat: & prius debent vendi bona libera quam vincularia. C. 18. nu. 81. 82. & 83. pag. 190 & 191.
- L**ite pendente super aliquo beneficio illud beneficium vniri non debet alteri, quod habet vnus ex colligantibus qui vnionem petit. C. 1. nu. 25. pag. 432.
- L**ite pendente sit prouisio, considerata qualitate causæ, si forte res perierit, vel consumeretur durante lite vel fructus, vel equus pro expensis. C. 3. num. 30. idem quando tempus finiretur forte electi electi ad tres menses.

- ibid. num. 31. pag. 646.
- L**iteratus data paritate in cæteris præferatur indocto, nisi aliter ecclesiæ necessitas suaderet. C. 2. num. 27. pag. 468.
- L**ocatio facta ad nouennium, cum pacto renouationis alterius nouennij à debitore, qui ex lege conuentionis non potest rem alienare, non valet. R. l. Nemo potest, numero. 32. pagina. 28.
- L**ocationes rerum minorum factæ à tutoribus ad nouennium, ita ut finito nouennio res iterum conductæ videatur, non valet. ibid. num. 33. pag. ead.
- L**oco prohibito, & sic in ecclesiâ, an sit licitum apprehendere debitorem suspectum. ibid. num. 183. pag. 55.
- L**ocus vbi testator fieri capellam mandauit mutari non debet si fieri potest. C. 1. nu. 21. pagina. 431.
- L**ocus desertus dicitur ille qui non habetatus penitus, nec cultus vnquâ fuit. C. 2. num. 13. pag. 603.
- L**ongum, & modicum tempus, quod dicatur, relinquitur arbitrio iudicis. C. 2. nu. 31. pag. 481.
- L**oquens alicui ad aurem quando præsumatur mandasse committi delictum. C. 36. num. 37. pag. 668.
- L**oqui prohibitus, non sententur prohibitus scribere, præterquam excommunicato, vel si scriberetur ad inimicum vel proditorem Rei publicæ, contra ipsam Rem, vel ad homicidium committendum. C. 36. numer. 24. pagina. 665.
- L**ucra quædam quasi castrensia per legem Regiam declarantur, R. auth. sacramenta, nu. 52. pag. 255.
- L**ucra quasi castrensia, quæ dicantur, & an patribus acquirantur, ibid. numero. 54. & ibi an de eis libere filij disponere possint, pagina eadem.

M

- M**acedonianum Senatus consultum cessat quotiescunque filius fam. habet peculium castrense vsque ad quantitatē peculij, R. auth. sacramenta, num. 50. pag. 254.
- M**acedonianum Senatus consultum cessat si pater, & filius contrahant super peculio aduentitio in casibus exceptis, in quibus patri non acquiritur vnusfructus. ibid. nu. 51. pag. 255.
- M**acula patris spurij incestuosi, vel nati ex dâ-nabili coitu, non nocet eius filio legitimo, quo minus possit institui, & vocari ab auctore. præcipue si pater est mortuus. C. 3. n. 14. nec quominus succedat in iure patronatus. ibid. nu. 13. pag. 473.

Magna

Magna quantitas, vt dicatur enormissima latio, dicitur sexta pars totius. c. 16. nume. 22. & c. 23. ponuntur exempla, quia in praxi contingerit enormissimae lationis, ob quam fuerunt rescissi contractus, pag. 557.

Maioratu constituto a viro, & vxore simul de bonis suis in eorum consanguineum proximiorum existente consanguineo ex parte mariti, & alio ex parte vxoris, quis eorum succedat in maioratu. c. 2. nu. 9. pag. 462.

Maioratus res quanto tempore praescribantur. c. 47. nu. 7. pag. 707.

Maioratus instituitur quoties generice, & absolute feminas propter masculos a maioratus successione excludit, nec se illas propter masculos remotiores excludere velle adiecit, ea exclusio propter masculos eiusdem lineae, & gradus, non autem propter remotiores intelligenda est, & quomodo hoc intelligatur. c. 13. num. 24. pag. 538.

Maioratus potest constitui in legitima filij modo, & forma hic positis. R. cap. quamuis pactum, in princip. num. 34. pag. 306.

Mala fides auctoris nocet eius singulari successori in praescriptione longi temporis. 10. & c. 20. annorum. R. 1. Nemo potest, nu. 479. pagina. 111.

Mala administratio sonat potius in furem, quam infanum consilium. c. 14. n. 10. pag. 548.

Mala fides praesumitur in illo qui scit rem vendi indebite, atque iniuste eam in eo qui contra iura mercatur. c. 18. n. 61. pag. 188.

Malicia supplet aetatem quo ad matrimonium de praesenti, & sponsalia de futuro. R. auth. sacramenta. num. 5. pag. 237.

Malicia an suppleat aetatem ad matrimonium spirituale contrahendum. ibid. nu. 6. pag. ead.

Mandatarij dictum, qui acceptant mandatum non nocet ei quem dicit mandasse. c. 63. n. 6. & minus ficta confessio principalis. ibid. nu. 7. pag. 654.

Mandatum non potest etiam in melius reformari per mandatarium. c. 1. num. 30. pag. 453.

Mandatum consistit in facto, vnde maxime ad delinquendum non praesumitur. c. 35. num. 11. pag. 691.

Mandatum non praesumitur per cursum longissimi temporis, quomodo procedat, & intelligatur. c. 28. nu. 13. pag. 632.

Mandatum casus non expressos comprehendit quando in eo exprimuntur alij requirentes speciale mandatum. c. 41. nu. 6. pag. 702.

Mandatum speciale non requiritur ad rem quae venit incidenter ad aliam causam, ad quam habet speciale mandatum. ibid. nu. 9. pag. ead.

Mares etiam aetate minores praesumuntur femi-

nis etiam maioribus in successione maioratus in eodem tamen gradu, & linea existentibus. c. 13. num. 13. pag. 535.

Marito constituto maioratum de re vxoris cum ipsius consensu, & postea renouante ad quem pertineat res maioris. R. cap. quamuis pactum in princip. nu. 48. pag. 312.

Maritus si promiserit, quod soluto matrimonio, res dotales restituantur ipsi modis, & formis, quibus datae fuerunt, intelligitur quo ad aestimationem. c. 17. nu. 35. idem erit si dicatur, quod bona dotalia essent ipsius vxoris, vel quod ipsi dantur idid. num. 36. pag. 595.

Maritus conuectus ab vxore propter famitiam, si est pauper, & non possit inuenire fideiussores de non offendendo vxorem, & a bene tractando, an liberetur cum iuratoria cautione. R. 1. nemo potest. nu. 296. & c. 97. pag. 77. & 78.

Maritus constante matrimonio est dominus dotis, & in praedictum ipsius mariti iuramentum mulieris absque licentia visi nihil valet, neque est seruandum. R. auth. sacramenta, nu. 42. pag. 250.

Maritus praesumitur recepisse dotem, eo quod aluerit vxorem toto tempore quo durauit matrimonium. A. 11. nu. 15. pag. 472.

Maritus propter non soluta dotem potest vxorem de domo repellere. A. 11. nu. 16. pag. 473.

Masculus, & ab eo descendens praesertim tempore feminae, & ab ea descendens in ijs quae deferuntur iure sanguinis, & maioratus. c. 3. numer. 5. pag. 471.

Mater per transitum ad secundas nuptias amittit tutelam. c. 52. num. 5. pag. 731.

Mater in testamento non potest dare tutorem filijs. c. 52. nu. 6. pagina. ead.

Mater si antequam nubat petijt tutorem filijs, est locus tutori datio, si non petijt est locus legitimo. ibid. num. 9. pag. 732.

Mater luxuria ad amittit tutelam filiorum, & per transitum ad secunda vota. ibid. nu. 14. pag. 733.

Mater contrahens sponalibus, & matrimonio ante traditionem non admittit tutelam, nisi antea fuerit consummatum matrimonium. ibid. num. 16. pag. ead.

Matre transiente ad secundas nuptias frater, & pater ab ea nominati an sint suspecti. ibid. nu. 20. pag. 734.

Mater potest approbare testamentum filij in praedictum aliorum filiorum. R. c. quamuis pactum, in princip. num. 43. pag. 309.

Mater potest apponere conditionem filio in legitima, ne usufructus ad patrem perueniat, quando male suspicatur de moribus mariti. ibid. vers. nullum ad bona. n. 19. & an id habeat locum etiam si nihil suspicetur. ibid. nu. 20. pag. 331.

Zz 3 Matris

INDEX.

Matrimonium an valeat, & esse possit absque dote, ibid. vers. vt dote contenta, numer. 1. pagina. 325.

Matrimonium dissoluitur, licet libellus repudiij non sit traditus, vel cognitus marito. A. 3. num. 3. pag. 360.

Matrimonium de presenti purè celebratum, dependet ex conditione primi matrimonij, cuius eventus dubius est, præualeat, & præferatur primo, licet postea existat eius conditio. A. 4. num. 14. pag. 390.

Medicus qui aliquem curauit, potest repetere impensas ab infirmo, vel eius heredibus, licet ab principio infirmus prohibuerit curari. A. 7. num. 16. pag. 399.

Medium inhabile impedit extrema coniungi. R. 5. sui, num. 200. pag. 179.

Melioratione facta in testamento, & possessione tradita simpliciter efficitur donatio irrevocabilis. R. 1. nemo potest. num. 354. pag. 69.

Mens partium talis censetur in traditione dotis, qualis fuit in constitutione. C. 17. num. 33. pagina. 571.

Mentecaptus non potest contrahere. C. 14. num. 5. pag. 541.

Mentecapum quem esse vel in furiosum, quomodo probetur, ibid. num. 7. pag. ead.

Mentecaptus probatur, quod quis sit, ex datione curatoris sibi facta tanquam mentecapum, idemque est in furioso. C. 14. n. 11. pag. 546.

Mentio beneficii, quod sit curatum, debet fieri summo Pontifici ad eius impetrationem, licet in habitu tantum sit curatum. A. 8. num. 9. pag. 401.

Metu probato actus ob eum factus, etiam ex intervallo vitatur. C. 6. num. 35. pag. 566.

Metu poenæ non potest quis ad matrimonium adstringi. C. 18. num. 2. pag. 599.

Metus reuerentialis solus non est sufficiens ad rescissionem contractus iurati. R. auctor. sacramenta num. 94. pag. 169.

Metus cadens in constantem virum, is est, qui illatus cogit quem eligere minus malum ob maius malum sibi imminens efficiendum. C. 16. num. 2. pag. 564.

Metus reuerentialis non præsumitur ex sola maioris præsentia, nisi cum ipsa interveniat læsio, vel min. C. 16. num. 19. pag. 566.

Metus minor exigitur in fornicina, quam in viro, ibid. num. 3. pag. 564.

Metus hic probatur coniecturijs, indicij, & per testes. ibid. num. 4. pag. ead.

Metus coactionis sufficit ad rescindendum contractum etiam iuratum, ibid. num. 5. pag. ead.

Metus tormentorum idem operatur quod quæstio ipsa, ibid. num. 6. pag. ead.

Metus naufragij idem operatur quod naufragium ipsum, ibid. num. 7. pag. 565.

Metus, siue timor armorum idem operatur, quod arma ipsa operarentur, ibid. num. 8. pag. ead.

Metus iustus, qui cadere potest in constantem virum, matrimonium vitiat, etiam si arma semel sumpta fuerint deposita, ibid. num. 10. pagina ead.

Metus, seu timor inferendæ violentiæ, licet illata non sit, electionem vitiat, ibid. num. 11. pag. ead.

Metus cadens in constantem virum, quis dicatur, relinquitur arbitrio iudicis, ibid. num. 12. Iudex autem prudens, ac diligens, iustum metum arbitrabitur iuxta personarum qualitatē, ibid. num. 13. pag. 565. & 567.

Metus reuerentialis cum minis probatis à solito eas exequi, sufficit ad rescindendum contractum, ibid. num. 16. pag. 566.

Metus patris, vel matris, quibus casibus sufficit ad rescindendum contractum, sufficit etiam metus fratris illatus sorori iuveni, idem est in fratre respectu fratris maioris natu, & in metu reuerentiali patrum, ibid. num. 17. pag. ead.

Metus probabilis est coniectura, cum quis cum eo contrahit, quem in superiores recognoscit, & cui adversari non auderet, ibid. num. 18. & duobus testibus de metu deponentibus magis creditur, quam centum, vel millibus de spontanea voluntate, ibid. num. 14. n. 11. pag. 566.

Metus reuerentialis, simul cum enormi læsione, operatur contractus etiam iurati rescissionem, ibid. num. 20. pag. 567. & C. 2. num. 10. pagina. 608.

Metus tormentorum idem operatur quod tormenta ipsa. C. 40. num. 1. & ille dicitur torqueri, ibid. num. 2. & probato quod quis fuit detentus, sufficit vt eius confessio dicatur facta metu tormentorum, ibid. num. 3. pag. 681.

Miles potest decedere pro parte testatus, & pro parte intestatus. R. 1. vnic. numer. 6. C. quando non pet. part. pag. 230.

Milites quomodo velint possunt testari, & quæ solemnitates in eorum testamentis requirantur, R. 1. nemo potest. num. 265. pag. 71.

Minor qui gratia decipiendi aduersarium, vt cum eo contrahat, dixit se esse maiorem, non debet restitui, licet lædatur, & probet se minorem, R. auctor. sacramenta, num. 56. cum duobus seq. vbi limitatur duobus modis, pag. 256.

Minor iurans simpliciter non contravenire contractui, si decipiatur in dicto contractu iurato, ultra dimidium, non censetur exclusus ab illo remedio propter iuramentum, ibid. num. 56. pag. 264.

Minor 25. annis habet curatorem, sine eius auctoritate

ritate contrahens, & intrans contractum remanet obligatus, & contractus validatur iuramento. *ibid.* num. 103. pag. 171.

Minor curatorem habens æquiparatur pupillo, & quomodo intelligatur. *ibid.* num. 104. pag. eadem.

Minor curatorem habens non potest alteri deferre iuramentum. *ibid.* num. 106. & sequentibus, pag. 172.

Minor iurans contractum, an debeat certiorari de beneficio restitutionis sibi competenti, vt excludatur ab eo, *ibidem*, numero. 113. & sequentibus, pag. 176.

Minor læsus ex compromisso valido absque decreto, & iuramento potest restitui. *ibid.* num. 126. pag. 181.

Minor qui iniudicio cōfessus est delictum, si de delicto aliter non constat, quam per suam cōfessionem, eo ipso censetur læsus, & poterit restitui in integrum, non cōstituto aliter de lectione. & an hoc procedat quando minor iuravit. *ibid.* num. 131. & 132. pag. 183.

Minor restitutus ad beneficium renunciatum, non censetur restitutus cum illud fuerit alteri collatum. *c. 11.* num. 9. pag. 150.

Minor recipiens merces ad creditum para mortuarias, & ad conuertendum in malos vsus, nō tenetur, secus si sint vtilis, & necessariz minori ipsiusque familiz: hoc est, quando contrahit bona fide, ex bono, & æquo. *c. 32.* num. 1. pag. 647.

Minor qui tanquam maior rem suam administravit, etiam si postea damnificetur, non in consilio, sed facto non restituitur. *ibid.* num. 2. pag. ead.

Minor petens restitutionem debet probare se minorem, & læsum. *ibid.* num. 3. pag.

Minor 25. annis non est idoneus testis. *c. 35.* num. 17. pag. 656.

Mirandum non est, quod Doctor, vel advocatus mutato consilio, aliud iudicium, vel consilium diuersum ab eo, quod prius dederat in causa sibi commissa, vel consultata, dederit. *R. auth. sacramenta.* num. 36. & sequentibus, pagina. 248.

Molendini positi iuxta flumen potius sperant diminutio, quam valoris incrementum: ideo potest alienari per prælatum, & tutorem. *c. 17.* num. 25. & 26. pag. 574.

Monachus, vel monialis per ingressum religionis amittit patriam potestatem, atque in Abbatibus, & monasteriis illius ditionem transijt. *c. 28.* nu. 5. pag. 631. & *R. §. sui.* num. 3. vbi, quod nihilominus retinet iurisdictionem. pag. 140.

Monachus præteritus à patre habet ius dicendi nullum. *R. §. sui.* num. 36. pag. 141.

Mora de iure canonico hodie semper purgari potest. *C. 33.* num. 4. pag. 650.

Mora purgatur in contractibus vsque ad litem contestationem. *C. 43.* num. 11. pag. 693.

Mora purgatio de iure civili non habet locum, vbi est dies, & pœna: sed de iure canonico bene admittitur regulariter quoties alias non poterat mora purgari, si ius actoris non est factum deterius. *C. 33.* num. 3. pag. 649.

Mora purgatio non admittitur in contractibus, vbi est dies, & pœna. *C. 43.* num. 2. pag. 691.

Mora purgatio impeditur in emphyteosi, si dominus declaret se velle, vt cadat in commissum. *c. 43.* num. 6. & attentat. 1. 2. tit. 8. par. 5. pro cedat. num. 7. pag. 692.

Mora purgatio ex ceteri satisfactione in emphyteosi ecclesiastica relinquitur iudicis arbitrio. *c. 43.* num. 11. & 12. pag. 693. & 694.

Mora purgatio in ceteris casibus extra emphyteosim locum habet seruando ius commune. *C. 43.* num. 17. pag. 694.

Mors per famam, & longam absentiam probatur. *C. 4.* num. 19. & hæc probatio per famam habetur pro veritate plena. *ibid.* num. 30. pag. 481.

Mors proprius Pij quinti Pont. Max. super nō admittendis resignationibus, in cap. Quanta ecclesiz, & c. qua ratione intelligatur. *c. 42.* nu. 5. & 9. pag. 657. & 659.

Mulier nupta transit in familiam viri sui, & nō gaudet privilegio concessio familiz patris. *c. 3.* num. 6. pag. 471.

Mulier nobilissimo etiam patre nata ignobilis viri nupta sit contrahit cum plebeis. *ibid.* num. 7. pag. ead.

Mulier recipiens æstimationem aliquorum bonorum ab initio cōferta in ceteris sibi, præiudicat respectu æstimationis. *C. 17.* num. 30. pag. 574.

Mulier potest sibi dotem constituere de bonis suis penes tertium existentibus, vel pecunijs sibi debitis. *ibid.* num. 38. pag. 576.

Mulier vendens singulū cum marito fundum dotalem in æstimatum doti traditum, & iurans alienationem, an postea soluto matrimonio possit petere plus quam pretium conuentum, necne. *c. 22.* num. 1. & sequentibus. pag. 608.

Mulier cōsequitur sibi restitutum sub conditione nuptiarum si religionem ingreditur. *C. 26.* num. 13. pag. 616.

Mulier donationem sibi absenti factam potest repudiare, non seruata solemnitate, quod interfit consensus mariti. *A. 3.* num. 12. & an id iure regio hodie procedat, *ibid.* num. 13. pag. 361.

Mulier sine possessione transfert dominū prædij assignati in dotem, in casu specialissimo, hic remissum posito. *A. 5.* num. 6. pag. 394.

INDEX.

Mulier decepta in estimatione dotis succur-
ritur. c. 22. num. 11. minorumque hoc casu lex
sufficit. ibidem. numero. 28. pagin. 608. &
612.

Mutans, vel vendens scholari aliquid citra vo-
luntatem patris, vel eius qui eum alit in stu-
dio, an possit repetere à prædictis personis.
R. auth. sacramenta, numer. 71. & 72. pagina.
260.

Mutans procuratori alterius eius nomine non
debet esse sollicitus, in quam causam conuer-
tatur pecunia mutuata, sed quod causa asse-
ratur per procuratorem recipientem. a. 1. nu.
11. pag. 347.

Mutantes filijs studentibus contra voluntatē
patris, possunt ab eo repetere expensas pro
ea parte quam pater pro ipsis filijs esset do-
mi expensurus. R. auth. sacramenta puberum,
numer. 74. pag. 261.

N

Naturalis obligatio oritur ex stipulatione al-
teri per alterū facta, quādo verba stipula-
tionis, hoc est obligationis sunt directā ad sti-
pulantem, & executio ad absentem. R. l. pater
filium, num. 34. pag. 205.

Necessitas quæ est in filio tollitur per substitutio-
nem vulgarem. R. §. sui, num. 50. pag. 144.

Necessitas quæ est in seruo tollitur per dationem
nisi substituti vulgaris. ibid. numero. 51. pag.
eadem.

Negans se possidere, si reuocet suam confessio-
nem, an priuari debeat sua possessione con-
uinctus de mendacio. R. auth. sacramenta, nu.
69. pag. 259.

Negativa non ita se offert sensui, sicut affirmati-
ua. A. 6. num. 2. pag. 394.

Negativa coarctata probata maiori numero
testium, quam affirmatiua, præfertur ei. ibid.
nu. 5. pag. 394.

Negativa probabilis est, & admittenda quando
deponentes de ea deponunt simul de af-
firmatiua. ibid. nu. 6. pag. ead.

Negativa quando est causa intentionis alicuius
sue agentis sue excipientis probanda est ab
eo. c. 28. nu. 4. pag. 619.

Negativa coarctata loco, & tempore sufficiens
est, maxime si simul testes deponunt de af-
firmatiua. c. 39. num. 9. pag. 680.

Negativa coarctata loco, & tempore probatio.
ibid. num. 10. pag. ead.

Nemo præter Papam potest alterare volunta-
tes testatorū. R. l. nemo potest. nu. 8. pag. 31.

Nepos si instituitur ab auctore præterito filio pa-
tris nepotis est suus auctore. R. §. sui, numer. 126.

pag. 169.

Nepos ex filio naturali an legitimus, & suus
efficiatur auctore, qui post mortem dicti filij sui
naturalis contraxit matrimonium cum con-
cubina, ex qua habuerat dictum filium natu-
ralem. ibid. num. 19. pag. 89.

Nepos quare vocetur ad querelam per succes-
sum edictum. R. l. pater filium. nu. 33. & 34.
pag. 205.

Nepos ex filio non excludit amitam, licet filius
excludat sororem. C. 13. numero. 27. pagina.
539.

Nominari nepotē iacentē querelā inofficiosi
testamenti, in qua successit per successorium
edictum poterit remoueri hæres scriptus, pro
bando causam ingratitudinis contra eum. R. l.
pater filium, num. 38. pag. 207.

Nobiles tenentur ad refectionem ecclesie eo
casu quo alij laici tributarij ad id tenentur. a.
10. num. 6. pag. 408.

Nobilis eo, quod sit rusticus, & laborans pro-
prij manibus in proprijs possessionibus, non
amittit nobilitatem. C. 1. numero. 7. pagina.
415.

Nomina verbalia requirunt frequentiam actus,
nec in vno actu verificatur. C. 5. nu. 23. pag.
458.

Nominari, vel nominatiui de in verb. elegi, &
electi.

Nominatio facta per testatorem quandiu adest
cessat nominatio faciendi per patronum.
c. 4. num. 24. pag. 480.

Notarij verbis de his quæ tempore testamenti
geri non puerunt, non creditur. ibid. num. 10.
pag. 478.

Notario asserenti testatorem sanæ mentis con-
didisse testamentis non est standum. c. 14. nu.
10. pag. 546. & c. 24. num. 13. pag. 618.

Notarius committens falsitatem non quidem
dolose, sed culpabiliter ob amorem pater-
num in ipsius defensionem non ponitur de
falso, ne priuetur officio, sed extraordinarie
multatur arbitrio iudicis. c. 37. numer. 6. pag.
672.

Notarius si apposuerit vocationem suorum in
testamento, etiam si probatum sit testatorem
suos non vocasse ex hoc non potest dolus con-
tra notarium considerari, ex quo doli causa
nulla virisimilis excogitari potest, sed præsum-
meretur notarium apposuisse per simplici-
tatem, aut errorem, & sic deliquisse per cul-
pam non per dolum. ibid. num. 12. pag. 673.

Notarium dicitur, quod ex actis colligitur. ibid.
num. 5. pag. 460.

Notarius defectus proprietatis impedit fieri
restitutionem spoliatō. c. 6. num. 3. & dicitur
con-

INDEX.

- constare notorie de non iure agentis per inspectionem instrumenti, ibid. nu. 4. & quando admittitur hæc exceptio, ibid. num. 8. pagin. 489. & 490.
- Nullitas sententiæ allegari non potest propter expressam partium conventionem. R. l. nemo potest, nu. 378. pag. 26.
- Nullitatis vicium de quo contrahentes non possunt disponere nunquam tollitur per pactum, ibid. nu. 379. pag. ead.
- Nuntians nouum opus actor est, nunciatus vero reus, licet alius nomine nunciati petat remissionem cessationis operis. c. 8. numer. 1. pag. 709.
- Nunciati potest nouum opus contra operarios Ecclesiæ, & an coram seculari iudice, c. 48. nu. 3. pag. 710.
- Nuntian hæres tenetur præstare patientiam, ut opus post nunciationem destruat, ibid. nu. 6. pag. ead.
- O**blatio verbalis habet hunc effectum, ut pet eam impenduntur commissio, & incursum poenæ conuentionalis. c. 13. nu. 1. pag. 649.
- Oblatio cui faciendi est, si non sit præsens, sed absens requiritur citatio, vel proclama, quod compareat ad recipiendum oblationem, ibid. nu. 2. pag. ead.
- Oblationes, & annuaria mortuorum, distributiones quotidianæ, & alia similia, non computantur regulariter in congrua portione vicario alicuius Ecclesiæ assignata, vel assignanda. c. 8. nu. 1. tunc etiam computantur in valore beneficii, ibid. nu. 2. Hodie quadam bulla Pij Quinti contrarium cauetur, num. 3. pagina. 495.
- Obligatio personalis est, sicut anima rationalis in eo, quod in hoc numero dicitur. R. l. nemo potest, nu. 193. pag. 57.
- Obligatio naturalis, an oriatur ex minus solemnivoluntate, ibid. nu. 78. 80. & 457. cum duobus seq. pag. 33. 34. & 116.
- Obligatio neque ius executium non præscribitur vilo tempore quando debitor est obligatus perpetuo, vel quod possit compelli quandoque licet alias præscriberetur, ibidem, nu. 77. pag. 120.
- Obligatio nullo loco circumscribitur, ibid. num. 501. pag. 124.
- Observantia contractus iurati bene transit ad hæredes, & remeuntur eum seruare, licet non sint perituri si veniant contra eum, ibidem. n. 194. pag. 99.
- Observantia multum prodest ad declarationem

- cuiuscunque dispositionis. c. 2. numer. 10. pagin. 62.
- Oblationis verbo, oblationes annuaria mortuorum, distributiones quotidianæ, & alia similia comprehenduntur. c. 8. nu. 4. Item omnium emolumentorum appellatione, ibid. n. 5. Idem a fortiori erit si adiciantur verba obuentiones, & omnia emolumenta, ibidem, nu. 6. pag. 495.
- Offensus si non est officialis non potest petere operas a delinquentibus, etiam si remaneat debilitatus, vel vulneratus. c. 36. numer. 46. pagin. 669.
- Offensus qui propter pauperatatem non potest præstare cautionem de non offendendo, an liberetur præstando iuratoriæ cautionem. R. l. nemo potest, num. 295. & sequentibus, pag. 77.
- Offensus cuius arbitrio submisit se offendens, si excedat modum reducit eius arbitrium ad arbitrium boni viri. A. a. num. 23. pag. 350.
- Officia prouincialia, & alias dignitates non possunt assumere artifices, & negotiatores aliaque viles persone. C. 31. numer. 9. pagina. 641.
- Officia villia redunt ea exercentes obscuros, ut nequeant ad dignitatem seu honorem promoueri. ibid. num. 11. pag. 641.
- Officia mechanica censentur villia, & sic nobiles ea exercentes non gaudent nobilitate, ibidem, nu. 12. pag. ead.
- Officium illud dicitur vile, & sordidum, quod pro tali reputatur, ibidem, numer. 15. pagin. eadem.
- Officiali publico, pro ut est index, &c. credendum est impertinentijs causæ. c. 14. numer. 13. pag. 618.
- Omissio signi crucis in inventario requisiti non viciat inventarium. R. l. nemo potest, nu. 117. pag. 41.
- Omnia iura loquentia in filiis legitimis habent etiam regulariter locum in filiis legitimatis. R. §. sui, nu. 186. pag. 183.
- Omnia bona filij decedentis sine descenditis legitimis, sunt legitima parentum excepto tertio, quod eis necessario debeat reliqui legitimæ. R. cap. quamuis pactum in princip. nu. 18. pag. 202.
- Omnis definitio periculosa est in iure. R. §. sui, num. 2. pag. 135.
- Omnis similitudo est quodam figmentum rei non autem res ipsa. ibidem, numer. 34. pagina. 120.
- Opinio quæ fuit testamento semper tenenda est. R. l. vnic. C. quan. non per. part. num. 20. pag. 215.

INDEX.

- Opinio communis quando sit sequenda, necne. c. 12. nu. 5. & 2. & 3. pag. 515. & 528.
- Oppositione facta alicui capellanix acquiritur ius opponenti. c. 1. nu. 24. pag. 431.
- Ordinarius non potest commutationem vltimarum voluntatum facere, sed solus Papa de plenitudine potestatis. c. 4. nu. 5. pagin. 480.
- Ordinarius potest præcipere habentibus plura beneficia in suo Episcopatu, vt intra certum terminum exhibeant dispensationes, quarum auctoritate possideant dicta beneficia. c. 10. nu. 6. pag. 505.
- Ordo religionis societatis Iesu nouiter est institutus annis quinquaginta nondum elapsis, & a sancta sede Apostolica est approbatus, vt refertur in sacro Concilio Tridentino. c. 9. 24. pag. 488.
- Ordo datus inter primo nominatos seruari debet inter reliquos substitutos. c. 13. numer. 10. pag. 524.
- Ordo datus in. l. a diuo Pio. §. in venditione. ff. de re iud. si omittatur, an sit ipso iure nullus, quod agitur. vel per appellationem renouandum. C. 19. nu. 9. pag. 594.
- Ordo scripturæ designat ordinem voluntatis, & processus. c. 16. nu. 10. pag. 625.
- Oriundus ex Episcopatu vbi est beneficium præfertur alienigenæ. c. 2. numer. 23. pagin. 466.
- Oriundus idoneus præfertur forinseco. c. 2. nu. 24. pag. 467.
- Ostendens donationem irrenouabilem accepta tam habet intentionem suam fundatam titulo habile, & a iure approbato ad translationem domini. c. 14. nu. 1. pag. 544.

P

- Pa^{ct}a nouissima ex intervallo facta si non sint contraria primis valent ambo. c. 18. nu. 60. pag. 588.
- Pa^{ct}o effici potest, vt in casibus in quibus ex sententia arbitri non nascitur actio appellatur ab ea sumendo appellationem large, & improprie. R. l. nemo potest, numer. 445. pag. 112.
- Pa^{ct}um appositum in contractu feudis, vel emphyteosis nempe, quod possit alienari libere valet, & est seruandus tenor inuestituræ, secundum communem, nos vero contra. c. 12. nu. 18. pag. 527.
- Pa^{ct}um contra substantiam contractus non valet, imo reuocatur. c. 12. nu. 39. pag. 528.
- Pa^{ct}um de retrovendendo conceptum verbis obliquis, vt reddendi vel restituendi, vel similibus, est personale, & non sequitur ter-

- tium rei possessorem: secus si verbis directis concipiatur, vt puta quod res sit inempta: vt in pa^{ct}o legis commissoriae, vel aditionis in diem. c. 27. nu. 2. pag. 627.
- Pa^{ct}um de retrovendendo ex parte venditoris transit ad hæredes, etiam si non exprimitur. c. 12. nu. 4. pag. 515.
- Pa^{ct}um de non alienando cum hypotheca generali, an impediatur domini translationem. R. l. nemo potest. numer. 57. & 58. pagina. 28. & 29.
- Pa^{ct}um inter contrahentes, vt quis ingrediatur propria auctoritate possessionem rei alius, valet, ibid. nu. 36. pag. 90.
- Pa^{ct}um per quod impeditur præscriptio longissimi temporis, in qua non requiritur bona fides, an valeat, ibid. nu. 468. & 470. & an de iure Canonico valeat. ibidem, numero. 476. pag. 119. & 120.
- Pa^{ct}um de futura successione lege ciuili improbatum est, de iure autem canonico iuramento confirmatur. R. cap. quamuis pa^{ct}um, in princip. nu. 11. pag. 295.
- Pa^{ct}um seu renunciatio hæreditatis futuræ cum iuramento facta in fauorem fratrum, vel sororum, an valeat, ibid. nu. 3. pag. 296.
- Pa^{ct}um etiam iuratum de futura successione non valet reuocato consensu ei per patrem præstato, ibid. nu. 3. pag. ead.
- Pa^{ct}um de futura successione, in casu legis fin. C. de pa^{ct}o non firmatur iuramento, ibidem, nu. 4. pag. ead.
- Pa^{ct}um siue renunciatio de non succedendo, an firmetur iuramento iure ciuili, ibid. verb. improbet lex, nu. 2. pag. 334.
- Pa^{ct}um siue renunciatio de succedendo, an firmetur iuramento de iure ciuili, ibid. nu. 3. & an dispositio de cap. quamuis pa^{ct}um, seruanda sit per iudices laicos, ibid. num. 4. pag. ead. & 335.
- Pa^{ct}um negatiuum, vbi non continet terminum, sed poenam, licet affirmatiuum præcedens cum contineatur potest mora purgari, iuxta ius commune. c. 43. nu. 18. pag. 694.
- Papa si prouideat alicui de beneficio, quamuis prouisio sit nulla ex aliquo defectu, illud tamen beneficium remanet reseruatum, & in illo ordinarius se intrinsecus non potest. a. 1. nu. 27. pag. 351.
- Papa, vel Imperator in rescriptis non videtur velle alterare formam iuris, nisi ex certa scientia id faciant. a. 3. nu. 19. pag. 363.
- Papam non nisi ex plenitudine potestatis posse alterare voluntates testatorum, & Episcoporum si id faciat tanquam Apostolicæ sedis delegatus causæ cognitionem præmittit oportere.

Patronus presentans scienter indignum prius-
 tur pro ea vice potest esse presentandi. c. 1. nu.
 1. pag. 457.
 Patronus non potest alterare, nec commutare
 voluntatem testatoris. c. 2. nu. 1. pag. 464.
 Patronus vnus non potest augere numerum pa-
 tronorum conficiendo, vt alius qui non sit
 efficiatur patronus: quia agitur de præiudi-
 cio Ecclesie, ne pluribus patronis subicia-
 tur. c. 4. nu. 3. pag. 480.
 Patronus prefertur neptibus ex fratribus in em-
 phyteoli suscepta pro se, & filiis masculis, &
 non extantibus masculis pro foemina. c. 1. nu.
 8. pag. 334.
 Pauper idoneus prefertur diuiti in beneficio
 simplici curato, quando Ecclesia non eget pel-
 le. c. 1. nu. 13. pag. 463.
 Paupertatem, vel pompam non detegi, maxi-
 me vilis est. R. l. nemo potest. num. 408.
 pag. 101.
 Pena non debetur ex contractu simulato. R. l.
 nemo potest. nu. 399. pag. 100. & 101.
 Pena non debetur vbi principale non valet.
 ibid. nu. 400. pag. 101.
 Pena, an sit priuare aliquem lucro sibi relicto,
 vide infra, verb. priuare heredem, &c. ibid.
 Pena suos debet tenere auctores, imo iudex
 ex officio omnibus vijs tenetur inquirere de
 consensionem reorum absentium. c. 36. num. 34.
 pag. 662.
 Pena caducitatis locum non habet, nisi domi-
 no directo valente. c. 43. numero 23. pagina
 694.
 Penae impositae secundo nubentibus hodie iu-
 re canonico sunt sublatæ. R. l. nemo potest,
 nu. 39. pag. 43.
 Penae secundo nubentium quæ sunt in fauore
 filiorum non censentur sublatæ iure canoni-
 co. ibid. nu. 20. pag. ead.
 Peculium filij sui. in quo pater habet vfum fructu-
 ctum non publicatur ob delictum filij, non so-
 lum respectu vfusfructus, sed neque etiam
 quo ad proprietatem, ne fiat patri præiudi-
 cium. R. cap. quamuis pactum, verb. nullum
 ad bona, nu. 17. pag. 334.
 Pecunia publica vniuersitatis potest expendi
 quando non suppetunt redditus clericorum,
 & Ecclesia indiget reedificatione. a. 10. nu.
 6. pag. 408.
 Pendentia natiuitatis posthumi tollit fuitatem,
 & impedit hæreditatis aditionem per hære-
 dem scriptum siendum. R. l. sui, num. 58. pa-
 gina 14.
 Periculum, vel damnum rei totalis ad quæ per-
 tineat. c. 22. nu. 1. & 4. pag. 606.
 Petens aliquem exhibere rem à se possellam

debet probare possessione illius, si ea reo
 negetur. c. 35. nu. 20. pag. 691.
 Petitio, & monitio requiritur necessario ante-
 quam executio fiat, quando promittitur ali-
 quid soluendum cum ipse creditor petierit.
 c. 30. nu. 9. quod procedit, etiam si in obliga-
 tione sit appositus dies, & potius tamen in-
 ter partes fuit actum, vt reus adhuc certifi-
 cari debeat per actorem, ibidem. num. 10. &
 11. pag. 677.
 Petitio implicita, & generalis sufficit ad hoc
 vt creditor teneatur prestare fidei iussione.
 R. l. nemo potest, num. 451. pag. 114.
 Plura beneficia simplicia, vel Ecclesiarum paro-
 chiales, & capellaniam simul, an possit quis
 habere. c. 10. nu. 3. & 4. pag. 104.
 Pluralis locutio verificatur in singulari, quando
 non potest verificari in plurali. c. 4. num. 4.
 pag. 478.
 Pluralitas testamentorum, neque factorum nu-
 quam præsumitur. R. l. nemo potest, nu. 251.
 pag. 69.
 Pluralitas resoluitur in plures singularitates,
 quando non resultat absurdum, præsertim quæ
 do est relata ad plures, & in persona cuiuslibet
 suum distinctum, & consummatum forti-
 tur effectum. c. 2. nu. 8. pag. 466.
 Pluralitas resoluitur in singularitates. c. 4. nu. 6.
 sed hoc non fit ex proprietate verborum, ibi-
 dem. nu. 7. pag. 476.
 Pluralitas non resoluitur in singularitates quo-
 ties aueritur contra mentem disponentis,
 ibid. nu. 8. pag. 477.
 Pluralitas non resoluitur in plures singularita-
 tes, quando verba in plurali numero prola-
 ta tendunt ad vnum effectum communem,
 ibid. nu. 9. pag. ead.
 Pluralitas resoluitur in singularitates indiui-
 duis, ibid. nu. 10. pag. ead.
 Pluralitas prolata a testatore debet seruari in
 vna persona, vbi in alijs verificari non potest,
 ibid. nu. 11. pag. ead.
 Pluralitas non resoluitur in plures singularita-
 tes in indiuiduis, ibidem, numero 12. pagina
 eadem.
 Pluralitas quando requiritur pro forma non re-
 soluitur in singularitates, ibidem, nu. 15. pa-
 gina 478.
 Pluralitas non resoluitur in singularitates in
 præiudicium Ecclesie, ibidem, numer. 17. pa-
 gin ead.
 Pluralitas non resoluitur in singularitates quan-
 do est relata ad plures, & in persona cuiuslibet
 fortitur suum effectum distinctum, & co-
 summatum, ibid. nu. 19. pag. ead.
 Pluralitas tunc resoluitur in singularitates, quæ
 do si

INDEX.

do si non resolveretur resultaret absurditas, vel intellectus contrarius iuri communi, ibid. nu. 2. pag. ead.

Pluralitas tunc resoluitur in singularitates quando subest eadem ratio vnius, & multorum, ibid. nu. 21. pag. ead.

Plures rei debendi in solidum obligati videtur interesse fidei iubere, vt si vnus eorum soluerit totum possit exigere ab omnibus correis ab vnoquoque pro quomodo, & utilitate quam sensuit. a. 2. nu. 9. pag. 156.

Pluribus obligatis in solidum ex causa lucratiua, soluens solidum non habet regressum contra ceteros correos, ibidem, num. 10. pagina. eadem.

Plurium correorum vna videtur obligatio, licet in effectum sine plures. a. 4. numer. 11. pagina. 389.

Plus creditur paucis testibus deponentibus de verisimili, quam centum non verisimilibus deponentibus. a. 6. nu. 4. pag. 396.

Populus idem hoc tempore reputari debet qui ab hinc ceterum annis fuit, imo & qui ab hinc mille annis, etiam si ex illis nemo nunc vivat. R. l. nemo potest. num. 395. pag. 99. & in iurifacramenta. nu. 18. pag. 261.

Portio ad hoc vt accrescat portioni debet vacare omnino, & ipso iure. R. l. nemo potest. nu. 465. pag. 18.

Portio vacans, & accrescens possidetur ab herede eodem iure, & modo quo principalis portio. R. l. vnic. num. 32. C. quando non pet. part. pag. 205.

Portio accrescens, an accrescat heredi vendenti, vel ipsi rem pro hereditatis, ibid. num. 36. pag. 224.

Portio vacans accrescit emptori hereditatis, si mandentur ei actiones, & non heredi qui vendidit, ibid. nu. 70. pag. 229.

Possessio, an comminetur in filios suos, sicut dominium absq; noua apprehensione. R. §. sui. nu. 66. pag. 130.

Possessio non transferitur absque naturali apprehensione in casibus in quibus dominium transferitur sine traditione, ibid. num. 68. & glossae quaedam in hoc loquentes saluantur, & concordantur, nu. 69. pag. 151.

Possessio vera non datur in iuribus incorporalibus, sed ficta quasi possessio, ibid. nu. 71. pagina. 152.

Possessio defuncti transferitur in eius heredem absque actu apprehensionis, si defunctus possidebat per colonum, & colonus defuncto domino continet possessionem nomine heredis, ibid. nu. 77. pag. 154.

Possessione aequaliter probata inter duos, ille

qui habet titulum habet potiora iura. c. 6. nu. 1. pag. 489.

Possessionis causa prius est discutienda, quam proprietatis. c. 45. nu. 1. pag. 701.

Possessoria remedia sunt periculosa in conscientia, si ad effectum proprietatis. c. 6. nu. 12. pag. 492.

Possessor minime est spoliandus iuris ordine non seruato, quoties beneficium vacat de iure, non tamen de facto. c. 10. numero. 14. pagina. 507.

Possessor non remouetur a sua possessione licet viciosa sine causa cognitione, ex quo titulo possidet licet iniustus. c. 10. numero. 15. pagina. ead.

Possessor singularis rei super qua census est impositus, cogi potest recognitionem facere. c. 49. nu. 12. pag. 716.

Posthumus antequam nascatur non est in patria potestate, & nihilominus habet suitate. R. §. sui. nu. 5. pag. 157.

Posthumus quomodo habeat suitatem, duplex ratio, ibid. nu. 13. & 17. pag. 136. & 137.

Posthumus, quod in fauorabilibus habeatur pro nato procedit ex fictione, ibid. num. 14. pag. 136.

Posthumus dum est in ventre non habet suitatem, ibid. nu. 18. pag. 137.

Posthumus natus habet suitatem eo casu quo si viuo patre nasceretur suus foret, ibid. nu. 19. pag. ead.

Posthumus in dubio intelligitur ille qui proprie posthumus est, hoc est ille qui posthumatione patris nascitur, ibidem, nu. 20. pag. eadem.

Practica praestandi fidei iuramentum legis Tolleti in executionibus. R. l. nemo potest. nu. 437. pag. 110.

Practica legum Regni inducentium prescriptionem debitorum, ibid. nu. 284. pag. 123.

Præcedes clausula est maioris potentiae ad declarationem sequentium, quam est conuerso. c. 30. nu. 4. pag. 636.

Præcedentium hæc est vna virtus, vt declarent sequentia. c. 30. nu. 5. pag. ead.

Præceptum de soluendo intra certum terminum, precedere debet ante executionem quoties in ipsa obligatione, vel fidei iuramentum terminus certus adsoluendum non est appositus. c. 29. nu. 3. pag. 614.

Præferri non debet minus a testatore dilectus magis dilectus, quia non debet esse melioris conditionis minus dilectus magis dilecto. c. 18. nu. 42. pag. 586.

Præferuntur inter æqualiter promotos in vno loco qui merito viuz, nobilitate, aut scientia alios

alios antecellit. c. 1. nu. 16. pag. 67.
 Praiudicium, an versetur alteri parti quando
 relaxatio iuramenti petitur. R. auth. sacramen-
 ta. nu. 112. pag. 174.
 Prælegata non veniunt in restitutione fidei-
 commissi, nisi testator omnia bona, vel maiorem
 partem in prælegatis consumat. c. 18. nu. 21.
 c. 21. vbi de intellectu. L. Titia. ff. ad leg.
 falcid. pag. 182.
 Prælegatarius non potest repudiare hæredita-
 tem conditionalem, & acceptare prælegatū,
 in quo eadē conditio censetur repetita: quod
 falsit in hereditate pura. c. 18. numer. 85. pa-
 gin. 191.
 Præscriptibilia non sunt, nec per nō vsum amittuntur ea quæ consistit in facultate alicuius.
 c. 1. nu. 20. pag. 604.
 Præscriptio nō currit in obligationibus ad diē,
 vel sub conditione ante eventum conditio-
 nis. vel diē. c. 7. nu. 5. pag. 571.
 Præscriptio nulla currit contra hæreditatem ia-
 centem. ibid. nu. 7. pag. ead.
 Præscriptio non tollit obligationes ipso iure.
 R. d. l. nemo potest. nu. 188. pag. 56.
 Præscriptio debiti cum mala fide, etiam in du-
 cta per mille annos non est admittenda. ibid.
 nu. 206. pag. 59.
 Præscriptio, & vscapio est interdicta propter
 bonum publicum principaliter, ne domi-
 nia rerum essent in certo, atque impendenti,
 ibid. nu. 469. pag. 119.
 Præscriptio principaliter respicit fauorem pri-
 uatum ipsorum præscribentium secundario
 verō ius publicum, ibidem, numer. 471. pa-
 gin. eadem.
 Præscriptio. 30. & 40. annorum iure fororū nō
 fuit cognita. ibid. nu. 474. pag.
 Præscriptio. 10. & 12. annorum, in qua bona fi-
 des requiritur, non potest procedere si pa-
 ctum sit, ut non præscribatur, ibidem, num.
 477. pag. 121.
 Præscriptio debiti licita est. etiam iure Cano-
 nico, quando adest bona fides, ibidem, num.
 482. pag. 122.
 Præscriptio statutaria debiti. 10. & 20. annorum
 subrogata est in locum præscriptionis. 30. &
 40. annorum, ibid. nu. 494. pag. 124.
 Præsentandi, vel eligendi ius acquiritur ex
 unico actu, & quæ requirantur ad hoc. c. 3.
 numer. 1. pagin. 469. & c. 4. numer. 32. pag.
 482.
 Præsentandus est idoneus ad beneficium. c. 2.
 nu. 16. pag. 464.
 Præsentatio facta de non habente qualitatē
 generis parentelæ, & consanguinitatis ex-
 pressam in fundatione est inualida, c. 2. nu.

mero. 4. pagin. 460.
 Præsentatio redditur subreptitia, & nulla non
 facta mentione, quod præsentatus sit foren-
 sis. c. 2. nu. 25. pag. 467.
 Præsentatus ab eo qui est in quasi possessio-
 ne patronatus præsentatur præsentatio à pro-
 prietario, nisi tempore præsentationis clare
 constiterit de iure domini. c. 4. numer. 34. pa-
 gin. 482.
 Præsens status beneficii, & non præteritis in
 spiciendus est, quo ad incompatibilitatem,
 & residentiam. a. 8. nu. 10. pag. 402.
 Præsentia eius cui renūciatur hæreditas, an re-
 quiratur ad validitatem ipsius renūciatio-
 nis iuratur. R. cap. quamvis pactum in prin-
 cip. nu. 15. pag. 383.
 Præstatio fidelis an firmet contractum gestum,
 sicut iuramentum. R. auth. sacramenta, num.
 144. & c. 1. 5. pag. 115.
 Præsumitur semper pro iudice donec aliquid
 contra ipsum legitime probetur, conf. 37. nu.
 18. pag. 673.
 Præsumptio vna tollitur per aliam, & iudicia
 inquisiti debilitant contraria. c. 35. num. 17.
 pag. 677.
 Præsumptiones, & iudicia cessant legitime,
 & plene probationes in his quæ sunt diffi-
 lis probationis. R. l. nemo potest, numer. 403.
 pag. 101.
 Præstans proprietatem, vel usufructum si-
 bi relictum, an stetur eius iuratoriæ cautio-
 ni cum hypotheca. si cauere propter pauper-
 tatem non potest. R. l. nemo potest, nu. 194.
 pag. 77.
 Pretium, neque aliud quicquam exigetur ex cō-
 tractu simulato. ibid. nu. 174. pag. 95.
 Pretium in vniuersalibus succedit loco rei. R. l.
 vnic. num. 61. C. quādo non pet. part. pagin.
 226.
 Pretium in dote succedit loco rei. c. 2. num. 13.
 pag. 609.
 Pretium ratione dubij eventus reputari iustū,
 debet, quod tempore alienationis reputatur
 iustum, etiam si postea aliud succedit, ibid. n.
 17. pag. 610.
 Prætores quare beneficium abstensionis conces-
 serint. R. §. sui. nu. 101. pag. 163.
 Prima tonsura requiritur ad minus ad quodli-
 bet beneficium obtinendum. c. 1. num. 21. pa-
 gin. 465.
 Primo nominatus ceteris magis dilectus. c. 26.
 nu. 9. pag. 624.
 Primogeniū à duobus constitutū, an possit per
 superfluum altero defuncto renovari: & iure
 Regio quid hodie in hoc dicendum sit. R. cap.
 quamvis, in princ. nu. 46. & c. 47. pag. 310.
 Prin-

INDEX.

Princeps potest facere ne adicione quærat
hæreditas, vel ne hæres representet defun-
ctum, & omnes defectus testamenti tollere.
R. l. nemo potest, nu. 68. pag. 41.
Princeps potest legitimare spurium in præjudi-
cium venientium ab intestato ibid. nu. 69. & 71.
& an id procedat de lata, vel adita hæredita-
te, & possessione apprehensa, ibid. nu. 70. pa-
gin. 31. 32. 33.
Princeps non potest tollere ea quæ sunt iuris
gentium, nisi cum legitima causa, ibid. num.
71. pag. 32.
Princeps si auferat alicui rem suam cum causa
cessante, illa causa debet domino restitui res
sua, ibid. nu. 71. pag. ead.
Princeps quando auferat alicui rem suam debet
intelligi soluto pretio, etiam si causa ab quam
auferitur sit iustissima, ibid. num. 73. & 74.
pag. ead.
Princeps, quod non possit legitimare spurium
in præjudicium venientium ab intestato hæ-
reditate iam quæ sita, nisi ex legitima causa,
& soluto bono cambio, ibidem, numero 75.
pag. 32.
Princeps non potest de plenitudine suæ pote-
statis tollere hominibus facultatem testandi,
ibid. nu. 81. pag. 33.
Prior in tempore, sicut posterior in solutione
præferitur in bonis fidei, a. 4 nu. 17. pag. 390.
Privare hæredem non adimplentem hæredita-
te non est potestas, sed hæredes iam fuisse
pure acquiritur, 18. nu. 1. pag. 179.
Privati quem lucro, equam acquiritur per eum
qui lucrum dedit non est pena, ibid. num. 5.
pag. 180.
Privationem imponere potest pater, vel pro-
do, conditione, v. adiectionis qui lucrum dat, ibi-
dem, nu. 4 pag. ead.
Privilegia ex certa scientia, ac proprio motu
concedi nihil operantur in præjudicium ter-
tijs, c. 11. nu. 18. pag. 51.
Privilegium Papæ non oportet fieri mentionem
dispositionis iuris communis, c. 1. numero 19.
pag. 86.
Privilegiato, quod acquiritur ius a tempore scien-
tiæ, a. 3. nu. 6. & seq. pag. 360.
Privilegium de non soluendis decimis quan-
vis in dubio debeat strictè interpretari, se-
cus tamen est quando aliud constat de tenore
privilegij, nam si semper servandus est, c.
1. nu. 15. pag. 485.
Privilegium de non soluendis decimis intelligen-
tur, & restringitur de bonis præsentibus tem-
pore privilegij, secus de futuris, & quomodo
hoc intelligatur ibidem, numer. 17. & sequen-
tib. pag. 486.

Privilegium amittitur per non usum decenij et
41. nu. 4. pag. 702.
Privilegium seu rescriptum Papæ legitimandi
spurias, & incestuosos diffinitum, an exten-
datur ad illum qui simul spurius, & incestuo-
sus sit, a. 3. num. 5. & 20. pag. 360. & 363.
Privilegium alicui concessum non quæritur ei
ignoranti, sed a tempore certificationis, ibid.
nu. 10. pag. 361.
Privilegium ignorantem prodest, sed non effica-
ci ter, antequam sciat quin possit revocari, ibid.
nu. 23. pag. 362.
Privilegium dotis anterioritatis non transit in
cessionarium, & ei præferitur secunda dos, c.
cessa, etiam si præiudicium privilegij ex-
presse cedatur in instrumentis, a. 11. nu. 1. &
2. pag. 409.
Privilegium dotis anterioritatis non transit in
hæredem extraneum, & ei præferitur secu-
da dos, nisi pro prima dote adsit hypotheca
expressa, ibid. nu. 3. & 4. pag. 410.
Probatio de auditu, non probat, nec facit fidem,
nisi in factis antiquis, & quod dicatur factum
antiquum, c. 1. nu. 5. pag. 27.
Probatio facta sine citatione partis est nulla, c.
1. nu. 45. pag. 458.
Probatio per testes adversus interdictum adi-
piscendæ non admittitur quando in continen-
tia non doceatur de domino, c. 3. numero 3. pa-
gin. 470.
Probatio facta contra principalem delinquentem
non nocet opem præstanti, nec sententia, c.
3. nu. 5. pag. 65.
Probationes, & alia acta cause inter alios facta
nocent, & prosunt quibus casibus sententia
lata inter alios nocet, & prodest, & e contra,
c. 1. nu. 4. pag. 124.
Probationes in causa criminali debent esse luce
mere diurna clariiores, ibid. nu. 10. quod proce-
dit etiam in crimine enormi, ibid. num. 31. &
bebet esse liquida, & perspicua, c. 3. num.
33. pag. 657.
Probato delicto præsumitur dolus, nisi in nota-
rio accusato de falso, ubi non constat de ani-
mo nocendi, seu delinquendi, c. 37. nu. 8. & 11.
pag. 672. & 671.
Procurator seu executor testamentarius tene-
tur domino rationem reddere, a. 2. numer. 31.
pagin. 359.
Producens testem in iudicio, videtur illius per-
sonam approbare, R. l. nemo potest, num. 119.
pag. 43.
Producens testes in iudicio, an ex sola produ-
ctione ipsorum non secuta examinatione vi-
deatur eos approbare, ibidem, num. 130. pag.
eadem.

Produ-

INDEX

Producens testes in iudicio: qui iurati sunt non potest altera parte inuita, eis renunciare, vt non examinentur. *ibidem*, numer. 131. *pagin.* eadem.

Producens testes in summario iudicio tantum, an possit opponere in personas eorū in plenario iudicio. *ibidem*, numero. 132. *pagina.* eadem.

Producens testes in iudicio non videtur eorum dicta approbare, quin possit in eos obicere, *ibid.*, nu. 133. *pag.* 44.

Produci potest in testem vir religiosus, vel alius probatissimę opinionis, etiam si sit probationi renunciatur. *ibidem*, numer. 133. *pagin.* ead.

Prohibitio testatoris de non alienando impedit domini translationem, *ibidem*, numer. 140. *pag.* 122.

Prohibitio contrahentis de non alienando, non impedit domini translationem, *ibid.*, nu. 146. vbi. num. 17. ponitur in hoc ratio differentię inter contractus, & vltimas voluntates, *pag.* eadem.

Prohibitio contrahentis de non alienando iuncta hypotheca speciali eius rei quę prohibetur alienari, impedit domini translationem, *ibid.*, nu. 148. *pag.* 122. & 123.

Prohibitio est necessaria in actib; negatiuis ad prescribendum, quia in eis non incipit prescriptio, nisi a tempore prohibitionis, & patientię. c. 21. nu. 22. *pag.* 602.

Prohibitus alienare portionem suam censetur, etiam prohibitus alienare portionem accrescentem. R. l. vnic. C. quando non pet. part. nu. 13. *pag.* 223.

Prohibitus alienare pro necessitate quę inest ex parte prohibitis, vel eius fauore alienare potest. a. 7. nu. 8. *pag.* 398.

Prohibitus alienare, potest alienare ex causa necessitatis. a. 7. nu. 7. *pag.* ead.

Prohibitus loqui non censetur prohibitus scribere, pręterquam excommunicato, vel inimico, vel proditori reipublicę contra ipsam, vel ad homicidium committendum. c. 16. nu. 21. *part.* 22. *pag.* 665.

Promissio dotis facta in pecunia numeranda, licet postea bona tradantur pro solutione ipsius, non ob hoc partes videntur a conuentione ne discedere. c. 17. nu. 32. *pag.* 1752.

Protestari, aut currere aliquid non tenetur quis eo casu quo factis diligentij nihil profecerit. c. 17. nu. 15. *pag.* 172.

Provisio legis quę est fundata in iure speciali, tollitur per provisionem hominis, secus si provisio legis sit fundata in iure communi. R. §. sui, nu. 60. *pag.* 147.

Per provisionem hominis quando cessatur recessum a provisione legis. c. 12. numer. 12. *pagin.* 517.

Puberes in iure dicuntur masculi post. 14. annū completum, femine verō post duodecimū. R. auth. sacramenta, nu. 1. & rationes differentię assignantur. *pag.* 235.

Pubes habens curatorem æquiparatur impuberi. *ibid.*, nu. 12. *pag.* 239.

Pupillus sine tutoris sui authoritate contrahens, an obligetur ciuilitcr, & naturaliter. R. l. nemo potest, numer. 146. & 148. *pagina.* 47.

Pupillus sine tutoris authoritate, an obligetur naturaliter ex mutuo, & difficultas quędam agitur in proposito. *ibidem*, numer. 150. & 151. *pag.* 48.

Pupillus non potest repudiare fundum sibi legatum sine tutoris authoritate. a. 3. nu. 14. *pag.* 362.

Purgatio morę non habet locum facta declaratione domini volentis accipere rem per commissum. c. 12. nu. 20. & hoc casu lege partitum est sic ita intra decem dies post mortem commissam, & quomodo hoc intelligatur. *ibid.*, nu. 21. *pag.* 119.

Purgatio morę, vide morę purgatio.

Qualitas adiuncta verbo debet regulari, secundum tempus verbi. c. 1. nu. 14. *pag.* 428. & a. 9. nu. 1. *pag.* 407.

Qualitas requisita ad admittendum, vel excludendum aliquem in beneficio, vel dignitate debet adesse tempore provisionis, vel exclusionis, nec sufficere, quod ex postfacto interueniat. c. 1. nu. 15. *pag.* 428.

Qualitas sacerdotij requisita debet interuenire tempore presentationis, siue actus, siue promotionis, nec sufficit aptitudo. c. 1. nu. 19. *pagina.* 454.

Qualitas masculinitatis in prima substitutione apposita, censetur in sequenti repetita ex natura horum verborum. *Quid dicitur*, c. 18. nu. 53. *pag.* 187.

Qualitas non potest probari, vbi non probatur substantia. c. 3. nu. 2. *pag.* 614.

Qualitas requisita in beneficio, vel officio debet adesse tempore acquisitionis. c. 44. nu. 35. *pag.* 698.

Qualitas quam satis est post actū interuenire, non videtur respicere substantiam actus. R. l. nemo potest. nu. 233. *pag.* 65.

Qualitas quę inest in lege declarata, & relata inesse debet in declarante, & referente. R. auth.

INDEX.

authentic. sac. amenta, numero. 66. pagina. 259.
 Qualitatem vnam habens ex duobus requisitis per testatorem in patrono, non admittitur ad ius patronatus. c. 26. numer. 4. pagina. 623.
 Quarta pars bonorum arrogatoris debetur arrogatur, & an idem in adoptato ab auo. vel extraneo dicendum sit: & quorum bonorum intelligatur, & quomodo arrogatus succedat cum alijs filiis naturalibus. R. §. sui. num. 57. pag. 177.
 Quasi castrensia lucra dicuntur quæ acquirunt filij famil. in suo officio aduocationis, & non acquiruntur patribus ipsorum, sed sua propria sunt. & de eis libere disponere possunt in vita. R. auth. sacramenta, num. 54. pagin. 255.
 Quasi contractus potest in testamento celebrari. R. l. nemo potest. nu. 260. pag. 70.
 Quasi possessio patris, seu antecessoris præsentandi quæ sortita fuit effectum transit in filium, vel successorem abique eo, quod successores exercent actum per quem inducatur quasi possessio. c. 3. nu. 2. pag. 470.
 Quælibet causa etiam iniusta excusat à dolo. c. 57. nu. 4. & c. 13. pag. 672. & 673.
 Quælibet credulitas etiam fatua excusat à dolo, & bona fides potest causari, etiam ex iniustis, & temerarijs causis. ibidem, num. 14. pagin. 673.
 Quælibet causa, etiam minus iusta, vel minus legitima excusat à dolo. ibidem, numero. 15. pag. ead.
 Quælibet causa etiam iniusta, & bestialis excusat à dolo, ibidem, numero. 16. pagina. ead.
 Quælibet causa licet iniusta excusat, etiam à multa, ibid. nu. 17. pag. ead.
 Quærela inofficiosi testamenti est remedium subsidiarium, & non competens, nisi quando aliud deest. R. l. pater filium, numer. 2. pagin. 391.
 Quærela inofficiosi testamenti non competit, nisi quando datur exhereditatio, vel præteritio, quæ pro exheredatione habetur, ibid. nu. 12. pag. 196.
 Quærela inofficiosa, etiam datur hodie ei qui habuit est pro exhereditato sine causæ inscriptione in casu peregrino hic posito, ibid. num. 36. pag. 205.
 Quærela inofficiosi testamenti minime competit, nisi deum adita hereditate, & inde incipit currere quinquennium quo durat. R. l. vnic. C. quando non pet. part. numer. 12. pagin. 12.

Quilibet præsumitur vivere ceterum annos quoties probatur illum de cuius vita agitur fuisse natum intra centum annos nondum elapsos. c. 4. nu. 18. pag. 481.
 Quilibet præsumitur esse sanæ mentis, & talis qualem solet natura producere, nisi contrarium probetur. c. 14. nu. 3. pag. 544.
 Qui semel est hæres licet vendiderit hereditatem, amplius definire esse hæres non potest. R. l. vnic. nu. 63. pag. 226.
 Qui tenetur restituere portionem suam tenetur, etiam restituere portionem accrescentem, ibid. nu. 57. pag. 224.
 Qui vult vnum quid in dispositione sua, censetur velle omne illud sine quo istud vnum esse non potest. c. 8. nu. 80. pag. 190.
 Quantum bonorum defuncti si non sufficiat ad omnia legata persolueda, quæ prius deduci debeant. R. l. nemo potest, numer. 94. pagina. 36.
 Quotiescunque ratio legis est amplior, vel generalior dicto suo, ad amplitudinem rationis extenditur ipsa dispositio. a. 2. numer. 5. pagin. 354.

R

Ratio non est par, lucra non capere, & quæ sita perdere. R. cap. quamvis pacti, in principio. nu. 23. pag. 302.
 Ratio quare sit prohibitum obtinere simul duos, vel plura beneficia curata. a. 8. numer. 2. pagin. 400.
 Ratio expressa in lege quando est generalis, & decisio particularis, tunc ratio generalis præ lege habetur, & decisio loco exempli est. c. 13. num. 3. pag. 331.
 Recedendum non est aliter à voluntate testatoris quam cum manifestum sit aliud eum sensisse. c. 4. nu. 5. pag. 476.
 Receptans delinquentem ad hoc, ut puniatur debet probari aduersus ipsum receptatio, & vera sciencia, quod esset delinquens, & huius ignorantia excusat à poena. c. 36. num. 26. & 27. pag. 666.
 Receptare delinquentes eosque dolo occultare iudici, vt delicta remaneant impunita est prohibitum, & quid, requiratur ad hoc de iure Regio, vt puniatur receptatio. c. 36. nu. 23. & 25. pag. 665. & 666.
 Recognoscere censum debet, etiam singularis rei, super qua est impositus possessor. c. 49. nu. 12. pag. 716.
 Recursus à laudo arbitratoris ad arbitrium boni viri potest haberi intra triginta annos. R. l. nemo potest, numer. 444. pagin. 112. & co-

Aaa tam

INDEX.

- ram quo iudice peti debeat. c. 51. num. 24. pag. 191.
- Reductus ad corpus à quo auferatur ponitur in ceteriori statio: & quomodo hoc intelligatur. c. 11. n. 3. pag. 509.
- Refectio domus, vel alterius edificij adeo est sa-
uorabilis, ut consumptum in ea præferatur ei
qui prius in ea habebat ad illam rem ædifica-
tam. a. 71. & 9. & quod sit causa pia. nu. 11. pa-
gin. 398.
- Referens simpliciter aliquid, non reprobans,
nec approbans videtur approbare. R. l. nemo
potest, nu. 270. pag. 71.
- Rei debendi, vel credendi quando dicantur so-
cij, & quando non. a. 2. nu. 2. pag. 314.
- Re improperia quilibet est moderator, & arbi-
ter. c. 44. nu. 1. pag. 697.
- Relatum debet, intelligi respectu substantiæ
actus, & non iuxta ipsius qualitatem. c. 8. nu.
57. pag. 577.
- Relaxatio iuramenti, an sit necessario petenda
quando renunciatum est eodem iuramento ex-
ceptioni simulationis. R. l. nemo potest, num.
84. pag. 97.
- Relaxatio, siue absolutio iuramenti ad effectum,
vel excipiendi, non operatur rescissionem
contractus, sed ipse firmus remanet. R. iuth.
factura, num. 20. quod omnibus modis li-
mitatur ibidem, numer. 21. & 22. pagina. 241.
& 242.
- Relaxatio, vel absolutio iuramenti, an sit neces-
sario petenda quando est enormissima latio,
ne incurretur periculum, ibidem, num. 91. &
señ. pag. 248.
- Relictum pro dote mulieri pauperi, est lega-
tum pium & an idem sit si relinquitur con-
iunctæ mulieri. c. 16. num. 8. pag. 619.
- Relictum sub conditione supptiarum consequi-
tur mulier, si religionem ingreditur, ibidem,
num. 13. pag. 626.
- Relictum pro virginibus maritandis, & sic in
certis personis non consequitur illa quæ mo-
do nasterium ingreditur, ibidem, num. 14. pag.
626.
- Religiosi exempti à solutione decimarum non
tenerentur eas solvere de iuramento anima-
lium suorum. c. 5. nu. 1. pag. 87.
- Religiosus Societatis Iesu Paulus III. Ponti-
ficis max. concessit ne soluerent decimas. d. c.
5. nu. 2. idem eis concessit Pius V. ibid. num.
7. quibus locis refertur tenor privilegiorum,
pag. 482.
- Remedia possessoria sunt periculosa in cons-
cientia si ad defectus proprietatis. c. 6. nu.
12. pag. 452.
- Remedium subsidium, & extraordinarium,
licet cum ordinario non concurrat, id tamen
fallit, quando per extraordinarium plenius
consultatur. R. l. pater filium, numer. 11. pa-
gina. 197.
- Remedium legis diffamari. c. 51. pag. 725.
- Remissio iniurie facta cum iuramento à minore
sine licentia, & auctoritate sui curatoris bene
valebit. R. iuth. sacramenta, num. 137. & seq.
pag. 283.
- Remissio confessionis inuentarii, tam tutoris,
quam usufructuarii, an per testatorem possit
hieri: vi de verbo testator.
- Remissiones, perdones vulgo dictæ in causis
criminalibus non debere, nec posse esse con-
ditionales; & quomodo hoc intelligatur. R.
authentic. sacramenta, numero. 137. pagina.
284.
- Remitti non possunt ea quæ statuuntur pro-
pter cultandam salutem, vel periculum. R.
l. nemo potest, nu. 337. pag. 17.
- Renuncians hæreditati cum iuramento, & se se
ipsum excludens non poterit postea si præ-
teratur, vel exheredetur rumpere testa-
mentum. R. l. pater filium, numero. 23. pa-
gina. 199.
- Renuncians suam legitimam in suam rem pa-
tris, vel alterius potest ei in legitimam ap-
ponere gravamina, & fidei commissa, & vi
facultate concessa parentibus, per. l. 17. Tu-
ri. R. cap. quamvis pactum, in principum. 13.
pag. 100.
- Renuncians hæreditatem parentis non prohibe-
tur succedere fratri, etiam si frater ipse suc-
cesserit patri, & eius bona habeat, ibid. num.
7. pag. 297.
- Renuncians hæreditatem parentis non prohibe-
tur succedere fratri qui fuit hæres eidem
parenti, licet decederet ante aditionem hæ-
reditatis, ibidem, num. 9. & cautels, ut renun-
ciatio veramque comprehendat, num. 10. pa-
gina. 298.
- Renuncians si decedat viuo patre, vel matre,
cuius hæreditatem renunciat cum iuramento,
eius filij, vel nepotes poterunt, & de-
bent ad successorem suum, & pro anno-
rum admitti non obstante prædicta renun-
tiatione, reper. capit. quamvis pactum, ver-
bo nec redundet, numero. 29. & numero. 2.
an id procedat si filia receperit dotem, &
cum ea vocaret se contentam, pag. 344.
- Renunciari an possit iuri statuario. R. l. nemo
potest, num. 338. pag. 17.
- Renunciari, an possit iuri prohibitio, ibidem,
num. 307. pag. 80.

Renun-

Renunciari non potest legibus requirentibus infirmationem donationis, ibidem, num. 339.
 Sciri cum iuramento possit renunciari, num. 340. cum quatuor sequentibus, pagina. 87.
 & 88.
 Renunciari an possit exceptioni non numeratae doli, ibidem, num. 382. pag. 96.
 Renunciari an possit cum iuramento exceptioni simulationis, ibidem, numero. 383. pag. 96.
 Renunciari potest ei, quod respicit fauorem priuatum principaliter, incidenter vero publicum, ibidem, numer. 387, pagina. 95. & num. 472. pag. 91.
 Renunciari non potest utilitati publice secundarie, quando separari non potest ab utilitate priuata principali, ibidem, num. 473. pagina. 91.
 Renunciari an possit statuto inducenti prescriptionem debiti, ibidem, numero. 492. pagina. 99.
 Renunciari, quod possit hodie iure canonico huiusmodi statuto, ibidem, num. 491. & cautela, ut iuri civili quoque possit renunciari, ibidem, num. 495. pag. ead.
 Renunciari an possit cum iuramento L. ro. Tauri, hodie L. 2. tit. 1. lib. 5. nouae copil. R. auth. sacramenta, m. 44. pag. 351.
 Renunciatio facta per dominum post reuocationem procuratorem, valet, & tenet, c. 9. num. 3. pag. 498.
 Renunciatio specialis, etiam non iurata tollit reuocationem L. 2. C. de rescin. vend. idem operatur iuramentum maioris, 5. annorum, non tantum speciale, sed etiam generale de non vendendo aduersus contractum venditionis, c. 2. num. 31. pag. 613.
 Renunciatio minorum, beneficiorum hoc est simplicium, fieri potest coram Episcopo, c. 4. num. 3. pag. 587.
 Renunciatio in fauorem alicuius non, nisi coram Papa fieri potest, ibidem, numer. 67. pagina. ead.
 Renunciatio hereditatis futurae cum iuramento facta in fauorem fratrum, vel sororum, an valet, R. cap. quamuis pactum, in principio, num. 1. pag. 196.
 Renunciatio sororis hereditatis paternae facta uni fratri praesenti, & recipienti, an omnibus aliis fratribus acquiritur, vel illi tantum cui renunciatum est, & cautela, ut illi tantum acquiritur, ibidem, num. 7. & 9. pag. 297. & 298.
 Renunciatio hereditatis, vel legitimae ab eo qui habet ascendentes, vel descendentes, an eis praesudicet, ibidem, num. 14. pag. 300.

Renunciatio cum iuramento de qua in d. cap. quamuis pactum, intelligitur habere locum si renunciatio delata fuerit hereditas, alia secus, ibidem, num. 61. pag. 318.
 Renunciatio intrantis religionem, qualiter, & quo tempore fieri debeat, ibidem, verb. dum non potuit te de bacur, num. 1. pag. 324.
 Renunciatio, de qua in dict. cap. quamuis pactum, an procedat, si nulla dote recepta fuerit, ibidem, verb. ut dote contenta, numer. 1. pagina. 325.
 Renunciatio de qua in illo textu, etiam hereditatis maternae fieri potest, ibidem, verbaulum ad bona, num. 1. pag. 326.
 Renunciatio hereditatis maternae, an noceat patri habenti in sua potestate renunciantem quo ad vnum fructum sibi debitum in bonis renunciantis, & quo ad alia, ibidem, num. 1. & sequent. & num. 14. & sequent. pag. 327. & 330.
 Renunciatio filij cum iuramento hereditatis maternae, an valeat, & noceat patri, quando mater extraneam heredem fecit, ibidem, num. 10. & quid si mater decedat intestata, ibidem, num. 11. pag. 329.
 Renunciatio hereditatis maternae facta simpliciter in dubio, tenetur facta fauore fratrum, vel sororum, ibidem, numer. 12. pagina. 330.
 Renunciatio hereditatis maternae, decedente matre intestata, & sine alijs descendentes legitimis, excepto renunciantem, non impedit quin hereditas ipsius deferatur ipsi renunciantem, ibidem, num. 13. pag. ead.
 Renunciatio filij hereditatis maternae noceat patri sine dubio, quando ipse pater consensit, ibidem, dicitur renunciatio, ibidem, numero. 22. pag. 333.
 Renunciatio hereditatis non firmatur cum iuramento dolo praestito, ibidem, verb. si tamen iuramento, & c. num. 1. pag. 335.
 Renunciatio in casu dict. cap. quamuis, non impedit renunciantem, quin capiat, quod sibi relictum est in testamento ab eo cuius hereditas renunciatur, ibidem, numer. 1. etiam si filia renunciatoris successioni ex testamento, ibidem, verbo omnino firmari debet, numero. 12. & etiam si renunciatio fiat fauore fratrum consentiente patre, ibidem, num. 13. pag. 339.
 Renunciatio de qua ibi facta alijs filijs existentibus, & decedentibus, postea in vita parentum, non impedit quin renunciatus admittatur ab intestato, & contra testamentum eius, cuius hereditas renunciatur, ibidem, verbi omnino seruari, num. 14. pag. 339.

INDEX

Renunciatio de qua ibi valet, etiam si alijs no-
ceat secundario, ibidem, vers. necredundet,
nu. 1. pag. 340.
Renunciatio de qua ibi decedente renunciant
post mortem eius cuius hereditati renuncia-
uit nocet filiis renunciantis, ibid. nu. 4. prater
quam si non adsint alij descendentes, sed col-
laterales, ibid. nu. 5. pag. 341.
Renunciatio de qua ibi facta ab eo qui superui-
xit ei cuius hereditati renuntiavit, non inua-
lidatur natiuitate filiorum renunciantis, ibid.
nu. 6. pag. 342.
Renunciatio mariti dotis cautae, & non nume-
ratae, vel transcurfus temporis opponendae
ipsius exceptionis praedictae non tantum ip-
si marito, sed etiam eius creditoribus, a. 1. 1.
nu. 14. pag. 412.
Renunciatio beneficij facta absque Episcopi
licentia, beneficium non vacat, etiam quo ad
renunciantem, donec admittatur per supe-
riorem, c. 42. nu. 4. pag. 687.
Renunciatio facta beneficij cum clausula, in
favorem, &c. coram legato, vel Episcopo, an
possit admitti reiecta conditione, ibid. nu. 8.
pag. 688.
Renunciatio legitime per filium in patrem
simpliciter facta non data facultate, ut possit
de ea disponere in quemcumque velit filiorum
omnes filij habebunt aequale ius in illa legiti-
ma renunciantis excepto in tertio, & quinto il-
lius legitimae, de quibus pater potest libere
disponere, sicut de bonis suis, R. cap. quous
in pactum, in princ. nu. 1. pag. 199.
Renunciatio hereditatis matris facta cum
iuramento in favorem patris tantum, vel pa-
tris, & suorum heredum, an hereditas praedi-
cta post mortem patris pertineat ad filios
duorum, vel trium matrimoniorum, vel ad eos
tantum qui fuerunt ex eodem matrimonio
ex quo fuerit renunciata, remissive, ibidem,
nu. 61. pag. 319.
Renunciatio facta non quidem contempla-
tione filiorum, sed ut in cuius favorem re-
nunciatur possit libere disponere, non admit-
titur renunciatus ad hereditatem patris de-
cedentis, etiam siue alijs descendentes, ibi-
dem, vel homo non servari debet, nu. 4. pa-
gin. 337.
Reprobatio consuetudinis a contrario legis sen-
tu collecta non est extendenda ad reproba-
tionem futurae consuetudinis, vel statuti, R. i.
nemo potest, nu. 4. pag. 303.
Res quae habet iam suum effectum consummatus
neque perueniat ad casum a quo incipere non
potuit non vicatur, R. si sui, numer. 130. pa-
gin. 170.

Rescindi non potest, quod nullum est, R. auth.
sacramenta, nu. 11. pag. 239.
Rescripta, seu privilegia ex certa scientia, ac
motu proprio concessa, nihil operantur in
praedictum tertij, c. 1. numero. 18. pagina.
11.
Rescriptum, & privilegium Papae legitimandi
spurias, & incestuosos disunctum, an exten-
datur ad illud qui simul spurius, & ince-
stuosus sit, a. 3. numero. 5. & 20. paginas 360.
& 363.
Res Ecclesiae quae sunt prohibita alienari, pos-
sunt alienari ex causa urgentis debita, a. 1. nu.
6. pag. 367.
Res Ecclesiae quae sunt prohibita alienari, pos-
sunt alienari pro redemptione captivorum,
ibid. nu. 12. pag. 399.
Res emptae ex pecunia dotali cum consensu
uxoris efficitur dotalis, c. 22. numer. 14. pag.
609.
Res feudalis quae prohibetur alienari, potest
alienari ad utilitatem domini, a. 7. numer. 5.
pag. 399.
Res immobiles minorum quae prohibentur alie-
nari, bene possunt alienari ex causa necessa-
ria, vel utili ipsi minori, ibidem, numer. 5. pa-
gin. 377.
Res immobilis praescripta spacio decem anno-
rum inter praesentes, & viginti inter ab-
sentes cum titulo & bona fide, c. 22. numer. 1. pa-
gin. 628.
Res patrimonialis, quae semel a patrimonio
exiit, non potest extrahi a consanguineis in
posterum, c. 21. nu. 17. pag. 603.
Res prohibita alienari, bene potest alienari in
resectione vitalem, & necessariam ipsius rei,
a. 7. nu. 4. pag. 197.
Res prohibita alienari tacite, vel expresse,
etiam eo casu quo prohibito impeditur do-
minij translationem, possunt alienari ex causa
opiae, pro veste dotis, & similibus, ibid. nu.
10. pag. 198.
Res prohibita alienari si semel alienetur, &
exeat a familia remanet alienabilis, c. 1. nu.
16. pag. 603.
Res publica, & minor acquiritur, R. auth. sa-
cramenta, nu. 140. pag. 284.
Resignare non potest quis beneficium ecclesi-
asticum, quando non habet aliud, unde vivere
possit, c. 2. nu. 2. pag. 687.
Responsio in iure debet intelligi iuxta interro-
gationem, R. authentic. sacramenta, numer. 81.
pag. 263.
Restitutio in integrum non suspendit execu-
tionem si est praesumptio malitiae contra-
tentem restitutionem, quod causa differet
excu.

INDEX.

executionis eam petat. & 31. numero. 4. pag.
 na. 648.
 Restitutus à Principe statim, etiam antequam
 ad noticiam eius perveniat, gaudet beneficio
 illo restitutionis. a. j. numer. 1. & sequent. pa-
 gin. 357.
 Restitutus ad gratiam renovatus, intelligitur re-
 stitutus sine alterius præiudicio: unde alteri
 ante restitutionem impetranti præferri non
 debet. n. nu. 1. pag. 509.
 Restitutus recuperat bona quæ non sunt in aliâ
 translata, ibid. nu. 2. pag. ead.
 Retentio quæ competit vxori constante matri-
 monio in bonis mariti ipso vergente ad ino-
 piam pro sua dote non potest fieri de omni-
 bus bonis ipsius, sed debet de multis eligere
 vnum prædium sortem de melioribus vique
 ad concurrentem estimationem suæ dotis. c.
 19. nu. 1. pag. 195.
 Retentio quæ competit vxori bonorum mariti,
 ipso defuncto pro dote procedit, antequam hæ-
 res inter possessionem bonorum: aliis non pos-
 set hæredibus non confensibus occupare
 prædicta bona, ibid. nu. 2. pag. ead.
 Retentio mortui marico, competit vxori in do-
 mo quam simul inhabitant, & in bonis ibi fi-
 tis, ibid. nu. 16. pag. 596.
 Renovato consensu pacto, siue renunciationi
 per patrem præiusto, pactum etiam iuratum
 non valet. R. cap. quamvis, in princ. num. 3.
 pag. 296.
 Renovato consensu per patrem præiusto renun-
 ciationi iurata factæ per filium in fauorē fra-
 trum, an eiusmodi filia sit exclusa à successio-
 ne patris renocantis consensum, ibid. nu.
 5. pag. ead.
 Res qui negavit delictum, quod postea proba-
 tur aduersus eum, bene admittitur ad proban-
 dum fuisse factum ad sui defensionem, & si id
 probauerit absoluitur, vel saltem extraordina-
 riaria aliqua poena plectitur. R. auth. sacra-
 menta, nu. 68. pag. 259.
 Res non tenetur edere instrumenta a storia ad
 fundandam intentionem suam cum sex. fal-
 lenti, c. 46. pag. 703.
 Rex in dubio non videtur casare, aut differre
 obligationes iuratas. R. l. nemo potest, num.
 infra pag. 511.
 Rex quæ non possit tollere officia publica abs-
 que iusta causa, ibid. num. 177. pag. 540.
 Sacerdos qui tantum habet ordinem, non ve-
 nit iurisdictionem, minime potest virtute
 bullæ Cruciatæ de consensu etiam partis

absoluerat excommunicatos ad reinciden-
 tiam, siue in illa addit clausula, si la pte con-
 faceret, siue alia, satis facta la parte, a. 9. nu. 1. &
 seq. & nu. 9. pag. 403. & 404.
 Sacerdotij qualitas requisita debet intervenire
 tempore præsentationis, siue actus, siue pro-
 motionis, nec sufficit apertudo. c. 2. numer. 19.
 pag. 465.
 Sacerdotium posterius non præiudicat priori,
 nec aliquodius erat quæsitum ex suo sacer-
 dotio, etiam si secundus haberet maiore qua-
 litatem, ibid. nu. 28. præterquam si primus non
 habeat qualitates requisitas, ibid. nu. 29.
 pag. 468.
 Sacramenta puberum, super contractibus ve-
 rum suum non retractandis, custodiri de-
 bent. R. auth. sacramenta, numer. 8. pag. 31.
 Salus conductus consensus nequis capiatur ob
 debita non extēditur ad debita iurata, & hoc
 specificatur in Archiepiscopatu Toleti. R. l.
 nemo potest, nu. 165. pag. 71.
 Sanæ mentis in dubio quilibet præsumitur, ni-
 si contrarium probetur. c. 14. numer. 2. pagin.
 544.
 Schedula tunc demum habet paratam execu-
 tionem quando recepta est ab eodē qui eā
 subscripsit, vel subscribere mandauit, non ve-
 ro ab eo qui neque subscripsit, neque subsci-
 bere mandauit. c. 23. nu. 3. pag. 614.
 Scholari mutans, vel vendens citra volunta-
 tem patris, vel curatoris an ab eo id repetere
 possit. R. auth. sacramenta, num. 71. pagin.
 260.
 Scientia sola sufficit pro validitate privilegij,
 vel donationis. a. 3. nu. 1. pag. 361. non verò
 quo ad ipsius irrevocabilitatem, quia ad id
 acceptatio quoque requiritur. R. cap. quāvis
 pactum, in princ. nu. 59. pag. 718.
 Scriptura non facta ad obligandum, sed ad
 alium effectum, in qua refertur alia dispo-
 sitiva, idell. in qua continetur obligatio non
 est sufficiens ad petendum debitum, sed pro-
 duci debet altera dispositiva. c. 23. num. 8. pa-
 gin. 615.
 Secundus creditor habens scripturam publicā
 præferatur priori habenti priuatam, præter-
 qua si scriptura priuata habet subscriptionem
 veri debitoris, & aliorum trium testium. a. 4.
 nu. 2. pag. 266.
 Sententia vnius doctoris pro sustinendo testa-
 mento an sit tenenda contra communem. R.
 l. vnic. C. quando non pet. part. num. 21. pagi-
 na. 215.
 Senior in dubio in beneficijs conferendis præ-
 ferri debet. c. 2. nu. 30. pag. 468.
 Aaa; Sen.

INDEX.

Sententia super causa filiationis, & sic super cō sanguinitate habita cum legitimo contradicore nocet, & prodest etiam omnibus non citatis. c. 1. nu. 1. pag. 414.

Sententia inter alios lata quibus casibus nocet, vel prodest, in eisdem nocent, vel profluit probationes, & alia acta causæ, & c. contra. c. 1. nu. 4. pag. ead.

Sententia inter alios lata non nocet tertio quando victo aliqua culpa imputari potest. in 20 appellando ab ea, vel appellationem interpositam non prosequendo. c. 41. num. 22. pag. 479.

Sententia iudicis non requiritur ad hoc, ut res incidat in commissum. led sufficit declaratio domini. c. 12. nu. 23. pag. 519.

Sententia lata contra eum cui ius principaliter competeat in negotio nocet, & plene præiudicat alijs, etiam ignorantibus ius dependet à primo contra quem fuit lata præcedentibus. c. 19. nu. 18. pag. 196.

Sententia lata contra reum principalem transacta in rem iudicatam exequi debet contra ipsius fideiussorem de iudicato soluendo, sine nouo processu, quod si aliquas exceptiones habeat fideiussor in eadem executione exa2 minabuntur. c. 29. nu. 1. pag. 632.

Sententia interlocutoria quotiescunque habet vim diffinitiuæ idem iudicatur de ea, quod de diffinitiuâ. c. 6. nu. 12. pag. 667.

Sequelatras non debent bona incarcerationum a. 12. nu. 1. pag. 413.

Seruanda est institutio, & ordinatio Ecclesiæ seu fabricæ præcipiens ne administratores teneantur reddere rationem Episcopo. R. si nemo potest. nu. 457. pag. 416.

Serui responsio credendum est quando aliter veritas sciri non potest. a. u. numer. 9. pagin. 411.

Seruitus ususfructus non solum est qualis, sed & quantus, quod non sunt extrinsecæ seruitutes. R. si nemo potest. nu. 228. pag. 422.

Similitudo, ut sit bona satis est, quod in casu de quo agitur conveniat, licet in alijs deficiat. a. 3. nu. 18. pag. 363.

Simulatio ex contractu, nec pretium venditionis, nec aliud quicquam exigetur. R. si nemo potest. nu. 374. pag. 914.

Simulatio contractus non potest allegari si partes postquam contractum simulauerunt iurauerunt promittentes se non contrahentur. R. si nemo, num. 386. præterquam si à tertio de simulatione opponatur, ibid. numbe. 387. pag. 917.

Simulationis exceptio renuntiari non potest, ibidem, numer. 377. ex postfacto tamen per

partem bene potest, ibidem, numer. 380. pag. 916.

Simulationis exceptio, nec expresse tolli potest per statum. ibid. nu. 376. pag. 915.

Simulationis exceptio, an admittatur aduersus instrumentum publicum stante statuto, quod nullæ aliæ admittantur, nisi falsificationis, & solutionis, ibidem, nume. 377. pag. ead.

Simulatio contractus, & in fraudem gesti diffrentia, ibid. num. 373. pag. ead.

Simulatus contractus, non dicitur contractus, ibid. nu. 371. pag. ead.

Socius, vel alius ex his qui in id, quod facere possunt conveniunt, si solidum solvere promittant videtur illi privilegium renunciare, ibid. nu. 370. pag. 84.

Solemnitas omnis substantialis est in iuris publici, ibid. nu. 10. pag. 20.

Solemnitas aliqua ex requisitis in materia delicti ventre inspiciendo, si omittatur non corripit actus, ibid. num. 115. & qua ratione adfuerit inductum, nu. 116. pag. 20.

Solemnitas requisita tempore actus, si non interueniat actus vitatur ipso iure, quasi deficiente substantiali, ibid. nu. 233. pag. 654.

Solicitor in causa non potest in eam esse testimonium. c. 39. nu. 1. pag. 667.

Solis personis aduentibus accrescent portiones repudiantium. R. l. vnic. C. quon. non per part. nu. 1. pag. 209.

Solvens solidum, non poterit præterea creditorem, quod sibi cedantur actiones, quoties cessione non facta non potest repetere partem à correo, ut puta, quia sunt obligati ex causa lucrativa. a. 1. nu. 13. pag. 357.

Solvens creditorum non succedit in pignore, vel hypotheca præterquam si sibi iura cedantur hi per creditorem. a. 4. nu. 7. pag. 367.

Specialis hypotheca constituta super re vendita tempore venditionis præfertur generali hypothecæ priori. a. 4. nu. 2. pag. 394.

Spoliatione facta à iudice, & bonis propriis ad alienum traditis, non fit reuocatio, sed si à privato fiat reuocatio. c. 6. nu. 10. pag. 491.

Spoliatus ante omnem debet restitui. c. 6. numer. 1. ibidem, numero 3. & quando admittitur de hac re exceptio, ibidem, numer. 3. pag. 489.

Stante aliquo de generatione, & linea illius ad quem peruenit maioratus, ipse debet præferri alijs alterius lineæ postea vocatis, & priusquam fiat in successione locum secundo generato, & ipsius lineæ debet in totum excludi à prima linea, c. 3. nu. 1. pag. 331.

Stante

Stante statuto, quod à sententia lata vigore instrumenti confessio nati non possit appellari, intelligitur quo ad ipsos litigantes, non vero quo ad tertium volentem appellare pro suo interesse, & l. Regia declaratur. R. l. nemo. nu. 390. pag. 198.

Stante statuto, quod filia dotata non succedat ab intestato si ipsa præterita sit in testamento, vel exheredatà, non potest illud rumpere. R. §. sui. nu. 142. pag. 173. & in l. præteritili, nu. 22. pag. 199.

Statuta, vel intra inducentia præscriptionem cum mala fide non valent. R. l. nemo potest, num. 481. pag. 122.

Statuta sunt stricti iuris, & non sunt extendenda in præiudicium filiorum, sed imò interpretanda, ut quam minimum lædant ius commune. R. cap. quinquies, verb. à filia. num. 14. pag. 123.

Statuta quæ solum commodum afferunt ligant à tempore concessionis. 2. §. num. 11. pagina. 363.

Statuta disponentia de non admittendis in collegium doctorem, nisi sint ciues originarii, vel alias qualitates habentes, sunt benignæ, & non rigide interpretanda, ex quo nullus interesse versatur. c. 7. nu. 9. pag. 494.

Statuto stante, quod pro testamento sufficienter quinque testes non ex hoc sufficienter tres testes codicillis. R. l. nemo potest, num. 175. pagina. 73.

Statuto si caveatur, quod appellans, vel petens restitutionem debeat cavere cum fideiussione de restituendis expensis, & quod alter processus factus non valeat, intelligitur si fideiussio petatur à parte alius fecus, ibid. num. 434. & præcedenti, pag. 108.

Statutum verum inducere possit, ut priuatus stetur cum minori testium numero, quam lege communi requisitus sit. R. l. nemo potest, num. 166. pag. 76.

Statutum disponent, quod debitum præscribatur decennio, an valeat, & leges Regiæ declarant. ibid. nu. 480. pag. 122.

Statutum emanans per viam præcepti fauore personæ cui sit præceptum censetur potius habere vim consilij quàm præcepti, & hoc causa transgressio præcepti non obligat ad penam. R. auth. sacramenta. nu. 36. pag. 149.

Statutum si excludat foeminas propter masculos, an foemina propter masculum repellatur. c. 13. nu. 15. pag. 151.

Statutum si excludat filia propter agnatos primi gradus, computando gradus de iure canonico, non excludetur filia propter agnatos primi gradus ipsi defuncto, ut hic, ibid. nu. 17. pag. 136.

Statutum, siue præceptum exclusiuium foeminarum propter masculos est correctorium in iuris, & accusatiui naturæ, & sic est strictissime intelligendum, ibid. nu. 8. pag. ead.

Statutum, vel concessio fori si excludat à successione foeminas extraneas masculis, eis deficientibus, succedit foemina primogenita cum deest masculus ex eo qui postremo succedit alijs, ibid. nu. 19. pag. 137.

Statutum si excludat matrem, existente pario non habet locum in patris magno, ibid. nu. 27. pag. 139.

Stipulatio alteri per alterum facta non valet, poena tamen adiici potest. R. l. nemo, numer. 151. pag. 29.

Stipulatio alteri facta valet eo casu, quo stipulantis interesse ceperit promissionem servari, ibid. num. 154. pag. ead.

Stipulatio alteri per alterum facta valet iure canonico, & Regio. ibid. num. 155. & pag. 29. & auth. sacramenta. nu. 33. & 35. pag. 27.

Stipulationi alteri per alterum factæ lex non resistit, nec etiã assiluit. R. l. nemo potest, nu. 153. pag. 29.

Substantialia alicuius actus ea dicuntur esse quæ in continenti actui adesse debent. Radet. l. nemo potest, nu. 33. pag. 65.

Substitutio pupillaris non expirat per constitutionem in dignitate. R. §. sui, numer. 30. pagina.

Substitutio vulgaris præfertur iuri accrescendi. R. l. vnic. nu. 42. & procedit etiam in tacita substitutione, ibid. nu. 43. & de iure Regio, ibid. nu. 44. & an id procedat quoties qui per ius accrescendi venit, est persona valde dilecta testatoris, vel coheredis, de cuius portione agitur, ibid. nu. 45. pag. 210. & 211.

Substitutio etiam inutilis impedit ius accrescendi, ibid. nu. 46. pag. ead.

Substitutio vulgaris non præfertur iuri accrescendi, quâdo id voluit testator expresse, vel tacite, ibid. nu. 48. pag. 212.

Substitutio non transferretur ad hæredes ius vero accrescendi si ibid. nu. 49. pag. ead.

Substitutio pupillaris tacita excludit matrem quâdo substitutus est frater pupilli, vel alius conjunctus, vel quando substituta est pia causa ad exonerandam conscientiam testatoris. R. cap. quamuis, vers. nullum ad bona, nu. 7. & 8. pag. 129.

Substitutio vulgaris expressus excludit continentem, etiam filium testatoris. R. l. vnic. quâdo non petent. part. nu. 47. pag. 122.

Successiones maxime ex testamento omni respectu esse de iure civilis, prima opinio. R. l. nemo, nu. 61. pag. 30.

Successor maioratus, an in iudicio postulare possit in vita possessoris ipsi, vt declaratur post mortem possessoris maioratum ad se pertinere. c. 13. nu. 1. pag. 532.

Successorio edito est locus in bonorum possessione contra tabulas. R. l. pater filium, nu. 40. pag. 206.

Successorio edito est locus in iure agendi ad supplementum, ibid. nu. 42. pag. ead.

Successorium editum, an habeat locum in iure dicendi nullum, ibid. nu. 41. pag. ead.

Successorium editum, an habeat locum in querela inofficiosi. R. l. pater filium, num. 24. & seq. pag. 200.

Successorium editum quando locum habeat, ibid. nu. 35. pag. ead.

Suitas licet non possit produci sine patria potestate, producta tamen cum patria potestate bene valet, & tenet, deficiente etiam patria potestate. R. §. sui. nu. 2. pag. 138.

Suitas quo iure sit inuenta, ibidem, numer. 40. pag. 141.

Suitas semiplena est potens ad confirmandam substitutionem pupillarem, & quando hoc procedat, ibid. nu. 41. & 43. pag. 142.

Suitas plena, quæ sit, ibid. nu. 44. pag. ead.

Suitas plenissima quæ sit, ibid. nu. 45. pag. ead.

Suitas, an tollatur per dationem substituti vulgaris, ibidem, numero 49. & 51. pagina. 143. 144.

Suitas non tollitur per dationem substituti vulgaris respectu legitimæ, & vide alias plures limitationes, remissive, ibidem, num. 54. pagina. 145.

Suitas, quod tollatur per dationem substituti vulgaris, quo ad omnes effectus suitatis, & sic quo ad transmissionem, ibid. nu. 55. pag. ead.

Suitas, an tollatur per dationem coheredis extranei, ibid. nu. 59. & quo ad ea quæ sunt extra testamentum non tollitur, pag. 146.

Suitatem triplicem esse, semiplenam, plenam, & plenissimam, & quæ sit semiplena, ibid. nu. 41. pag. 142.

Suitas habet filius succedens tanquæ agnatus, vel cognatus, ibid. nu. 86. pag. 157.

Suitatis ius, ita inhæret obsequiis, vt ab eis separari non possit. R. l. nemo potest, nu. 191. pagina. 57.

Suitatis nomine licitum esse nobis vii. R. §. sui, nu. 1. pag. 131.

Suitatis Angeli de Perus communis diffinitio, ibid. nu. 1. pag. ead.

Suitatis diffinitionis vnumquodque verbum declaratur, ibid. nu. 4. pag. ead.

Suitatis alie plures diffinitionis, remissive, ibidem, nu. 39. pag. 141.

Sui, & necessarii hæredes qui dicantur, ibidem, nu. 47. pag. 143.

Sui hæredes sunt etiam ignorantes, & quasi domini dicantur in vita patris, ibidem, numer. 65. pag. 149.

Sui an vfucapere pro hærede, ibidem, numer. 78. & sequentibus, præcipue num. 81. pag. 154. & 155.

Sui in iure triplex caput habent ad succedendum, vnde liberi, vnde agnati, vnde cognati, ibid. nu. 80. pag. 155.

Summus Pontifex potest concedere aliquibus personis preuilegium de decimis non soluendis. c. 5. nu. 8. pag. 485.

Superior aliquem instituens iure deuoluto ob negligentiam patroni debet idoneum instituere, secundum voluntatem testatoris eam seruando, non verò dispensando. c. 1. nu. 31. pag. 453. & c. 2. nu. 15. pag. 464.

Suus filius, an possit repudiare hereditatem patris recentia sibi legitima. R. §. sui, numer. 96. pag. 162.

Suus hæres gabellæ soluere non tenetur ex hereditate patris sibi delata, stante lege, vel statu, quod de qualibet hereditate quæ alicui obuenerit soluatur gabellæ, ibid. num. 87. pagina. 157.

Suus si nolit succedere ex primo capite vnde liberi, sed ex secundo, vel tertio, tanquam agnatus, vel cognatus, an possit vfucapere pro hærede. R. §. sui, numer. 79. 80. 86. pagina. 155. & 157.

T

Tabellio non incurrit poenam legum Regiarum prohibitum, apponi iuramentum in scripturis coram se celebratis ex sola receptione iuramenti, sed ex signo à se facto super illo iuramento, R. auth. sacramenta, num. 161. pag. 291.

Tabellio priuatus si conficiat instrumenta tanquam tabellio, non punitur poena mortis, quia habuit primordium veritatis. c. 38. nu. 19. pag. 672.

Tacens non videtur consentire, quando etiam si contradiceret, actum non possit impedire. c. 17. nu. 8. pag. 171.

Tacita conditio, ita impedit ortum obligationis, sicut expressa. R. l. nemo potest, nu. 504. pag. 114.

Tacita conditio quæ inest executioni tantum non impedit ortum, & natiuitatem obligationis, ibid. nu. 505. pag. ead.

Taciturnitas in re valde præiudiciali tacenti, non nocet ipsi. c. 36. numero. 45. pagina. 669.

Tanta est vis, & obligatio in termino referente, quam

INDEX

quanta est in eo ad quem sit relatio. C. 18. num. 58. pag. 587.

Tempus non computatur inter modos tollendæ obligationis. R. l. nemo potest. num. 190. pag. 57.

Tempus non est modus tollendæ, nec inducendæ obligationis. ibid. num. 189. pag. 56.

Tempus non est causa, ex qua oriri, vel tolli obligatio possit, sed est comes, quia res humanæ tempore non efficiuntur, sed temporis concomitantia. ibid. num. 194. pag. 58.

Tempus non ponitur inter causas, sed inter media extremorum. ibid. num. 195. pag. eadem.

Tempus non est causa effectiva, sed occasionalis. ibid. num. 196. pag. ead.

Tempus non ponitur inter causas, sed inter menturas. ibid. num. 197. pag. ead.

Tempus est de substantia præscriptionis. R. l. nemo potest. num. 201. pag. 59.

Tempus non tollit obligationem, aut inducit, sed probat esse inductam, vel sublatam. ibid. num. 198. pag. 58.

Tempus tantum si allegetur ad præscriptionem debiti, & non allegetur solutio debiti. condemnandus est debitor. allegans tempus tantum, ut soluat. R. l. nemo. num. 201. pag. 59.

Tempus possessionis antecessoris, prodest successoribus. C. 28. num. 2. pag. 628.

Tenor inuestituræ est attendendus. C. 12. num. 92. pag. 116.

Terminus vllus non datur habenti duo beneficia contra iuris prohibitionem adoptandum, vel eligendum. C. 10. num. 1. pag. 505.

Terra illa dicitur inculta, & non rupta, quam memoria hominum non extat fuisse ruptam. C. 21. num. 12. pag. 603.

Termini semper præsupponuntur habiles, & eo modo quo testator poterat disponere. C. 18. num. 8. pag. 580.

Tertius possessor prædij, supra quo est constitutus census, potest conveniri absq; nulla exclusione. C. 49. num. 10. pag. 716.

Tertius possessor præscribit ius pignoris aduersus creditorem, cum titulo, & bona fide decem annis inter præfentes, & viginti inter absentes. C. 47. num. 1. pag. 706.

Tertius possessor aduersus creditorem præscribit viam executivam, & ordinariam. C. 47. num. 5. pag. ead.

Tertius possessor vnus ex pluribus fundis, cuius suppositus, an in solidum conveniri possit. C. 49. num. 3. & 4. pag. 713. & 714.

Tertius non prohibetur pro suo interesse appellare, quando causa committitur appellatione remota. R. l. nemo. num. 189. pag. 57.

Tertius oppositor comparens pro suo interesse aduersus executionem audiendus est ordinarius, & contra eum non proceditur executivæ. ibid. num. 191. pag. 58.

Tertius possessor rei, qui bonam fidem habet, bene præscribit, licet à principio fuerit pactum cum primo possessore, quod præscribat. ibid. num. 478. pag. 121.

Testamenta, ut fortiantur effectum publice intererit. ibid. num. 304. pag. 79.

Testamentarius de iure non potest habere fidem de pretio. A. l. num. 14. nisi testator velit contrarium. ibid. num. 15. pag. 348.

Testamentarius vnus ex pluribus in solidum constitutis, potest ipse solus, qui acceptavit omnia sibi commissa facere, ibidem, num. 21. pag. 349.

Testamento minus solemnni an oriatur naturalis obligatio. R. l. nemo potest. num. 78. & 80. & 81. pag. 33. 34. & 116.

Testamentorum pluralitas, neq; factorum, nunquam in iure præsumitur. ibid. num. 251. pag. 69.

Testamentum in scriptis publicari debet. ibid. num. 77. pag. 72.

Testamentum, in quo iuris solennia deficiunt, pro non facto habetur. ibid. num. 77. pag. 33.

Testamentum in casu. l. filio præterito. ff. de in iust. rup. tantum conualescit æquitate iuris prætorij. ibid. num. 339. pag. 45.

Testamentum, quod à principio fuit nullum, ex eo quod testes in eo desiderantur tractu temporis non conualescit. ibid. num. 235. pag. 66.

Testamentum, in quo filius in potestate est præteritus, quare sit ipso iure nullum. R. §. sui. num. 8. pag. 157.

Testamentum ingredientis religionem, ante ingressum factum, an valeat hodie stante decreto sacri Concilij Tridentini. R. cap. quamvis, verum nuptui. nu. 4. pag. 324.

Testator non potest tollere formam traditam à iure in testamentis condendis. R. l. nemo potest. num. 1. pag. 18.

Testator licet excusaverit tutores à se datos à ratione malæ administrationis reddenda nihilominus tenetur ea reddere ratione doli. ibid. num. 2. pag. ead.

Testator potest disponere ne datione extranei coheredis, vel substituti vulgaris tollatur iustas. ibid. num. 12. pag. 20.

Testator potest disponere, quod legatum conditionale efficiatur ex necessitate conditionis adiectione, & quib; verbis testatoris animus & voluntas ad id percipi possit. ibid. num. 13. & 14. & 15. pag. ead. & 21.

Testator potest facere, ut quod transmissibile non est ad hæredes transmittatur. R. l. nemo. num. 16. pag. 21.

- Testator potest facere, vt mulier secundo nubens non incidat in pœnas. l. i. C. de secund. nupt. ibid. num. 17. pag. ead.
- Testator potest iubere, quod conditio non habeatur pro impleta, etiam si non steterit per implere debentem, & sic potest derogare. l. i. iure ciuili. ff. de cond. & demonst. ibid. num. 21. pag. 22.
- Testator potest disponere, vt dominium rei legare solum apprehensa possessione transeat ad legatarium, & non antea. R. d. l. Nemo, num. 23. pag. e. d.
- Testator potest facere, ne regula Catoniana in suo testamento locum habeat. ibid. num. 59. pag. 29.
- Testator potest disponere ne aditum pignoris in suo testamento locum habeat. ibid. num. 84. pag. 35.
- Testator non potest disponere, quod consuetudo legitima non habeat locum in suo testamento. ibid. num. 85. pag. ead.
- Testator non potest in suo testamento aliquid præcipere, quod humanitati, vel ciuilibus moribus obuiet, & sic, quod reliquit ipsius in mare proiciantur. R. d. l. Nemo. 87. pag. ead.
- Testator qui Principis priuilegio testatur, non potest facere quin leges in suo testamento locum habeant. ibid. num. 88. pag. ead.
- Testator non potest facere, vt statuentibus legibus alimenta præstari pro ratione facultatum præstentur filiis suis, vltra suas facultates. ibid. num. 89. pag. ead.
- Testator non potest facere quin leges, quæ disponunt impensam funeris fieri debere attenta ratione facultatum testatoris, in suo testamento locum habeant. ibid. num. 90. pag. ead.
- Testator an possit in suo testamento prohibere ius accrescendi, & sic derogare. l. ius nostrum. ff. de reg. iur. l. i. ibid. numer. 98. & alijs seq. pag. 37. & 38.
- Testator non potest eam vsus testamentum permittere, quæ legibus contraria sic: hodie nullam potest permittere. ibid. num. 104. pag. 39.
- Testator non potest in suo testamento cauere, quod clericus conueniant coram iudice seculari. ibid. num. 105. pag. ead.
- Testator non potest facere, ne obligationes durent tanto tempore quantum illis iure præscriptum est. ibid. num. 187. pag. 56.
- Testator potest hæredi præfigere tempus intra quod adeat hereditatem, & post illud reimpus hæres non poterit adire. ibid. num. 211. pag. 63.
- Testator potest præfigere tempus intra quod impleatur conditio potestatis, & illi non expleta hæres amplius adire non potest. R. d. l. Nemo, num. 225. pag. ead.
- Testator qui solemnitatem testatus est, an si velit suam dispositionem iure codicillorum tantum valere sit audiendus. ibid. num. 247. pag. 67.
- Testator si in codicillis dicat velle se eam dispositionem valere iure cuiuslibet voluntatis, etiam si esset adhibita ex solennitas, quæ pro testamento satis esset nunquam illa dispositio valebit iure testamenti. ibid. num. 244. pag. 66.
- Testator sicut potest per pactum, quætere sub hæredi, ita & legatario. ibid. num. 263. pag. 71.
- Testator potest instituere hæredem quem scripsit in tali scheda, ibid. num. 248. pag. 68.
- Testator non potest prohibere cautionem de vtendo, & fruendo salus rerum substantia, arbitrio boni viri, quæ ab usufructuario hæredi per prætorum præstantia est. ibid. num. 276. quod non potest facere etiam per viam conditionis, vel pœnæ. num. 277. pag. 73. & 74.
- Testator si legat usufructum homini inopi, qui satis dare hæredi non possit an legatarius hic sine cautione usufructum habere debeat. ibid. num. 294. pag. 76.
- Testator remittere potest consecutionem inuenturij. ibid. num. 301. pag. 79.
- Testator potest prohibere falcidiam detractam, & cuius fauore sic inducitur Falcidia. ibid. num. 302. pag. ead.
- Testator potest hæredem gratum restituere liberare. ibid. num. 303. pag. ead.
- Testator an possit tacite prohibere detractam nem Falcidiam, modis hic positis. ibid. num. 316. & 318. & 321. pag. 83. & 84.
- Testator an possit prohibere Trebellanicam detractam. ibid. num. 322. & 323. pag. 84. & 85.
- Testator potest prohibere Trebellanicam etiam in codicillis. ibid. num. 330. pag. 86.
- Testator an possit prohibere Trebellanicam liberis primi gradus. ibid. num. 431. pag. 108.
- Testator an possit prohibere Trebellanicam filiis legitimatis. ibid. num. 333. pag. 86.
- Testator non potest prohibere ininstitutionem requisitam a statuto pro validitate testamenti. R. d. l. Nemo, num. 336. pag. ead.
- Testator potest facere ne bona sua hæreditaria sine tacite hypotheca, pro legatis. ibid. num. 334. pag. ead.
- Testator potest disponere, quod legatarius ingrediatur possessionem rei legatæ propria auctoritate. ibid. num. 341. pag. 90.
- Testator potest auferre hæredi priuilegium interdicti, quorum legatorum, quod habet, vbi à manu hæredis capiat legatarius rem legatam. ibid. num. 346. pag. ead.
- Testator si dicat hæredi suo ne impediat legatarium in re legata, videtur legatario data facultas ingrediendi rem legatam propria auctoritate. ibid. num. 355. pag. 91.
- Testator in instituendo vxorem dominam, & usufructuariam bonorum suorum existentibus libere

pauperiori debetur: quod si de eo dubitetur
Episcopus declarat interloquendo super pau-
peritate. C. 26. num. 7. pag. 614.
Testator precipiens, vt consanguinei inter se
matrimonium contrahant, intelligendus est
sensisse debere interuenire ad hoc Romani
Pontificis dispensationem. C. 18. n. 6. pag. 579.
Testatore mandante heredi, vt soluat omnia,
quæ scripta sunt in quadam scheda, quam
ipse testator habet scriptam apud eundem
fratrum minorum, hæres absque alia solenni-
tate tenetur ea præstare. R. L. nemo potest. nu.
147. pag. 47.
Testatore in testamento dicente alicui præsen-
ti: Dono tibi rem meam, an sit donatio inter
vivos, vel legatum, ibid. num. 55. pag. 70.
Testatore mandante heredi suo, vt pauperem
aliquem, & deplorat hominem fortunæ re-
cipiat in fideiussorem pro usufructuario, hæ-
res non tenetur huiusmodi voluntati obtem-
perare, ibid. num. 289. pag. 76.
Testatore dicente Titio: Domum do lego, in qua
illi vim fieri veto: ex his verbis videtur con-
cessum, vt domum ingrediatur propria autho-
ritate, ibid. num. 354. pag. 9.
Testatore legante alicui decem corbeis frumenti
ex fundo suo, inest tacita conditio, vt si in hoc
anno, vel in illo non nascantur fructus, in al-
terum debeat expectare legatarius, ibidem
num. 366. Quo casu non solum expectatur
fructuum, sed quousque nascantur fructus,
ibid. num. 507. pag. 137.
Testatori liberum est de re hæredis, sicut de re
propria disponere. R. d. l. nemo. n. 278. pag. 14.
Testatoris voluntas facit formam, & conditio-
nem, ibid. num. 3. pag. 18.
Testatoris voluntas, vt valeat, non debet esse
contraria legibus, ibid. num. 6. pag. 19.
Testatoris prohibitio de nō alienando impedit
dominii translationem, ibid. nu. 14. pag. 20.
Testatoris remissio, confessionis, inuentarij in
usufructuario operarijque quod ipse usufruc-
tuarius non tenetur illud facere secundum
solennitatem. l. fin. C. de iure delib. sed sufficit
facere aliquam descriptionem, R. d. l. nemo,
num. 16. pag. 205.
Testatoris affectio cognoscitur ex ordine insti-
tutionis, & substitutionis. C. 18. n. 42. p. 586.
Testes non integri, quous plures sine non faciunt
fidem criminalem. C. 35. nu. 15. pag. 65.
Testes non integri: nō admittuntur ad probandū
delictum: nisi quando veritas aliter haberi nō
potest, ibid. num. 16. pag. 65.
Testes duo si inter se sint contrarij, non ob hoc
secundum possunt de perurio, datur tamen 28.
l. de iur. iur. in quædam. C. 31. nu. 24. pag. 658.
Testes sufficiunt in facto principali esse cōcordes,

in quibus consistit substantia negotij, licet in
alijs discordent: imo etiam si in substantia ne-
gotij in modo contradicant, non vitiantur, ibid.
num. 36. & 37. pag. 659.
Testes idonei sunt ad defensionem, qui ideo accu-
santur, ne adducantur in testes, ibid. n. 33. p. 658.
Testes inter se varij & contrarij, reducuntur ad
cōcordiam, si fieri potest, vel statui digniori-
bus, & nō sunt torquendi, ibid. nu. 35. pag. 659.
Testes quot aduersus instrumentum requirantur
ad poenam falsi imponendam, & ad torquē-
dum. C. 31. nu. 6. & 30. & seq. quæ requirantur pro
reprobatione instrumenti, pag. 676.
Testes instrumentarij, si directo contradicant in-
strumento, nemo potest de falso propterea pu-
niri: nec notarius propter testes, nec testes
propter instrumentum. C. 38. nu. 9. pag. 681.
Teste in iudicio dicente non recordari, & extra
iudicium affirmante se recordari, detrahitur
eius dicto iudiciali, adeo vt secundum id sen-
tentia ferenda non sinitur adhiberetur ei tanta
fides, quanta adhiberetur si contrariū non di-
xisset extra iudicium, ibid. n. 13. & 14. p. 677.
Testes vicini quare in testamento nuncupatio-
ne iure Regio requirantur, ibid. nu. 6. pag. 680.
Testes in causa criminali debent esse omni ex-
ceptione maiores. C. 39. nu. 1. pag. 679.
Testes affines opposita exceptione repelluntur
a testimonio, ibid. n. 11. & licet fuerint admis-
simine probant, ibid. nu. 4. pag. 681.
Testes plures præferuntur paucioribus, etiam in
criminalibus, præmaxime in fauore rei, ibid.
nu. 15. pag. 680.
Testes non iuratos recipere non potest ille cui
commissum fuit, vt in aliqua causa procedere
ret omnia solennitate iuris civilis. R. l. nemo
potest, nu. 13. pag. 41.
Testes qui in artis sue pericia declarant iramē-
tum debent præstare de crudelitate, ibid. nu.
14. pag. 681.
Testes adhibentur iurati iure pro forma eius
bi substantia si non tantum probatoria, ibid. nu.
10. & 11. quid de iure Regio, ibid. nu. 236. pag.
684. & 686.
Testes negantes fauore rei obsequendi, præse-
muntur affirmantibus. A. 6. nu. 2. pag. 691.
Testes minus digni probant in fauore rei, ibid.
nu. 18. pag. 684.
Testes domestici, & consanguinei, & alij inha-
biles ad testificandū, & C. 11. n. 8. pag. 651.
Testes idonei ad probandam iramēntem alicuius,
sunt eius parentes, ibid. nu. 10. pag. 680.
Testes inhabiles, vt fidem faciant, quid requira-
ntur, & C. ibid. num. 11. pag. 681.
Testes domestici, vel consanguinei faciunt ple-
nam fidem in rebus parui præiudicii, ibidem
num. 13. pag. 681.

Testi

INDEX

Testi singulari deponenti de suo proprio facto, ex quo nullum commodum reportat magna fides danda est: & non deest qui dicat integram fidei ei esse dandam. C.9. nu. 2. pag. 501.
 Testi agenti de sua exoneratione, vel re ex qua laus, vel vituperium ipsi sequi potest non est credendum. C.14. nu. 8. pag. 541. & C.24. nu. 11. & 12. pag. 618. & C.36. nu. 7. & 8. pag. 663.
 Testi de agnatione offensis non est credendum contra offendentem. d. C.24. nu. 7. pag. 618.
 Testi periuro si aliqua fides danda est eius primum dictum attenditur, non secundum, & hoc maxime procedit si alius testis concordet cum primo dicto. C.35. n. 20. & 21. pag. 676.
 Testi asserenti aliquid in iudicio cum iuramento standum est, etiam si extra iudicium contrarium dixerit: & quomodo hoc intelligatur. C.36. nu. 10. pag. 663.
 Testi qui in vno falsum deponit minime in reliquo danda est fides. C.39. nu. 7. pag. 680.
 Testibus deponentibus de sana mente magis credendum est, quam contrarium affirmantibus, & quomodo hoc procedat. C.14. nu. 4. 12. & 13. pag. 544. & 546.
 Testibus deponentibus contrarium fuisse metu gestum magis credendum est, quam de spontanea voluntate. deponentibus, ibid. nu. 9. pag. 546. & C.16. nu. 14. pag. 565.
 Testibus in iudicio non est danda fides. C.24. nu. 4. & sufficit quod sit causa iustitiae licet testis dicat, se non esse inimicum, ibid. nu. 5. pag. 612. & C.35. nu. 13. & 14. pag. 675.
 Testibus instrumentariis deponentibus rem aliter se habere si instrumentum confectum sit in tabellione bonae fidei, absque agnoscantur eidem nihilominus standum est potius quam testibus. C.17. nu. 2. pag. 617.
 Testibus periuris non est danda fides. C.39. nu. 2. pag. 679.
 Testibus etiam nulle non creditur si modo iuramentum sint. R. l. inno. potest. nu. 121. pag. 421.
 Testibus duobus, vel tribus probantibus affirmatiuum plus creditur, quam decem centum, vel mille probantibus negatiuum. A.6. nu. 1. pag. 594.
 Testis vnus deponens de ipso facto, & alij de confessione extrajudiciali simul inoff. integram fidem faciunt. C.9. nu. 9. pag. 501.
 Testis idoneus non est ille cui censetur iniuria illata in casibus in quibus iniuria illata vni personae, censetur illata alteri. C.24. nu. 6. pag. 618.
 Testis esse non potest qui fecit aliquid, quomodo habetur. C.31. nu. 7. pag. 640.
 Testis se inel periurus quantumcunque sit emendatus de crimine in nullo casu etiam in exce-

ria non admittitur. C.35. nu. 18. pag. 676. & C.36. nu. 14. pag. 664.
 Testis si vnum dictum dixit extra iudicium cum iuramento, & aliud contrarium in iudicio cum iuramento est periurus, & nullam fidem facit. C.35. nu. 19. pag. 676.
 Testis primo dictum standum est, non secundo, etiam si secundum sit in tortura, quando primum dictum verisimilius est, & innatur praesumptionibus, ibid. nu. 12. pag. ead.
 Testis affirmans cognouisse aliquem de nocte nisi probetur, quod lucebat luna, vel aderat aliud lumen, est suspectus de falso, nec fidem facit. d. C.35. nu. 15. pag. 677.
 Testis idoneus non est aduocatus, vel scribens in iure pro vna parte in fauorem illius. C.24. nu. 8. & ampliatur, num. 9. & 10. pag. 618.
 Testis dictum antecedentis falsitatem aliquam etiam scienter, dummodo non tangat negotij substantiam, vel circumstantias, vel si sibi contradicat in modico valet, & non dicitur varius. C.35. nu. 37. pag. 679.
 Testis quando dicit se non vidisse, intelligitur, quod ipse sciat. ibid. nu. 38. pag. ead.
 Testis sibi contrarius, aut varius absque vlla correctione, & iusta causa non facit fidei, imo puniatur de falso. C.36. nu. 12. & 13. pag. 662.
 Testis sibi contrarius, vel varius, vel falsum dicens in vno, non facit fidem in reliquis, nisi falsitas sit circa aliqua: cessoria, ibid. nu. 4. & 5. pag. ead.
 Testis non potest esse accusatus in eadem causa, ibid. nu. 6. pag. ead.
 Testis non potest esse contra alium, incarcerationis pro causa criminali, ibid. nu. 13. pag. 664.
 Testis vnus solus nullam fidem facit, etiam si deponat de proprio facto, ibid. nu. 6. & 17. pag. ead.
 Testis vnus contradicens instrumento quo ad materiam criminalem non operatur plus quam vt de iure iudici materia inquirendi, & capiendi: & quomodo tunc coadiuuetur instrumentum. C.38. nu. 4. pag. 676.
 Testis idoneus dicitur qui nulla exceptione repellitur. C.39. nu. 2. pag. 679.
 Testis pluribus morbis laborans ex toto repellitur, etiam si venias aliter haberi non possit, ibid. nu. 3. pag. 680.
 Testis qui vnum dixit in iudicio, & contrarium in alio dicto in commento, non puniatur de falso. C.40. nu. 4. pag. 681.
 Testis potest corrigere dictum suum in continenti, id est, antequam partem alloquatur, & publicata sunt attestaciones, ibid. nu. 5. & 6. pag. ead.
 Testis potest corrigere dictum suum meruitorum ante publicationem, ibid. nu. 7. pag. ead.
 Testis

INDEX.

- Testis productus etiam si religiosus sit tenetur iurare de veritate dicenda. R. l. nemo, nu. 119. pag. 41.
- Testis iuramentum an de ordine, vel substantia sit. ibid. num. 125. pag. 42.
- Testis iuramentum est inductum in fauorem partium, & eadem possunt ei renunciare, & credere, & stare dicto vnus etiam non iurati. ibid. num. 126. pag. ead.
- Testis notæ fidei, & authoritatis licet varianerit in dicto suo potest illud corrigere. ibid. num. 126. pag.
- Testis fidedignus, & valde probatus quando concurrat cum vno teste infirmo, tunc isti duo plenam fidem faciunt. A. u. num. 12. pag. 41.
- Timor, sine metu, vide verb. metus.
- Titul. ff. de coniugendis cum emancip. liber. eius ad quid fuerit inductus, & an hodie sit correctus, & quibus casibus. R. §. sui, nu. 134. & duobus seq. & 138. pag. 173.
- Transactio habet executionem paratâ. R. l. nemo potest, num. 439. pag. 111.
- Transactio minoris iuramento ipsius roboratur, etiam super re immobili, sine authoritate curatoris. R. auth. sacramenta, nu. 122. pag. 281.
- Transactio super re, quæ potest alienari sine decreto, valet cum tutoris authoritate, ibid. num. 125. pag. ead.
- Transmissio ex potentia fuitatis non impeditur datione coheredis extranei. R. §. sui, num. 62, pag. 149.
- Trebellianica appellatio falcidie comprehendit solet. R. l. nemo, nu. 324. pag. 85.
- Tribus apochis solutionis redditus trium annorum præteritorum productus in iudicio, an ex eis censentur soluti redditus præcedentium annorum. C. 19. nu. 4. & 19. pag. 593. & 597.
- Turpitudine aliunde detecta potest opponere de simulatione ille qui iurauit, contenta in contractu simulato esse vera, & se non contrahentium. R. l. nemo potest, n. 397. pag. 100.
- Turpitudine an hoc casu possit allegari per contrahentes ad coadiuandam suam intentionem. ibid. num. 398. pag. ead.
- Tutor tenetur facere inuentarium bonorum pupilli, ibid. num. 404. pag. 101.
- Tutor à matre nominatus debet cum inquisitione dari, alioqui legitimus præfertur. C. 51. nu. 19. pag. 73.
- Tutores, vel alij administratores non possunt contrahere cum suis minoribus, nec hi illis donare bona mobilia, nec immobilia. C. 14. num. 14. nec id facere possunt per interpositâ personam, veluti consanguineum tutoris, vel administratores. ibid. num. 1. & donatio prædictæ consanguineo tutoris facta non valet, ibid. num. 16. pag. 57.
- Tutori suspecto an possit nominari coadiutor. C. 32. pag. 730.
- Tutori, vel curatoris debet administratio interdicti, peditæ causa suspensionis. C. 51. nu. 1. p. ead.
- Valeat argumentum de teste ad iudicem negatiue. C. 31. nu. 4. pag. 40.
- Valor rei ad sciendum an lesio interuenierit, nec ne, tantum consideratur tempore contractus, non vero vltiori. C. 2. nu. 30. pag. 612.
- Vbiunque non conueniunt verba legis, vel testatoris, nec ipsius dispositio locum habet. C. 1. nu. 1. pag. 425.
- Vbiunque tractatur de damno vitando omne verbum etiam quod inducit liberam voluntatem debet reduci ad arbitrium boni viri. A. 1. nu. 22. pag. 344.
- Velleianum cessat muliere bis pro vna eademque persona intercedente. R. auth. sacramenta, nu. 99. pag. 269.
- Vendens portionem suam, non videtur vendere id quod ad se postea peruenierit ex pupillari substitutione. R. vnic. num. 58. C. quando non pet. part. pag. 225.
- Vendens hæreditatem non censetur vendidisse nisi ea quæ habebat tempore contractus, ibid. num. 62. pag. 226.
- Vendentibus marito, & vxore simul cum iuramento rem dotalem inestimata, etiam si ambo consenteantur recepisse pretium nihilominus mulier postea soluto matrimonio potest petere à marito, vel eius hæreditibus totum pretium, quia ad eum præsumitur peruenisse, vt experientia docet. C. 2. nu. 15. pa. 609.
- Vendita duobus aliqua re præfertur in eam, cui prius tradita est. R. d. l. nemo, nu. 40. vbi. n. 41. limitatur quando pro prima venditione adest pactum de non alienando cum hypotheca speciali ipsius rei. 26.
- Vendi cum debent bona defuncti, vel minoris ad solvenda debita à quibus incipiedum sit, & forma seruanda, & quod creditores assentiantur effectui. C. 18. nu. 61. 64. 65. pag. 588.
- Venditio executoris testamentarij quidam retractari possit, & quando nō. A. u. nu. 3. pag. 345.
- Venditio executoris non bona fide facta non sit retractanda. ibid. num. 5. pag. 346.
- Venditio bonorum alienorum domino consensiente bene valet, & tenet. C. 17. nu. 37. pag. 576.
- Venientes ab intestato, an teneantur restituere in hæreditate hæredi scripto, & solvere legata relicta in minus solemnâ voluntate, saltem in foro conscientie. R. l. nemo, num. 460. pag. 93.
- Venientes ab intestato, si sint in proximâ citâ defuncti voluntate, qui sunt in proximâ citâ gradus, secus qui sunt in vltiori. R. d. l. vnic. nu. 9. pag. 212.

Ver-

Verba legis, vel testatoris, ubi non conveniunt, nec ipsa dispositio locum habet. C. 1. n. 8. p. 425.
 Verba testamenti sunt subtiliter consideranda. C. 1. num. 9. pag. 426.
 Verba generalia sequentia debent intelligi cum eadem qualitate, & puritate precedentium. C. 4. num. 3. pag. 476.
 Verba alijs bonis quibuscumque privilegij Pauli Tertij religiosus Societatis Iesu concessi, ne solvant decimas, &c. C. 5. num. 3. pag. 484.
 Verba generalia simpliciter habent vim specialia concessionis, etiam in casibus ubi nominatio specifica requiritur. ibid. n. 4. pag. ead.
 Verba illa concessionis privilegij a quibusvis decimis, etia Papalibus, generalia, & universalia sunt, &c. ibid. num. 9. pag. 481.
 Verba privilegij, quando generalia sunt, proprie, ut sonant sunt intelligenda, ibid. n. 10. p. ead.
 Verba quando sunt generalia omnis interpretatio restrictiva dicitur contra proprietatem verborum. ibid. num. 11. pag. ead.
 Verba ubi sunt perspicua debent intelligi secundum propriam significationem, &c. ibi. n. 12. p. ead.
 Verba illa privilegij eximimus, & liberamus, semper inducunt exemptionem ab ordinario, quantum eius nulla metus fiat. ibid. n. 13. p. ead.
 Verba illa, Prædialibus, & personalibus, & illas res, & bona quæcumque apposita in concessione Pij. V. demonstrant privilegium non tantum esse personale, sed etiam reale, concessum quibuscumque bonis Societatis Iesu, ibid. num. 14. pag. 482.
 Verba debent intelligi secundum subiectam materiam, & naturam contractus. C. 1. n. 26. p. 526.
 Verba contractus debent in dubio intelligi secundum naturam feudalem, &c. ibid. n. 40. p. 528.
 Verba hæc, *ta jndicha*, vel *semo diche ei*, sunt relatiua præcedentium cum omnibus suis qualitatibus. ibid. num. 41. pag. 529.
 Verba legis videntur, desunt & ipsius legis dispositio. C. 1. n. 1. quod procedit etiam si verbum verbum minimè deficiat. ibid. n. 3. p. 608.
 Verba legis respicienda sunt, nec ultra ipsius dispositionem extendenda, ibid. n. 4. pag. ead.
 Verba hæc, circumventus, & circumventus, aliquando significant lesionem re ipsa absque dolo. C. 22. num. 9. pag. 612.
 Verba enunciatiua inter eadem personas inducunt probationem. C. 3. num. 3. pag. 615.
 Verba narrativa facientia mentionem de mandato non probant mandatum, etiam si notarius referat se ad proprium eius instrumentum, dicens, ut apparet in tali instrumento a me rogato, confecto, nisi illud producat, ibid. num. 10. pag. 616.
 Verba enunciatiua per modum causæ adiecta

ab eo qui habet potestatem disponendi, inducunt dispositionem. C. 15. num. 2. pag. 612.
 Verba enunciatiua in contrariis inter easdem personas regulatiter probant, ibid. num. 3. & 4. pag. ead.
 Verba enunciatiua in contrariis non inducunt obligationem, ibid. num. 3. pag. ead.
 Verba enunciatiua recte probant quando confessio contrahentium est geminata, ibid. n. 4. p. ead.
 Verba enunciatiua in ultima voluntate principaliter propter se emissam dispositionem inducunt, nisi ab hærese probetur per errorem emissam fuisse, & tunc agitur virtute testamenti, non vero primæ scripturæ. ibid. n. 6. pag. ead.
 Verba instrumenti receptionis pretij, an reddantur falsa, si testes dicant nullum fuisse pretium numeratum in sui præsentia. C. 37. num. 1. & 3. pag. 671.
 Verba hæc, Nullo modo, &c. videntur adimere inferioribus a Principe facultate contrarium disponendi. R. d. Inemo. num. 267. pag. 72.
 Verba quedam, que in titulis regis tabellionatum appointuntur, declarantur, R. auth. sacramenta, num. 110. pag. 287.
 Verba hæc, facias ad voluntatem tuam, referuntur ad absolutam voluntatem, non vero ad arbitrium boni viri. A. 1. num. 19. pag. 349.
 Verbi huius, voluerit, virtus est, ut possit quis facere voluntatem suam, etiam inique, ibid. num. 18. pag. ead.
 Verbis notarij de his quæ tempore instrumenti geri non potuerunt, non credendum, ibidem, num. 10. pag. ead.
 Verbum, indulgemus, stricte debet interpretari, ibid. num. 16. pag. ead.
 Verbum dubium alicuius dispositionis declarari debet per verbum clarum eiusdem dispositionis. C. 30. num. 2. pag. 636.
 Verbum, potest, iunctum cum negatione, inducit necessitatem, & prius potentiam, R. Inemo, num. 145. pag. 47.
 Verbum, potest, iunctum cum negatione, quando ponitur ab eo qui non habet potestatem rei, de qua agitur prohibendæ, nihil operatur, ibid. num. 1. p. pag. 49.
 Verbum, Sum, es, sui, denotat veritatem, R. f. sui, num. 15. pag. 136.
 Verbum positum in lege, aliquando improprie, utimo idem verbum proprie, & improprie intelligitur, R. d. pater filium, n. 4. & 5. p. 193.
 Verbum, voluerit, simpliciter, & de se prolatum, denotat liberam & absolutam voluntatem. A. 1. num. 17. pag. 349.
 Verificatio instrumenti, antequam mandetur executioni, quomodo debeat fieri. C. 3. num. 12. pag. 473.

Veri-

INDEX.

Verisimilitudo in probatibilibus attendenda est. A. 6. num. 3. pag. 394.
 Veritas conuicti an excuset iniuriantem, in casu. l. fin. C. de reuocand. donat. C. 24. num. 21. & quid in alijs delictis, ibid. pag. 620.
 Viles personæ, & infamæ nequeunt nominari, eligi, vel aspirare ad officium publicum honoris, quia eo fungi prohibentur. c. 31. num. 6. pag. 641.
 Vincens in querela inofficiosi, non eo ipso efficitur hæres taliter, quod abstinere non possit. R. l. pater filium, num. 29. pag. 199.
 Vinculari quomodo possit legitima filij. R. cap. quamuis, in principio, num. 39. pag. 307.
 Virginitas, vel castitas corrupta, restitui nõ potest. C. 21. num. 11. pag. 603.
 Virtus executionis debet inesse à princ. C. 30. num. 13. pag. 631.
 Viricus potest esse tutor priuigii. C. 52. nu. 22. pag. 734.
 Vocare aliquem cornutum an sit atrox iniuria, attento iure communi, & Regio. C. 24. nu. 20. pag. 620.
 Vocare aliquem Bubofo non est iniuria atrox, ibid. num. 23. pag. ead.
 Vocatis ad successionem maioratus descendentibus masculis, & in eorū defectu foeminis, &c. quilibet eorū habet propriā vocationē, & substitutionem: & primo vocatus debet præferri postea vocatis. C. 19. nu. 9. pag. 534.
 Voluntas testatoris facit formam, & conditionem. R. l. nemo, num. 3. pag. 18.
 Voluntas testatoris, vt valeat non debet esse contraria legibus, ibid. num. 6. pag. 19.
 Voluntas testatoris iubentis actionem certo tempore finire, licet ipso iure non teneat ope tamen exceptionis valer, ibid. nu. 455. pag. 115.
 Voluntas testatoris prohibentis solemnitatem testium requisitorum intervenire licet ipso iure non valeat, &c. ibid. nu. 4. 6. pag. ead.
 Voluntas contrahentis prohibentis alienationē, & mens est id facere, vt sibi magis caueatur. A. 7. num. 14. pag. 399.
 Voluntas testatoris mandatum dicitur. C. 1. nu. 29. pag. 413.
 Voluntas testatoris quando certa est, seruari debet omnino, ibid. nu. 3. pag. 457.
 Voluntas testatoris facit formam & conditionē. C. 4. nu. 16. pag. 478. & C. 26. nu. 3. pag. 623.
 Voluntas coniecturata testatoris debet sumi ex aliquibus in testamento expressis, &c. C. 18. num. 38. pag. 185.
 Voluntas testatoris primum locum obtinet, & est seruanda. C. 26. num. 2. pag. 623.

Voluntates defunctorū pium est exequi, & si ad causas pias non spectent. R. l. nemo potest, num. 308. pag. 10.
 Vna pars testamenti declaratur per aliam. C. 4. num. 4. pag. 476.
 Vnio capellæ fieri non potest etiam cum consensu patrōni per episcopum, nisi causa sufficiēs sit. C. 1. num. 20. pag. 431.
 Vniri non debet beneficium alteri lite pendente super eo, ibid. num. 25. pag. 432.
 Vnumquodque verbum etiam minimum non debet esse sine virtute aliquid operandi. A. l. num. 16. pag. 349.
 Vnus ex pluribus testamentarijs in solidum constitutus potest solus qui acceptauit omnia sibi commissa facere, ibid. nu. 21. pag. ead.
 Vnus ex pluribus reis debendi ex causa lucratia soluens debitum, cautela, vt possit à correis partes suas repetere. A. 2. nu. 14. pag. 358.
 Vtucapio, & præscriptio est inducta propter bonum publicum, &c. R. d. l. nemo, num. 469. pag. 119.
 Vt fructu legato homini inopi qui satis dare non possit, quid faciendum, ibid. nu. 298. & duobus sequentib. pag. 78.
 Vt fructuarius licet nõ præstiterit cautionē de vtendo, & fruendo salua rerum substantia tenetur ad damnum reuendicatione, ibid. num. 281. pag. 74.
 Vt fructuarius si male vtatur re. in qua habet fructum potest, &c. ibid. nu. 284. pag. 77.
 Vt fructuarius tenetur facere inuētarium, ibid. nu. 414. pag. 104.
 Vt fructus ad diem constitui potest, ibid. nu. 219. pag. 62.
 Vt fructus patrōni non quæritur in bonis, que filijs sam. dantur, vel relinquuntur, &c. R. d. c. quamuis vers. nullum ad bona, nu. 18. pag. 331.
 Vt raria exceptio an suspendat executionem sententiæ arbitrarie. R. l. nemo potest, num. 442. pag. 111.
 Vt rarius contractus licet iuramento confirmetur, &c. R. d. l. nemo, num. 392. pag. 99.
 Vtilitas maxima est, quod paupertas, & pompa alicui non detegatur, ibid. num. 408. pag. 102.
 Vtulo quæritur sequitur originem maternam. C. 7. num. 5. p. 493.
 Vxor per matrimonium efficitur de foro, & origine xici, & definit esse propriæ originis, ibid. num. 8. pag. 494.
 Vxor quod viro vergente ad inopiam ipso mortuo possit retinere bona mariti pro dote, quomodo procedat. C. 19. num. 13. & 14. pag. 595.

FINIS.

D. IOANNIS GVIERREZ
 Canonici Doctoralis Ciuitatens. Repetitio so-
 lennis. L. Nemo potest. ff. de Le-
 gatis primo.

S V M M A R I V M.

- 1 **T**ESTATOR non potest tol-
 lere formā tra-
 dita à iure in
 testamētis cō-
 dendis.
- 2 Testator licet ex-
 casauerit tu-
 tores à se datos à ratione male admini-
 strationis reddēda, nihilominus tutores
 teneantur eam reddere ratione doli.
- 3 Voluntas testatoris facit formā & con-
 ditionem.
- 4 Lex vadit pederenti post mentē testa-
 toris, sicut venator post leporem.
- 5 Facultas & libertas, quæ datur defun-
 ctorum vltimæ voluntati, magis acce-
 dit iuri naturali, quā successio filiorū.
- 6 Voluntas testatoris vt valeat, non de-
 bet esse contraria legibus.
- 7 Facultas concessa alicui, in dubio de-
 bet intelligi secundum ius commune.
- 8 Facultas concessa alicui, si intellecta se-
 cundum ius commune, nihil operatur, in-
 telligi debet contra ius, cui hoc casu cō-
 sentur derogatū, quia verba intelligi de-
 bent, vt aliquid operentur.
- Sed hoc casu ea solennitas censetur re-
 missa, cuius omisio sit absq; iniuri a ter-
 tij, secus quæ sit alteri praiudicialis.

- 10 Omnis solennitas, seu forma substantia-
 lis, est iuris publici.
- 11 Ius introducens solennitatem, seu for-
 mam substantialem, est inuentum ad tollē-
 das fraudes.
- 12 Testator potest disponere, ne datione ex-
 tranei coharedis, vel substituti vulga-
 ris, tollatur iustas.
- 13 Testator potest disponere, quod legatum
 conditionale efficiatur ex necessaria di-
 ctionis adiectione.
- 14 Testatoris animus & voluntas ad id, per
 quæ verba percipi possit, & nu. 15.
- 16 Testator potest facere, vt quod trāsmis-
 sibile nō est, ad hæredes transmittatur.
- 17 Testator potest facere, vt mulier secū-
 dō nubens non incidat in penas. l. i. c. de
 secund. nupt.
- 18 Filij prioris matrimonij possūt penas il-
 las. d. l. i. matri secūdo nubenti remittere.
- 19 Pœna supradictæ secundo nubentium,
 hodie iure canonico sunt sublata.
- 20 Pœna secundō nubentū, quæ sunt in fa-
 uorem filiorum, non censentur sublata
 iure Canonico.
- 21 Iure regio pœna secundō nubentium
 sunt sublata, præter eas quæ fauorem
 filiorum respiciunt.
- 22 Testator potest inbere, quod conditio nō
 habeatur pro impleta, etiam si non ste-
 rit

A

terit

- terit per implere debentem, & sic potest derogare. l. i. recivil. ff. de condi. & demonstrat.
- 23 Testator potest disponere, ut dominium rei legatae solū apprehensa possessione transcat ad legatarium, & non antea.
- 24 Testatoris prohibitio de non alienando impedit dominij translationem.
- 25 Alienatio facta contra prohibitionem testatoris, est ipso iure nulla, ubi quis admittatur ad rei vindicandum.
- 26 Contrahentis prohibitio de non alienando, non impedit dominij translationem.
- 27 Ratio differentiae in hoc constituitur inter contractus, & ultimas voluntates.
- 28 Contrahentis prohibitio de non alienando, iuncta hypotheca speciali eius rei, quae prohibetur alienari, impedit dominij translationem.
- 29 Hypothecaria, vel personalis actio agi non potest adversus fideiussores, nisi procedente excussione in persona principalis debitoris.
- 30 Hoc fallit, si in instrumento pactum de non alienando cum hypotheca speciali adsit.
- 31 Hypotheca irregularis quae intervenit in constitutione census, vel emphyteusis, bene transit contra tertium, etiam non discussa principali.
- 32 Ius executivum passivum est personale, quod non sequitur rem, sed personam, & ideo non datur contra tertium rei possessorem, nec contra non nominatum in instrumento.
- 33 Annua pensio super aliquo fundo inter aliquos prius constituta, tertius illius fundi possessor non potest actione personali pro dicta pensione conveniri, praeterquam in tributo, vel casu principis.
- 34 Creditores fatui essent, si peterent executionem instrumenti guarantee contra tertios possessores bonorum hypothecariorum intentare.
- 35 Hypothecaria actio, licet contra principalem debitorem nominatum in instrumento guarantee sit executiva, tamen contra tertium rei singularem possessorem est ordinaria.
- 36 Practicatus casus procedens.
- 37 Hypotheca irregularis quae intervenit in constitutione census, vel emphyteusis, etiam est via ordinaria persequenda adversus tertium rei singularem possessorem, non vero executivae.
- 38 Instrumentum guarantee cum pacto de non alienando cum hypotheca speciali, potest exequi contra tertium rei possessorem in ipsamet.
- 39 Instrumentum guarantee habes pactum de ingrediendo possessionem rei hypothecata propria auctoritate, potest exequi in re ipsa hypothecata, etiam a tertio singulari possessore possessa, si huiusmodi possessor habeat causam a debitore principali, vel simul cum dicto pacto adsit clausula constituti.
- 40 In re duobus vendita praefertur ille, cui prius tradita est.
- 41 Hoc limitatur, praeterquam si pro prima venditione adsit pactum de non alienando cum hypotheca speciali ipsius rei.
- 42 Emptor non tenetur stare colono.
- 43 Hoc limitatur, si pro locatione adsit pactum de non alienando cum hypotheca speciali ipsius rei locatae.
- 44 Deficiente in locatione pacto de non alienando, licet adsit hypotheca generalis, vel specialis, emptor non tenetur stare colono, dum tamen ei satisfaciatur suum interesse.
- 45 Emptor tenetur stare colono, quando pro securitate locationis adest iuramentum & hypotheca specialis.
- 46 Lex regia prohibet iuramentum apponi in contractibus sub certis poenis, praecipue annulationis contractus.
- 47 Lex regia supradicta, tantum prohibet iuramentum apponi in contractibus validis de se absque iuramento, non autem in his contractibus, qui absque ope iuramenti sunt infirmi, ut minorum & mulierum.
- 48 Debitor qui ex conventionem non potest rem hypothecatam alienare, bene potest eam alteri locare, vel pignoraré, praeterquam si aliud conveniat.
- 49 Hoc limitatur in locatione ad longum tempus.
- 50 Dominium, saltem utile, transfertur ex loca-

- locatione ad longum tempus.
- 51 Præterquam si ex mente contrahentis, vel leg. is conficit contrarium.
- 52 Locatio facta ad nouennium cum pacto renouationis alterius nouenij a debitoribus, qui ex lege conventionis non potest rem alienare, non valet, nec tenet.
- 53 Locationes rerum minorum factæ a tutoribus ad nouennium, ita ut finito nouennio res iterum conductæ videatur, non valent.
- 54 Debitor qui ex conventionis non potest alienare rem hypothecatam, non potest illam pignori potioriori, a quo non facile res recuperari possit.
- 55 Cautela optima ad hoc, ut res prohibita alienari, non possit locari, vel pignori.
- 56 Cautela etiam, ne transeat possessio, si de facto alienetur res prohibita alienari, etiam si tradatur, quæ alias transiret.
- 57 Pactum de non alienando cum hypotheca generalis, quod impedit dominij translationem, prima opinio.
- 58 Pactum de non alienando cum hypotheca generalis, quod non impedit dominij translationem, secunda opinio communis.
- 59 Testator potest facere, ne regula Catoiana in suo testamento locum habeat.
- 60 Declaratio l. 5. tit. 7. lib. 5. noua recop.
- 61 Eadem l. Regia ampliat in vinculis particularibus tertij & quinti.
- 62 Facultas testandi & successiones, maxime ex testamento, omni respectu de iure civili esse, prima opinio.
- 63 Iura ciuilia merito temperasse formant & solennitates in testamento cæci.
- 64 Potuisse ius civile augere solennitatem in testamento cæci.
- 65 Ius civile potuisse minuire solennitates in testamento inter liberos, & ius regium in omnium testamentis.
- 66 Iure regia præscriptis, testium requisitis iure communi & remissis, additus est abellio, si nung, suum.
- 67 Consuetudine posse minui solennitatem in testamētis, ut in testamento rusticorum.
- 68 Ius civile potest declarare qui possint, vel non facere testamentum.
- Princeps potest facere ne additione queratur hereditas, vel ne heredes repræ-

- sentent defunctum, & omnes defectus testamenti tollere, eodem num. 68.
- 69 Princeps potest legitimare spurium in præiudicium venientium ab intestato, & nam. 75.
- 70 Quod procedit non solum delata hereditate, verum adita, & an possessione apprehensa, idem possit.
- 71 Princeps non potest tollere ea quæ sunt iuris gentium, nisi cum causa legitima.
- 72 Princeps si auferat alicui rem suam cum causa, cessante illa causa, debet domino restitui res sua.
- 73 Princeps quando auferat alicui rem suam, debet intelligi soluto pretio.
- 74 Hoc procedit etiam si causa ob quam auferatur, sit iustissima.
- 75 Princeps quod non possit legitimare spurium in præiudicium venientium ab intestato, hereditate iam qua sita, nisi ex legitima causa, & soluto bono cambio.
- 76 Hereditas postquam est adita, non dicitur amplius hereditas, sed proprium patrimonium heredis.
- 77 Testamentum, in quo iuris solennia deficiunt, pro non facto habetur.
- 78 Ex testamento minus solenni non oritur civilis, nec naturalis obligatio: sed latius de hoc infra numero.
- 79 Facultas testandi licet quoad formam & solennitatem sit de iure civili, quoad originem tamen & substantiam est de iure gentium & naturali, secunda opinio.
- 80 Ex testamento minus solenni de iure civili, perfectio autem de iure gentium, vel naturali, oritur naturalem obligationem, de hoc latius infra numero.
- 81 Princeps non potest de plenitudine sue potestatis tollere facultatem testandi hominibus.
- 82 Nemo præter Papam potest alterare solennitates testatorum.
- 83 Papam non nisi ex plenitudine potestatis posse alterare voluntates testatorum, & Episcopus si id faciat tanquam Apostolica sedis delegatus, cause cognitionem præmitti oportere, &c.
- 84 Testator non potest disponere, ne edictum prætoris in suo testamento locum habeat.
- 85 Testator non potest disponere, quod co-

1. *factus legitima non habeat locum in suo testamento.*
- 86 *Index qui indicat contra consuetudinem, facit litem suam, sicut qui indicat contra ius.*
- 87 *Testator non potest in suo testamento aliquid precipere, quod humanitati, vel civilibus moribus obviet: & sic quod reliquie ipsis in mare auertantur.*
- 88 *Testator qui Principis privilegio testatur, non potest facere, quin leges in suo testamento locum habeant.*
- 89 *Testator non potest facere, ut statuentibus legibus alimenta prastari pro ratione facultatum prastentur filiis suis, ultra suas facultates.*
- 90 *Testator non potest facere, quin leges, que disponunt impensam funeris fieri debere attenta ratione facultatum testatoris, in suo testamento locum habeant.*
- 91 *Ratio assignatur ad l. 13. tit. 6. lib. 3. novae recopil. Regie.*
- 92 *Dicta l. Regia intelligitur tantum, quando testator reliquit filios, vel alios descendentes, secus eis non relictis.*
- 93 *Procedit etiam dicta l. Regia, extantibus ascendentibus, nam de tertio debet deduci impensa funeris, & non alii de.*
- 94 *Quintum bonorum defuncti si non sufficiat ad omnia legata persolvenda, que prius deduci debeant.*
- 95 *Impensa funeris prastetur debitis, etiam si creditores habeant tacitas hypothecas, & quid si expressas.*
- 96 *Impensa funeris prastetur doli.*
- 97 *Impensa funeris prastetur deposito facta penes defunctum, & recepto per eum.*
- 98 *Testator an possit in suo testamento prohibere ius accrescendi, & sic derogare. l. ius nostrum. ff. de regul. iur. l. opinio.*
- 99 *Secunda opinio, super eodem articulo.*
- 100 *Tertia opinio, super eodem articulo.*
- 101 *Quarta opinio, super eodem articulo.*
- 102 *Quinta opinio super hoc eodem articulo.*
- 103 *Ius accrescendi est introductum a iure, ne testator decedat pro parte testatus, & pro parte intestatus.*
- 104 *Testator non potest eam suam testamentum permittere, que legibus contra-*

- ria sit: hodie nullam suam potest permittere.*
- 105 *Testator non potest in suo testamento canere, quod clericus conveniat coram iudice seculari.*
- 106 *Clericus etiam cum iuramento non potest renuntiare suo foro, neque iurisdictionem iudicis secularis prorogare, neque consuetudo qua hoc induceret, aliquid valeret.*
- 107 *Clericorum exemptio a iurisdictione iudicis secularis, divini est, iuris non humani, opinio communis & tenenda.*
- 108 *Inferitur ex hoc ratio ad cap. si diligenti. de foro comp.*
- 109 *Clericus fuisse exemptos a iudice seculari, iure canonico tantum, & non divini, alia opinio.*
- 110 *Papam non posse subicere clericos iurisdictioni secularium, secundum opinionem quorundam.*
- 111 *Forma a lege introducta renuntiari non potest, nec quicquam ex ea mutari: etiam si mutetur in melius, numero. 112.*
- 112 *Forma omnis, seu solennitas est iuris publici.*
- 113 *Forma nihil potest addi, nec detrahi, & adimpleri debet ad inguam, nec sufficit per aequipollens.*
- 114 *Solennitas aliqua ex requisitis in materia de ventre inspiciendo si omittatur, non corrumpit actus.*
- 115 *Sed id ea ratione ibi fuit, quia ea solennitas leniuscula.*
- 116 *Omissio signi Crucis in inventario requisiti, non vitiat inventarium.*
- 117 *Iuramentum testis de veritate dicenda potest remitti ex consensu partium.*
- 118 *Testis productus etiam si religiosus sit, tenetur iurare de veritate dicenda.*
- 119 *Cardinalibus testimonium ferentibus non iuratis non creditur.*
- 120 *Testibus etiam mille non creditur, si modo iurati non sint.*
- 121 *Papam statuere non posse, ut testibus non iuratis credatur.*
- 122 *Testes non iuratos recipere non potest ille, cui commissum fuit, ut in aliqua causa procedat omitta solennitate iuris civilis.*

- 124 Testes, qui in artis suae peritia declarant, iuramentum debent prestare de credulitate.
- 125 Testis iuramentum, an de ordine, vel de substantia sit?
- 126 Testis iuramentum est inductum in fauorem partis, ideo possunt ei renuntiare, & credere, & stare dicto minus etiam non iurati.
- 127 Partes rogantes aliquem vilem atque infamem, ut ad sit in teste contractui, videtur illis fidei approbare, neque poterunt illi opponere aliquem defectum personae.
- 128 Quod intelligitur in quacumque inhabitate testium sine sua persona, siue fauore alterius.
- 129 Procedit etiam in producendo testes in iudicio, nam videtur illorum personas approbare.
- 130 Producent testes in iudicio, an ex sola productione ipsorum non secuta eorum examinationes, videatur eos approbare?
- 131 Producent testes in iudicio, qui iurati sunt, non potest altera parte inuita eis renuntiare, ut non examinentur.
- 132 Producent testes in summatio iudicio tantum, an possit opponere in personas eorum in plenario iudicio?
- 133 Producent testes in iudicio, non videtur eorum dicta approbare quin possit in ea obijcere.
- 134 Iuramentum testis de veritate dicenda sunt qui existimant, non posse partes remittere, & eorum fundamenta, & numeris sequentibus.
- 135 Partes etiam si sit probationibus renuntiatum possunt producere in testem virum religiosum, vel alium probatissimae opinionis.
- 136 Testis notae fidei & auctoritatis licet veniauerit in dicta suo, potest illud corrigere.
- 137 Renuntiare potest per partes, ei, quod principaliter in ipsarum fauorem introductum est, licet secundario in fauorem publicum.
- 138 Partes possunt facere & convenire ut ex minus testimonio litis cuiuspiam determinatio fiat.
- 139 Iuris praeceptoris tantum aequitate conualescit testamentum in casu. l. filio praerogato. ff. de iustis rap. &c.

- 140 Bonorum possessio, & solennis agnitio etiam hodie erit necessaria in casu. d. l. filio praerogato.
- 141 Bonorum possessio ibi, nec in alijs casibus, ubi alias erat necessaria, non requiritur, quod testes testamentum sit coram principe, sed iure civili hereditas adiri potest.
- 142 Filius an a principio possit consentire, ut ex heredetur?
- 143 Filius, an a principio possit consentire, ut praeretur?
- 144 Filius, an possit consentire nunculum & grauamen in sua legitime?
- 145 Verbum, potest, iunctum cum negatione inducit necessitatem, & priuat potentiam.
- 146 Pupillus sine auctoritate sui tutoris contrahens obligatur naturaliter.
- 147 Differentia, an sit vera Bartoli, inter haec verba legis, non possit, vel non potest.
- 148 Pupillus contrahens sine tutoris sui auctoritate non obligatur civiliter.
- 149 Infans contrahens sine tutoris auctoritate non obligatur naturaliter, nec etiam pupillus si suo tutori promittat.
- 150 Pupillus sine tutoris auctoritate, an obligetur naturaliter ex mutuo?
- 151 Difficultas quaedam agitur in proposito.
- 152 Stipulatio alteri per alterum facta non valet, parum tamen adici potest.
- 153 Lex non resistit stipulationi alteri per alterum factae nec etiam assensit.
- 154 Stipulatio alteri facta valet, ex casu, quo stipulantis interesse coeperit promissionem seruari.
- 155 Stipulatio alteri per alterum facta, valet de iure canonico & regio.
- 156 Verbum, potest, iunctum cum negatione, quando ponitur ab eo, qui non habet potestatem rei, de qua agitur prohibenda, nihil operatur.
- 157 Clausula, non obstante tali lege, &c. non licet cuiquam uti in suis dispositionibus, nisi solis principibus.
- 158 Clausula, non obstante, &c. non potest uti Praefectus praetoris, licet plura specialia concedantur ei in iure.
- 159 Legati de latere non possunt causas committere

- mittere decidendas præter legibus modum approbatum, & consuetudine munim.
- 160 Princeps solus hæc clausula, non obstantibus rei potest.
- 161 Clausula, non obstantibus, &c. quando princeps utitur, an sit necessarium expresse derogare legi, quæ deroganda est, an verò satis sit, quod princeps dicat, non obstante aliqua lege?
- 162 Sed necesse esse Principem dicere cum dicit, non obstante aliqua, scilicet in contrarium faciente.
- 163 Clausula, non obstantibus, &c. apposta non comprehendit dispositiones iuratas, sed ut illis derogetur, necesse esse earum specialem mentionem fieri.
- 164 Rex in dubio non videtur cassare, aut differe obligationes iuratas.
- 165 Saluus conductus concessus, ne quis capiatur ob debita, non extenditur ad debita iurata. Et hoc specificatur in Archiepiscopatu Tolensi.
- 166 Clausula, non obstantibus quibuscunque statutis, privilegiis, vel consuetudinibus contrariis confirmatione Apostolica, vel quacunque alia firmitate roboratis cum decreto, & alijs, non comprehendit iurata.
- 167 Clausula, non obstantibus, &c. quando generaliter ponitur in collatione beneficij, quod est de iure patronatus laicorum, non quæ derogatur ordinationes facta per laicos fundatores in fundatione beneficij per Sedem Apostolicam, vel Episcopum confirmata.
- 168 Clausula, non obstantibus capitulis, vel pactis quibuscunque, non extenditur ad pacta, vel capitula iurata.
- 169 Clausula, non obstantibus, &c. non comprehendit dispositiones iuratas, siue iuramentum interveniat, & sit appositum in ipso actu iurato statim, siue post separatim.
- 170 Clausula, non obstantibus per viam legis siue iuris, tollit statuta iurata.
- 171 Clausula, non obstantibus, &c. in motu proprio apposta, an tollat dispositiones iuratas?
- 172 Clausula, non obstantibus, &c. tollit in a
- habilitates impetrantiis, quæ surgunt statuto Ecclesie, non autem quæ a iure communi surgent.
- 173 Clausula, non obstantibus, &c. non tollit constitutiones Conciliorum, nam ut illis derogetur, oportet specialissimam mentionem fieri earum.
- 174 Clausula, non obstantibus, &c. non tollit privilegia redacta, vel causa in corpore iuris.
- 175 Clausula, non obstantibus, &c. non tollit privilegia Principis, quæ transierunt in vim contractus pretio mediante, vel ob servitia, vel ad pias causas, quinimo eis sine iusta causa Princeps derogare non potest.
- 176 Practica supradicti, posita & specificata in officijs rectoris, vel tabellionatus revocatis per Principem.
- 177 Rex, quod non possit tollere hæc officia, absque iusta causa.
- 178 Clausula generalis, non obstantibus, &c. non derogat regulis cancellarie Apostolicæ.
- 179 Argumentum de loco ad tempus validum est in iure.
- 180 Carnem comedere sicut licuit, est tempore prohibito, ex causa necessitatis, ita etiam & in loco prohibito.
- 181 Die feriæ dicitur est apprehendere debitorem propter suspensionem fugæ.
- 182 Etiam tempore induciarum.
- 183 Loco prohibito, & sic in Ecclesia, an sit licitum apprehendere debitorem suspensum? & num. 184.
- 184 Declaratur, l. stat. 2. lib. 1. Novæ Recopil. Regiæ. & num. 185.
- 185 Debitor fugitivus, non potest capi in porticu Ecclesie, & an id hodie locum habeat?
- 186 Actus ad voluntariam iurisdictionem pertinentes, sicut possunt celebrare diebus feriatis, ita etiam & in loco religioso.
- 187 Testator, non potest facere ne obligationes durent tanto tempore quantum illis à iure præscriptum est.
- 188 Prescriptio non tollit obligationes ipso iure.
- 189 Tempus non est modus tollendæ, nec inducendæ

ducende obligationis.

190 Tempus, non computatur inter modos tollende obligationis.

191 Character, non potest imprimi in corpore humano ex tempore, nec ad tempus, nec in loco, vel conditionis euentu finiri potest, etiam ex voluntate imprimentis ipsum characterem.

192 Sinitatis ius inhaeret ossibus, ut ab eis separari non possit.

193 Obligatio personalis est sicut anima rationalis in eo, quod hoc numero dicitur.

194 Tempus non est causa, ex qua oriri, vel tolli obligatio possit, sed est comes, quia res humane tempore non efficiuntur, sed temporis concomitantia.

195 Tempus non ponitur inter causas, sed inter media extremorum.

196 Tempus non est causa effectiua, sed occasionalis.

197 Tempus non ponitur inter causas, sed inter mensuras.

198 Tempus est de substantia praescriptionis.

198 Tempus non tollit obligationem, aut inducit, sed probat esse inductam, vel sublatam, eodem num. 198.

199 Concordia & intellectus, l. cum de iure verfo. ff. de iuris. cum l. si certis annis. C. de pactis.

200 Leges Regiae inducetes praescriptionem debiti, quomodo intelligenda?

201 Ad praescriptionem debiti, si quis tantum allegaret tempus, & non fundaret se in solutione condemnandus est ut soluitur.

202 Leges Regiae, quae iubent salaria famulorum praescribi triennio: eodem modo sunt intelligende.

203 Lex. 9. tit. 15. lib. 4. nona Recopil. reg. eodem modo intelligenda.

204 Debitor non e inuenit temporis cursus in praedictum tertij, nisi cum reuera solutio debiti facta est, & iterum nunc petitur, & sic cum bona fide, non vero cum mala.

205 Ius executionis praescribitur certo tempore, quomodo cum allegetur praescriptio.

206 Praescriptio debiti cum mala fide, etiam inducta per mille annos, non est admitenda.

207 In materia concernenti peccatum standum est iuri Canonico, etiam in foro civilis.

208 Dubitans, an debitum solutum sit, an possit uti praescriptione legali?

209 Divisio bonorum paternorum praesumitur facta & reddita ratio per diuinam possessionem. 10. ann. inter praesentes, & 20. ann. inter absentes.

210 Sed hoc debet intelligi, quando est aequalitas possessionis inter ipsos fratres.

211 Sed videntur supradicta correctae hodie iure Regio. Prima opinio.

212 Vera tamen opinio est non corrigi, ibique declaratur ius Regium.

213 Quando est dubium, an diuisio facta fuerit, & allegatur fuisse factam, inducitur, & probatur diuisio per diuturnitatem temporis, secus si constet factam non fuisse.

214 Frater licet per longum tempus, decem, vel. 20. ann. videat, & consensit alterum fratrem possidere omnia bona hereditaria, & non contradicat, nec diuisionem petat, non videtur renuntiasse hereditati paternae, nec praescribitur contra eam minori tempore. 30. annorum.

215 Divisio facta aliquarum rerum hereditarium non impedit quin etiam fiat reliquarum, quae non sunt diuise non obstante temporis cursu.

216 Dominum ad tempus constitui potest.

217 Vsufructus ad diem constitui potest.

218 Seruitus Vsufructus non solum est qualis sed quantitas, quod non sunt cetera seruuties.

219 Iurisdictio ad tempus, & ex tempore constitui potest.

220 Iurisdictio, dominio, & Vsufructui equiparatur.

221 Testator potest heredi praescribere tempus intra quod adeat hereditatem, & post illud tempus haeres non poterit adire.

222 Facilius praedictari potest iuri quarendo, quam iuri quassito.

- 223 Testator potest praeferre tempus intra quod adimpleatur conditio testamentaria & illa non expleta, haeres amplius adire non potest.
- 224 Iudex mortuo testatore non potest heredi tempus praeferre ad adeundum ita, quod alias remaneat haeres exclusus.
- 225 Text. in l. si curatoris. C. de iur. de lib. declaratur.
- 226 Bona practica iudicibus circa supradicta.
- 227 Gloss. i. in praesenti. ver. ne leges. declaratur.
- 228 Legatum fructus deductu vsu inutile est propter repugnantiam.
- 229 Testes adhibentur in testamento pro forma eius substantiali, non tantum probatoria.
- 230 Adscribens sibi legatum in testamento minus sollemni non tenetur poenam Senatusconsulti.
- 231 Confessio patris si ad sit non solet ad formam probatoriam attendi.
- 232 Concessio legitimorum heredum, non supplet defectum testium.
- 233 Sollemnitas requisita tempore actus, si non interveniat actus non efficitur ipso iure, quasi deficiente substantia.
- 233 Ea dicuntur esse substantialia alicuius actus, quae incontinenti actui adesse debent & qualitas quam satis est post factum intervenire, non videtur recipere substantialiam actus.
- 234 Lex introducens aliquam sollemnitatem in dubio praesumi debet probatoria non autem substantialis, nisi ultra procedat annullando actum aliter factum, quia iam sollemnitas non dicitur probatoria, sed substantialis.
- 235 Testamentum quod a principio fuit nullum ex eo quod in eo testes desiderantur evactu temporis non conualecit.
- 236 Iure Regio, an testes, & reliqua requisita testamentorum requirantur tantum pro forma probatoria, an etiam pro substantiali quoque.
- 237 Gloss. i. hic in secunda parte declaratur.
- 238 Clausula codicillaris colligitur ex verbis testatoris positis in l. codicillis. §. final. ff. de legat. 2.
- 239 Iuramentum habet vim clausula codicillaris.
- 240 Actus quomodo debeat valere meliori modo, quo passus remissive.
- 241 Clausula codicillaris praesumitur interposita in testamento inter liberos.
- 242 Testator qui sollemniter testatus est, an si velit suam dispositionem iure codicillorum tantum valere sit audiendus?
- 243 Si in codicillis quis dicat velle se eam dispositionem valere iure cuiuslibet voluntatis, etiam si esset adhibita ea sollemnitas, quae pro testamento satis esset, nunquam illa dispositio valeret iure testamenti.
- 244 Leg. fin. C. de fideicommissis. refertur primus intellectus, & non verus.
- 245 Secundus intellectus. d. l. fin. C. de fideicommissis.
- 246 Tertius intellectus. d. l. fin. C. de fideicommissis.
- 247 Testatore mandante heredi, ut solvat omnia, quae scripta sunt in quadam scheda, quam ipse testator habet scriptam apud custodem fratrum minorum, haeres absque alia sollemnitate tenetur ea prestare.
- 248 Testator potest, instituere heredem, quem scripsit in tali scheda, &c.
- 249 Quartus intellectus. d. l. fin. C. de fideicommissis.
- 250 Quintus intellectus. d. l. fin. C. de fideicommissis.
- 251 Pluralitas testamentorum, nec factorum nunquam in iure praesumitur.
- 252 Sextus intellectus. d. l. fin. C. de fideicommissis.
- 253 Septimus intellectus Barroli. hic ad l. fin. C. de fideicommissis.
- 254 Contractus in testamento celebrari potest.
- 255 Testator in testamento dicente alicui praesenti, dono tibi rem meam, an sit donatio inter vivos vel legatum?
- 256 Donatio absentis facta de iure Regio, an valeat statim.
- 257 Res legata in testamento, prius, si postea tradatur simpliciter non facta commemo-

- memoracione legati, transiit in donacionem inter vivos, & non potest reuocari, secus si traditio fiat ex causa precedentis legati.
- 258 Legatarius lucratur fructus rei legatæ postea sibi per testatorem tradita, facta commemoratione legati interim, quod non reuocatur.
- 259 Idem est quando melioratio est facta in testamento & possessio tradita simpliciter, scilicet, quod sit donatio irrevocabilis.
- 260 Quasi contractus potest etiam in testamento celebrari.
- 261 Delictum etiam potest in testamento committi.
- 262 Contractus facti in testamento durant, tametsi testamentum fiat irritum.
- 263 Testator sicut potest per pactum quæ re suo heredi, ita & legatario.
- 264 Octauus intellectus ad l. fin. c. de fidei commissi.
- 265 Milites quomodo velint possunt testari, & quæ solennitates in eorum testamentis requirantur?
- 266 Statutum virum inducere possit, ut priuatus testetur cum minori testium numero quam lege communi requisitus sit, & numeris sequentibus.
- 267 Per verba hæc. Nullo modo videtur adempta inferioribus à Principe facultas contrarium disponendi.
- 268 Dictio si vero est aduersatiua in iure, & in facto.
269. Prima opinio quod statutum non possit intraducere, ut cum minore testium numero testetur, quam statutum sit iure communi.
- 270 Referens simpliciter aliquid & non re probans, nec approprians, videtur approbare.
- 271 Testamentum inscriptis publicari debet.
- 272 Pater naturalis potest inter liberos duobus testibus testari.
- 273 Secunda opinio communis, quod statutum possit illud intraducere, scilicet, ut testetur minori testium numero quam iure communi requisitus sit.
- 274 Reprobatio consuetudinis à contrario legis sensu collecta non est extendenda ad reprobationem futura consuetudinis, vel statuti.
- 275 Stante statuto, quod pro testamento sufficiant quinque testes, non ex hoc sufficientes tres testes pro codicillis.
- 276 Testator non potest prohibere cautionem de vitendo, & fruendo salua rerum substantia arbitrio boni viri, quæ ab usufructuario heredi per prætorem præstanda est.
- 277 Testator nec per viam conditionis, vel pæne potest prohibere huiusmodi cautionem.
- 278 Testatori liberum est de re heredis sicut de propria disponere.
- 279 Cautio de vitendo, & fruendo salua rerum substantia, &c. non solum est inducta in fauorem heredis, sed etiam ne quis iniurietur ad delinquendum.
- 280 Heres potest remittere cautionem hanc.
- 281 Usufructuarius licet non præstiterit cautionem hanc tenetur tamen ad damnum reuendicatione.
- 282 Damni & deteriorationis ratio habenda est in hac reuendicatione, quæ tenetur usufructuarius.
- 283 Dolus præsumptus, an remitti possit?
- 284 Usufructuarius si male vitatur re in qua habet usufructum, potest expelli à proprietate.
- 285 Heres quod non possit remittere usufructuario cautionem de vitendo & fruendo, &c. secundum opin. quorundam.
- 286 Heres in præiudicium & fraudem creditorum hereditarium, quibus bona sunt obligata, non potest remittere hanc cautionem.
- 287 Constituens usufructum inter viros, an possit remittere hanc cautionem? & nume. 290.
- 288 Argumentum à contrario sensu non est sumendum ubi absque, & iure reprobis intellectus resultat.
- 289 Testatore mandante heredi suo, ut pænem aliquam & deploratæ hominem fortune recipiat in fideiussorem pro usufructuario heres non tenetur huiusmodi vo-

- di voluntati obtemperare.
- 290 Constituens *Ususfructum* inter viros, quod hanc cautionem de viendo & fruendo, &c. Remittere possit.
- 291 Donans rem propriam retento *Ususfructu*, non debet prestare hanc cautionem.
- 292 Testator si leget *Ususfructum* homini inopi, qui satis dare heredi non possit, an legatarius hic sine cautione *Ususfructum* habere debeat, & muneris sequentibus.
- 293 Difficile reputatur iuris presumptione invenire fideiussorem, & in homine inopis facultatibus impossibile.
- 294 Pratendens proprietatem, vel *Ususfructum* sibi relictum, an setur eius iuratori cautionem cum hypoteca, si non potest cauere propter paupertatem?
- 295 Offensus propter paupertatem non potest prestare cautionem de non offendendo, an liberetur prestando iuratori cautionem & num. sequenti.
- 296 Maritus conveniens ab uxore propter sententiam si est pauper, & non possit invenire fideiussorem, de non offendendo uxorem, & eam bene tractando, an liberetur cum iuratori cautione? & numer.
- 297.
- 298 Legato *Ususfructu* homini inopi, qui satisfacere non possit, quod detur optio gravato, an velit stare iuratori cautioni, vel possidere, & redditus fructuarius solvere, secundum opinio. Bald.
- 299 Legatum huiusmodi, quod non debeat iuratori, nisi cauerit cum fideiussione.
- 300 Legato *Ususfructu* homini inopi, qui satisfacere non possit, si legatarius est persona suspecta, res sequestratur apud bonum & gravatum virum, a cuius manu legatarius capiet commoditatem *Ususfructus*, si vero legatarius interea opinio sit, & non possit fideiussorem prestare, satis est quod prestet iuramentum de re bene administranda.
- 301 Testator remittere potest confessionem inuentarij.
- 302 Testator potest prohibere falcidiam de-

trahi, & cuius favore sit inducta falcidia.

- 303 Haeres militis non tenetur creditoribus hereditariis ultra vires hereditarias.
- 304 Publice interest, ut testamenta hominum sortiantur effectum.
- 305 Ratio Bart. quare olim non poterat prohiberi falcidia, eaque improbat.
- 306 Alter ratio Cumani eiusdem rei.
- 307 Iuri prohibitio renuntiari non potest.
- 308 Ratio quare hodie testator possit prohibere falcidiam detrabi.
- 308 Pium est exequi defunctorum voluntates, & si ad causas pias ille non spectent.
- 309 Casus singularis, in quo valent relicta in testamento etiam non adita hereditate, scilicet quando haeres scriptus non vult adire propter prohibitionem quartae falcidiae.
- 310 Referuntur nonnulli tenentes contrarium, & approbatur sententia Bart. praecedens.
- 311 Haeres proprie dicitur ille, qui adinit hereditatem, & impropius, qui solum haeres institutus est.
- 312 In omnibus casibus, quibus legata à iure debentur non adita hereditate necesse est à venientibus ab intestato saltem habere hereditatem adiri.
- 313 Sed an iure Regio id procedat, declaratur.
- 314 Fideicommissum in universales non sustinetur propter prohibitionem quartae, nisi haeres scriptus adeat hereditatem.
- 315 Hoc limitatur, si haeres scriptus esset remissa per testatorem necessitas compulsionis.
- 316 Testator potest heredem gravatum restituere liberare compulsionis necessitate.
- 316 Testator, an possit tacite prohibere detractionem falcidiae modis hic positis? Prima opinio negatur. & numero sequenti.
- 317 Lex quando inbet aliquid expresse fieri, non satis est illud induci per coniecturas.

- 318 Testator, quod possit tacite prohibere falcidia detractiorem. Secunda opinio.
- 319 Qui dotem, soluto matrimonio reddere promissit, adhuc partem dotis ex statuti dispositione sibi retinere potest, praterquam, si maritus promittat totam dotem restituere.
- 320 Socius, vel alius ex his, qui in id quod facere possunt conveniuntur si solidum solvere promittant, videntur illi privilegio renuntiare.
- 321 Distinctio Pauli de Castro, an testator possit tacite prohibere detractiorem falcidia.
- 322 Testator, an possit prohibere Trebellianicam detractiorem? Prima opinio negativa.
- 323 Testator, quod possit prohibere Trebellianicam. Secunda opinio affirmativa, & num. 329.
- 324 Appellatione falcidia, Trebellianica, quoque comprehendi solet.
- 325 Argumentum procedit de propria & stricta significatione vocabuli ad impropiam & latam.
- 326 Quando duo casus sunt equiparati, lex nova agens in vno, videtur etiam in alio casu pronovisse.
- 327 Quod procedit etiam si lex sit nova, & correctoria simul, & etiam in exorbitantibus, & in dispositionibus adiosis.
- 328 Ex ratione scripta in lege licita est extensio in correctoriis.
- 329 Quando per aliquem intellectum reduci mur ad ius commune, etiam in correctoriis licita est extensio.
- 330 Testator, potest prohibere Trebellianicam, etiam in opidicillis.
- 331 Testator, an possit prohibere Trebellianicam liberis primi gradus. Articulus difficilis & controversus.
- 332 Filij testatoris acceptantes expresse prohibitionem expressam Trebell. factam per testatorem, minime possent illam detrabere.
- 333 Testator, an possit prohibere Trebellianicam filijs legitimatis?
- 334 Legitimus verò legitimus dici potest.
- 335 Legitimatis filijs eadem prorsus legitima debetur, quae & legitimis.
- 336 Falcidia & Trebellianica vsus, an hodie practiceatur? Remissive.
- 337 Testator non potest prohibere insinuationem requisitam ab statuto pro validitate testamenti.
- 338 Ea, quae statuuntur propter evitandam falsitatem, vel periculum, non possunt remitti.
- 339 Iuri statutorio renuntiari non potest.
- 340 Legibus requirentibus insinuationem donationis renuntiari non potest.
- 341 Iuramento insinuationis donationis, an possit renuntiari? Prima opinio negativa.
- 342 Iuramento insinuationi donationis, quod possit renuntiari. Secunda opinio affirmativa.
- 343 Iuramento insinuationi donationis factae Iudae, renuntiari non potest.
- 344 Reijcitur nova opinio Menelae in praecedenti articulo, an cum iuramento possit renuntiari insinuationi donationis.
- 345 Donatio etiam iurata non tamen insinuat non valet, quando propter non factam insinuationem aliqua fraus, vel falsitas interuenisset, idque constaret.
- 346 Testator potest facere, ne bona sua hereditaria sint tacite hypothecata pro legatis.
- 347 Testator potest facere, & disponere, quod legatarius possit ingredi possessionem rei legatae propria auctoritate.
- 348 Valet pactum inter contrahentes, ut quis ingrediatur rem aliquam propria auctoritate.
- 349 In de so potest dare alicui facultatem ingrediendi rem propria auctoritate.
- 350 Testator potest auferre heredi privilegium interdicti, quorum legatorum, quod habet ut a manibus heredis capiat legataria rem legatam.
- 351 Lex non dubium, C. de legat. limitatur praterquam si ab ipso testatore facultas concedatur occupandi rem legatam propria auctoritate.
- 352 Diffinitio solet in iure substantiam rei significare.

- 351 Satis esse in diffinitione comprehenditur naturam regularem rei diffinitae.
- 352 Legatum aliquid verè consistere, quod tamen ab herede non sit præstandum, ut legatum liberationis.
- 354 Testatore dicente Titio domum lego in qua illi vim fieri veto, ex his verbis videtur concessum ut domum ingrediatur propria auctoritate.
- 355 Testator si dicat heredi suo, ne impediatur legatarius in re legata, videtur legatario data facultas ingrediendi rem legatam propria auctoritate.
- 356 Institutus in re certa dato coherede vniuersali, potest occupare rem illam propria auctoritate.
- 357 Testator instituendo uxorem dominam & usufructuariam bonorum suorum exstantibus liberis, censetur tantum relinquere alimenta.
- 358 Alimenta hæc hoc casu uxor propria auctoritate percipiet.
- 359 Testator si dicat, lego Titio centum, vel domum, seu equum, & volo hoc legatum ad ipsum libere peruenire videtur concedere legatario facultatem, ut occupet rem legatam propria auctoritate.
- 360 Tenentes contrarium referuntur, & alia distinctio Ripæ.
- 361 In quibus casibus licet alicui apprehendere propria auctoritate possessionem intelligi debet, si possessio vacat, non si ab alio occupata sit.
- 362 Lex quando in aliquo casu transfert possessionem absque apprehensione, intelligi debet de possessione vacua non de occupata ab alio.
- 363 Quæ opinio sit tenenda ex supradictis quando testator voluit rem legatam libere peruenire ad legatarium, virum censetur data facultas occupandi rem legatam propria auctoritate.
- 364 Testator si constituat se nomine legatarii possidere, videtur permisisse legatario, ut occupet rem legatam propria auctoritate.
- 365 Administratores & executores testamentorum possunt capere propria manu rem sibi legatam.
- 366 Fideicommissarius vniuersalis potest ex voluntate testatoris, id ita iubentis propria auctoritate occupare res sibi fideicommissis relictas.
- 367 Testator potest heredi penam imponere, nisi voluntati testatoris steterit.
- 368 Fructus rei legati, qui percipiuntur iacente hereditate, cuius comodo cedat, heredis, vel legatarii.
- 369 Fructus rei legati pertinent ad legatarium a die mortis defuncti si testator permiserit legatario apprehendere rem legatam propria auctoritate.
- 370 Testator ex eo quod permittat legatario apprehendere rem legatam propria auctoritate non videtur in illa re legata Falcidia deductionem prohibuisse.
- 371 Lex non dubium. C. delegatis, an hodie iure Regio corrigatur remissive.
- 372 Simulatus contractus non dicitur contractus.
- 373 Simulati contractus, & in fraudem gestii differentie.
- 374 Simulato ex contractu, nec pretium venditionis, nec aliud quicquam exigetur.
- 375 Simulationis exceptio, an admittatur aduersus instrumentum publicum statutum, quod nulla alia admittatur nisi falsitatis remissionis & solutionis, &c.
- 376 Simulationis exceptio, nec expressè tolli potest per statutum.
- 377 Simulationis exceptio renuntiari non potest.
- 378 Nullitas sententiæ allegari non potest propter expressam partium conventionem.
- 379 Nullitatis vitium, de qua contrahentes non possunt disponere, nunquam tollitur per pactum.
- 380 Simulationi ex postfacto per pactum renuntiari potest.
- 381 L. 2. C. de his, quæ vi met. de caus. sunt. intellecta.
- 382 Renuntiare, an possit exceptioni non numerate pecuniæ dotis.
- 383 Simulationis exceptioni virum cum instrumento renuntiare possit.

- 384 Iuramenti relaxatio an sit necessariò pe-
tenda, quando renuntiatum est, cum iura-
mento exceptioni simulationis.
- 385 Iuramentum debet habere tres comites,
iustitiam, iudicium, & Veritatem.
- 386 Partes si postquam contractum simpla-
runt, iurent omnia in eo contenta esse
vera, neque se contrauenturos, non pos-
sent allegare simulationem contractus.
- 387 Hoc limitatur, si à tertio desimulatione
apponatur.
- 388 Clausula, appellations remota, intelli-
gitur tantum inter partes litigantes, se-
cundum respectu tertij oppositis se pro
sua interesse.
- 389 Tertius non prohibetur pro suo interes-
se appellare, quando causa committitur
appellatione remota.
- 390 Scante statu, quod à sententia lata vi-
gore instrumenti confessionati non pos-
sit appellari, appellatur quo ad ipsos
litigantes, non verò quo ad tertium vo-
luntem appellare pro suo interesse, & l.
Regia declaratur.
- 391 Tertius oppositor comparsus pro suo in-
teresse adversus executionem, aut deus
est ordinarius, & contra eum non proce-
ditur executivè.
- 392 Iuramento licet confirmetur contractus
usurarius non tamen iuramentum ter-
tio obstat, quin contractum usurarium
dicere possit.
- 393 Iuramento licet possit renuntiari simu-
lationi post contractum simulatum, iu-
rando omnia, & singula in eo contenta
esse vera, hæc tamen iuramentis poteris
dicere contractum simulatum, absque
periculo periurij.
- 394 Observantia contractus iurari bene trà-
sit ad heredem, & tenebitur eum serva-
re, licet non sint periuria, veniant con-
tra eam.
- 395 Pupulus idem hoc tempore putari debet,
qui ab hinc mille annis, etiam si ex illis
nemo nunc vivat.
- 396 Periurium non transit ad heredem.
- 397 Turpitudine aliunde detecta potest op-
ponere de simulatione, ille qui iuravit
contentum in contractu simulato esse ve-
ra, & se non contrauenturum.

- 398 Turpitudò an hoc casu possit allegari
per contrahentes ad coadiuvandam suã
intentionem.
- 399 Pœna non debetur ex contractu simu-
lato.
- 400 Pœna non debetur, ubi principale non
valet.
- 401 Simulatus contractus nunquam in du-
bio præsimitur, nisi probetur, maxime
quando de contractu est factum instru-
mentum, & aliud dicenti, siue agen-
do, siue excipiendo, incumbit onus pro-
bandi.
- 402 Simulatum contractum satis probari
per verosimiles coniecturas, & per indi-
cia & argumenta.
- 403 In his quæ sint difficilis probationis,
admittuntur præsumptiones & indicia,
& censentur plena, ac legitima proba-
tiones.
- 404 Tutor tenetur facere inventarium bono-
rum pupilli.
- 405 Testator potest remittere tutore confes-
sionem inventarij bonorum pupilli.
- 406 Quod procedit non tantum in tutore
testamentario, sed etiam in legitimo &
dativo.
- 407 Testator an possit remittere tutore cõ-
fessionem inventarij tacite simpliciter,
& nunc. 409.
- 408 Utilitas maxima est, quod pauperes,
vel pompa alicuius non delegatur.
- 409 Gabellarius, siue publicanus, non po-
test compellere transiens viatorem,
ut dissolvat fardelos suos.
- 410 Testator an possit remittere heredi cõ-
fessionem inventarij in preiudicium
creditorum & legatariorum?
- 411 Testator licet remiserit tutore confes-
sionem inventarij, tutor debet pati fieri
descriptionem bonorum ad facilitatẽ
probationem, & ne bona barantur.
- 412 Index nõ obstante remissione inventa-
rij facta per testatorem tutore, potest si
predicta remissio sit contra utilita-
tem minoris, iubere, ut illud confi-
ciat.
- 413 Index potest remittere tutore confes-
sionem inventarij, si expediens pupillo vi-
sum fuerit.

- 414 *V* usufructuarius tenetur facere inventarium.
- 415 Testator non potest remittere usufructuario confectionem inventarii.
- 416 Testatoris remissio confectionis inventarii in usufructuario operabitur, quod ipse usufructuarius non teneatur illud facere secundum solemnitatem. l. si si. autem. C. de iure delib. sed sufficit facere aliquam descriptionem.
- 417 Actio non oritur regulariter ex sententia arbitri.
- 418 Hac est ratio, quare a sententia arbitri non possit appellari.
- 419 Actio oritur ex sententia arbitri, quando compromissum factum est sine pena, & sententia arbitri est homologata expressis, & hodie idem esse, etiam si compromissum sit penale.
- 420 Appellari an possit a sententia arbitri, quando compromissum est sine pena, & quando sententia arbitri est homologata expresse.
- 421 Lex 3. §. falsas. ff. verat. hab. intelligitur.
- 422 Actio oritur ex sententia arbitri homologata, etiam si compromissum sit cum pena, quando in eo adiecta est clausula, Rato manente pacto.
- 423 Clausula, Rato manente pacto, quid operetur.
- 424 Appellari potest a sententia arbitri, quae auctoritate statuti parit actionem.
- 425 Appellari posse a quacunque sententia arbitri iure Canonico.
- 426 Appellari an possit hodie iure regio a quacunque sententia arbitri? & num. sequenti.
- 427 Actio non oritur ex sententia arbitri, quando compromissum factum est per stipulationem, sed edictio incerti competit, non ex sententia sed ex stipulatione ad interesse.
- 428 Appellari hodie poterit a sententia arbitri, quia ex ea datur actio, & executionem meretur.
- 429 Appellari an possit a iudice, qui cognoscit de reductione ad arbitrium boni viri?
- 430 Appellare licet a sententia arbitri as-

- sumpti ex necessitate statuti.
- 431 Intellectus primus v. l. in. l. arbitro. ff. qui satisfac. cog. reprobat.
- 432 Declaratur. l. 4. tit. 21. libr. 4. Novae recopil. Reg.
- 433 Lex vel statuto mandante, quod fidei iussores praestentur sub pena annulationis actus, valet processus gestus sine fidei iussione, si illa non fuerit petita per alteram partem.
- 434 Statuto si cautatur, quod appellans, vel petens restitutionem, debeat cauere cum fidei iussore de restituendis expensis, & quod aliter processus factus non valeat, intelligitur, si petatur fidei iussio a parte, alias secus.
- 435 Creditor qui executionem petit, & tenetur fidei iussione legis Tolerae praestare, ut sibi de debito satisfiat, an teneatur praestare dictam fidei iussione, etiam si non fuerit petita? & ibidem. l. regia declarant.
- 436 Petitio implicita & generalis sufficit ad hoc, ut creditor teneatur praestare fidei iussione.
- 437 Practica praestandi fidei iussione legis Tolerae in executionibus.
- 438 Fidei iussio praestari debet ad solutionem faciendam in casu. l. de Madrid, de executione compromissorum loquentis, etiam non petita.
- 439 Transactio habet executionem paratam.
- 440 Arbitraria & compromissa habent executionem paratam, etiam si pars immodice deatur in sententia arbitraria.
- 441 Arbitrorum sententiam potest & debet exequi iudex ordinarius cuiusque loci, competens tamen, absque requisitione arbitrorum.
- 442 Usuraria exceptio an suspendat executionem sententiae arbitrariae?
- 443 Arbitrorum praesentibus partibus & homologantibus sententiam ferat, peti poterit executio laudis, licet de compromisso nullatenus doceatur.
- 444 Recursus a laudo arbitratoris ad arbitrium boni viri, potest haberi intra triginta annos.

- 444 Recursus à laudo arbitratoris ad arbitrium boni viri potest haberi intra triginta annos.
- 445 Pacto efficitur potest, ut in casibus in quibus ex sententia arbitri non nascitur actio, appellaretur ab ea, sumendo appellationem largè & impropiè.
- 446 Appellari potest ab executore, qui nullam habet iurisdictionem.
- 447 Appellare an liceat à mandato iudicis de exequendo in casibus, quibus non licet appellare ab executione sententiæ?
- 448 Appellari an possit ab executione instrumentorum quæventiorum?
- 449 Testator qui constituit in suis & mandavit fieri capellam, & capellani fundavit: utrum possit aliquo casu eius regimè auferre Episcopo ordinario loci, ita ut si Episcopus in id se intromittat, mandat eam non fieri, & quod relictum convertatur in alios usus pios, vel profanos, vel reuertatur ad aliquam vel aliquas personas per eum nominatas?
- 450 Testator circa spiritualia capellaniæ nihil potest disponere citra Episcopi consensum, ut in exemplis hic positis.
- 451 Testator potest supradicta disponere, si Episcopus tempore suæ dispositionis id consentiat.
- 452 Episcopi quid hodie possint in iure patronatus remissius.
- 453 Servanda est institutio & ordinatio ecclesiæ, seu fabricæ, præcipiens ne administratores teneantur reddere rationem Episcopo.
- 454 Glo. magna in præsentibus verb. quia neque, declaratur.
- 455 Voluntas testatoris iubentis actionem certo tempore finire, licet ipso iure non teneat, ope tamen exceptionis valet.
- 456 Voluntas testatoris prohibentis solennitatem testium requisitorum interuenire, licet ipso iure non valeat, tanquam minus solennis, & tanquam contra illam ope tamen exceptionis bene valebit.
- 457 Relicta in minus solenni voluntate, an debeantur naturaliter? Prima opinio affirmativa, & num. 458.
- 458 Conscientia neminem ligat, quem natura non obliget.
- 459 Naturalis obligatio, quod non oriatur ex testamento minus solenni.
- 460 Venientes ab intestato, an teneantur restituere hereditatem heredi scripti, & solvere legata relicta in minus solenni voluntate, saltem in foro conscientie?
- 461 Heres institutus in minus solenni voluntate, possidens bona hereditaria, an sit tutus?
- 462 Legatarium rem sibi legatam in minus solenni voluntate possidens, an sit tutus exceptione, ut excludat venientes ab intestato illam repetentes?
- 463 Legatarium an possit rem sibi legatam in minus solenni testamento propria auctoritate furari, aut illam petere per denuntiationem Evangelicam remissius.
- 464 Hereditas relicta in minus solenni voluntate, an debeatur naturaliter?
- 465 Portio ad hoc ut accrescat portioni, debet vacare omnino & ipso iure.
- 466 Testator non potest iubere, ut actio personalis certo tempore finiatur, secus in actionibus realibus, in quibus id potest testator facere.
- 467 Testator non potest iubere, ut actio mixta, realis & personalis, certo tempore finiatur, ut in servitutibus.
- 468 Pactum per quod impeditur prescriptio longissimi temporis, in qua non requiritur bona fides, non valet, prima opinio.
- 469 Usucapio & prescriptio est inducitur propter bonum publicum principaliter, ne dominia rerum essent incerta, atque in pendentia.
- 470 Pactum per quod impeditur prescriptio longissimi temporis, quod valeat, & prescriptio nullo modo procedat, secunda opinio.
- 471 Prescriptio principaliter respicit favorem privatum ipsorum prescribentium, secundario vero ius publicum.
- 472 Quando aliquid respicit favorem privatum principaliter, & incidenter publicum, bene potest renuntiari.
- 473 Utilitas publica secundaria quando separari non potest ab utilitate privata principali, renuntiari non potest, aliàs secus.
- 474 Prescriptio. 30. & 40. annorum iure

- re Digestorum non fuit cognita.
- 475 Debitor quando est obligatus perpetuo, vel quod possit compelli quandocunque, non praescribitur obligatio, nec ius executionum illo tempore, licet alias praescriberetur.
- 476 Pactum per quod impeditur praescriptio longissimi temporis, valet de iure canonico sine dubio, & in foro civili etiam.
- 476 Actiones personales, & sic illa quae 30. annis praescribuntur, hodie cum mala fide non procedunt.
- 477 Praescriptio. 10. & 20. annorum, in qua bona fides requiritur, non potest procedere, si pactum sit, quod non praescribatur.
- 478 Tertius possessor illius rei, qui bonam fidem haberet, bene praescriberet, non obstante tali pacto.
- 479 Mala fides auctoris nocet eius singulis successoribus in praescriptione longi temporis. 10. & 20. ann.
- 480 Statutum disponens quod debitum praescribatur decennio, an valeat? & ill. regia allegantur.
- 481 Iura vel statutum inducentia praescriptionem cum mala fide, non valent.
- 482 Licita est praescriptio debiti etiam iure canonico, quando debitor praescribens habet bonam fidem.
- 483 Bona fides praesumitur ex eo, quod quis successerit in bonis debitoris, vel si debeat ex contractu gesto per procuratorem, vel negotiorum gestorem.
- 484 Practica legum regni inducentium praescriptionem debitorum.
- 485 Debitor confitens se non soluisse debitum, nullo temporis cursu potest inuvari, ut non soluat.
- 486 Anima hominum quibuscunque vasibus & vestimentis, & sic diuitiis praeferi debent.
- 487 Intellectus ad l. fin. tit. 15. libr. 4. novae recopil.
- 488 Debitor si post lapsum decennij fateatur in iudicio debitum, poterit peti executio contra eum virtute illius confessionis.
- 489 Cautela ad l. regiam, ad hoc ut transacto decennio possit peti executio pro debito contra debitorem.
- 490 Leges regiae ordin. veteris concordantur remissive.
- 491 D. l. ordinamenti veteris dicentes debitum & actionem personale praescribi decennio, hodie corriguntur, nam iure nouiori regio viginti anni requiruntur ad hoc ut actio personalis praescribatur.
- 492 Renuntiari an possit statuto inducenti praescriptionem debiti.
- 493 Filij familias non possunt renuntiare senatus consulto Macedoniano.
- 494 Praescriptio statutaria debiti. 10. & 20. annorum, subrogata est in locum praescriptionis. 30. & 40. annorum.
- 495 Renuntiari quod possit hodie iure canonico huiusmodi statuto inducenti praescriptionem debiti.
- 496 Cautela, ut possit etiam iure civili renuntiari huiusmodi statuto.
- 497 Tertia pars gloss. magna, verb. quia neque, declarat.
- 498 Haeres qui dolo fecit ne conveniretur, ubi testator tantum voluit, in alio loco non habet exceptionem, ne ibi conveniatur.
- 499 Haeres, qui fuit in mora in loco, ubi tantum testator voluit, quod posset conveniri, non habet alibi exceptionem, ne ibi conveniatur.
- 500 Exemplum ponitur supradictorum in duobus numeris praecedentibus.
- 501 Obligatio nullo loco circumscribitur.
- 502 Exemplum, quo testator iubet obligationem finire certo loco.
- 503 Quarta pars gloss. magna, verb. quia neque, declarat.
- 504 Tacita conditio ita impedit ortum obligationis, sicut expressa.
- 505 Tacita conditio, quae inest executioni tantum, non impedit ortum & naturam obligationis.
- 506 Legante testatore alicui decem corbes frumenti ex fundo suo, inest tacita conditio, ut si in hoc anno, vel illo non nascantur fructus, in alterum debeat expectare legatarius.
- 507 In casu praecedenti non solum expectatur biennium, sed quousque nascantur fructus.
- 508 Exempla reservantur, quibus testator iubet obligationem finire sub conditione.
- 509 Testator quae possit prohibere, & quae non, quomodo cognoscatur?

SEQUI.

SEQVITVR REPETI-

tio. L. Nemo potest. ff. de legatis

primo.

TEX: hic practica bilis est, & utilis admodum secundum Franciscum de Ripa hic in princ. Habet materiam profundam, & quotidianam secundum loa. Annibalem in presenti, & in eius commendatione non est infistendum, cum frustra fiat demonstratio rei demonstratae: vt in li. i. §. si quis vxori. ff. de dot. przlega. & est pulchra & notabilis secundum Ioannē Crotum hic. Ipse in eius explanatione ordinē Bar. se quar, & ad practica concernentia plura declarabo, vltra ea quę DD. hic repetentes adducunt, legesque huius regni, materię de qua egerimus cōuenientes allegabo, itidemq; intelligā, non omīssurus ea quę in theorica circa hanc il. tradūtur, ita quod tam in theorica, quā in practica lex hęc, & in scholis, & in iudicijs vtriusq; Professoribus iam utilis, & clara in posterum reddatur, Deo optimo maximo patrocinante. Diuiditur lex hęc secundum Bart. & DD. magis cōmuniter in duas partes principales, in quarū prima ponitur dictū generale in modum regulę, in secunda illud probatur tribus exemplis. Vel potest dici secundum Paulum, & Inf. hic, quod in secunda probetur dictum per argumentū à maiori. Prima est in principio. Secunda ibi, quia. Visa sic in genere diuisione, casus in specie ita potest figurari. Testa-

tor quidā fecit testamentum, in quo nō adhibuit solēnitatem requisitam à iure, puta quia non fuerant adhibiti septem testes, ipse tamē testator in suo cauit testamento, se velle valere cum illis testibus tantum: dubitatur, vtrum huiusmodi volūtas testatoris seruetur, & tale testamentum valeat? Respōdet Iureconsultus ponendo regulam generalem, dicens: Nemo potest facere, quin leges in suo testamento locum habeant. Hoc dicit text. in prima sui parte. In secunda hoc probatur, secundum cōmūnem opinionem, tribus exēplis, quia testator minime potest facere, quod actio personalis, quę de sui natura est perpetua, finiatur tēpore, vel conditione, vel quę suapte natura sit generalis, vt certo restringatur loco. Vel secundum Paulum, regula supradicta probatur per argumentū à maiori, hoc modo. Si testator non potest alterare, nec mutare naturam actionis personalis, quę descendit ex testamento, in qua non cōsistit totalis ipsius testamenti substantia, sed est quidam effectus ex testamento productus; à fortiori non poterit mutare formam ipsius testamenti, in qua consistit tota substantia: quia maior ratio prohibitionis est in causa quā in causato; vt in authent. multo magis. C. de sacrosanctis eccles. Hoc dicit totus hic text. à sui principio vsque ad finem, litera talis est.

Nemo potest in testamento suo cauere, ne leges in suo testamento locum habeant, quia nec tempore aut loco aut conditione fi-

B mirā

mira obligatio heredis legatorum nomine potest.

1 **T**ex. hic secundum Bart. non eget sum-
mario propter sui breuitatem, sed de-
claratione: secundum tamen Paulum de
Cas. ita potest sumari. Testator nō po-
test tollere formam traditā à iure in tes-
tamentis condendis, neq; potest altera-
re naturam actionis ex testamento, que
est perpetua respectu temporis, & ge-
neralis respectu locorum, in quibus ha-
res fortitur domicilium, vt faciat ipsam
finiri certo vel incerto tempore, vel quod
restringatur ad certum locū. Hoc Pauli
summariū sequuntur omnes Moder-
ni, & Ioan. Croc. hic in repet. in princ.
dicit quod est notabile summariū, ex
quo elicitur sensus & intellectus huius
legis. Sed vt text. hic melius intelliga-
tur, sequitur ordinem Bart. assumo pri-
mam partem text. ex qua talis conclu-
sio elicitur.

2. In testamentis condendis testator nō
potest tollere formā traditā à iure. Hoc
probat text. in sui. l. par. cui consonat. l.
32. tit. 9. part. 6. probat etiam text. in l.
qui decedens. ff. de administ. tut. vbi
probat; quod licet testator excusaue-
rit tutores, quos in testamento suo dede-
rit, à ratione malæ administrationis red-
denda nihilominus tamē tutores tene-
batur eam reddere ratione doli. Nemo
enim (inquit text.) ius publicū remittere
potest, neque mutare formam antiqui-
tus constitutā. Circa quæ text. pro eius
ampliatione videndus est l. in l. 4. colu-
peni. C. de transact. Dec. cōf. 19. Cur.
Senior. cōf. 66. col. 7. n. 6. probat etiam
text. in l. testandi. C. de testamētis, vbi
probat, qd licet vnicuiq; liberū sit de
sua pecunia testari, obseruare tamen de-
bet formam traditā à iure: probat etiam
text. in l. si quido. C. de inoffic. testa. &
text. in c. tu nos. & in c. requisisti. de tes-
tam. & alia iura relata per gl. in d. l. qui
da decedens, ver. ius publicū. & gl. in l.
codicillis. §. si. ff. de lega. 2. stultū appel-
leum testatorem, qui putabat se pos-
se transgredi formā legis. Alia etiā plu-
ra iura concordatim cumulat Méchac.

de succel. creatione. §. 2. nu. 5. ad. fi. & §.
3. nu. 5. qui est videndus in numeris se-
quentibus pro intellectu huius text.

Ratio dubitandi ad hunc text. oritur
ex text. in auth. de sup. §. disponat. coll.
4. vbi inquit text. Disponat itaq; testa-
tor, & erit lex. si ergo volūtas testatoris
est seruanda, & debet haberi pro lege: vi-
detur, qd etiam in hoc casu sit seruanda
contra text. hunc. Facit etiā text. in l. in
cōditionibus in prin. ff. de cōdit. & de-
monstra. & in l. si fratres. §. idem re-
spōdit. ff. pro soc. & in l. 1. C. de sacro
sanct. eccles. & in c. vltima. volūtas. 13.
quæst. 2. quæ omnia iura libertatem tri-
buunt testatoribus, vt quomodo volue-
rint, disponant de bonis suis, & sua volū-
tas seruetur: ergo si sua voluntas est ser-
uanda, constat, testatorem esse scire pos-
se, vt suum testamentum valeat tribus,
vel quatuor testibus tantum, contra dis-
positionem nostri text.

3 **E**x qua ratione dubitāt notat elegā-
ter Bald. in cap. cum in veteri in prin. c.
column. 1. de electione: quod voluntas
testatoris facit formam & cōditionem
refert & sequitur Tiraq. in l. si vnq; li-
ber. libertis. num. 52. C. de reuocand. do-
nat. Plenissima enim fuit illa indulgē-
tia, quā iura testatoribus concesserunt,
vt etiam probat text. in l. verbis lega-
ff. de verbo. significat. in l. 1. in prin. ff.
ad l. Falcid. text. in prin. Inst. ad l. Falcid.
in l. hæredi posthum. infra hoc tit. in l.
fideicommissa. §. Item si quis. & in l. quis-
quis. ff. de legat. 3. in l. ex facto. propo-
nebatur. §. rerum. ibi. Et totum quidem
voluntas testantis facit. ff. de hæredib.
instit. in l. si mihi & tibi. §. in legatis. in-
fra hoc tit. l. cum quæstio. C. de legat.
in l. cum antiquitas. ibi. Voluntas testa-
toris. C. de testa. in d. quidam. C. de ne-
cess. seru. hæred. inst. ibi. Quia semper ve-
ligia voluntatis sequimur.

4 **E**x quo, morē suo, dixit elegāter Bal-
quod lex vadit peditentem post mentē
testatoris, sicut venator post leporem quē
ad hoc omnes quotidie allegant secu-
dum Tiraq. vbi supra à num. 52.

5 **D**icebat etiam idem Bald. in l. lege
duo.

duodecim tabularum. C. de legitim. hereditib. quod facultas hec, & libertas, quæ debetur defunctorum ultimæ voluntati, magis accedit iuri naturali, quam successio filiorum. Huc & plura spectare videntur, quæ in vnum congerit Tiraquel. vbi supra.

- 6 Ratio decidendi secundum Bart. hic est, quod iura superius allegata intelligantur & procedant, quando voluntas testatoris non est contra substantiã, & formam ipsius dispositionis iuris, quia tunc servatur, & non aliã. Cũ ergo de substantia, & forma testamenti sit, vt certus testium numerus inter sit; quod sint liberi, & puberes, & qd fiat institutio hæredis, de quibus solennitatibus in l. hac cõsul tissima. C. de testa. in. §. sed cum paulatim. Instit. eodem. l. inter cetera. ff. de liberis & posth. l. proximè. ff. de his quæ in testamen. delectur. si diceremus, quod absque his solennitatibus esset testamentum, esset repugnãtia dicere, quod sit testamentum, quod testator voluit, & quod non sit testamentum: quia deficiunt substantia, quod esse nõ potest, vt in l. vbi repugnãtia. ff. de reg. iur. & in l. per feruon. §. 1. ff. de vsu & habit. ita dicit Barto. hic, subdens quod sic intelligatur gloss. 1. in præsent. Hanc etiam rationem decidendi ponit gloss. in d. l. testandi. C. de testam. quam probat text. in d. §. disponat. ibi, Disponat itaq; testator, vt dignum est, & erit lex. intellige, vt dignum est, id est secundum. ll. & bonos mores. Probatur etiam ex text. in l. si quis inquilinos. §. fin. infra eod. vbi dicit text. quod testator nihil potest facere, neq; in testamento iubere, quod sit contra leges, sed debet testari secundum leges, aliã non valebit eius dispositio etiam iurata. Hanc etiam rationem decidendi sequuntur hic omnes Doctores, tam antiqui, quam moderni.

- 7 Ratio autem rationis, quare leges, quæ permittunt voluntatem testatoris esse seruandam, debeant intelligi, dum tamen illa voluntas sit secundum leges, & non contra substantiã, & formam traditam à iure, est, quia facultas tradita à

iure alicui, in dubio debet intelligi & interpretari secundum ius commune. ita probat text. in l. si quando. C. de inoff. testamento. cum ibi notatis. vbi dicit text. qd si Romanus Princeps concedat alicui, qd possit liberè testari, & qd suauoluntas seruetur, debet intelligi, dum tamen testetur secundum iuris dispositio nem: dicit namq; tex. Neq; enim credẽdũ est, Romanum Principẽ, qui iura tue tur, huiusmodi verbo totã obseruatiam testamentorum, multis vigilijs excogitatam, atque inuentam, velle euerti. & ita in proposito dicendum est, vt tenet Innocent. in cap. dudum. de decimis, & in capit. innotuit. de eo qui furt. ordin. suscep. tenet Angel. in l. benè à Zenone. C. de quadrienn. præscrip. Imola in l. ex facto. per text. ibi. ff. de vulga. & pupill. & bene Roderic. Suarez in l. quoniam in prioribus. secunda limitatione ad l. fori in fine. fol. 69. C. de inoff. test. testament. & Ioan. Crotus in præsent. num. 2.

- 8 Verum tex. ille in d. l. si quando. debet intelligi, præterquã, si aliã talis cõcessio nihil operaretur, quia tunc cõcessio remissa omnis solennitas, & derogatũ iuri communita tenet glossa in d. l. si quando, vt putã quando concessa est facultas alicui aliã habili ad testadum, quia aliã nihil operaretur illa facultas, quod non est dicendum, per text. in l. si quando. ff. de legat. 1. vbi dicitur, quod verba debent intelligi, vt aliquid operetur: circa quem text. & eius regulam videndus est Socin. in regula. 440. & Bal. in Rubric. C. de contrahend. emptione. qui extendit illã regulã ad cõtractus. Pro cuius tex. limitatione videndus est Rode. Suarez vbi supra. q. 9. nu. 6. & 7. Probatur etiã in l. si. ff. de consti. princ. & in l. 1. in. fin. ff. ad municip. & in c. in his. de priuileg. & cum declaratione gloss. in d. l. si quando. vltra DD. ibi trãsit Ioãnes Crotus hic in repet. n. 2. & tenet Roderic. Suarez. vbi sup. fol. 69. & testatur communem plurimos referens dñs Antonius de Padilla, &c. vir quidem in primis illustris, deinde literatissimus.

Don Antonio de Padilla
vir quidem in primis
illustris, deinde
literatissimus.

& regij supremi consilij Senator pꝛæcep-
tor meus in. l. 1. n. 13. ff. de legat. 2. vbi
allegat alias glos. & refert eleganter.
Licet Ioan. Annibal hic in repet. velit
tenere contrarium.

9 Est tamen elegans declaratio Cyni
in proposito in. d. l. si quando. intelligen-
tis glos. illam, & eius declarationem,
quod omnis solennitas intelligatur re-
missa, illa scilicet, cuius omisio sit abs-
que iniuria tertij, vt solennitas numeri
testium, & similes. Sed solennitas, cuius
omisio est alteri pꝛæiudicialis, non po-
test omitti, vt putat solennitas institu-
tionis, & illa doctrinam Cyn. sequitur
Bald. ibidem, & Suarez vbi supra, & las.
in. d. l. si quando, qui alias limitationes
signat, quæ omnia sunt menti tenenda.

10 Secunda ratio rationis, quare omnia iu-
ra quæ permittunt, q̃ testator liberè dis-
ponat, & sua voluntas seruetur, sint in-
telligenda per nostrum tex. scilicet dū
tamē illa volūtas sit secundū ius, & non
contra formā testamentorum, est, quia
omnis solennitas, seu forma substantialis,
est iuris publici, vt probatur in. l. testa-
menti factio. ff. de testa. sed ius publicū
nō potest quis tollere, vt probatur in. l.
ius publicū. ff. de pactis, probat tex. in. d.
l. testandi. C. de testamētis, & in. d. l. qui
dam decedens. ff. de administra. hanc ra-
tionem ponit Imol. in. l. quicquid astrin-
gendz. ff. de ver. oblig. tenent Alex. &
alij in. l. testamentū. C. de testamētis. Se-
quitur etiā Ripa in pꝛæsenti. n. 2. Ioan.
Annibal in repetitione huius. l. n. 2. vol.
4. repetitionū diuer. doctorū. Feli. in. c.
cū dilecta. de scriptis. col. 9. idē. Feli.
in. c. si diligenti. col. 2. de for. cōpet. qui
omnes tenent, formæ traditæ a lege, re-
nūtiari non posse, quia est publici iuris.

11 Ratio autē huius est, quia ius introdu-
cens illā formā, seu solennitates est inuē-
tū ad tollēdas fraudes, quæ frequēter in
huiusmodi dispositionibus adhiberi so-
lēt, vt in. l. iubemus, & in. l. hac cōsultis-
sima. C. de testamentis, & in. l. si. C. de si-
deicom. ibi, Lex etenim, &c. & iura qui-
bus fraudibus obuiatur, sunt publici iu-
ris, iuxta glos. in. c. de causis, de offic.

delegat. quam rationem ponit Ripa hic
in repetitione huius legis. num. 2.

12 Ex supra dictis illud primò emanasse
videtur, quod determinat eleganter Bal-
in. c. Cumana. nu. 5. de electione, videli-
cēt, q̃ etsi regulariter, per dationē coh-
redis extranei, vel substituti vulgaris
tollatur suitas, vt de primo est text. in. l.
apud Iulianum. §. idē Iulianus. ff. ad Tre-
bel. de secundo est tex. in. l. si sine. §. sed
quod Papinianus, in fine. ff. de minor. l. si
filius hæres. ff. de liber. & posth. l. vnic.
§. cum autem solo. & in. §. in nouissimo.
C. de caduc. tollen. de quo latissimè di-
xi in mea repetitione suitatis, posita su-
per. §. sui. Instit. de hæred. qual. & dif-
ferentia, tamen secundū Bald. hoc to-
tum cessabit, si contrarium testator vel-
lit disponere, quia q̃ hæc suitas tollatur
per dationē coheredis extranei, vel sub-
stituti vulgaris, non est de forma substā-
tiali, nec de solennitatibus testamento-
rum: igitur benè poterit testator cōtra-
rium in suo testamento cauere.

Secundo loco ex eodem fonte emanaf-
se videtur id, quod eleganter dicebat idē
Bald. in. l. lege duodecim tabularū, in fi-
ne. col. 1. C. de legitim. hæred. de quo di-
ctum fuit supra: qd̃ probat ipse per tex.
idē optimè probantē in. l. in suis, in fina-
libus verbis. ff. de liber. & posthum.

13 Tertiò hinc inferri videtur, q̃ etsi per
adiciōnem necessariæ conditionis le-
gatū non reddatur cōditionale. l. si dies.
in fine. l. si Titio. §. quædā. ff. quando dies
legat. cedat. l. 3. ff. de legat. 1. tamen ex
defuncti voluntate potest id legatū con-
ditionale effici, & non transmissibile.
tex. in. l. in conditionibus. §. hæc scrip-
ta. ff. de cōditio. & demonstrat. ibi: *Ni-
si hoc animo fuerit testator, ut faceret cōdi-
tionem.* Quem tex. dicit singularem Imo-
la ibi, & Bald. in. l. vnic. in princ. n. 13. C.
de caduc. tollendis, & idē Bald. in. c. Cu-
mana col. 3. de elec. las. in. l. 8. & 35. in. l. 3.
& ibi Ioannes Sadoletus col. 2.

14 Sed per quæ verba animus hic tes-
tantis percipi possit, dubium est non fa-
cile. Paul. de Castro in. l. hæc verba. nu.
4. infra hoc titul. refert Bald. in dist. l.
vnic.

vnica in princip. dicentem quod dicitur
constare de mente defuncti, quando diri-
guntur verba ad legatariū, vt si dixerit te-
stator: Lego Titio cētum, si h̄eres meus
aderit h̄reditatē, secus autem esse ver-
bis ad h̄redem directis, vt si diceret
testator: Grauo h̄redem, vt det Titio
centum, si ipse adierit h̄reditatē;
quod quidem si verum esset, per quā pul-
chrū esset, tamen est à veritate prorsus
alienissimum. Nā neq; Bald. hoc vnquā
dixit (quod ipse viderim), sed nec Paulo
dicto. nu. 4. hoc potuit placere, & ceteri
iuniores ibi libenter improbarunt,
nā nec hoc respectu, nec alio, nūquā ho-
die intererit, quibus verbis legatū fiat.
In legatis. C. de legat. l. omne verbum.
de legat. ¶ Quare Bald. in l. vnica in
princip. num. 13. C. de caduc. tollenda
aliter in hoc casu iudicandum esse ani-
mum testatoris existimauit, scilicet, si
dixit testator: Lego tibi decem sub hac
conditione, si Caius mihi h̄eres erit, &
hoc Paul. & Socinus admittunt in illa. l.
h̄ec verba in princip. & id defendit Ias.
ibi. nu. 37. & Sadoletus ibi. columna 22.
tamēst Aretinus; Alexand. & Ripa. no-
tā ad conentur subuētere.

16 Circa quod illud addendum est, qd si
est illud quod est transmissibile, potest
à testatore reddi non transmissibile, vt su-
pra dictum est: ita quod transmissibile
nō est, potest facere testator, quod trans-
mittatur; ita enim determinauit Balin.
l. si pater. colu. penul. n. 10. vers. 4. quæ-
ritur. C. de institut. & substit. & c. sequi-
tur in presenti Ias. n. 33. in prima lectu-
ra. & ceterum in secunda lectu. n. 47. Item
Cotaras nu. 4. Ripa. nu. 60. Alciat. 6. idē
etia tenet Bald. in l. vnica. C. vt actioni
ad h̄red. & contra h̄red. & c. num. 11.
Decius consilio. 364. nu. 8. & Paulus Pa-
risius consil. 66. nu. 3. volum. 3. Alciat.
in l. si ventre num. 6. de acquire. h̄red.
sed sequitur etiam Ias. in l. in pupillari.
num. 3. ff. de vulg. & pupil. dicit com-
munem Oort. consilio. 18. nu. 6. & Pu-
gos. in l. vnica. num. 7. C. de his qui ante
apertā tabul. testator etiam communem

hos & alios referens Dominus Ant. de
Padilla, qui post h̄ec scripta in lucem
prodidit sua commentaria in l. si in per-
sonam. nu. 5. C. de fideicommissis.

17 Quarto infertur, quod testator ex su-
pra dicta sua libertate testandi, potest fa-
cere, quod mulier secundō nubens non
ineadat in pœnas. l. primæ. C. de secund.
nupt. ita determinat Balin. l. filium quē
habentem. num. 4. C. famil. herci. quem
sequitur ibi Paul. de Castro. n. 3. & Ias.
ibi. num. 13.

18 Nec mirum videri debet, si possit fa-
cere testator, cum & filij prioris matri-
monij possint pœnas illas matri secun-
dō nubenti remittere, ex sententia glos.
ordinariæ in auth. de non eligend. & c.
colla. 3. vers. copulatur, quā opin. tenet
etiam Bald. in l. mater quæ. nu. 4. C. ad
Testul. Decius in l. nemo fraudare. nu.
5. ff. de regu. iur. & idem in rubric. de se-
cund. nupt. col. 3. idem consilio. 206. Soci-
us in regul. 262. fallen. 1. Ioan. Barron. in
tracta. de secundis nuptijs, in 2. part. re-
media pro secundō nub. n. 2. vol. 6. trac-
t. 1. cautela. 23. vbi dicit illam gl. sin-
gularem. Paulus Parisius consil. 16. nu. 6.
vol. 3. & c. d. l. consonat. l. 3. tit. 12. p. 4.
quorum iuriū causas, & rationes quare
mulier infra annum mortis primi mari-
ti non possit secundō nubere, ponit glos.
in c. omne. §. 1. 27. q. 2. & l. 3. tit. 6. p. 7.

19 Quæ pœnæ hodie de iure canonico
sunt sublata per tex. in c. si. de secundis
nupt. & h̄ec est cōis opinio. secundū
Greg. Lopez in d. 3. tit. 12. in glos. fasta
vñ anno in quā. l. h̄ec opinio approbat
de iure Canonico. & ea latē probat Co-
uar. in 4. 2. part. c. 3. §. 9. nu. 4. ea testatur
cōmunem plurimos referens Ant. Ga-
briel lib. 3. commu. opin. concl. 7. de se-
cundis nup. pag. 223. & seq. vbi limitat.

20 Quæ tamen cōis opinio limitatur res-
pectu pœnarum quæ respiciunt fauorē
filiorum, secundū Innocen. in d. c. fin.
quæ est cōmunis opinio secundū Greg.
Lop. vbi supra. glos. si. & Couar. num. 5.
vbi numeris sequētib. optime infer. di-
cit communem plures referēs; & limi-
tans Ant. Gabriel vbi supra. concl. 6.

- 11 Hodie tamen iure regio per. l. fin. tit. de los matrimonios. lib. 5. ordinamenti, & per pragmaticam. 98. del Reyno, in volum. pragmatic. fol. 72. & iure nouissi-
mo per. l. 3. tit. 1. lib. 5. recopi. nullam pa-
titur pena mulier secūdonūbē infra an-
num luctus: quod intelligerem ipse, &
limitarem iuxta cōm opinio. suprà re-
latam. f. praterquā in his, quæ fauorem
filiorum respiciunt, quia nō est nouū. ill.
regias intelligi debere per ius cōne. vt
in. l. sed & posteriores. ff. de legibus.
- 12 Quinto ex eadem ratione dubitandi
procedit, quod potest testator deroga-
re regulæ tex. in. l. iure ciuili. ff. de con-
dit. & demonst. vbi probatur, q̄ con-
ditio habetur pro impleta, si non stet per
implere debentem: idem probat iura or-
dinaria in. l. post diem. §. item si qua. ff.
quando dies legat. cedat. & in. l. 1. C. de
instit. & subst. l. si ea. C. de condi. insert.
nam ex voluntate testatoris induci po-
terit, vt conditio non habeatur pro im-
pleta in casu supradictō: ita tenet singu-
lariter Bartol. in. l. vter ex fratribus, nu.
1. ff. de condit. instit. sequitur las. in. l. 1.
num. 35. supra hoc eodem titulo.
- 13 Sexto ex eadē radice exisse videtur,
q̄ etsi legatū recta via trāseat ad legata-
riū. vulgata. l. cū pater. §. furdo. ff. de le-
ga. 2. l. 2. Titio. ff. de fur. l. peculū, §. sed
q̄ creditor. ff. de pecul. l. 1. §. sed vtrū. ff.
si quid in fraud. pat. l. 33. & 45. tit. 9. p. 6.
poterit tamen ex testatoris voluntate in-
duci, vt solū apprehensa possessione, &
nō antea, dominium rei legatæ transeat
ad legatarium: ita singulariter determi-
nat Bal. in. l. 2. Civit. in possess. legat. nu. 2.
- 14 Septimo hinc illud conuenire videtur, q̄
prohibitio testatoris de nō alienandō rē,
impediat rei prohibitz alienari, dñij
translatiōe, vt est rex. in. l. cū pater. §. li-
bertis, iūsta gl. verb. ne id alienarent, in-
fra de lega. 2. Bart. in. l. filius fa. §. Diui.
n. 6. quē ibi ceteri sequuntur, hoc. tit. &
circa. §. libertis, vidēdus est omnino Ti-
raquel. de vtroque retractu, tit. de re-
tractu Linagier. glof. 9. nu. 135. & sequē-
tibus fol. 70. & Rip. in. d. §. diui. num. 2.
Fulgos. Corneus, & las. in. l. quoties, la

primera. C. de fideicommiss. & ibi præci-
pue dominus Anto. de Padilla, Bart. in.
l. peto. §. prædium. ff. de legat. 2. & Ro-
deri. Suarez allegatione. 3. ¶ Quod adeo
verum esse existimat. d. glof. §. libertis.
verb. ne id alienarent, vt dictū alienatio-
nē nullo modo tenere dicat: quia testa-
tor prohibuit eā: cuius glof. opin. testa-
tor esse cōmuniter approbatā las. in re-
pet. d. §. diui. in. 2. lectu. nu. 100. vbi in-
quit, q̄ alienās nō admittitur ad reuocā-
dum, sed successor: eadē quoq; opinio
nem communem esse testatur Ant. Go-
mez in. l. 40. Taur. n. 88. vbi idē dicit, sci-
licet, quod successor, non verō alienans,
possit reuēdicare, & ibi etiā agit, an cō-
stituens maioratum, vel ipsius succes-
sor, possit propria autoritate rem illā
contra ipsius voluntatem, & prohibitio-
nem alienatam capere. ¶ Et licet hæc
ita se habeant, prohibitio tamen cōtra-
hentis facere non potest, vt impediatur
dñij translatio: text. est in. l. si ita quis. §.
ea lege. ff. de ver. oblig. l. si sterilis. §. si tū-
bi. ver. sed si tibi. ff. de acti. emp. l. nemo.
ff. de pact. l. ea leg. C. de cōdit. ob caus.
c. Raynal. ibi, trasfēdi in alium, de testa-
ment. ex quibus iuribus post alios Doct.
hanc testatur esse communem opin. Ro-
gerius de Mota in repet. l. traditioni-
bus. C. de pact. & Bernard. Diaz in reg.
208. & expressius eius Add. ibi, vbi assi-
gnat. 15. limitationes. ¶ Ratio differen-
tiz est in promptu, quoniam cū adeo
delatum sit à iure vltimis testatorū vo-
luntatibus, vt propriē legitimam legū
authoritatē adequauerint, vt supra di-
ctum est, consequens est, vt quemad-
mū ex legis dispositione potest impedi-
di dominij translatio, vt in. l. non du-
bium, in fine. C. de legib. & in. l. cū lex.
ff. de fideiussio. ita etiam ex legitima tes-
tatoris voluntate potest impedi di-
minij translatio: quod secus est in cōtra-
ctibus, nam contrahentes nō possunt
impedire effectus iuris gentium, ne scili-
cet ex traditione dominium trāsfera-
tur, vt in. d. l. nemo. ff. de pacti-
18 ¶ Est tamen casus, in quo per cōuentio-
nem contrahentiū potest impedi diñij
trāsla-

translatio, quando pactū hoc est apposi-
tū ab eo, qui specialē hypothecam, vel
aliud ius reale habet in re illa, cuius alie-
natio inhibetur. tex. est egregius, & uni-
cus in iure. in l. si credit, §. h. ff. de distra-
pign. cui consonat. l. si. vers. si. tit. 5. p. 5.
& d. §. si. notat in hoc ibi Bar. secundū
laterā Pisani, quæ est verior, & prope
omnibus codicibus cōmunis, qui quidē
tex. non reperitur alibi vñquā in iure se-
cundū Angel. & Imol. in l. qui Rōme.
§. cohæredes. ff. de ver. obli. idem notat
ex illo tex. Bart. in d. l. si ita quis. §. eale-
ge. col. 1. n. 3. ff. de ver. obli. & ibi ceteri
eū sequuntur. idē Bar. in l. nemo. in vlti-
ma oppositione. ff. de pact. idē Bar. in d.
lea lege. n. 5. & in l. absentis. §. si quis pos-
sessionem in fin. ff. de adquir. posses. idē
In l. filius fam. §. Diui. nu. 14. hoc. tit. vbi
hunc intellectum ad illā. etiam tenet
Imol. n. 13. l. 69. Crotus nu. 94. Ripa.
87. Ambros. de Oppozionibus. 151. et si.
Salic. & alij quidam aliter tex. illū intel-
ligere tētauerunt. Hic tamen esse illius
text. communem intellectum affirmat
Ferdin. de Loazes in d. §. Diui. n. 165. di-
cit etiā cōm Roder. Sua. in l. post rē iu-
dicatā. 1. limit. n. 12. ff. de re iudi. & n. 7.
& est cōmunis secundū Ant. Gom. in d.
l. 40. Tau. n. 18. qui plures refert, & ap-
probat hic intellectus cōis in d. l. regia.

29 Ex quo text. sic cōiter intellecto in-
fertur primō ad intellectum text. quem
quotidie in practica præ manibus habem-
us in auth. hoc si debitor. C. de pi-
pignor. cui consonat. l. 14. tit. 13. part. 5.
& ibi latē Gre. Lopez de materia, qui-
bus iuribus hoc traditur, vt aduersus fi-
deiussores, vel tertios rerū possessores
hypothecarij, vel personali actione mi-
nimē agatur, nisi præcedere prius excus-
sione in persona principalis debitoris.

30 Vt illa iura minimē procedant, quan-
do apponitur dicta clausula, & pactū de
nō alienadō cū hypotheca speciali eius-
dem rei, tūc enim prædictū instrumen-
tum, si modō publicū id sit, poterit exe-
qui directō, nulla facta prius excussione
cōtra tertium possessore illius rei, & sic
contra nō nominatū in eo. nā cū huius-

modi veditio, qua res deuenit ad tertij
possessorē, siue alienatio, sit nullius mo-
menti virtute dicti pacti, & hypothecæ
specialis, sepe res reputatur esse penes
principale debitorem, & per cōsequēs
poterit agi hypothecaria pro re illa ad-
uersus quemcūq; sit ita tenet in specie
dicens esse mirabile Roderi. Suarez vbi
supra, nu. 5. & sequentibus, vbi n. 13. ex-
presse ita intelligit, & limitat text. in d.
auth. hoc si debitor. vt in illo casu nō sit
necessaria excussio virtute. d. clausulæ,
& ibi optimē probat, & magnificat &
allegat Bart. qui hoc expresse tenet in
d. §. fin. nu. 2. per text. ibi.

31 Supradicta tamē intelligenda sunt in
hypotheca ordinaria, nā in hypotheca
alia, quæ quotidie apponitur in cōstitū-
tione cēsus, & annui reditus, vel emphy-
teusis, vt puta quādo super aliqua re, vel
fundo cōstituitur, & imponitur ius rea-
le cēsus, vel pēsonis, speciale est, vt ter-
tius possessor eius fundi possit cōueniri
hypothecaria ad solutionē cēsus, vel
emphyteusis, vel ad ipsum fundū super
quo cōstitutus est cēsus, vel emphyteu-
sis, tradendū, etiā nulla facta, nec præmis-
sa excussione in principali, quia hypo-
theca hæc fortior est alijs ad hunc esse
ctū, vt benè tradit Couar. lib. 3. var. re-
sol. c. 7. n. 6. & nouissimē post me Licen-
tias Salazar de vsu cōsuet. & stylo cu-
rix. c. 11. n. 18. & 47. quod est optimū
pro limitatione tex. in d. authen. hoc si
debitor, licet Guid. Pap. decif. 9. in. si. ex-
presse velit tenere contrariū præterquā
in fisco, limitat etiā idem Guid. Pap. de-
cif. 576. nu. 1. & 2. in pensionē annua im-
posita super fundo pro alimentis, & pro
anniuersarijs defunctorum, decimis, &
oblationibus.

32 Ex quibus subinfertur, quod licet ve-
rū sit, quod instrumentū guarēticiū ha-
bens paratū exequutionē, prout habent
hodie in regno instrumēta publica per
l. 1. & 2. tit. 21. lib. 4. recopil. Regij, non
possit exequi cōtra nō nominatū in in-
strumento, & sic cōtra tertij possessorē
rei hypothecate, quia huiusmodi ius
exequedi passiuē est personale, quod nō

B4 sequi-

sequitur rem, vt in l. 1. §. si heres perce-
pro fundo, cum similibus. ff. ad Trebel.

33 Ex quo tex. inquit eleganter Guido
Pape. q. 176. quod si annua pensio super
aliquo fundo inter aliquos priuatos im-
ponatur, & constituat, quod postea ter-
tius possessor illius fundi, nō potest tali
actione personali pro dicta pensione con-
ueniri, argumēto etiā l. si §. 1. ff. de con-
trahen. empti. & aliarū legū quas ibi alle-
gat, & idē Guid. Pape. q. 42. vbi limitat
in censu, & tributo principis, & alijs ca-
sibus specialibus ibi per eū enumeratis.
* Nepe pro annuē sarij quæ in ecclesijs
pro defunctis relinquuntur, & pro decim-
nis, & obligationibus: * tenet idē Guido
Pape. q. 9. sequitur Rip. in d. l. 1. §. si her-
res. n. 5. * & Hieron. Gigas de pensio. q.
33. n. 1. volu. 14. trac. & Ant. Gom. decis.
30. & 48. n. 1. & de cis. 223. n. 8. & Aluar.
Valas. consultat. 82. n. 8. * ergo eadem ra-
tione idem dicendum est in iure exe-
cutionis, cum sit ius personale.

34 Adeoq; fatui essent creditores, qui pe-
terēt executionē instrumenti guaren-
tigij habētis paratā executionē cōtra
tertios possessores bonorū debitoris hy-
pothecatorū, imō ordine iuris seruato
deberēthypothecariā intētare, vt tenet
Angel. in d. §. si heres, quē ibi sequitur
Alex. latē, & tenet Bal. & eū allegas Ias.
in l. quē d. §. nihil interest. n. 7. ff. de edē.
dicēs hoc esse notandū cōtra ignorātes
procuratores, & aduocatos, sequitur idē
Ias. in l. iuris gentiū. §. prator ait, nu. 17.
ff. de pact. idē Ias. vbi plures allegat in l.
si vnus. §. ante omnia. n. 3. & §. ff. eo. vbi
Ioā. Oros. n. 9. & idē Ioā. Oros. alios alle-
gas in l. 3. in prin. n. 2. ff. de transac. Ma-
rit. de ordin. iud. 6. p. princip. in. 3. actū.
n. 32. pag. 657. & optimē Rip. in l. 1. §. si
heres. nu. 1. & pluribus sequētibus, vbi
ponit regulā cū pluribus fallētis, & Pēt.
Duen. in regul. 285. limit. 6. f. 97. & latif-
mē Rode. Suar. vbi sup. in d. l. 1. limit. per
totam, qui supradictos non allegat, præt-
er Angel. & Alex. sequitur etia Aulēs
in c. 10. prato. verb. execution. num. 2.
& 36. vltra quos hanc testatur cōmunē
opi. Cifut. in l. 64. Tau. vers. 17. dubita-

tur, vbi allegat bonā glof. in d. l. ea lege;

35 Quod procedit, ne dum si agatur iure
personali exequendi, vt supradictū est,
sed etiam si actione hypothecaria aga-
tur contra tertium possessorem, nā licet illa
cōtra principālē debitore nominatū in
instrumento sit executio, tamē contra
tertium rei singularē possessorem est ordi-
naria. Hæc est elegas, & egregia decisio
Bal. in l. 1. n. 6. C. cōia de leg. quē sequi-
tur Pet. Anchar. in c. canonū statuta, de
constit. & Benedictus de Barz. in tract.
de guarētigijs. 9. q. principal. eol. penul-
fol. 289. vol. 5. tractatum diuersi. dd. &
Philipp. Dec. in c. super eo. n. 5. de offic.
delegat. vbi alios allegat, & ibi eius ad-
ditio. & idē in c. cū teneamur. n. 6. de ap-
pellat. Felin. in c. cū super cōtrouerfia.
n. 15. de re iudic. Roderi. Suarez vbi sup.
in d. l. limitatio. ad l. Regiam. n. 2. & 3.
& Aulēs vbi sup. n. 56. Ias. in d. §. prator
ait. n. 11. & in d. §. ante omnia. num. 5. &
idem Ias. in l. l. certi cōditio. §. quoniam.
n. 11. ff. cert. pet. sequitur etiā optimē
declans Rip. in d. §. si heres. n. 2. & op-
timē Matthæus de Affli. loquens in red-
ditibus annuis impositis per censum su-
per fundo, decis. Neapolit. 96. per totā
fol. 187. in paruis, & sequentibus, vbi in-
quit hoc casu hypothecaria via ordina-
ria esse agendū, & nouissimē Auend. in
l. 4. & §. tit. de his excep. lib. 3. ord. n. 26.
36 Et hūc casum iam vidi in practica in
quadam causa executiua cuiusdā homi-
nis, qui petijt in hac ciuitate executio-
nem virtute cuiusdā instrumenti publi-
ci cēsus pro certa quantitate redditū
decurforū contra quandam ciuē huius
ciuitatis, & contra eius bona, qui cēsus
erat quotānis impositus super quodam
fundo, cuius ipse ciuis erat tertius, vel
quartus possessor post constitutionē cē-
sus, & fuit petita, & facta dicta executio
in dicto fundo, & per supradictā omnia
annullata fuit executio, & reservatum
dicto executanti ius suum saluū: vt me-
liori via, qua sibi expedire videretur, pe-
teret, in quo omnes aduocati huius ciui-
tatis condescenderunt, præt habitō flu-
dio, & ita etiā Roder. Suarez vbi supra
in

in dict. limitatione in princ. inquit vidisse irritatam fuisse quandam executionem, quam quidam femimiles fieri fecit, cuius nomen sui honoris causa tacet, contra quandam medicum de Madrid, qui possidebat quandam domum, quae ante fuerat cuiusdam debitoris sui, & quod praedictus femimiles fuit condemnatus in expensis propter suam fatuitatem, in qua incurrit ex eo, quod huiusmodi instrumentum executari fecerit contra singularem suum cessorem, & recte censuram esse iudicatum in causa supradicta, nisi in praed. instrumento census adesset clausula de quibus infra. n. 39. quae communiter adesse solent in similibus contractibus publicis annui census, tunc enim etiam contra tertium possessorem rei super qua annuus census constitutus est, via executiva locum habet, & procedendum est, vt d. nu. 39. probamus. Imo etiam deficiente praedicta clausula in possessore rei censu is idem est dicendum ex natura rei, vt ibidem addidimus: scilicet in alijs rebus successoribus, & possessoribus rei debito hypothecata regulariter per praedicta.

Quia licet supra dixerimus speciale quidem esse in hypotheca irregulari quod tunc super aliquo fundo imponitur census, vel emphyteusis, vt eius fundi tertius possessor possit conueniri recta via, hypothecaria actione, nulla praecedenti executione in principali debitor, tamen id intelligi debet via ordinaria, secus vero via executiva: vt constat ex remissionibus, & allegationibus, quas supra adduximus pro dicto casu speciali.

Supradicta tamen omnia procedunt (& nunc ad rem, & ad prosecutionem illationis supra inceptae) praeterquam si in praedicto instrumento guarantigia sit apposta clausula de non alienando cum hypotheca speciali eiusdem rei. Nam cum in huiusmodi casu si res praedicta de facto alienetur, habetur proinde, atque si in bonis primi debitoris remansisset, iuris intellectus, merito quod tunc etiam si eius detentatio, & nuda possessio sit penes tertium, possit in ea fieri executio, cum

actio hypothecaria contra primum debitorem sit executiva, sicut ipsi ius principale executivum contra eius personam, iuxta Baldi, & omnium supradictorum sequacium auream doctrinam. Et in terminis per supradicta ita tenet Roderic. Suar. vbi supra. n. 5. cuius opinio. facit omnia quae supra dicta sunt circa communem intellectum. d. l. si creditor. §. si. Et tenet etiam in terminis Couarr. lib. 3. Var. c. 7. num. 6. in versic. Illud tamen erit obseruatione dignum. fol. 105. col. 2. in princip. vbi loquitur in executione annui redditus aduersus tertium possessorem habentem ius ad debitorem.

Secunda limitatio est, praeterquam si in praed. instrum. ad sit pactum de ingrediendo possessionem rei hypothecatae propria autoritate, de quo pacto loquitur text. in l. creditores, cum similibus. C. de pigno. Nam si ad sit dictum pactum, ac facultas, & licentia praedicta, bene poterit peti executio super huiusmodi re etiam per tertium singularem successorem possessa, si praed. singularis successor habeat causam a debitore principali, vel simul cum dicto pacto ad sit clausula constitutiva tenet alios allegans Marant. de ordin. iudic. vbi supra, numer. 33. & licet Salicet. & alij velint tenere contrarium, tamen haec est communior opinio: vt bene concludit Anton. de Fano in tractatu de pigno. 4. part. princip. num. 20. & sequen. fol. 84. tenet Roder. Suar. vbi supra, num. 5. & plurima allegans Petrus Duen. vbi supra. d. reg. 275. limita. 6. fol. 97. Matthaeus de Afflict. in constituto. Regni Sicil. libr. 1. Rubric. 3. num. 28. fol. 45. & quod precariorum generali hypotheca bonorum sit sufficiens ad id quod supra dictum est, cum Matthaeo de Afflict. decision. 182. in 2. dubitat. in nouis, tenet Anton. Gabriel libr. com. opinio. conclusionem. 1. de pigno. num. 10. pag. 202. in fi. & eam dicent communem, & non esse ab ea recedendum in iudicando, & consulendo Frac. Viuius. 1. tom. commun. opinio. libr. 4. vers. debitor Titij. pag. 169. in magn. ann. 1580. Lugd. impressis, omnes enim

Bz supra

supradictis tenent, non esse hoc casu necessarium excusationem principalis. Supradicta omnia plurimos referens sequitur nouissimè Matien. in. l. 1. gloss. 3. nu. 4. & 7. tit. 17. lib. 5. nouz collect. regiz. ex quibus, vt credo post huius operis primum editionem, ita decisum fuit in reali Cancellaria Vallisoleti in causa cuius meminimus supra. num. 36. reuocata sententia contraria primę instantię.

- * Quarta limitatio est in cōtractu censuali, quia pro censibus potest fieri executio absq; discussione bonorū principalis debitoris in fundo, vel fundis super quibus census constitutus est, etiam si sint penes tertium, vel tertios possesores, nec potest per ipsos impediri executio quocumq; obiectu, vt interminis probat Petrus Foller. in praxi censuali in. tit. tanquā res iudicata. nu. 12. & 23. & cōprobatur ex supradictis. nu. 31. & ita quotidie videmus in praxi obseruari. Sed & sunt alię plures limitationes, quas referunt Matthæus de Afflict. & latius Rip. vbi supra.

- 40 Secundo principaliter ex eodem text. in. dict. §. fin. l. creditor. ff. de distract. pig. sic communiter intellecto, infero ad intellectum text. cuius etiam casus quotidie in practica contingit in l. quoties. C. de rei vendic. cui consonat l. 50. tit. 5. part. 5. & ibi latè Greg. Lopez in gloss. magna. & l. 14. tit. 13. par. 5. quibus iuribus probatur, vt in re duobus vedita, preferatur ille, cui prius tradita est, vt text. ille minimè procedat, quoties prima venditio alicuius rei esset facta cum hac clausula de non alienanda re vendita, cum hypotheca speciali ipsius, quia tunc secunda venditio, secuta etiā ex ea traditione, nihil valet, & primus præfertur secundo cui erat facta traditio, nam cum propter istam clausulam secunda venditio sit nulla, per consequens & eius traditio nihil valet: ita no uiter tenet Ias. in. d. l. quoties. num. 28. quem sequitur Thomas Ferratius cautela. 48. num. 3. ad finem, & Tiraquell. alios referens de vtroq; retract. titu. de retractu conuentional. §. 3. gloss. vnic. n.

5. fol. 311. & Couarr. eos referens lib. 2. Variarū resolut. cap. 19. n. 7. qui est videndus: sequitur etiam Anto. Gomez. qui tantum Ias. allegat. in. 2. tomo. c. 2. num. 20. versic. fin. incip. 4. principaliter, in quarum legum materia, & intellectu plura asserre possem vtilia & practica-bilia, sed quia non est presentis materiz, ea omitto.

42 Tertiò infertur ad intellectū tex. quotidiani etiam in practica. in. l. emptorē. C. de locat. cui consonat. l. 19. tit. 8. part. 5. quibus iuribus probatur, emptorem quidē minimè teneri stare colono, qui prius habebat conductū illā. Nā illud procedet, præterquā si conductor in cōtractu locationis fecerit apponi, q. locas promittat non alienare fundū intra tēpus locationis, & pro hoc obliget dictū fundū specialiter, quia cū præd. clausula annullat venditionē in contrarium factā, non poterit quidem emptor repellere conductorē: ita tenet plures referens Roderic. Suarez in. d. 1. limitatio, ad l. Regiam. nu. 8. admonens conductores, vt ita semper faciant, sequitur Ant. Gom. alios referens. 2. tom. c. 3. de locatione. n. 9. ad finē Ias. opt. in. l. filius fam. §. Diui. in. 1. lect. n. 92. ff. de lega. 1. & in. 2. lect. n. 122. testat cōmunem Couz. lib. 2. Var. resolut. cap. 15. nu. 3. vers. vltimò est, & Greg. Lop. in. l. 19. tit. 8. par. 5. gloss. magna. col. 2. & in practica hoc ponit Practicus quida Mōterrosius in sua practica. 7. tractatu. fol. 219. colu. 1. Rolandus à Valle consil. 62. num. 10. libr. 2.

44 At verò si pro securitate huiusmodi locationis locator obligasset fundū, & non esset appositū pactum prædictū de non alienado, alienatio facta valeret, & emptor non teneretur stare colo no volenti stare in fundo, dum modo ei satisfaciatur de interesse: ita tenet elegatē Bar. in. d. l. emptorē. n. 2. C. locat. & ibi communiter Doctores, nec hoc casu quicquam faciet, quòd sit hypotheca specialis, siue generalis, cum virtute ipsius, de ficiente prædicta clausula, non impediatur dominij translatio, sed tantum possit colonus retinere fundum pro in-

tareffe & pœna, & sic præciſe non remanebit in conductione, ſi ſibi ſoluatur intereſſe. Hæc eſt communis opinio, vt late reſoluit Anto. de Fano, de pignoriſ. 2. part. in princip. nu. 6. & 7. & ſequitur etiam Roderi. Suarez vbi ſupra. d. nu. 8. & Tiraquel. 2. part. de vtroque retractu. §. 3. gloſ. vnic. nu. 6. & liſ. vbi ſupra, teſtatur communem Couar. vbi ſupra, verſ. ſecundū. Et eſt ex mente omnium ſecundū Greg. Lopez vbi ſupra. Et hoc modo debet intelligi communis opinio tradita per Pet. Dueñas in regula. 246. limit. 7. vbi dicit, quoddā. l. emptorē non procedit, quando eſt obligatio generalis omnium bonorum, vel ſpecialis rei locatæ: quia debet intelligi, præterquā ſi offeratur intereſſe, quia tunc bene poteſt expelli per emptorem, non obſtante. d. obligatione, & hypotheca generalis, & ſpeciali, vt ſupra dictum eſt, & conſtat ex Doctōribus, quos ipſe ibi allegat: ita etiam intelligit. d. communem opin. quā ipſe late reſert, Mench. lib. 3. controuerſ. vſu freq. c. 33. nu. 7. & ſeq. & præcipue in verſ. ſi. d. c. m. b. 23. al.

45 Quæ quidem cōm. opinio limitatur, quādo prædicta locatio eſſet iurata tūc enim iuramentum habet vim prædictæ clauſulæ de non alienandō, & per conſequens iuncta dicta hypotheca ſpeciali, poſſet conductor præciſe retinere fundum, etiā ſibi oblato intereſſe, ſecundūm Anto. de Fano vbi ſup. nu. 9. licet dubitet Couarr. vbi ſup. imō ſufficeret hoc caſu obligatio generalis cum iuramento ſecundūm magis cōm. opi. DD. quā reſert Rolan. à Valle conſ. 62. n. 40. lib. 2.

46 Sed cū hodie. l. Regia ſtatutū ſit, ſcilicet per. l. 1. tit. 1. lib. 4. ordinamētū nō ui. q. iuramentum minimē apponatur in contractibus, ſub pœnis ibi poſitis, inter quas vna eſt, quōd obligatio, & contractus ſit nullius momenti, videtur nō procedere poſſe limitatio hæc Anto. de Fa. vbi ſupra, imō ſi prædicto caſu apponatur iuramentum, non valebit contractus huiusmodi.

47 Poteſt tamē ſaluari dictū Ant. de Fa. vbi ſup. in minore vel muliere locante,

nam huiusmodi perſonæ bene poterunt iurare contractū ſuum, etiam attēta. d. l. Regia, nā illa tantū excludit contractus validos abſq. iuramento, non tamē eos, qui abſque ope iuramenti ſunt infirmi, prout ſunt contractus minorū, & mulierum in certis quibuſdā caſibus: ita legē illam interpretatur Dida. Per. ibidē col. 793. alios referens, per pragmat. 160. huius regni, & per. l. 61. del. Quaderno de las alcualas, vltra quem eodem etiam modo intelligit legem illā Auiles. in. c. 10. prat. ver. executio. n. 36. & vltra eos eundem intellectū illius. l. teſtatur eſſe communem dominus Anto. de Padilla in. l. 2. num. 35. C. de reſcin. vend. dixi latius in repet. auth. ſacramenta puerū. C. ſi aduerſ. vend. num. 156.

48 Vlteriūſ circa intellectū. dict. §. ſi. l. ſi creditor, videndum eſt, vtrū ſtante prædicta clauſula de non alienandō, poſſit debitor huiusmodi rem prohibitam alienari, alteri locare, vel pignoriare. Et dicendū eſt, quod poſſit optimo iure, præterquā ſi aliud conueniat: ita tenet eleganter Barto. in. l. manumifſiones. num. 1. ff. de iuſtitia & iur. vbi ponit quæſtionem in fortioribus terminis, ſcilicet quando eſſet pactum, ne exeat res ē manu debitoris, quia locatio non ſolet dominium transferre, vt in. l. non ſolet. ff. locat. & illam Barto. opinio. ſequitur Paulus de Caſtro ibi, num. 4. & eſt communis ſecundūm Ioānem Oroſcium, num. 8.

49 Quod primò limitari debet ſecundūm eosdem in locatōne ad lōgum tempus.

50 Quia in ea tranſfertur dominium, ſaltem vtile, vt tenet gl. in Clem. 1. de rebus Eccleſ. non alienad. in verb. locationes, vbi reprobatur Accuſum, tenentem contractariū in. l. penulti. §. inſtituto. ff. de legat. 2. vbi idem Bar. n. 3. ſequitur hanc opinionem gloſ. in. d. Clemen. quā etiā pluribus relatis dicit communem Tiraquel. de vtroque retract. 1. par. §. 3. glo. 14. nu. 81. & Arias Pinel. in. l. 1. in. 3. par. num. 64. C. de bon. mar. & Couarr. libr. 2. Variarum, cap. 16. numer. 1. vbi plures auctores reſert, & Ioannes Oroſcio vbi

vbi supra, num. 9. dicit. cōmūdem idem Oroscius in l. penult. nu. 28. de pact. cōmūnem dicit Ant. Gomez in l. 40. Tau. nu. 83. testatur communem plures referens. Supremi regalis consilij Senator dominus Ant. de Padilla in d. volūtas. n. 18. C. de fidei commissi.

51 Quod sublimitat eleganter Baldus in authen. ei qui iurat. num. 40. C. de bon. auth. iudic. possid. præterquā si ex mēte contrahentium, vel legis, constet contrarium, vt puta, si in prohibitione fiat mentio pretij, nam tunc refertur tantū ad venditionem, non verō ad locatōnem ad longum tempus: cuius limitatio nem approbat Tiracuell. vbi supra. nu. 82. referendo plures, ex quibus constat satis esse hanc opinionem cōmūnem. Secundo modo limitari debet communis opinio supradicta, quando locatio, etiā ad modicum tempus, fieret cum pacto renouationis, ita vt fiat ad nouennium, & postea finito nouennio, incipiat aliud nouennium: quia cū huiusmodi locatio sit in fraudem pacti inīti à principio, merito quod non valeat, ita tenet Addition. Bartol. vbi supra, alios allegans, & sequitur ibi Ias. num. 7. & Ioann. Orosc. num. 10. vbi Paul. num. 4. alio modo limitat illud de pignōre, & est pro hac opinione optimus text. in Authen. de non alienan. aut permutand. reb. eccles. §. quod autem, versic. nec illud, colla. 2.

53 Vbi Angel. illum text. inducit ad locaciones rerum minorum factas per tutorēs ad nouem annos; ita vt finito nouenāio, res iterum conductā videatur, hæc quidem locaciones minimē valeat, quia hæc fraus, & generaliter ad omnes res prohibitas alienari, text. illum allegat Dominus meus vbi supra. numero. 19. post Pisellum, quem refert, & hanc tenet statim communem opinionem Couarr. vbi supra. numer. 4. vbi allegat d. text. & idem dicit in locatōne rerum ecclē. quæ fieri non potest vltra triennium. Tercio limitatur, quando res daretur pignōri potentiori, à quo non facile res recuperari possit, tunc enim stante prædicto pacto non valeret pignō-

gnōris constitutio: ita tenet Additio. Pauli de Castro, vbi supra. numer. 4. & inuit esse cōmūnem opinionem, plures allegans Ioannes Oroscius ibi numer. 12. ¶ Cautela ergo erit optima, ad hoc vt huiusmodi creditor, in cuius fauorem esset appositum pactum de non alienando, sit securus, vt pactum quoque fiat de non locando, nec pignōri dando, vel alium quemcumque contrahentem faciendo, etiam si res non exeat de eius manibus: quod quidem valebit à fortiori, cū valeat illud, per quod dominij translatio impeditur, quod magis est. Et hoc est summe notandum, nam nullus sic in terminis declarat, & est verissimum per omnia supradicta. ¶ Item adde, quod erit optimum, vt prædictum pactum hanc quoque conditionem contineat, vt neque possessio transeat in aliquem, si debitor de facto alienauerit, sed quod remaneat penes ipsum: nam si hoc non dicatur, & res alienetur, licet non transeat dominium, transit quidem possessio naturalis secundum Anton. Gomez in l. 47. Tauri. numer. 26. licet contra eius opinionem faciant, quæ tradit Auend. resp. pon. 12. num. 9. & dicitur mutetur quæ mino-

57 ¶ Egregia tamen dubitatio circa text. in dict. §. si. versari solet, an scilicet, quæ admodum ex speciali hypotheca ibi im-peditur dominij translatio, iuncto prædicto pacto de non alienando, ita etiam impediatur, si solum generalis sit hypotheca omnium bonorum? Et videtur sane & in hoc casu esse text. illum intelligendum, duabus rationibus. Prima est, quia æqualis solet esse natura generalis hypotheca cum speciali ex text. in l. generaliter. C. qui pot. in pigno. habebantur. Altera ratio est, quia cū text. ille agat generaliter, videtur in vtraque hypotheca, & generali & speciali, esse intelligendum; vulgata. l. i. §. & generaliter. si. de legat. præst. l. in fraudem. §. fin. ibi. Quia generalis fuit ista determinatio. ff. de testam. mili. & quod per manus tradi solet. lege non distinguere, nec nos distinguere debere. l. non distin-

gue.

guemus, in princ. ff. de arbit. l. de pretio.
 ff. de Public. in rem actio. Et potest
 tertia adungi ratio, vt credamus, text.
 illum, & in generali hypotheca locum
 habere. Nam qui sibi prouidet generali
 hypotheca, ideo facit, vt sibi magis con
 sultum sit, quam per specialem dumtaxat:
 inductum autem ad augmentum, non
 debet operari diminutionem, vt in l. qd
 fauore. C. de legib. text. in sui ratione
 in l. creditor qui non idoneum pignus. ff.
 si cert. pet. l. 1. cum alijs. C. de pignor.
 Quare Paul. de Cast. in dict. l. si ita quis.
 §. ea lege. n. 5. ff. de verbo. obliga. tenet
 dict. §. h. habere locum & in generali hy
 potheca, huius etiam opinionis est Alex.
 in l. qui absenti. §. si. de acquirend. pos
 sess. & hanc esse veriore opinionem tes
 tatur Ioanes Crotus in repetit. d. §. Di
 ui. n. 69. ¶ Contrariam tamen sententiam,
 imo quod text. ille non habeat locum in ge
 nerali hypotheca, videtur tenuisse Bar.
 in l. qui absenti. §. si quis possessionem in
 fine sui commenti. ff. de acq. posses. vbi
 idem sequitur Imola col. 3. Aretin. 2.
 versic. extra gloss. l. as. ibi. nu. 32. qui ex
 Alexand. testatur, hanc esse communem
 opinionem, eam etiam tenet Baldus in
 l. ea lege. num. 4. C. de condict. ob caus.
 versic. quinto probatur. Alexand. in l.
 filiosam. §. si vir in quinquennium. nu.
 4. in fine, vbi id commendat. ff. soluto
 matrimo. hanc etiam testatur commu
 nem opinionem l. as. conf. 2. l. 1. colum. 5.
 in fine, & iterum colum. 6. in princ. vo
 lum. 2. hanc etiam asserit communem
 Anton. de Fano de pignoribus. 2. parte.
 1. membro. num. 5. communem esse tes
 tatur Loazes in dict. §. Diui. num. 170.
 quam ceteris prestantius defendit &
 declarat Roderi. Suarez in dict. l. limi
 tatio. numer. 1. dicit etiam commu
 nem plures allegans Anton. Gomez vbi
 supra. num. 19. qui est videndus latissi
 me in materia dicti. §. fin. quorum auto
 ritas vnica ratione fulciri potest, & so
 let, quod dispositio text. in d. §. fin.
 exorbitans sit a iure communi, nec pro
 inde erit vnquam extendenda. l. quod ve
 ro. ff. de legib. item ex alio communis

hic intellectus sustineri posset, quod
 multum in iure interesse solet inter spe
 ciale & generalem hypothecam, vt ex
 pla sunt manifestissima in l. 1. C. de ne
 cess. serui. hzred. instit. in dict. l. ab eo. C.
 de seruo pignor. dat. & c. in l. 2. C. de
 pignoribus, cum alijs, & iuxta hac opinio
 nem intelligenda sunt omnia quae ex di
 cto. §. fin. communiter intellecto illata
 sunt supra. Refert in hoc duas opiniones
 communes contrarias Ant. Gabriel lib.
 3. commu. opin. conclusi. 1. de pignor. n.
 3. & sequentibus pag. 202. vbi nu. 5. fa
 tetur, hanc vltimam videri magis commu
 nem opinionem, eamque tenet.

¶ Penultimò ex dicta ratione dubitan
 di infertur, quod potest testator facere,
 ne regula Canoniana in suo testamento
 locum habeat: gloss. in l. potest. ff. de he
 red. insti. vbi idem tenet Bart. item Bar.
 qui id commendat. l. mol. ibi. nu. 3. gloss.
 in l. in tempus. verb. eum capere. ad fin.
 ff. de hzred. insti. vbi etiam Bar. idem Bar.
 in l. ceter. §. tractari. nu. 2. l. de legat. 1.
 vbi l. as. nu. 20. idem tenet.

¶ Vltimò ex supradicta ratione dubitan
 di infertur ratio decidendi ad l. 5. tit. 7.
 lib. 5. non recip. Regiz, vbi cauetur, qd
 in successione maioratus, filius, vel alius
 descendens ex filio maiori possessoris ma
 ioratus praemortuo in vita patris, prae
 fertur filio secundo dicti possessoris,
 praeterquam si aliud sit dispositum per pri
 mam constituentem, & fundatore maiora
 tus, quia in tali casu voluntas instituentis
 debet seruari: ergo: ecce, quomodo. l. il
 la iubetur custodiri voluntas testatoris,
 licet aliud lex disponat in casu illo, quan
 do testator non disposuit: circa qua. vi
 tra scriptores Hispanos ibi videndus est
 omnino Coua. in pract. quesi. c. 38. qui le
 ge illa optime legit per tres particulas:
 videndus est etiam lege illa latissime am
 pliàs, & limitas Petr. Peralta in Rub. ff.
 de hzred. insti. nu. 121. & sequentibus.

¶ Ex quo in versu quarta, illud tantum
 referam, scilicet, quod dict. l. 5. procedit
 nedum in maioratus successione, quo
 casu ipsa lex loquitur; hoc est, in mai
 oratu constituto autoritate, & licentia
 Regis,

Regis, sed etiam in vinculis particularibus tertij & quinti, quæ homines auctoritate & licentia ordinaria legum huius regni possunt facere, quibus permittitur, parentes posse filios, vel nepotes in tertio, & quinto bonorum suorum meliorare, & insuper adiacere vincula, gratumina, fideicommissa, submissiones, & substitutiones quæ voluerint, seruata tamen forma. l. 27. Tauri: & inquit Peralta vbi supra, ita pronuntiatum fuisse in his terminis non semel in tribunalibus superioribus pro nepote, atque esse vstitutatū affirmat, & quod inoleuit hæc practica, licet de iure colligatur contrariū, ex traditis per Alexand. consil. 129. volum. 5. post B. art. in authent. post fratres. Scio ego de iure esse maximam controuersiam Doctorum in hoc articulo, sed quia non est præsentis materix, & Petrus Peralta testificatur de practica huius regni in hoc, & quia nulla videtur posse congruens ratio differetie reddi inter maioratū licentia Regis stabilitū, & vincula quæ auctoritate legum huius regni sunt, ideo omitto ea quæ de iure comuni Doctores in hoc articulo tradidere, reuerſurus ad propositum nostræ materix, à qua digressi fuimus.

62 Illud tamen hic inferere, & examinare placuit, quo nam iure sit inuenta libera hæc testandi facultas, quæ testatoribus attribuitur? In quo videtur primò dicendum, facultatem testamentum conficiendi, & successiones, maxime ex testamento, omni respectu de iure ciuili esse, ut tenet glossa in Lex hoc iure. ff. de iustitia & iure, ver. dominia, in fine, dum probat, dominium quæsitum ex sententia & testamento, esse de iure ciuili, vbi Bartol. num. 5, in fine hoc tenet, sequitur etiam Paul. de Castro ibi, in 2. lect. n. 3. loquens in successione, idem probat gloss. in §. singulorum. Instit. de rerum diuis. verb. iure ciuili, & gloss. plenior in l. 1. ff. de acqui. rer. domi. verbo, ciuitatis nostræ, hanc opinionem etiam tenet Bartolus in l. qui à latronibus. ff. de testam. ibi, Perdiderunt ea, quæ sunt iuris ciuili, neque possunt facere testamentum secundum consuetudinem ipsorum, eū testamenti factio sit iuris ciuilis: idē tenet Baldus in l. si vnus, in princip. C. de testam. & in l. decernimus. C. de sacros. eccl. & in l. lege duodecim tabularū. C. de legit. hered. & hanc opinio nem dixit esse communem Christoph. Portius in principio, Instit. de testamen. nu. 6. vbi Marcus Antonius ex sententia Christoph. nu. 19. hanc appellat communem. eodē nomine dicit communem Viglius in §. sed prædicta. num. 4. de testamen. & Ioannes Oroscius in dicta. l. ex hoc iure. num. 24. hanc dicit communem Guilielm. Benedict. in repet. cap. Raynutius, verbo, testamentum. el primero, col. 2. de testam. dicit etiam communem Barbatius in Rubric. extra de testamen. colum. 14. vbi cum sequentibus, multa allegat pro hac opinione, & articulum hunc latissimè discutit Ferdinandus Vasquius Mensch. nouissimè de successione creat. §. 1. vers. quoad quartum. num. 1. cum sequentibus, vbi quatuor opiniones in hoc articulo refert, & ideo est videndus. Sed opinio hæc. 1. potest probari per nostrum text. in hac. l. nemo potest, quam sic pondero. Si enim testator nō potest facere quin leges in suo testamento locum nō habeant, ergo facultas sibi concessa testamenti condēdi, eodem iure ciuili attributa est, nō verò de iure naturali, quia si de iure naturali foret, superaret leges ciuiles, quia ius naturale semper est immutabile, & fortius quā ius ciuile, vti. §. sed naturalia quidem iura. Instit. de iur. nat. gent. & ciuili. cū vulgat. Secundo probatur hæc opinio per. l. 1. C. de sacros. eccl. vbi dicitur, quod habeat vnusquisq; liberam testandi facultatem, sitque liber stylus: ergo lex ipsa ciuili præcipit, & concedit liberam hanc testandi facultatem testatoribus in modū privilegiij. Tertiò pro hac opinione facit text. in c. ius Quiritū. 1. distinctio. ibi, In quo agitur de legitimis hereditatibus, quæ text. ad hoc allegat Corneus consilio. 1. 37. lib. 2. col. 2. Quarto probatur in l. testandi. C. de testam. ibi, A legibus certis facultas permissa

missa est. Quinto probatur hæc opinio
per textum in l. 3. ff. de testam. vbi proba-
bitur, quod testamenti factio non priua-
ta, sed publici iuris est: ergo civilis, quia
ius civile in priuatum & publicum diui-
sum est. Sexto probatur in prin. Insti. de
testam. in ista glos. vbi verba accessit. Se-
ptimo probatur in l. 1. ff. de petitione
heredit. in ista glos. verba quod iure. Octa-
uo in pothen. de nupt. §. disponat. No-
no est pro hac opin. pulcher text. in fin.
Insti. de vfu & habit. vbi Imperator enu-
meratis titulis, quibus de iure Gentium
dominia acquiritur, subiicit Rubrica-
cas, quibus de iure civili dominia quæ-
runtur, vt vfu capione, & testamen-
tis. Decimo probatur per textum in l. ver-
ba legis duodecim tabularum ff. de vel-
ho. signifi. vbi probatur, quod potestas
testandi data est a lege. 12. tabularum.
Vnde decimo probatur hæc opinio per
textum in lege obuenire ff. de verb. signi-
fici. Quia lege duodecim tabularum he-
reditates confirmantur. Vltimo ex textu
in ista glos. verb. non habeat. in l. qui-
dam ff. de pœnis. Et id eod. dicebat Fran-
ciscus Duarenus in l. 1. §. fin. ff. de verb.
obligat. quod testamentum, vt iure Rotis
non sit inductum: ita lingua Romana dicta-
bantur allegat ad hoc text. quem ita in-
telligit in l. verbis civilibus. in princip.
ff. de vulgar. & pupill. ad 3. no. in glo.
Ex qua cōmuni resolutione inferunt
primo, iura civilia merito tēperasse for-
ma testamenti & solennitates in scriptis
& nuncupatiui, vt in l. hac consultissi-
ma in principio, & in §. per nuncupationem.
C. de testamentis, & per totum In-
stitutum eod. tit. ex quibus Paulus de Ca-
stro in dicta l. hac consultissima in prin-
cipio, cumulat. 13. solennitates & requi-
sita in testamentis, a quibus neque pe-
latum vngue licet discedere, vt in hac
litemo potest in l. si vnus. in prin. C. de
testamentis, vbi hanc rationē ponit Bal-
do. Secundo inferunt, potuisse ex eadem
radice augeri solennitates in testamen-
to ceteri, vt in l. hac consultissima. C.
qui testamentum facere possit. l. 14. tit. 1.
par. 6. l. 3. Tauri.

Et minui eadem ratione, vt inter libe-
ros, in testamento militis, in pia causa, &
in alijs casibus numeratis per glib. dicti.
hac cōsultissima in princ. C. de testa-
mentis. verb. rogatis. & hodie de iure re-
gio hac ratione forma testamenti nuncu-
patum diminuta est, vt in l. 1. tit. 2. lib. 5.
ordinamenti, & in l. 3. Tauri. hodie sunt
leges. 1. & c. 2. tit. 4. lib. 5. no. az recopil.
regiz. 2. 11. no. 1. l. licoz moraliu
In qua l. 2. pro sigillis testium, requisi-
tis iure communi, & remissis, additus
est tabellio, signumque suum, vt probat
Gouar. in c. cum esses, in prin. ext. de te-
stamentis, & optime D. Anton. Gomez,
in l. 3. nu. 38. & sequen. & Cifuentes cō-
tra Castellū ibi, & contra Greg. Lopez
in l. 1. tit. 1. part. 6. ad finem. Tercio
inferunt, quod cum consue-
tudo valeat in dispositis iure civilis, etiā
corrigeno, vt in l. de quibus ff. de le-
gib. si rationabilis sit, vt in c. fin. in fine,
de cōsuetud. posse consuetudine minui
solennitatem in testamentis. text. in l. si
C. de testamentis, vt in testamento su-
fici in iure, & in dict. l. 1. tit. 4. lib. 5. or-
dinamenti. noui. probat Barc. in l. 3. C. de
summa Trinit. & fide Catholic. vbi ele-
ganter Ias. nume. 72. cum sequentibus,
& est communis opinio secundum Cor-
neum in d. si non speciali. columna. 3. C.
de testamentis. tradit latissimo sermo-
ne Nicolaus Boerius decif. 228. no. 3. No-
Quarto similiter ab ipso iure civili
petendi sunt qui possunt vel non facere
testamentū: & sunt, vtiq; plures, vt per
Abb. in Rubric. extra de testament. An-
char. & alios in cap. 2. eodem. tit. latius
per Philip. Francū in Rubric. eod. tit. in.
6. Quinto inferunt, bene dixisse Cor-
neum in dict. l. si non speciali, vt refert
Marcus Antonius in dict. §. ex imperfecto,
num. 23. quod princeps potest face-
re, ne aditione quæzatur hereditas, vel
ne heredes representent defunctum, &
tandem omnes defectus testamenti tol-
lere, quia ista omnia sunt inducta de iure
civilis. Et comprobatur hæc illatio ex Pau-
lo de Castro in l. cum heredes facti

sumus. ff. de acquir. possess. ex eodem in l. 3. ff. de testamentis. & in l. Gallus, §. & quid si tantum. ff. de lib. & posthu. ubi voluit post Bart. ibi, posse principē legitimare spurium in præiudicium venientium ab intestato, quia successio & acquisitio hæreditatis, est de iure civili, quod princeps tollere potest: & hæc opinio est cōmunis secundum Curtium Iuniorē consil. 174. num. 15. & secundum Emanuelem Costam in dict. §. &

70 quid si tantum. colum. 76. nu. 175. ¶ Quod procedit non solum delata hæreditate, verum adita secundum Ias. ibi, nu. 122, verum etiam post apprehensam possessionem secundum Decium in cap. quæ in ecclesiarum. num. 26. de constitut. & in consil. 498. num. 25. & latius in consil. 698. num. 8. eo argumento, quod delata hæreditate, & etiam adita, imò & post apprehensam possessionem, inspecta origine, hoc dominium est de iure civili omni respectu, quo fit, vt princeps indistincte hoc dominium tollere possit, qui est supra omne ius positium. Sed quod possit tollere post apprehensam possessionem, est fallum, & communiter reprobatur, vt concludit Carolus Ruynus, hanc appellans communē opinionem in dicto. §. & quid si tantum. in final. verbis; & ibi etiam dicit communem Lancelot. Galiaul. in fine, eādem dicit communem Marc. Anto. in dict. §. ex imperfecto. num. 24. quia licet modus acquirendi sit de iure civili iuxta communem opinionem supra dictam, dominium tamen iam quæsitum, est de iure gentium: quia ratione idem ipse cōseco dicendum in hæreditate iam adita aduersus Ias. quia aditione hæreditatis dominium ad nos transit, sola possessio requirit apprehensionem, vt in dict. l. cum hæredes. in princip.

71 Et princeps nō potest tollere ea quæ sunt iuris gentium, nisi cum causa legitima, vt in l. fin. & ibi gloss. & Doctores. C. si contra ius vel utilit. publi. & est cōmunis opinio Doctorum ibi secundum Maran. de ordi. iudic. 3. part. prin. num. 44. in medio. & tenet Bar. in proœmio

ff. veteris. num. 6. vbi soluit maximā difficultatem, & testatur communem opinionem Felin. in d. cap. quæ in ecclesiis. num. 26. de constitut. & eam dicit veriorē Ioannes Oroscius in l. princeps legibus. num. 17. ff. de legib. & testatur communem Anton. Gomez in l. 40. Taur. num. 89. & constituit regulā cum ampliacione & fallentij Bernard. Diaz de Lugo in regula. 209. incip. Dominium rei mex. fol. 99. ad fin. & videndus est latē de hoc Matth. de Afflictis de cisi. Neap. 36. l. nu. 4. & sequenti vbi num. 29. & 30. tenet, quod si princeps auferat alicui rem suam ex causa, cessante illa causa, debet sibi fieri restitutio: approbatur communis opinio supra dicta in l. 2. tit. 1. part. 2. in vers. otro si dezimos. ¶ Et quādo princeps auferat alicui cum causa rem suam, intelligi debet solutio pretio, vt probat text. in l. item si verboratum. §. 1. vers. item si forte. ff. de rei vend. ibi, Modico honoris gratia possessor datus. De cuius versiculi intellectu videndus est omnino Arias Pinel. in Rubri. C. de rescind. vendit. in l. 1. part. cap. 2. num. 14. probat etiam text. in l. 2. C. quibus ex causis serui pro præmio libertatem accipiat, & tenet gloss. in l. si. C. eo. tit. & est similis gloss. in l. Barbarius Philippus. verb. multo magis. ff. de offi. prætor. & hæc est approbata traditio secundum Ioan. Orosc. in dict. l. princeps legibus. num. 21. Et licet gloss. in l. si locus. verb. præstare debet. ff. quæd. seruit. amit. dicat seruari contratiū: tamen hæc opinio communis gloss. approbata est in dict. l. 2. tit. 1. part. 2. in vers. sic. Et si por. auentura, vbi dicitur, que le deue dar buen cambio, que vala tanto, o mas, de guisa que el finque pagado a vista de homes buenos, & in d. 31. tit. 18. part. 3. quare merito opinionem gloss. iure regio approbatam dixit dominus meus don Antonio in l. per agrum. num. 14. C. de seruit. & aq. ¶ Quod pro cedit, etiam si causa, ob quam auferetur res alicui, sit iustissima, vt colligitur ex gloss. in dict. l. Barbarius, & tradit plures allegans Arius Pinel. vbi supra circa quā-

quarum. ll. & cōmūis opinionis limitationem videndi sunt Iohannes Orosc. vbi supra. & Gregor. Lopez in dictis. ll. & Angel. in dict. litem si verberatum. §. 1. & Pet. Duct. in regula. 43. fall. §. & idem Gregor. Lopez in l. 53. tit. 5. part. 5. in glos. El Rey. ¶ Ergo cum hæc ita se habeant, nō poterit quidem Princeps legitimare spurium in præiudicium venientium ab intestato, qui iam adierunt hereditatem, & per additionem effecti sunt iam domini, cum huiusmodi dominium sit de iure gentium, postquā est acquisitum, vt in l. hoc iure. ff. de iustitia & iure. & dato, quod ex causa legitima id possit, iuxta supra dicta, intelligi debet soluto bono cābio, iuxta supra dicta, cōmūnem opinionem glossarum, & legum. ¶ Pro quo etiam bene facit glos. illa cōmuniter approbata, vt alibi annuente Deo, latius dicemus in l. 1. §. veteres, gloss. 4. versic. ar. post aditam. ff. de acquir. posses. quæ habet, & probat, quod hæreditas postquā est adita, amplius nō dicitur hæreditas, sed proprium patrimonium hæredis: pro quo est text. melior iuris in §. 1. instit. de hered. qualitate & discretia. Ergo minimè poterit Princeps in præiudicium iuris, & dominij quæ sit hæredi per additionem, spurium legitimare, & ideo refideo in hac opinione contra Ias. & si qui alij sequaces, saluo meliori iudicio.

* Quæ mea sententiā esset etiam cōmūis, vt resoluius in repetitione. §. sui. nū. 194. de hered. qual. & differ. ¶ Quinimo verius est, Principem sine causa publica nō posse derogare iuri etiam querendo vocatorum ad successione maioratus, post acceptatione saltem primi vocati, quia nomine totius familie videtur facta, vt probat D. Molin. lib. 4. de Hispan. primog. cap. 2. nū. 75. vers. in 2. casu. Non enim rescindi debet testamentum iure factū, autoritate Regij rescripti, si hæres sit capax. l. testamentum. C. de testam. si donationem. C. de reuocan. donat. melior text. iuncta glos. verb. fornam. in authent. de nuptijs. §. disponit. collat. 4. & in terminis ita tenet Paulus

de Castro consil. 164. incip. In causa maioratus Hispanen. nu. 5. lib. 2. & latissimè probat D. Couar. lib. 3. variar. resol. cap. 6. nu. 5. cum seqq. Estq; communis sententia, secundum Menchac. de successione creatione. §. 1. nu. 19. vbi plures allegat: probat etiam latissimè Burgos de Paz in procem. l. Tauri. nu. 327. & plurimos referens D. Molin. lib. 1. de Hispan. primog. cap. 8. nu. 31. vbi quod nedum procedit in maioratu absq; Principis facultate instituto: sed etia in eo, qui virtute Regie facultatis cōditus est. Quod latius idem probat lib. 4. c. 3. n. 10. in versic. sed his non obstantibus, cū numeris seqq. Eandem cōmuniter sequitur idem Molin. lib. 3. c. 3. nū. 11. cum seqq. iuncto nū. 20. cum seqq. & latissimè Pelaez de maioratib. 1. part. initio, nūmero. 55. cum seqq. Quod autem idem Molin. lib. c. 8. nū. 34. in contrarium simpliciter dixisse videtur, intelligendum esse oportet, quando Regia facultas ex causa publica fuit concessa, iuxta resolutionem eiusdem authoris: & soluto bono cābio, vt diximus supra, n. 73. & 74. & tenet Molina vbi supra. ¶ Sexto, ex supra dicta cōmūni opinione inferitur, merito testamentum, in quo solēnia deficiunt, pro nō facto haberi, vt in l. hæc & solutissima, in fin. princip. C. de testamentis, & in §. ex eodem, Instit. quibus, modis testamen. infirm. & in l. iubemus, C. de testament. & in l. si veritas. C. de fideicommiss. quæ iura manifeste probant, testamentum esse de iure ciuili, vt notat per eadem iura Petrus Paulus Paris. consil. 19. lib. 3. 2. columna, & Dominicus de Soto de iustitia & iure. libro. 4. questione. 5. articulo. 3. columna. 4. probans ex eis, idem esse in conscientia, quod in foro contentioso. ¶ Ex quo dicit Bald. in l. cum quis. C. de iur. & fact. ignor. column. 4. ex testamento minus solenni nō oriri obligationem ciuilem, neque naturalem, quia totum hoc quod est testamentum, pendet a iure ciuili secundum formam & eius originem: sequitur ex eodem fundamento Ias. in l. interdum. ff.

C de

de condit. indeb. probat etiam Petrus Loricus de apicibus iuris, tracta. 11. c. 22. & Couarr. in c. cum elles. nu. 10. extra de testa. vbi ex hoc multa infer. De quo articulo, an scilicet vlla obligatio naturalis oriatur ex testamēto minus solenni, dicemus nos latius infra in hac repetitione, num. 457. & sequent.

79 Sed contrariam opinionem in articulo principali tenet Bart. in l. interdum. nu. 6. ff. de conditio. indeb. dicens, quod facultas testandi, licet quo ad formam, & solennitatem sit de iure civili, tamen quoad originem & substantiam, est de iure gentium, & naturalis idem voluit Bartol. in Rubrica. ff. de acq. heredit. dicens, pluribus locis sacre Scripturę probari, maxime Genes. 13. & 27. & Levitic. capit. 25. ibi, Hereditario iure transmittitis ad posterum, & alibi scriptum, ut per Barbat. in Rubrica extra de testamen. colum. 5. & 30. & per Guilielm. Benedict. in verb. testamentum el. 1. colum. 2. & Fortun. Garf. late in dicto. 5. & quid sit tantum, colum. 133. numero. 288. contendens, hoc esse iure gentium & naturali, nam sancti illi patres veteris testamenti solo iure gentium naturali vtebantur, probaturque etiam hoc ex Diogene Laertio libro. 5. de vitis Philosophorum, vbi refert testamentum fecisse Aristotelem, & Theophrastum, & aliquos Philosophos, qui non vtebantur legibus Romanis, & in libr. 4. refert tertium testamentum Archelilai, qui non habuit uxorem neque filios, his verbis. Aegrotō, & corpore non recte valeo, testamentum conficere volo, ut si quid contingat inopinatū, sine tua iniuria proficiscar: licet hoc argumentum non concludat, quia Solon primus legem de testamentis edidit, ut est author Plutarchus in eius vita, & probat hanc opinionem Corrasius in l. filium quem habentem, in principio. C. famil. herciscend. & Tiraquelus in l. si inquam, verbo libertis, numero. 89. C. de reuocand. donat. quod solutio pro prima communi est Ioannis de Monte Sferillo præceptoris Cornei.

in l. si testamentum, in principio. C. de testamentis, & hanc legem Solonis sequuti sunt isti Philosophi, & à qua lege Græcorum leges duodecim tabularum hoc sumpserunt. Nihilominus tamen hæc secunda opinio Bartoli, vt vterior est, ita & magis communis secundum Fulgosium in dicta. l. ex hoc iure. ff. de iustitia & iure, vbi Ioannes Orosius plures allegans numero. 24. hanc dicit magis communem; & magis communem appellat Viglius in §. sed prædicta, numer. 4. Institut. de testamentis, & Corneus in dicta. l. si testamentum, & Barbatius in dicta Rubric. column. 14. tamen si contendat contrarium esse verum: hanc appellat communem Hippolytus Riminaldus in principio, Institut. de donatione, numero. 184. dicens ex sententia Corrasij in l. si testamentum. C. de impuber. & alijs, toto celo errare tenentes contrarium, apud quos late probatur hæc communis, præcipue per Menchacam vbi supra: hanc etiam opinionem simpliciter tenet nonnullos referens, Antonius Gomez in l. 3. Tauri in principio, & quod successio filiorum sit de iure naturali, tenet Paulus de Castro in l. 1. §. ius naturale, numero. 4. ff. de iustitia & iure. Hanc secundam opinionem dicit communem Ias. in repet. admonendi, numero. 171. in 2. colum. illius numeri. ff. de iureiurand. & hanc testatur esse communem resolutionem cum Bart. in dicta. l. interdum, Peralta in Rubrica. ff. de hæred. institu. numero. 139. ad finem, & sequentib. ¶ Ex qua communi resolutione inferitur, ex testamento minus solenni de iure civili, perfectio autem de iure gentium, vel naturali, oriri naturalem obligationem, ut infra latissime dicemus Deo duce, ea nēpe ratione, quia testamenti factio, quo ad originem est iuris gentium, nec potuit quoad hoc iure civili infirmari. ¶ In tantum, quod dicat Couarrubias variis soluti. c. 6. num. 7. non potest principem de plenitudine suę potestatis tollere hanc facultatem testandi hominibus sine causa, quia competit iure gentium,

vbi

vbi concludit, quod ista est communis conclusio, & ad iura, & rationes propria opinione principali supra adducta potest responderi, vt procedant quo ad formam, & solennitatem, secus verò quo ad originem, & substantiam, vt est dictum.

- 82 Hoc articulo principali sic discussio, & examinato, vltcrius procedendo in materia huius legis addendum est, quod nemo preter Papam potest alterare voluntates testatorum. Clem. quia contingit. de religiosis domib. Quæ quidem alteratio fit à Papa ex plenitudine potestatis, non verò ex potestate ordinaria, ita Bald. eleganter in l. si testamentum. C. de testamen. Adde, quod commutatio vltimæ voluntatis non nisi ex iusta causa & necessaria fieri debet, & prius quàm exequatur, Episcopus tanquàm delegatus sedis Apostolicæ, summarie, & extra iudicialiter debet cognoscere, nihil in precibus tacite veritate, vel suggesta falsitate, fuisse narratū, vt cauetur hodie in sacro Concilio Tridentino, sessione. 22. in decreto de reformatione. cap. 6. fol. 151. Ex quibus omnibus, quæ hucusque dicta sunt, apparet manifestissimè, quanta sit potestas testatorum in disponendo de rebus suis, quæ non obsunt conclusioni nostri textus, iam supra deductæ propter rationes decidendi, supra etiam positas, & assignatas.
- 84 Primò, conclusio nostri text. ampliatur, vt habeat locum in edicto Prætoris, quia testator non potest disponere, ne edictum Prætoris in suo testamento locum habeat. l. si quis in quiliuos. §. si quis scripserit. ff. de legat. 1.
- 85 Secundo ampliatur, vt etiam habeat locum in consuetudine, quia testator non potest disponere contra legitimam consuetudinem, dicendo velle se, ipsam non habere locum in suo testamento: ita Ioannes Faber eleganter in. §. finali. ad finem. numero. 4. Institut. de legat. pro quo faciunt optime text. in. §. ex non scripto. Institut. de iure natur. gent. & ciuili. & in principio Institut. de of-

ficio iudicis. l. de quibus ibi, Inueterata, & c. ff. de legibus. l. 2. C. quæ sit longa consuetudo. l. 1. §. denique. ff. de aqua pluui. arcend. ibi, Vetustatem vicem legis tenere.

- 86 Ex quo infert eleganter Bald. in anten. iubemus. num. 2. C. de iudic. quod iudex qui iudicat contra consuetudinem, ita facit litem suam, sicut qui iudicat contra ius: & sequitur Ias. in d. l. de quibus. num. 7. ff. de legib.
- 87 Tertiò ampliatur, vt non solum testator non possit disponere contra leges, sed etiam nec possit in suo testamento aliquid præcipere, quod humanitati, & ciuilibus moribus obuiet: text. est in l. quidam in suo. ff. de condit. instit. vbi testator non potest disponere, quod reliquæ ipsius in mare euertantur: circa quem text. sunt omnino videndi Boerius decisione. 287. numer. 5. Casiadorus in catalogo glossarum. 2. par. consideratione. 3.
- 88 Quarto, eleganter ampliatur, vt si quis Principis privilegio testetur, adhuc tamen non potest facere, quin leges in suo testamento locum non habeant: text. est in l. si quando. C. de inofficiis. vbi dicitur, quod si alicui concedatur à lege, vel à Principe facultas ad testandum, intelligitur, dum tamen testetur secundum legis dispositionem.
- 89 Primò, ex supradicta ratione decidendi infertur, testatorem non posse facere vt statuentibus legibus alimenta præstari pro ratione facultatum, præstentur alimenta filiis suis vltra suas facultates: text. in l. 2. versic. sed si pater. ff. vbi pup. educar. deb.
- 90 Secundo infertur, quod cum de iure præscriptum sit, vt impensa funeris fiat, attenda ratione facultatum testatoris. l. 1. §. fin. ff. ad l. Falcidiam, non poterit testator facere, ne hæc lex in suo testamento locum habeat: text. in l. at si quis. §. hæc actio. ff. de religiof. & sumpt. fun. ¶ Ex quo infertur ratio decidendi, & intellectus ad legem. 13. tit. 6. lib. 5. nouæ recopilæ. Regiz, quæ cauetur, que la cera, y Missas, y ga-

- stos del enterramiento se saquen con las otras mandas graciosas del quinto de la hazienda del testador, y no del cuerpo de la hazienda, aunque el testador mande lo contrario. Nam ratio illius est, quia testator non potest facere, quin leges in suo testamento locum non habeant, quæ præcipiunt funeris impensam de quinto bonorum deduci. ¶ Circa quam legem addendum est, quodd ea tantum loquitur & procedit, quotiescunq; testator habet, & reliquit filios, vel alios descendentes, eorū fauore, quia eis non potest præiudicare, nisi in quinto, & tertio, etiam inter ipsos descendentes, ut in pluribus legibus regijs cauetur, præcipue Tauri: secus vero erit, quando testator nullos descendentes reliquit, quia tunc cum hæc ratio cesset, quæ lex ipsa fundari videtur, cessare debet & ipsius. l. dispositio, argumento glossæ singularis in. l. i. verbo providentia. ff. de legitim. tutor. quam esse communiter approbatam pluribus Doctoribus relatis testatur dominus Antonius de Padilla in. l. transigere. numero. 78. C. de transactio. & ita inuenio, quod in proprijs terminis dictæ l. regiz, tenet Anton. Gomez, in. l. 30. Tauri. in versiculo, hodie, dicens, quodd hodie nihil est immutatum per illam legem non relictis filiis, vel descendentes, sed standū est iuri communi, quo cauetur, impensam funeris fieri pro modo facultatum, ut supra dictum est: eandem quoque sententiam ad prædictam l. 30. Tauri, tenet etiam Gregorius Lopez in. l. 2. titulo. 1. 1. partit. 6. gloss. mag. column. 2. illius, & nouissime nos idem latius probamus libr. 2. pract. qq. q. 70.
- 93 Ex quibus omnibus ipse nouiter ultra omnes (quos ipse vique adhuc saltem viderim) infero, quodd si testator non habeat descendentes, habeat tamē ascendentes, vel ascendentes, quodd hoc casu impensa funeris deducenda erit ex tertio bonorum, in quo potest ascendentes præiudicare, illud extraneo legando, vel reliquendo, ut in. l. 6. Tauri,

ri, quæ hodie est. l. 1. tit. 3. libr. 5. nouæ recopil. non verò de toto corpore hæreditatis, licet contrarium velit, & dicat testator, per. d. l. 30. Tauri, attentis suis rationibus supra declaratis, quam per supradicta exilimo procedere & ampliandam fore & in hoc casu, saluo meliori iudicio, ita tenet nouissime Ios. à Rojas in sua epitom. succes. c. 9. n. 31. & sequentibus, & nos vbi supra. q. 70.

94 Vltimò, circa. d. l. 30. Tauri, quæ hodie est. d. l. 13. tit. 6. libr. 5. recopil. est videndum, quid iuris sit, si quantum bonorum non sufficiat ad omnia legata persoluenda, an tunc prius debeant solui legata pia, quàm non pia? In quo resolutio est verissima, quodd ante omnia de isto quinto deducenda est funeris impensa, ut in. l. Iulianus, cum seq. & in. l. pen. ff. de religio. & sump. fun. & in. l. 12. tit. 13. p. 1. per quæ iura ita tenet in terminis Cifuen. in. d. l. 30. nu. 2. & Coua. in c. Raynal. §. 3. col. 2. de testa. vbi ipse dicit, quodd hoc etiam procedit, quando quintū non est sufficiens pro tota funeris impensa, nam qd deest præferri debet alijs debitis. ¶ Ad eod. q. secundū Anton. Gom. in. d. l. 30. Tauri. impensa funeris præfertur dictis debitis, etiam si creditores habeant pignora, vel hypothecas tacitas, vel expressas: & quodd præferatur tacitis hypothecis, testatur communem opinionē esse Franciscus de Ripa in. l. quæ situm. nu. 8. ff. de priuileg. credit. & quodd præferatur etiā habentibus expressas hypothecas, tenet Greg. Lopez in. l. 30. tit. 13. p. 5. gl. fi. & idem in. l. 12. per legem illam, tit. 13. par. 1. in gl. deudas, & Ant. Gom. vbi sup. dicit tenere communiter DD. hanc opinionem, & articulum hunc discutit latè pro vtraque parte Antonius de Fano in tractatu de pignor. in. 2. membro. 5. partis, num. 28. per totum, fol. 111. vbi tenet contrariū, scilicet, quodd impensa funeris non præferatur creditoribus habentibus expressas hypothecas. Contrarium etiam tenet dicens communem Rip. in. d. l. quæ situm. n. 8. sed primā opinionē tenet Petrus Dueñ. in regul. 397. in. 7. priuileg. fol.